

**Školní vzdělávací program
pro základní vzdělávání**

„ŠANCE PRO VŠECHNY“

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1 Název ŠVP

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání zpracován podle RVP ZV ve znění pozdějších předpisů „Šance pro všechny“.

1.2 Údaje o škole

název školy: Základní škola Zruč nad Sázavou
adresa školy: Na Pohoří 575, Zruč nad Sázavou 285 22
ředitel: Mgr. et Bc. Ivana Stará
koordinátor ŠVP: PhDr. Lucie Vosyková
kontakty: telefon kancelář: 327 531 189
e-mail: zsZRUC@zsZRUC.cz
web: www.zsZRUC.cz

1.3 Zřizovatel

název: Město Zruč nad Sázavou,
adresa: Zámek 1
Zruč nad Sázavou, 285 22
IČO: 00236667
kontakty: telefon: 327 531 579
fax: 327 532 856
e-mail: urad@mesto-zruc.cz
web: www.mesto-zruc.cz

1.4 Doplnující údaje

zápis do rejstříku škol: 1.1.2005
základní škola: IZO: 102 226 903 kapacita: 710
školní družina: IZO: 113 400 268 kapacita: 180
školní jídelna: IZO: 102 774 447 kapacita: 700
RED-IZO: 600 046 478
právní forma školy: příspěvková organizace od 1.1.1994
IČO: 48 677 141

1.5 Platnost dokumentu

platnost a účinnost dokumentu od: 1. 9. 2021

číslo jednací: 451/2021

podpis ředitelky:

razítko školy

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Historie, úplnost a velikost školy

Práce naší školy navazuje na dlouholetou tradici školství ve Zruči nad Sázavou. Výuka se v našem městě v průběhu let uskutečňovala v různých budovách; například v sousedství restaurace „U Kuklů“, pod zručskou farou, v novější budově ve Školní ulici a dokonce i ve školní družině. Tyto prostory byly využívány v době, kdy vyjmenované budovy nepostačovaly svou kapacitou zvýšenému počtu žáků, a také v době, kdy některé z budov byly v havarijním stavu.

V letech 1975-1982 byla vybudována na kopci nad městem nová pavilonová škola. Její kapacita je 710 žáků. Výuka dětí 1.-5. ročníku zde byla zahájena v září 1981, 6.-9. ročníku o rok později. Některé ze závad, které se projevíly brzy po dokončení stavby (např. promrzání stěn, zatékání do jednotlivých pavilonů,..), byly odstraněny rozsáhlou rekonstrukcí v roce 2001. Snahou zřizovatele (Města Zruč nad Sázavou) a vedení školy je i nadále zlepšovat prostředí pro děti i zaměstnance.

V současnosti je naše škola plně organizovaná základní škola s 9 ročníky a počtem žáků cca 500.

2.2 Charakteristika pedagogického sboru

Ve škole pracují vysokoškolsky vzdělaní pedagogové. V celkovém počtu 70 jsou zahrnuti: ředitelka školy, zástupci ředitele, výchovní poradci, školní speciální pedagog, metodik prevence sociálně patologických jevů, koordinátor ICT, koordinátor tvorby ŠVP, koordinátor EVVO, koordinátoři inkluze, asistentky pedagoga, vychovatelky školní družiny a IT technici.

Součástí školy je také Školní poradenské pracoviště ve složení: dva výchovní poradci, dva školní speciální pedagogové, školní psycholog a metodik prevence.

2.3 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

V dlouhodobé koncepci práce školy počítáme se zaměřením vzdělávání na prohloubení výuky cizích jazyků a rozvíjení počítačové gramotnosti všech žáků. Této koncepci je přizpůsoben plán ICT školy. Podmínky školy v této oblasti se výrazně zlepšily získáním dvou grantů na vybavení školy moderním zařízením. Kvalitu výuky cizích jazyků zvyšuje možnost využití 3 jazykových pracoven vybavených sluchátkovými soupravami. K výuce mohou žáci použít i notebooky. V odborných pracovnách (F,CH-PR,Hv) a 17 kmenových třídách jsou při výuce využívány interaktivní tabule s potřebným vybavením a připojením na internet. Permanentní připojení na internet využívají učitelé také na počítačích umístěných ve všech kabinetech a zapojených do místní sítě.

Ve spolupráci s Podblanickým ekocentrem Vlašim, Vodním domem a Včelím světem Hulice, škola organizuje výukové programy a školení pedagogů zaměřené na ekologickou výchovu. Každoročně organizuje škola *projektový den: Den Země s výtvarnou a literární soutěží*, z něhož jsou některé práce žáků veřejně prezentovány.

V rámci podpory zájmu našich žáků o literaturu a rozvoj čtenářské gramotnosti škola dlouhodobě spolupracuje s Městskou knihovnou a zapojuje se do akcí *Noc s Andersenem*.

Velkou tradici má v naší škole sport. Zaměřujeme se především na organizaci sportovních turnajů, pořádaných každoročně ve sportovní hale a na dalších sportovištích školy. Žáci školy se účastní také turnajů a soutěží pořádaných různými organizacemi (kolektivní sporty, atletika).

Obsahem učiva tělesné výchovy ve školním vzdělávacím programu je i plavecký výcvik. Výuka je zařazena jako 10 dvouhodinových lekcí v prvním pololetí třetího ročníku a 10 dvouhodinových lekcí ve druhém pololetí třetího ročníku. Je určena všem zdravotně způsobilým žákům. Provádějí ji zaměstnanci Plavecké školy v Kutné Hoře.

Škola pravidelně organizuje pro žáky sedmých ročníků lyžařský výcvikový kurz.

Žáci se podílejí na řízení školy prostřednictvím žákovského parlamentu. Na pravidelných jednáních podávají podněty a připomínky.

Mezinárodní spolupráci organizujeme formou krátkodobých kulturně vzdělávacích pobytů v zahraničí. Tyto pobyty jednak přispívají ke zdokonalení výuky cizích jazyků a zároveň seznámí žáky školy se způsobem života ostatních evropských kultur. Škola má koncepčně zpracovaný Evropský plán rozvoje, jehož součástí je definována oblast internacionalizace, navazování mezinárodní spolupráce. Dlouhodobé cíle tohoto plánu naplňujeme navazováním mezinárodní spolupráce se základními školami v rámci EU s důrazem na rozmanitost zemí, ve kterých partnerské školy sídlí a sdílením zkušeností s metodami výuky cizích jazyků a všeobecných i odborných předmětů s cílem zkušenosti nejen získávat, ale i předávat příklady dobré práce kolegům z partnerských škol.

2.4 Charakteristika žáka

Školu navštěvují místní žáci, z toho je asi čtvrtina přespolečných a cizinců (státní příslušnost: Ukrajina, Mongolsko, Vietnam, Slovensko, Rusko, Bělorusko).

Pozornost je věnována také žákům nadaným – jejich schopnosti jsou rozvíjeny ve vyučovacích hodinách i mimo vyučování individuální péčí učitelů. Tito žáci se velmi dobře uplatňují ve školních, oblastních i krajských kolech vědomostních, výtvarných i sportovních soutěží.

Nabídku aktivit školní družiny využívá přibližně 180 dětí. Jsou to žáci 1. – 5. ročníku. Činnost školní družiny je organizována podle potřeb zaměstnaných rodičů našich žáků. Velký zájem projevují děti o práci v zájmových kroužcích ŠD – tanečním, výtvarném, badatelském, sportovním i v kroužku vaření.

Někteří žáci navštěvují kroužky při Základní škole Zruč nad Sázavou. Jedná se především o kroužky jazykové, sportovní a kroužky přípravy na přijímací zkoušky.

2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Rodiče jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání informováni prostřednictvím elektronických žákovských knížek, na třídních schůzkách nebo při konzultacích s vyučujícími. Základní informace je možné získat i na webových stránkách školy: **www.zsZRUC.CZ**

Každým rokem jsou organizovány Dny otevřených dveří, kdy mohou rodiče i další členové rodin žáků navštívit vyučovací hodiny a seznámit se s prací školy.

Školská rada umožňuje zákonným zástupcům žáků, pedagogickým pracovníkům a zřizovateli podílet se na správě školy.

Školní poradenské pracoviště rozvíjí spolupráci s Pedagogicko - psychologickou poradnou v Kutné Hoře, ve Vlašimi a SPC v Benešově. Služeb obou poraden a speciálně pedagogického centra využíváme pro diagnostiku dětí se specifickými vzdělávacími potřebami, konzultaci školou poskytovaných podpůrných opatření a doporučení následných vyšetření dětí v dalších odborných pracovištích.

Metodik prevence sociálně patologických jevů dlouhodobě spolupracuje s o.p.s. Prostor + Kolín. Současně jsou žáci informováni o možnosti využití služeb nízkoprahového klubu KOTELNA (Zruč nad Sázavou, na Výsluní 719), který je určen pro terénní práci s mládeží.

V oblasti environmentální výchovy spolupracuje škola s ekocentrem ve Vlašimi a s Vodním domem a Včelím světem v Hulicích. Společně zajišťujeme exkurze, besedy a praktická cvičení zaměřená na ochranu přírody.

Na podporu čtenářských dovedností a zájmu o literaturu využíváme akcí organizovaných Městskou knihovnou ve Zruč nad Sázavou.

V oblasti sportovního vyžití žáků školy ve volném čase je velmi důležitá spolupráce s tělovýchovnou jednotou Jiskra Zruč.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1 Zaměření školy

- Cílem práce školy je vytvořit ve škole prostředí, kde je dětem věnována kvalitní péče, při níž jsou respektovány individuální potřeby žáků.
- Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami jsou poskytována podpůrná opatření podle § 16 školského zákona (příloha č.1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.)
- Společně s rodiči žáků a za podpory zřizovatele vytváříme školu, ve které se děti cítí bezpečně a spokojeně.
- Cílem naší práce je rozvoj kompetencí, které jsou nezbytné pro život v Evropě v 21. století.
- Výsledkem působení školy by měl být člověk, který dostal možnost všestranně se rozvíjet, využívat svých schopností a dovedností, který je schopen uplatnit se v současné společnosti.

3.1.1 Cíle pro klíčové oblasti

- Vzhledem k současným potřebám znalosti cizích jazyků je kladen důraz na kvalitu i rozsah jazykového vyučování. Jsou podporovány formy a metody výuky, umožňující absolventům školy komunikaci v anglickém jazyce a základní komunikační dovednosti v dalším cizím jazyce (Německý jazyk, Ruský jazyk).
- S rozvojem informačních technologií je naším cílem absolvent, který je schopen využívat ICT zařízení a technologie k získávání informací a ke komunikaci. Snažíme se o využití a zařazení výpočetní techniky do všech předmětů.
- Využitím všech možností, které dává škole vzdělávací oblast Člověk a zdraví i materiální podmínky, zajišťujeme výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu.

3.1.2 Prostředky a postupy vedoucí k dosažení stanovených cílů

- Využívání metod a forem práce, které pomáhají utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout základ všeobecného vzdělání, které je dobře uplatnitelné v praxi a respektuje osobní maximum každého žáka.
- Zavádění efektivních metod, jako je skupinové a projektové vyučování, kterými chceme vést žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci i respektu.
- Využívání různých zdrojů informací.
- Výchova k uvědomělému dodržování stanovených pravidel.
- Péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami i o děti nadané a mimořádně nadané.
- Motivovat žáky pro celoživotní učení volbou metod a strategií pro aktivní a efektivní učení.
- Vést žáky k využívání znalostí a dovedností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech pro vlastní rozvoj i pro životní i profesní orientaci.
- Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické i duševní zdraví a být za ně odpovědný.
- Využívání spolupráce s rodiči i institucemi (Školská rada, Pedagogicko-psychologická poradna, občanská sdružení, agentury)
- Organizace exkurzí, poznávacích zájezdů.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Úroveň osvojení klíčových kompetencí na základní škole považujeme za základ pro uplatnění v praktickém životě i pro celoživotní učení.

Kompetence k učení:

- respektování věkových zvláštností a individuálních potřeb dětí
- podpora samostatnosti a tvořivosti
- je umožněno pozorování, experimentování, porovnání výsledků, vyvozování závěrů
- vyhledávání, zpracovávání a používání potřebných informací v literatuře i na internetu
- práce s chybou
- rozvoj sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů

- učení v souvislostech – vytváření uceleného obrazu světa
- vytváření praktických problémových úloh a jejich řešení
- podpora samostatnosti, tvořivosti, logického myšlení
- podpora týmové spolupráce při řešení úloh
- vyhledávání informací vhodných pro řešení problémů
- podpora různých přijatelných možností řešení problémů
- praktické ověřování správnosti řešení

Kompetence komunikativní

- vytváření vhodného prostoru pro vyjadřování žáků
- rozvoj komunikačních dovedností v mateřském jazyce, v cizím jazyce
- důraz na kultivovanost komunikace
- podpora vyjadřování vlastního názoru žáků opřeného o logické argumenty
- podpora věcné kritiky a sebekritiky
- vyslechnutí názorů druhých, vhodná reakce na odlišný názor
- využívání informačních a komunikačních technologií

Kompetence sociální a personální

- podpora skupinového vyučování
- vytváření pravidel pro práci v týmu, přejímání různých rolí v pracovních skupinách
- podpora vzájemné pomoci žáků ve skupině
- kritika a sebekritika – hodnocení výsledků práce jednotlivých skupin
- integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- podpora asertivního chování, sebedůvěry a sebeúcty žáků

Kompetence občanské

- využití pomoci odborníků s cílem zamezit patologickým projevům chování (šikana, kriminalita, drogy, rasismus)
- pochopení významu existence pravidel a zákonů, nutnost jejich dodržování
- důslednost při dodržování pravidel stanovených ve vnitřních normách školy - chování žáků i zaměstnanců
- věcné, rozumné a spravedlivé řešení problémů
- zapojování do kulturního dění a sportovních aktivit, seznámení s kulturním a historickým dědictvím
- organizování projektů se zaměřením na ekologii

Kompetence pracovní

- důsledné vedení k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví, plnění povinností a závazků
- vytváření tvořivého a podnětného pracovního prostředí
- využívání vhodných materiálů, nástrojů a technologií odpovídajících bezpečnosti práce dětí

- cílené seznamování s různými profesemi (exkurze, besedy) v rámci profesní orientace žáků
- hodnocení výsledků prací se zřetelem ke kvalitě, funkčnosti, hospodárnosti, ochrany životního prostředí a ochrany kulturních a společenských hodnot

Kompetence digitální

- ovládání a využití běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb jak při učení tak i při zapojení do života školy
- samostatné rozhodování o využití jednotlivých technologií k řešení jednotlivých problémů
- získávání, vyhledávání, kritické posouzení a sdílení dat, informací a digitálního obsahu a k tomu volené odpovídající postupy, způsoby a prostředky
- využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinních činností, zefektivnění či zjednodušení pracovních postupů a zkvalitnění výsledků práce
- pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznámení se s novými technologiemi, kritické hodnocení přínosů digitálních technologií a reflexe rizik, které jejich využívání nese
- předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, ale i situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví
- etická komunikace a sdílení dat v digitálním prostředí

3.3 Zabezpečení výuky žáků se spec.vzděl. potřebami

Pravidla vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami jsou upraveny vyhláškou č.27/2016 o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů. Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění či užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Žák se speciálními vzdělávacími potřebami má právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením. Podpůrná opatření se člení do pěti stupňů podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti a jsou realizována na základě doporučení školských poradenských pracovišť. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

Členění konkrétních podpůrných opatření do stupňů, pravidla jejich použití a normovaná finanční náročnost podpůrných opatření druhého až pátého stupně je součástí vyhlášky 27/2016.

Podpůrná opatření spočívají v:

- poradenské pomoci školy a ŠPZ,
- úpravě organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání a školských služeb, včetně zabezpečení speciálně pedagogické péče a pedagogické intervence,
- rozložení učiva do více ročníků,
- úpravě podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání,
- použití kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic a speciálních učebních pomůcek, využívání speciálních komunikačních systémů,
- úpravě očekávaných výstupů vzdělávání v mezích stanovených rámcovými vzdělávacími programy a akreditovanými vzdělávacími programy,
- vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu,
- využití asistenta pedagoga,
- využití dalšího pedagogického pracovníka, tlumočnicka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící nebo možnosti působení osob poskytujících dítěti, žákovi nebo studentovi po dobu jeho pobytu ve škole nebo školském zařízení podporu podle zvláštních právních předpisů,
- poskytování vzdělávání nebo školských služeb v prostorách stavebně nebo technicky upravených.

Očekávané výstupy:

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. **Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3., 5. a 9. ročník, bude na základě doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením.** Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka.

Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště a metodická podpora na Metodickém portále RVP.CZ

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory žáka se spec. vzdělávacími potřebami

Plán pedagogické podpory (PLPP) sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci školního speciálního pedagoga nebo výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu a obsahuje popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, cíle podpory a způsob vyhodnocování. Před jeho samotným zpracováním probíhá podrobná pedagogická diagnostika s cílem stanovení nejvhodnějších metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností atd. Školní speciální pedagog / výchovný poradce koordinuje tvorbu PLPP, stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i samotným žákem. PLPP je průběžně aktualizován v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka a pravidelně vyhodnocován. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření škola vyhodnotí,

zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud cíle nejsou naplněny, škola doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Dále dle platné legislativy Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení ŠPZ a přiznaného stupně podpory zejména tato opatření:

a) v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožňují častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smyslnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáka a poskytnutí dostatečného času potřebného ke zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:

- individuální přístup, diferenciací výuky
- střídání forem práce a činností během výuky
- využívání skupinové práce, projektové, tandemové výuky

c) zařazení předmětů speciálně pedagogické péče

d) poskytování pedagogické intervence

d) organizační a obecná ustanovení

- spolupráce se školním speciální pedagogem a školním psychologem
- spolupráce se školským poradenským zařízením
- kontaktování a doporučení na odborná pracoviště (klinický logoped, neurolog, dětský psychiatr, foniatr)
- spolupráce s rodiči
- otevřenost školy rodičům (pravidelné konzultační hodiny s rodiči)

V naší škole uplatňujeme tzv. Třístupňový model péče, jehož cílem je předcházet selhávání žáka v oblasti vzdělávání a nastavení individualizované podpory žákovi v případě vzniku obtíží. Model je rozdělen do 3 stupňů:

1.stupeň – jedná se o **individualizovanou pomoc učitele** v rámci běžných vyučovacích hodin. Koordinátorem je třídní učitel, není nezbytné vyžadovat souhlas rodičů, jde o pedagogický postup, který je plně v kompetenci školy, nastavuje se plán pedagogické podpory. Jedná se o děti, které selhávají ve výuce z důvodu ne příliš závažných (percepční nezralosti, pomalejší tempo, úzkostnost, sociální obtíže, nepozornost). V rámci 1. stupně jde o kompenzaci mírných obtíží, formou drobných úprav v režimu výuky, domácí přípravy, ve struktuře vyučovacích hodin. Na úpravách se podílejí především pedagogové ve spolupráci se školním speciálním pedagogem, případně školním psychologem. Monitorování pokroků dítěte probíhá obvykle po dobu 3 měsíců.

2. stupeň – plán pedagogické podpory, pokud nedošlo k úpravě obtíží, je problematika konzultována s pracovníkem školního poradenského pracoviště (školní speciální pedagog, školní psycholog, výchovný poradce) a měl by být vytvořen strukturovaný plán pedagogické podpory (vyhodnocen cca po 3-6 měsících). Problémy žáka jsou již většího rozsahu, nelze je kompenzovat pouze podpůrnými opatřeními z 1. stupně. Obtíže vyžadují dílčí úpravy v organizaci a metodách výuky, stanovení postupu a forem nápravy. Koordinátorem je tř. učitel ve spolupráci se školním poradenským pracovištěm.

3. stupeň – přetrvávají-li obtíže žáka, je se zákonným zástupcem projednána vhodnost vyšetření v PPP (Pedagogicko-psychologické poradně) ev. SPC (Speciálně-pedagogickém centru) pro diagnostické zjištění příčin obtíží ve vzdělávacím procesu. Na základě vyšetření ve školském poradenském zařízení je vystaveno doporučení ke vzdělávání žáka se speciálně vzdělávacími potřebami.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (IVP)

Individuální vzdělávací plán (dále jen IVP) je závazným dokumentem zajišťujícím speciální vzdělávací potřeby žáka. IVP zpracovává škola na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka. Poskytování vzdělávání podle IVP je možné pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka podle §16 odst. 1 vyhlášky 27/2016. IVP je součástí dokumentace žáka ve školní matrice. Jeho obsah je definován v § 3 vyhlášky 27/2016. IVP vypracovává škola nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce žáka.

Po obdržení platného doporučení školského poradenského pracoviště a za metodické podpory školního speciálního pedagoga a výchovného poradce, vypracovávají individuální vzdělávací plán třídní učitelé společně s učiteli předmětů, ve kterých se žák bude vzdělávat podle uvedeného plánu. IVP se vypracovává na jeden školní rok, je dvakrát ročně vyhodnocován a kdykoliv během školního roku je možné ho upravovat dle aktuálních potřeb žáka a dle platné legislativy.

Hodnocení a klasifikace žáků s PO

Při hodnocení žáků s PO je zásadní práce s hodnotící formou, založenou na kritériích, využívajících různých forem hodnocení v závislosti na individualitě žáka a charakteru jeho potřeb.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními na naší škole je vyjádřeno klasifikačním stupněm nebo slovním hodnocením. Slovní hodnocení využíváme při hodnocení IVP. Dále využíváme průběžného hodnocení a modifikace ověřování znalostí odvíjejících se z doporučení ŠPZ. Při hodnocení jsou respektovány doporučení ŠPZ a ŠPP. Konkrétní způsoby a specifika hodnocení v jednotlivých předmětech u žáka pracujícího podle individuálního vzdělávacího plánu jsou uvedena v IVP.

Pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání žáků se spec. vzdělávacími potřebami úzce spolupracujeme s PPP v Kutné Hoře, Vlašimi, SPC (tělesně postižení) v Kolině a s SPC pro žáky s vadou řeči v Mnichově Hradišti. Pracovníci všech těchto institucí poskytují konzultace dle potřeby. Dle potřeb a aktuální situace jsou zapojeny i další subjekty (DPA, foniatr, klinický logoped...atd).

Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem, školním speciálním pedagogem, metodikem prevence a školním psychologem, který na naší škole pracuje dva dny v týdnu. Výchovný poradce a školní speciální pedagog jsou koordinátory inkluze a jsou pověřeni spoluprací se školským poradenským zařízením.

3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí žák, který při adekvátní stimulaci vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, intelektových činností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Mimořádně nadaným žákem se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. rozumí žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Mimořádně nadaní žáci jsou vzděláváni podle IVP, na jehož sestavení se podílí učitelé jednotlivých předmětů, pracovníci PPP, ŠPP, rodiče, ředitel školy i samotný žák. IVP je vyhodnocován dvakrát ročně, během roku lze upravovat dle aktuálních potřeb. Škola vytváří ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných. Výuka žáků probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. Škola využívá pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory. Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků je třeba věnovat pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) žáka nadaného a mimořádně nadaného

Plán pedagogické podpory (PLPP) sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci školního speciálního pedagoga nebo výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu a obsahuje popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, cíle podpory a způsob vyhodnocování. Před jeho samotným zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovení nejvhodnějších metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností atd. Školní speciální pedagog / výchovný poradce koordinuje tvorbu PLPP, stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i samotným žákem. PLPP je průběžně aktualizován v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka a pravidelně vyhodnocován. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud cíle nejsou naplněny, škola doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Dále dle platné legislativy.

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení ŠPZ a přiznaného stupně podpory zejména tato opatření:

a) v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožňují častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáka a poskytnutí dostatečného času potřebného ke zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:

- individuální přístup, diferenciací výuky
- střídání forem práce a činností během
- využívání skupinové práce, projektové výuky

c) zařazení předmětů speciálně pedagogické péče (reedukace u žáků s SPU, logopedická péče u žáků s vadami řeči)

d) poskytování pedagogické intervence

d) organizační a obecná ustanovení

- spolupráce se školním speciálním pedagogem a školním psychologem
- spolupráce se školským poradenským zařízením
- kontaktování a doporučení na odborná pracoviště (klinický logoped, neurolog, dětský psychiatr, foniatr)
- spolupráce s rodiči
- otevřenost školy rodičům (pravidelné konzultační hodiny s rodiči)

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka nadaného a mimořádně nadaného

Individuální vzdělávací plán (dále jen IVP) je závazným dokumentem zajišťujícím speciální vzdělávací potřeby žáka. IVP mimořádně nadaného žáka zpracovává škola na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka. Poskytování vzdělávání podle IVP je možné pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka podle § 16 odst. 1 vyhlášky 27/2016. IVP je součástí dokumentace žáka ve školní matrice. Jeho obsah je definován v § 3 vyhlášky 27/2016. IVP vypracovává škola nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce žáka.

Po obdržení platného doporučení školského poradenského pracoviště a za metodické podpory školního speciálního pedagoga a výchovného poradce, sestavuje individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka. IVP se vypracovává na jeden školní rok, je dvakrát ročně vyhodnocován a kdykoliv během školního roku je možné ho upravovat dle aktuálních potřeb žáka a dle platné legislativy.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků jakými jsou například:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce,
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech,
- specializované třídy pro vzdělávání mimořádně nadaných žáků,
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole,
- občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka,
- obohacování vzdělávacího obsahu,
- zadávání specifických úkolů, projektů,
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol,
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit.

Základní zásady práce s nadaným žákem:

- umožnit pracovat rychlejším tempem (mít v záloze náhradní úkoly),
- méně procvičovat, umožnit postup vpřed (umožnění akcelerace, nabídnutí alternativního obsahu, souvislosti),
- náročnější výuka (vyšší prvky náročnosti ve výuce, v oblasti kognitivních cílů využití úrovně analýza, syntéza, hodnotící posouzení, stejné téma, avšak náročnější zadání, forma zpracování, očekávané výstupy),
- nezávislost (možnost pracovat samostatně), vhodné vedení, připravenost pro samostatnou práci, efektivita samostatné práce),
- kreativní myšlení a divergentní úlohy, - abstraktní úlohy, - kontakt s intelektovými vrstevníky (možnost setkávat se s dětmi podobných zájmů, zaměření, úrovně vědomostí a schopností),
- zkušenostní učení (přenesení výsledků učení do praktického života, využití zkušenosti jako zdroje poznání),
- specializace v rámci výuky (specializace pro některý obor studia formou akcelerace nebo externího obohacování),
- opora o vlastní zájmy (využití ve výuce).

Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky nadané a mimořádně nadané

Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem, školním speciálním pedagogem, metodikem prevence a školním psychologem, který na naší škole pracuje dva dny v týdnu. Výchovný poradce a školní speciální pedagog jsou koordinátory inkluze a jsou pověřeni spoluprací se školským poradenským zařízením. Při vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných spolupracujeme s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Kutné Hoře a ve Vlašimi. Pedagogové naší školy vyhledávají a podporují nadané žáky, jejich účastí na znalostních olympiádách a soutěžích, organizují výběrové exkurze a projekty dle zájmu žáků.

3.5 Začlenění průřezových témat

3.5.1 Začlenění průřezových témat na 1.stupni

Průřezová témata	Ročník					Zkratka
	1.	2.	3.	4.	5.	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA						
Osobnostní rozvoj						
Rozvoj schopností poznávání	PROJEKTOVÝ DEN „DEN DĚTÍ“					OSV01
Sebezpoznání a sebepojetí						OSV02
Seberegukace a sebeorganizace						OSV03
Psychohygiena						OSV04
Kreativita						OSV05
Sociální rozvoj						
Poznávání lidí	PROJEKTOVÝ DEN „DEN DĚTÍ“					OSVS1
Mezilidské vztahy						OSVS2
Komunikace						OSVS3
Kooperace a kompetice						OSVS4
Morální rozvoj						
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	PROJEKTOVÝ DEN „DEN DĚTÍ“					OSVM1
Hodnoty, postoje,praktická etika						OVM2
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA						
Občanská společnost a škola			Prv			VDO1
Občan, občanská společnost a stát				VI		VDO2
Formy participace občanů v politickém životě				VI		VDO3
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				VI		VDO4
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH						
Evropa a svět nás zajímá					VI	VMEG1
Objevujeme Evropu a svět					VI	VMEG2
Jsme Evropané					VI	VMEG3
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA						
Kulturní diferenciaci					VI	MUV1
Lidské vztahy				VI		MUV2
Etnický původ					VI	MUV3
Multikulturalita				Aj		MUV4
Princip sociálního smíru a solidarity					VI	MUV5
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA						
PROJEKTOVÝ DEN „DEN ZVÍŘAT“, PROJEKTOVÝ DEN „DEN ZEMĚ“						
Ekosystémy				Př	Př	EV1
Základní podmínky života				Př	Př	EV2
Lidské aktivity a problémy životního prostředí				Př	Př	EV3
Vztah člověka k prostředí				Př	Př	EV4
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA						
Receptivní vlastnosti						
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Projektový den „Naše město“					MEVR1
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality						MEVR2
Stavba mediálních sdělení						MEVR3
Vnímání autora mediálních sdělení						MEVR4
Fungování a vliv médií ve společnosti						MEVR5
Produktivní činnosti						
Tvorba mediálního sdělení	Projektový den „Naše město“					MEVP1
Práce v realizačním týmu						MEVP2

3.5.2 Poznámky k průřezovým tématům na 1. stupni

Průřezová témata jsou buď integrativní součástí vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu nebo v podobě samostatných projektů.

Celoškolní projekty (každoroční):

Den Země – Environmentální výchova

Den dětí – Osobnostní a sociální výchova

Den zvířat (I. Stupeň) – Environmentální výchova

Naše město - Mediální výchova

3.5.3 Začlenění průřezových témat na 2.stupni

Průřezová témata	Ročník				Zkratka
	6.	7.	8.	9.	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA					
Osobnostní rozvoj					
Rozvoj schopností poznávání	PROJEKTOVÝ DEN „DEN DĚTÍ“				OSV01
Sebepoznání a sebepojetí					OSV02
Seberegulace a sebeorganizace					OSV03
Psychohygiena					OSV04
Kreativita					OSV05
Sociální rozvoj					
Poznávání lidí	PROJEKTOVÝ DEN „DEN DĚTÍ“				OSVS1
Mezilidské vztahy					OSVS2
Komunikace					OSVS3
Kooperace a kompetice					OSVS4
Morální rozvoj					
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	PROJEKTOVÝ DEN „DEN DĚTÍ“				OSVM1
Hodnoty, postoje,praktická etika					OMV2
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA					
Občanská společnost a škola	Ov	Ov			VDO1
Občan, občanská společnost a stát			Ov		VDO2
Formy participace občanů v politickém životě			Ov		VDO3
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	D		Ov		VDO4
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH					
Evropa a svět nás zajímá		Z	Z	Ov	VMEG1
Objevujeme Evropu a svět		Z	Z	Ov	VMEG2
Jsme Evropané			Z	Ov	VMEG3
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA					
Kulturní diferenciacce				Z	MUV1
Lidské vztahy	Ov	Ov			MUV2
Etnický původ				Z	MUV3
Multikulturalita				Aj	MUV4
Princip sociálního smíru a solidarity				Ov	MUV5
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA					
Ekosystémy	Z,Př	Př	Z	Z	EV1
Základní podmínky života	Z,Př	Př	Ch	Z,Př	EV2
Lidské aktivity a problémy živ.prostředí	Z,Př	Z, Př	Z,F,Ch	Z, Př, Ov	EV3
Vztah člověka k prostředí	Tvz, Př	Tvz, Z, Př, Ov	Tvz, Z, Př	Tvz, Z, Př	EV4
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA					
Receptivní vlastnosti					
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Čj				MEVR1
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality			Čj	Čj	MEVR2
Stavba mediálních sdělení				Čj	MEVR3
Vnímání autora mediálních sdělení		Čj			MEVR4
Fungování a vliv médií ve společnosti				Čj	MEVR5
Produktivní činnosti					
Tvorba mediálního sdělení		Projektový den „Den Země“	Projektový den „Den Země“		MEVP1
Práce v realizačním týmu					

3.5.4 Poznámky k průřezovým tématům na 2. stupni

Průřezová témata jsou buď integrativní součástí vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu nebo v podobě samostatných projektů.

Celoškolní projekty (každoroční):

Den Země – Environmentální výchova

Den dětí – Osobnostní a sociální výchova

Osobností a sociální výchova

Je ve všech tematických okruzích začleněna do projektu dlouhodobé primární prevence, která je uskutečňována ve všech ročních II. stupně formou třídnických hodin.

4.1 Tabulace učebního plánu pro 1.stupeň

UČEBNÍ PLÁN PRO 1. STUPEŇ									
Vzdělávací oblast	Vzdělávací Obor	Vyučovací Předmět	ROČNÍK					celkem	
			1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	6+3	6+3	9	6+2	6+2	43	33+10
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	+1	+1	3	3	3	11	9+2
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	3+1	3+1	22	20+2
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika				1	1	2	2
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2			6	
		Přírodověda				1,5	1+1	3,5	11+2
		Vlastivěda				1,5	1+1	3,5	
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	12
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	10
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní Činnosti	1	1	1	1	1	5	5
CELKOVÁ POVINNÁ ČASOVÁ DOTACE			21	22	24	25	26	118	
Z TOHO DISPONIBILNÍ ČASOVÁ DOTACE			4	4		3	5	16	

4.2 Poznámky k učebnímu plánu na 1. stupni

Případné posílení časové dotace vyučovacích předmětů z disponibilní časové dotace je v tabulce zvlášť graficky vyjádřeno (+1). Poslední sloupec tabulky uvádí minimální časovou dotaci určenou v RVP ZV pro vzdělávací obory a disponibilní časovou dotaci.

- **Český jazyk** - integruje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a doplňujícího vzdělávacího oboru Dramatická výchova. Časová dotace je posílena o 10 hodin z disponibilní časové dotace.
- **Anglický jazyk** - časová dotace je posílena o 2 hodiny z disponibilní časové dotace.
- **Matematika** - časová dotace je posílena o 2 hodiny z disponibilní časové dotace.
- **Přírodověda** - časová dotace je posílena o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.
- **Vlastivěda** - časová dotace je posílena o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.
- **Tělesná výchova** - ve 3. ročníku probíhá výuka plavání. Celkem 20 lekcí v dvouhodinových blocích.

4.3 Tabulace učebního plánu pro 2.stupeň

UČEBNÍ PLÁN PRO 2. STUPEŇ								
Vzdělávací oblast	Vzdělávací Obor	Vyučovací Předmět	ROČNÍK					celkem
			6.	7.	8.	9.	celkem	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	4	4	3+1	4	16	15+1
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	3+1	3+1	3	3+1	15	12+3
	Další cizí jazyk	Německý jazyk			3	3	6	6
		Ruský jazyk			3	3	6	6
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	3+2	17	15+2
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika	1	1	1	1	4	4
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	2	2	1+1	1+1	12	6+2
	Občanská výchova	Občanská výchova	1	1	1	1		4
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	1+1	2	2	1+1	26	6+2
	Chemie	Chemie			1+1	2		3+1
	Přírodopis	Přírodopis	1+1	1+1	2	1		5+2
	Zeměpis	Zeměpis	2	2	1+1	1		6+1
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	10	4
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	1+1	1	1		5+1
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova a zdraví	3	3	2+1	2+1	12	10+2
	Výchova ke zdraví							
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	+1	1	1	4	3+1
CELKOVÁ POVINNÁ ČASOVÁ DOTACE			29	29	32	32	122	
Z TOHO DISPONIBILNÍ ČASOVÁ DOTACE			3	4	5	6	18	

4.4 Poznámky k učebního plánu pro 2.stupeň

Případné posílení časové dotace vyučovacích předmětů z disponibilní časové dotace je v tabulce zvláště graficky vyjádřeno (+1). Poslední sloupec tabulky uvádí minimální časovou dotaci určenou v RVP ZV pro vzdělávací obory a disponibilní časovou dotaci.

- **Český jazyk** – integruje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a doplňujícího vzdělávacího oboru Dramatická výchova, je členěn na Komunikační a slohovou výchovu, Jazykovou výchovu a Literární výchovu. Časová dotace je posílena o 1 hodiny z disponibilní časové dotace.
- **Anglický jazyk** – časová dotace je posílena o 3 hodiny z disponibilní časové dotace.
- **Matematika** – časová dotace je posílena o 2 hodiny z disponibilní časové dotace.
- **Dějepis, Občanská výchova** – časová dotace je pro dějepis v 8.a 9. ročníku posílena o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.
- **Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis** – časová dotace je celkově pro všechny předměty posílena o 6 hodin z disponibilní časové dotace.
- **Tělesná výchova a zdraví** – integruje vzdělávací obor Výchova ke zdraví, časová dotace je posílena o 2 hodinu z disponibilní časové dotace.
- **Výtvarná výchova** - časová dotace je posílena o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.
- **Pracovní činnosti** – výuka probíhá v dvouhodinových blocích jedenkrát za 14 dní. Časová dotace je posílena o 1 hodiny z disponibilní časové dotace.

4.5 Zařazování žáků do tříd a skupin, přeřazování žáků mezi jednotlivými třídami jednoho ročníku

Při zařazování žáků do tříd a skupin postupuje škola v souladu s vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky.

Při zařazování žáků do tříd se bere v úvahu :

Závazný počet žáků podle § 4 vyhlášky 48/2005 Sb.

Vyrovnaný počet žáků ve třídách

Počty dívek a chlapců

Při dělení do skupin:

Škola se řídí odst.1,4 a 5, §5 vyhlášky č. 48/2005 Sb.

Důvody pro přeřazování žáků mezi jednotlivými třídami jednoho ročníku:

- vyrovnaní počtu žáků v jednotlivých třídách (stěhování, odchody na víceletá gymnázia)
- řešení organizačních problémů – např. možnost zařazení do volitelných předmětů
- řešení výchovných problémů jednotlivých třídních kolektivů
- na žádost rodičů (osobní i organizační důvody)

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1	JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	
5.1.1	ČESKÝ JAZYK	18
5.1.2	CIZÍ JAZYK - ANGLICKÝ JAZYK	42
5.1.3	DALŠÍ CIZÍ JAZYK – NĚMECKÝ JAZYK	52
5.1.4	DALŠÍ CIZÍ JAZYK – RUSKÝ JAZYK	60
5.2	MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	
5.2.1	MATEMATIKA	65
5.3	INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	
5.3.1	INFORMATIKA	78
5.4	ČLOVĚK A JEHO SVĚT	
5.4.1	PRVOUKA	87
5.4.2	PŘÍRODOVĚDA	92
5.4.3	VLASTIVĚDA	95
5.5	ČLOVĚK A SPOLEČNOST	
5.5.1	DĚJEPIS	99
5.5.2	OBČANSKÁ VÝCHOVA	106
5.6.	ČLOVĚK A PŘÍRODA	
5.6.1	FYZIKA	115
5.6.2	CHEMIE	122
5.6.3	PŘÍRODOPIS	129
5.6.4	ZEMĚPIS	136
5.7	UMĚNÍ A KULTURA	
5.7.1	HUDEBNÍ VÝCHOVA	144
5.7.2	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	152
5.8	ČLOVĚK A ZDRAVÍ	
5.8.1	TĚLESNÁ VÝCHOVA	159
5.8.2	TĚLESNÁ VÝCHOVA A ZDRAVÍ	170
5.9	ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	
5.9.1	PRACOVNÍ ČINNOSTI	187

5.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

5.1.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Název vyuč. předmětu: **Český jazyk a literatura (ČJ)**
Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura
Ročník: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

Týdenní časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících:

časová dotace/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
povinná	6	6	9	6	6	4	4	3	4
disponibilní	+3	+3	-	+2	+2	-	-	+1	-
celkem	9	9	9	8	8	4	4	4	4

A.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících 1. a 2. stupně ZŠ. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura stanovených RVP ZV a souvisejících očekávaných výstupů průřezových témat. Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Jazyk a jazyková komunikace, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech. Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná. Od 1. 9. 2012 zapracovány standardy pro český jazyk, od 1. 9. 2013 jsou zapracovány úpravy dle RVP ZV platné k 1. 9. 2013.

1.stupeň

Časová dotace vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura: V 1. ročníku je celkem 9 hodin týdně, ve 2. ročníku je 9 hodin týdně, ve 3. ročníku 9 hodin týdně, ve 4. ročníku 8 hodin týdně a v 5. ročníku je 8 hodin týdně.

2.stupeň

Tento vyučovací předmět má časovou dotaci v 6. – 9. ročníku 4 hodiny týdně. Výuka probíhá většinou v kmenových třídách, v učebně informatiky nebo v multimediální jazykové učebně, neboť se využívá všech dostupných výukových programů, multimediálních zařízení a různých organizačních forem a metod práce. Některá témata, zejména z oblasti literatury, jsou realizována formou krátkodobých projektů v rámci jedné třídy nebo ročníku. Dalším způsobem jak naplnit cíle předmětu jsou návštěvy knihoven, práce s knihou, časopisy, jazykovými příručkami, encyklopediemi a texty na internetu. Integrovaní žáci pracují podle individuálních plánů, učitel se věnuje také žákům se SPU a nadaným žákům.

V komunikační a slohové výchově je hlavním cílem rozvíjení komunikačních schopností žáků, jejich tvořivosti a fantazie. Žáci se učí chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit, posuzovat obsah přečteného nebo slyšeného textu.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Cílem je naučit žáky jasně, přehledně a srozumitelně se vyjadřovat ústně i písemně, komunikovat s okolním světem. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základem srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk je jednak nástrojem získávání informací, ale i předmětem poznávání.

V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Literární výchova má za cíl humanizaci žákovy osobnosti, rozvíjení jeho citů, pochopení mezilidských vztahů, rozpoznání dobra a zla, rozvoj estetického cítění, rozpoznání literárních hodnot od braků, podněcování žáků k četbě (aby jí dali přednost před televizními programy a počítačovými hrami). Literární výchova učí rozlišovat fikci od skutečnosti, získávat a rozvíjet čtenářské návyky. Poznatky a prožitky z četby mohou pozitivně ovlivnit žákovy postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jeho duchovní život.

A.2 Výchovní a vzdělávací strategie

Výchovní a vzdělávací postupy, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

Učitel klade důraz na pozitivní motivaci žáka, používá vhodné učební pomůcky (slovníky, jazykové příručky, encyklopedie, tabule gramatických přehledů a audiovizuální techniku, předkládá dostatek informačních zdrojů z učebnice a pracovních textů, zařazuje práci s jazykovými příručkami a slovníky, věnuje se dovednosti autokorekce chyb, vede žáky k systematickému vedení a ukládání

informací, vede je k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování, seznamuje žáky s mluvnickými a literárními termíny související s probíraným učivem.

Kompetence k řešení problémů

Učitel motivuje žáka k samostatnému řešení daného problému, napomáhá mu hledat další řešení, zadává úkoly k posílení schopnosti žáka využívat vlastních zkušeností (např., získaných z četby a samostudia) a z vlastního úsudku, předkládá modelové situace a vede žáka k jejich optimálnímu řešení s využitím kreativity, klade důraz na analýzu přečtených textů a kritické posouzení jejich obsahu, porovnání jevů, zjištění shod a odlišností, třídění podle hledisek, zobecnění.

Kompetence komunikativní

Učitel zařazuje řečnická cvičení a slohové práce na dané téma, zařazuje diskusní kroužky a besedy, nabízí žákům využívání informační a komunikační technologie pro komunikaci s okolním světem. Pomocí literárního i gramatického učiva rozšiřuje slovní zásobu žáků.

Kompetence sociální a personální

Učitel zařazuje práci ve skupině a klade důraz na vytvoření pravidel práce v týmu (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, ohleduplnost, úcta) a jejich respektování samotnými žáky, uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům (rozšiřující úkoly), ale i k žákům s poruchami učení (spolupráce se speciálním pedagogem), vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky, posiluje sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj.

Kompetence občanské

Učitel respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka, podporuje u žáků projevování pozitivních postojů k uměleckým dílům, k ochraně kulturního dědictví a ocenění našich tradic, aktivně zapojuje žáky do kulturního dění účastí na kulturních akcích. Vede žáky k pochopení a utváření hodnot jako je spravedlnost, solidarita, tolerance a odpovědnost.

Kompetence pracovní

Učitel rozvíjí u žáka smysl pro povinnost vyžadováním přípravy na výuku, popř. shromažďováním materiálů k výuce, kontrolováním zadaných samostatných prací. Vede žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní, k přípravě a udržování učebního prostoru, k organizování a plánování práce a učení.

Kompetence digitální

Žák v hodinách českého jazyka a literatury používá různá digitální zařízení, aplikace a služby (počítač, tablet, mobilní telefon, interaktivní tabuli) za účelem osvojení si a procvičení různých oblastí českého jazyka a literatury. Osvojuje si práci s online příručkami (pravidla.cz, prirucka.ujc.cas.cz), díky nimž je schopen vyhledávat pravidla z oblasti pravopisných jevů. Získané informace dokáže aplikovat prakticky. Pro upevňování pravopisných a gramatických jevů využívá různé internetové stránky (www.umimeto.org, skolasnadhledem.cz, onlinecviceni.cz). Při psaní textů (především v slohové oblasti) si osvojuje práci s různými textovými editory (Google dokumenty, Word, OpenDocument), v nichž zvládne texty zpracovat ve vhodné grafické úpravě. Textové editory taktéž využívá při zpracování literárních prací v rámci projektu Den Země. Dokáže zapojit moderní technologie do prezentací (Powerpoint, Google prezentace), ve kterých propojuje jazykové dovednosti z oblasti pravopisu, gramatiky a dalších jazykových oblastí. Chápe význam digitálních technologií a umí jejich výhody využít. Při sdílení informací v digitálním prostředí kriticky posuzuje věrohodnost prezentovaných informací

A.3 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura jsou integrovány následující tematické okruhy průřezových témat. Realizují se formou samostatné nebo skupinové práce, formou projektů. Prostřednictvím činnosti žáka, pomocí her, cvičení, řešení reálných a modelových situací, diskusí a zařazením projektových dnů:

I. stupeň: DEN ZVÍŘAT, DEN ZEMĚ, NAŠE MĚSTO

II. stupeň: DEN ZEMĚ

Mediální výchova

Tematické okruhy Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (kritický přístup ke zpravodajství a k reklamě rozlišování zábavných prvků od prvků s významnou informativní hodnotou, chápání podstaty mediálního sdělení, identifikace orientačních prvků v textu), Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce fakta a fikce, vztah mediálního sdělení a sociálních zkušeností, ..). Stavba mediálních sdělení (principy výstavby mediálního sdělení, druhy mediálních sdělení), vnímání autora mediálních sdělení (identifikace postojů a názorů autora v mediálních sdělení, výrazové prostředky), Fungování a vliv médií ve společnosti (médiá s společnost, vliv médií na každodenní život, média a politika). Tvorba mediálního sdělení (mediální sdělení pro školní časopis, pro regionální tisk, správné využívání výrazových prostředků, stavba sdělení). Práce v realizačním týmu (tým, rozdělení rolí, práce v týmu, organizace, ..). (MED1, MED2, MED3, MED4, MED5, MED6, MED7)

A.4 Mezipředmětové souvislosti

Ve všech předmětech dbáme na slušné, přesné a výstižné vyjadřování. Slovní zásoba by měla odpovídat věku žáka, chyby ve tvarech slov a uspořádání vět budou opravovány. Důraz klademe na vzájemnou komunikaci a slušné vystupování. Literární výchova navazuje hlavně na dějepis a výtvarnou výchovu. Vznik literárních směrů souvisí úzce s historií vývoje lidstva. V určitém období vznikala díla literární, hudební a výtvarná, která mají některé společné rysy.

A.5 Způsob hodnocení žáků

Hodnocení žáka je zpracováno v samostatném dokumentu, který je součástí Školního řádu, viz. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Podklady pro hodnocení za pololetí: nejméně 8 známek za pololetí (v případě dlouhodobé absence rozhodne o jejich počtu vyučující, známky lze nahradit např. zpracováním samostatné práce s využitím nastudovaného učiva). Individuální sebehodnocení žáka na konci každé hodiny. Žáci jsou seznámeni s kritérii celkového hodnocení na začátku školního roku, dále jsou seznámeni s kritérii hodnocení každé zadané práce nebo aktivity.

A.6 Formy a metody výuky

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách, v učebně informatiky nebo v multimediální jazykové učebně, neboť se využívá všech dostupných výukových programů, multimediálních zařízení a různých organizačních forem a metod práce. Některá témata, zejména z oblasti literatury, jsou realizována formou krátkodobých projektů v rámci jedné třídy nebo ročníku. Dalším způsobem, jak naplnit cíle předmětu, jsou návštěvy knihoven, práce s knihou, časopisy, jazykovými příručkami, encyklopediemi a texty na internetu, akademie a recitační soutěže.

A.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: ČJ

ročníkové výstupy – 1.ročník	učivo – 1. ročník	PT
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
žák: ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slov, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky -píše velká písmena na začátku věty -při čtení odlišuje krátké a dlouhé slabiky	Zvuková stránka jazyka - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek a souhlásek	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh - vypráví podle obrázkové osnovy jednoduchý příběh zvládá většinu tvarů písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev - píše čáry, oblouky, zátrhy, vlnovky, klíčky - opisuje jednoduchá slova a slovní spojení - spojí písmena ve slabiky - píše správné tvary písmen a číslic čte plynule a s porozuměním slova a jednoduché texty - rozlišuje jednotlivá písmena a ve vztahu jim odpovídající hlásky - rozlišuje písmena tiskací a psací - skládá a čte slabiky a slova přiměřená jeho věku - rozlišuje sluchem i zrakem jednoduchá slova - odlišuje větu, slovo, slabiku, hlásku - plynule spojuje slabiky a slova ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev - vypráví o vlastních zážitcích	Čtení - praktické čtení, hlasité a plynulé čtení slov a slovních spojení, četba se správnou intonací Naslouchání - praktické naslouchání Mluvený projev - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), komunikační žánry (pozdrav, oslovení, omluva, prosba) Písemný projev - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku), technika psaní (úhledný, čitelný, přehledný písemný projev)	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
vypráví podle obrázkové osnovy jednoduchý příběh přednáší z paměti texty přiměřené věku - recituje básničky, říkadla	Poslech literárních textů - pohádka Zážitkové čtení a naslouchání Tvořivé činnosti s literárním textem - přednes básniček a říkadel, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod Základní literární pojmy - literární druhy a žánry (rozpočítadlo, hádanka, báseň, pohádka, spisovatel, kniha, čtenář, divadelní představení, herec)	
ročníkové výstupy – 2.ročník	učivo – 2.ročník	PT

JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
žák: ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slov, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - dělí slova na konci řádku - odůvodňuje a správně píše znělé a neznělé souhlásky na konci a uvnitř slov - vyslovuje správně krátké a dlouhé samohlásky - rozlišuje jednotlivé hlásky porovnává významy slov a slova opačného významu, slova nadřazená a podřazená spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami rozlišuje věty oznamovací, rozkazovací, tázací a přací v textu, použije vhodné jazykové a zvukové prostředky odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách odůvodňuje a píše správně skupiny dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev odůvodňuje a píše správně velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování seřadí slova podle abecedy sestaví větu tak, aby dávala smysl	Zvuková stránka jazyka: rozdělení hlásek, druhy vět, slovo, slabika, hláska, písmeno, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) Slovní zásoba a tvoření slov: slova a pojmy, význam slov, antonyma, slova nadřazená a podřazená Skladba: věta jednoduchá a jednoduché souvětí, pořádek slov ve větě, pořadí vět v textu Pravopis: lexikální - pravopis i/y po měkkých a tvrdých souhláskách, znělé a neznělé souhlásky na konci slov, dělení slov na konci řádku podle slabik, písmeno ě ve slovech, vlastní jména osob a zvířat, abeceda	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích - pojmenuje předměty a popíše jejich vlastnosti - slušně osloví, pozdraví, poprosí, poděkuje ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení - píše jednoduché věty ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	Čtení: praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé) Naslouchání: praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem), věcné naslouchání (pozorné, soustředěné) Mluvený projev: základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), komunikační žánry - pozdrav, oslovení, omluva, prosba, základní komunikační pravidla (oslovení) Písemný projev: základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem), technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev), žánry písemného projevu (adresa, dopis, popis)	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
čte pohádky, příběhy o lidech, věcech a o přírodě přiměřené věku přednáší z paměti texty přiměřené věku - recituje básničky, říkadla čte s porozuměním nahlas	Poslech literárních textů - pohádka, příběh Zážitkové čtení a naslouchání Tvořivé činnosti s literárním textem - dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	

<i>přechází k plynulému čtení bez slabikování</i> ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu - vypravuje, domýšlí příběhy, dramatizuje ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností - vypravuje o přečtené knize spolužákům - vnímá spojení textu s ilustrací	Základní literární pojmy - literární druhy a žánry (hádanka, říkadlo, báseň, pohádka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, ilustrace, rým)	
ročníkové výstupy – 3.ročník	učivo - 3. ročník	PT
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
žák: ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slov, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - rozpoznává hlásky, slabiky, určuje počet slabik ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves - časuje slovesa v čase přítomném, minulém a budoucím - rozliší u podstatných jmen číslo jednotné a množné, rod mužský, ženský a střední - skloňuje podstatná jména ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování kontroluje a opravuje podle svých možností svůj písemný projev seřadí slova podle abecedy sestaví větu tak, aby dávala smysl	Zvuková stránka jazyka: rozdělení hlásek, druhy vět, slovo, slabika, hláska, písmeno, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) Slovní zásoba a tvoření slov: slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, slova nadřazená a podřazená, stavba slova (úvod) Tvarosloví: slovní druhy Skladba: věta jednoduchá a jednoduché souvětí, základní skladební dvojice Pravopis: lexikální - pravopis i/y po vyjmenovaných slovech, souhlásky uvnitř slov, řazení slov podle abecedy, vlastní jména osob, zvířat, místních pojmenování	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	Čtení: praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu), věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) Naslouchání: praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem), věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní - zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) Mluvený projev: vyjadřování závislé na komunikační situaci, komunikační žánry - pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, oznámení, vypravování, základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) Písemný projev: základní hygienické návyky (zacházení s grafickým materiálem), technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava)	

ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	textu), žánry písemného projevu (adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, pozvánka, dopis, popis, vypravování)	
L I T E R Á R N Í V Ý C H O V A		
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností - vypravuje pohádky, domýšlí příběhy, dramatizuje čte s porozuměním, využívá čtenářské dovednosti	Poslech literárních textů - pohádka, příběh Zážitkové čtení a naslouchání Tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod Základní literární pojmy - literární druhy a žánry (hádanka, říkadlo, báseň, pohádka, bajka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, ilustrace, rým)	
ročníkové výstupy – 4.ročník	učivo - 4. ročník	PT
J A Z Y K O V Á V Ý C H O V A		
žák: porovnává významy slov rozlišuje v jednoduchých slovech kořen, část příponovou, předponovou a koncovku určuje slovní druhy plnovýznamových slov ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary vyhledává základní skladební dvojici ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí užívá vhodných spojovacích výrazů s ohledem k jeho znalostem ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu určuje mluvnické kategorie u podstatných jmen (pád, číslo, rod a vzor) a sloves (osoba, číslo, čas, infinitiv, způsob) rozlišuje v textu přímou řeč	Slovní zásoba a tvoření slov: slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, slova nadřazená a podřazená, stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka) Tvarosloví: slovní druhy, tvary slov Skladba: věta jednoduchá a jednoduché souvětí, základní skladební dvojice Pravopis: lexikální - pravopis i/y po vyjmenovaných slovech, základy morfologické (koncovky podstatných jmen), syntaktické (shoda přísudku s holým podmětem)	
K O M U N I K A Č N Í A S L O H O V Á V Ý C H O V A		
ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas -čte s porozuměním krátký text vhodný pro daný věk ČJL-5-1-02 rozlišuje a zaznamenává podstatné informace v textu vhodném pro daný věk ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta posuzuje náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	Čtení: praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu), věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) Naslouchání: praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem), věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní - zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) Mluvený projev: vyjadřování závislé na komunikační situaci, komunikační žánry - pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, oznámení, vypravování, zpráva, základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení)	

ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové jednoduché komunikační žánry na dané téma blízké jeho věku a zájmu podle sestavené osnovy vytváří krátký mluvený nebo písemný projev	dialogu, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) Písemný projev: základní hygienické návyky (zacházení s grafickým materiálem), technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu), žánry písemného projevu (adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, pozvánka, dopis, popis, vypravování, vzkaz, jednoduchý inzerát, jednoduché tiskopisy (podací lístky))	
L I T E R Á R N Í V Ý C H O V A		
ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma rozlišuje umělecký a neumělecký text na základě práce s textem najde několik typických znaků pro pohádku svými slovy charakterizuje hlavní hrdiny a popisuje jejich kladné a záporné rysy	Poslech literárních textů - báje a pověsti Zážitkové čtení a naslouchání Tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod Základní literární pojmy - literární druhy a žánry (hádanka, říkadlo, báseň, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, ilustrace, verš, rým)	

ročníkové výstupy – 5.ročník	učivo - 5. ročník	PT
J A Z Y K O V Á V Ý C H O V A		
žák: ČJL-5-2-01 porovná významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	Slovní zásoba a tvoření slov: slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma, slova nadřazená a podřazená, stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka) Tvarosloví: slovní druhy (mluvnické kategorie všech ohebných slovních druhů), tvary slov Skladba: věta jednoduchá a jednoduché souvětí, základní skladební dvojice Pravopis: lexikální - pravopis i/y po vyjmenovaných slovech, základy morfologické (koncovky podstatných a přídavných jmen tvrdých a měkkých), syntaktické (shoda přísudku s holým podmětem)	
K O M U N I K A Č N Í A S L O H O V Á V Ý C H O V A		
ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	Čtení: praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu), věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) Naslouchání: praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem), věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní - zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) Mluvený projev: vyjadřování závislé na komunikační situaci, komunikační žánry - pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, oznámení, vypravování, zpráva, dialog na základě obrazového materiálu, základní komunikační pravidla (oslovení,	

ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a temp podle svého komunikačního záměru ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) Písemný projev: základní hygienické návyky (zacházení s grafickým materiálem), technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu), žánry písemného projevu (adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, dopis, popis, vypravování, vzkaz, jednoduchý inzerát, jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník)	
L I T E R Á R N Í V Ý C H O V A		
ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy předčítá a recituje vybrané básně	Poslech literárních textů - báje a pověsti Zážitkové čtení a naslouchání Tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod Základní literární pojmy - literární druhy a žánry (hádanka, říkadlo, báseň, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, ilustrace, režisér, verš, rým, přirovnání)	

ročníkové výstupy – 6.ročník	učivo - 6. ročník	PT
žák: ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití - rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk a další jazykové útvary, především obecnou češtinu a nářečí - čte texty z různých nářečních oblastí - dokáže srovnat jednotlivá nářečí se spisovnou češtinou - orientuje se v rozmístění útvarů národního jazyka podle mapy ČR ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu a s dalšími slovníky a příručkami - orientuje se v Pravidlech českého pravopisu, vyhledává obtížné tvary slov - je seznámen s Internetovou jazykovou příručkou (UJČ)	Jazyková výchova Obecné poznatky o jazyce - národní jazyk, spisovné a nespisovné útvary českého jazyka - práce s jazykovědnými příručkami	
ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - odliší zvukovou a písemnou podobu slov - správně artikuluje - správně klade přízvuk - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	Zvuková stránka jazyka - hláska a písmeno, spisovná výslovnost, slovní přízvuk, zvuková stránka věty	
ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější zásady tvoření českých slov - slovo rozdělí na kořen, předponovou a příponovou část - rozlišuje příponu a koncovku - hledá slova příbuzná ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - hledá slova příbuzná a tvoří jejich spisovné tvary s přihlédnutím k hláskovým alternacím	Nauka o slovní zásobě - stavba slova, morfematický a tvarotvorný rozbor	
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - správně třídí slovní druhy, určuje jejich kategorie - rozlišuje druhy podstatných a přídavných jmen, zájmen a číslovek - u sloves tvoří správně podmiňovací způsob	Tvarosloví - slovní druhy, ohebné slovní druhy, jejich pravopis, třídění a kategorie	

ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický - procvičí a upevní dovednost správného pravopisu ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - aplikuje znalosti základních pravopisných jevů v písemných projevech		
ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - ve větě vyhledá a určí základní skladební dvojici a méně obtížné příklady rozvíjejících větných členů - rozlišuje přívlastek shodný a neshodný - rozlišuje základní druhy příslovečných určení - rozliší větu jednoduchou a souvětí ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis syntaktický - aplikuje znalosti základních pravopisných jevů v písemných projevech	Skladba - základní a rozvíjející větné členy, shoda přísudku s podmětem, věta jednoduchá a souvětí	
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí - aplikuje znalosti základních pravopisných jevů v písemných projevech - procvičí a upevní dovednost správného pravopisu ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - aplikuje znalosti základních pravopisných jevů v písemných projevech ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu a s dalšími slovníky a příručkami - orientuje se v Pravidlech českého pravopisu, vyhledává obtížné tvary	Grafická stránka jazyka - pravopis slova (skupiny hlásek, pravopis v předponě, kořenu a koncovce) - shoda přísudku s podmětem - práce s jazykovědnými příručkami	
ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování - podle časové posloupnosti seřadí jednoduchý příběh - uspořádá informace v textu - podle obrázků vypravuje jednoduchý příběh - je seznámen s osnovou, jejím účelem a typy ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu - sepíše jednoduché vypravování - upevní si pravidla správného užívání přímé řeči ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - pro své sdělení využívá vhodné jazykové prostředky ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči - vypráví o svém zážitku	<u>Komunikační a slohová výchova</u> Vypravování - časová posloupnost, osnova a její typy, jazykové prostředky - vypravování mluvené a psané	
ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování - uspořádá informace v textu ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky,	Popis - popis předmětu, místa, osoby, děje a pracovního postupu - posloupnost údajů, jazykové prostředky Práce s informacemi - klíčová slova, výpisky, výtah	

výpisky nebo výťah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát - vyhledá hlavní myšlenku textu, klíčová slova - je schopen z textu vyhotovit výpisky a výťah ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu - popíše předmět, osobu a jednoduchý pracovní postup		
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - pro své sdělení využívá vhodné jazykové prostředky ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu - napíše dopis nebo e-mail kamarádovi	Dopis úřední a osobní - jazykové prostředky Jednoduché tiskopisy - zpráva, oznámení, žádost	
ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - zná základní literární druhy a žánry, dovede je na základě konkrétního příkladu charakterizovat a v některých případech doložit dalšími typickými texty a uvést jejich výrazné představitele ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - dovede reprodukovat obsah přečteného textu - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek	Literární výchova Funkce literatury Literární druhy a žánry - poezie, próza, drama	
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - formuluje a sdílí svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - dovede reprodukovat obsah přečteného textu - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek, zážitek z divadelního, hudebního či filmového představení - dovede porovnat různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém, filmovém či jiném zpracování	Mýty a pověsti	
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - formuluje a sdílí svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - dovede reprodukovat obsah přečteného textu - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - zná základní literární druhy a žánry, dovede je na základě konkrétního příkladu charakterizovat a v některých případech doložit dalšími typickými texty a uvést jejich výrazné představitele ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek, zážitek z divadelního, hudebního či filmového představení	Významné osobnosti české národní literatury - představitelé z řad autorů prózy, poezie a dramatu	

- dovede porovnat různá ztvárnění téhož námětu v literární, dramatickém, filmovém či jiném zpracování		
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - formuluje a sdílí svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - dovede reprodukovat obsah přečteného textu - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - zná základní literární druhy a žánry, dovede je na základě konkrétního příkladu charakterizovat a v některých případech doložit dalšími typickými texty a uvést jejich výrazné představitele ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek, zážitek z divadelního, hudebního či filmového představení - dovede porovnat různá ztvárnění téhož námětu v literární, dramatickém, filmovém či jiném zpracování	Fantasy a sci-fi - fantasy literatura - vědecko-fantastická literatura	
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - formuluje a sdílí svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - dovede reprodukovat obsah přečteného textu - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek, zážitek z divadelního, hudebního či filmového představení - dovede porovnat různá ztvárnění téhož námětu v literární, dramatickém, filmovém či jiném zpracování	Humor a satira v literatuře - humoristická literatura včetně komiksu - satirická literatura	
ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích - dovede pracovat s různými zdroji informací, dovede nalézt dostupnou informaci na síti a částečně zhodnotit spolehlivost zdroje ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - dovede reprodukovat obsah přečteného textu - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek	Literatura faktu	MEVR 1
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - formuluje a sdílí svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - dovede reprodukovat obsah přečteného textu - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek	Literatura s prvky tajemství a hrůzy	

ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek, zážitek z divadelního, hudebního či filmového představení - dovede porovnat různá ztvárnění téhož námětu v literární, dramatickém, filmovém či jiném zpracování		
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - formuluje a sdílí svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - dovede reprodukovat obsah přečteného textu - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek, zážitek z divadelního, hudebního či filmového představení - dovede porovnat různá ztvárnění téhož námětu v literární, dramatickém, filmovém či jiném zpracování	Literatura pro děti a mládež - literatura se zvířecím hrdinou - literatura s dětským hrdinou	
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - formuluje a sdílí svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - dovede s uměleckým textem tvůrčím způsobem pracovat - pokouší se o jednoduché vlastní texty	Reflexe individuální mimočítankové četby Vlastní literární tvorba žáků - literární soutěž ke Dni Země	

ročníkové výstupy – 7. Ročník	učivo – 7. Ročník	PT
žák: ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo tvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí - procvičí si pravopis a upevní si další zásady jeho užití ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - aplikuje znalosti základních pravopisných jevů v písemných projevech ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu a s dalšími slovníky a příručkami - orientuje se ve vybraných jazykových - v případě potřeby využívá Internetovou jazykovou příručku (UJC) - vyhledává obtížné tvary slov	Jazyková výchova Grafická stránka jazyka - pravopis slova (skupiny hlásek, pravopis v předponě, kořenu a koncovce) - shoda přísudku s podmětem - práce s jazykovědnými příručkami	
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - zopakuje si a prohloubí znalosti tvaroslovného učiva, týkajícího se především ohebných slovních druhů - správně třídí slovní druhy, určuje jejich kategorie - rozlišuje druhy podstatných a přídavných jmen, zájmen a číslovek - správně píše velká písmena u vlastních jmen - správně stupňuje přídavná jména, dokáže poznat a utvořit jmenný tvar přídavného jména - dokáže skloňovat a vhodně užívat vztažná zájmena - rozlišuje slovesný rod činný a trpný - u sloves tvoří správně podmíňovací způsob ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo tvorný, morfologický - procvičí si pravopis a upevní si další zásady jeho užití ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - naučí se vědomě užívat spisovné tvary ve vhodných komunikačních situacích	Tvarosloví - podstatná jména obecná a vlastní, víceslovné názvy - přídavná jména - zájmena - číslovky - slovesa, slovesný rod - příslovce	
ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - rozlišuje větu s podmětem, větu bez podmětu a větný ekvivalent - ve větě vyhledá a určí základní skladební dvojici a rozvíjející větné členy - rozlišuje typy přísudku a podmětu - dokáže určit doplněk - rozlišuje přívlastek shodný a neshodný, několikanásobný a postupně rozvíjející - podrobněji rozlišuje druhy příslovečných určení - rozliší větu jednoduchou a souvětí ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché i souvětí - procvičí si pravopis a upevní si další zásady jeho užití	Skladba - typy výpovědí, výpovědi podle funkce - základní větné členy, shoda přísudku s podmětem - rozvíjející větné členy, druhy příslovečných určení	
ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazéměch - vlastními slovy vysvětlí pojmy synonyma, antonyma a homonyma, uvádí jejich příklady - srovnává významové odstíny synonym a funkčně je užívá ve výpovědi - seznámí se se základními způsoby obohacování slovní zásoby - slovo rozdělí na kořen, předponovou a příponovou část, rozlišuje příponu a koncovku	Nauka o slovní zásobě - slovo a jeho význam - způsoby obohacování slovní zásoby	

ČJL-9-2-04 <i>správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</i> - tvoří spisovné tvary odvozených slov		
ČJL-9-1-09 <i>uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</i> - podle časové posloupnosti seřadí příběh, uspořádá informace v textu - funkčně užívá osnovu ČJL-9-1-10 <i>využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu</i> - sepiše vypravování - upevní si pravidla správného užívání přímé řeči ČJL-9-1-04 <i>dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</i> - pro své sdělení využívá vhodné jazykové prostředky ČJL-9-1-05 <i>odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</i> - vhodně užívá spisovné a nespisovné jazykové prostředky ČJL-9-1-06 <i>v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</i> - vypráví o svém zážitku - v psaném projevu používá jazykové prostředky zvyšující jeho poutavost - v mluveném projevu používá jazykové a základní mimojazykové prostředky zvyšující jeho poutavost	<u>Komunikační a slohová výchova</u> Vypravování - časová posloupnost, osnova a její typy, jazykové prostředky - vypravování mluvené a psané	
ČJL-9-1-09 <i>uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</i> - uspořádá informace v textu - funkčně užívá osnovu ČJL-9-1-10 <i>využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu</i> - popíše předmět, osobu a pracovní postup - pracuje s návody - charakterizuje reálnou nebo smyšlenou postavu	Popis - popis pracovního postupu, popis osoby - posloupnost údajů, jazykové prostředky Charakteristika - charakteristika přímá a nepřímá - posloupnost údajů, jazykové prostředky	
ČJL-9-1-02 <i>rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení</i> - srovná prostý a subjektivně zabarvený popis ČJL-9-1-09 <i>uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</i> - uspořádá informace v textu - funkčně užívá osnovu	Subjektivně!zbarvený popis - specifiky užívaných jazykových!prostředků - posloupnost údajů	
ČBL-9-1-08 <i>využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu</i> - vyhledá hlavní myšlenku textu, klíčová slova ČJL-9-1-01 <i>odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</i> - do životopisu zařazuje relevantní informace	Životopis a práce s informacemi - životopis strukturovaný a souvislý - posloupnost údajů, jazykové prostředky	

ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu - dle vzorového formuláře sestaví strukturovaný životopis		
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - formuluje a sdílí svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - dovede reprodukovat obsah přečteného textu - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích - dovede pracovat s různými zdroji informací, dovede nalézt dostupnou informaci na síti a částečně zhodnotit spolehlivost zdroje	Literární výchova Kapitoly z historie českého národa - základy českého státu, státní symboly, čeští králové - 20. Století Regionální literatura	
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - formuluje a sdílí svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - dovede reprodukovat obsah přečteného textu - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek, zážitek z divadelního, hudebního či filmového představení - dovede porovnat různá ztvárnění téhož námětu v literární, dramatickém, filmovém či jiném zpracování	Příběhy ze Starého a Nového zákona Příběhy z antické literatury	
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - formuluje a sdílí svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - dovede reprodukovat obsah přečteného textu - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek	Reflexe lidské existence a smyslu života v literatuře - poezie a próza	
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - formuluje a sdílí svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - dovede reprodukovat obsah přečteného textu - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek	Publicistické útvary a reflexe publicistiky v literatuře	MEVR 4
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - formuluje a sdílí svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Detektivní příběhy	

- dovede reprodukovat obsah přečteného textu - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek, zážitek z divadelního, hudebního či filmového představení - dovede porovnat různá ztvárnění téhož námětu v literární, dramatickém, filmovém či jiném zpracování		
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - formuluje a sdílí svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek, zážitek z divadelního, hudebního či filmového představení - dovede porovnat různá ztvárnění téhož námětu v literární, dramatickém, filmovém či jiném zpracování ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - dovede s uměleckým textem tvůrčím způsobem pracovat - pokouší se o jednoduché vlastní texty	Reflexe individuální mimočítankové četby Vlastní literární tvorba žáků - literární soutěž ke Dni Země	MEVR 6, MEVR 7

ročníkové výstupy – 8. Ročník	učivo – 8. ročník	PT
žák: ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití - za pomoci mapy dělí slovanské jazyky podle skupin - srovnává vybraná slova v různých slovanských jazycích ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu a s dalšími slovníky a příručkami - pracuje s jazykovými příručkami	Jazyková výchova Obecné poznatky o jazyce - slovanské jazyky	
ČJL-9-2-02 rozlišuje a přiklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh - zopakuje a prohloubí své znalosti o obohacování slovní zásoby se zaměřením na víceslovná pojmenování a slova cizího původu - slovo rozdělí na kořen, předponovou a příponovou část, rozlišuje příponu a koncovku ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - tvoří spisovné tvary odvozených slov, víceslovných pojmenování a slov cizího původu	Nauka o slovní zásobě - způsoby obohacování slovní zásoby - slovo a jeho význam	
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - zopakuje si a prohloubí znalosti tvaroslovného učiva - správně třídí slovní druhy, určuje jejich kategorie - rozlišuje druhy podstatných a přídavných jmen, zájmen a číslovek - správně píše velká písmena u vlastních jmen - skloňuje vybraná obecná jména přejatá - správně stupňuje přídavná jména, dokáže poznat a utvořit jmenný tvar přídavného jména - dokáže skloňovat a vhodně užívat zájmena - rozlišuje slovesný rod činný a trpný, rozlišuje slovesa dokonavá a nedokonavá - u sloves tvoří správně podmiňovací způsob	Tvarosloví - ohebné a neohebné slovní druhy, jejich pravopis, třídění a kategorie - skloňování obecných jmen přejatých - slovesný rod a vid - spojky souřadící a podřadící	

ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo tvorný, morfologický - procvičí si pravopis a upevní si další zásady jeho užití ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - naučí se vědomě užívat spisovné tvary ve vhodných komunikačních situacích ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu a s dalšími slovníky a příručkami - vyhledává obtížné tvary slov		
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo tvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí - procvičí si pravopis a upevní si další zásady jeho užití ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - aplikuje znalosti základních pravopisných jevů v písemných projevech ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu a s dalšími slovníky a příručkami - orientuje se ve vybraných jazykových - v případě potřeby využívá Internetovou jazykovou příručku (UJC) - vyhledává obtížné tvary slov	Grafická stránka jazyka - pravopis slova (skupiny hlásek, pravopis v předponě, kořenu a koncovce) - shoda přísudku s podmětem - práce s jazykovědnými příručkami	
ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - rozlišuje větu s podmětem, větu bez podmětu a větný ekvivalent - ve větě vyhledá a určí základní skladební dvojici a rozvíjející větné členy - rozlišuje typy přísudku a podmětu - dokáže určit doplněk - rozlišuje přívlastek shodný a neshodný, několikanásobný a postupně rozvíjející, těsný a volný - podrobněji rozlišuje druhy příslovečných určení - rozliší větu jednoduchou a souvětí, souvětí souřadné a podřadné - seznámí se s významovými poměry mezi několikanásobnými větnými členy a větami v souvětí - seznámí se s druhy vedlejších vět, určuje druhy vedlejších vět ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché i souvětí - procvičí si pravopis a upevní si další zásady jeho užití	Skladba - typy výpovědí - základní a rozvíjející větné členy - věta a souvětí - významové poměry mezi větnými členy a větami - druhy vedlejších vět - interpunkce	
ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování - uspořádá informace v textu - funkčně užívá osnovu ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu - charakterizuje reálnou nebo smyšlenou postavu	<u>Komunikační a slohová výchova</u> Charakteristika - charakteristika přímá a nepřímá - posloupnost údajů, jazykové prostředky	
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát - vyhledá hlavní myšlenku textu, klíčová slova - je schopen z textu vyhotovit výpisky a výtah	Práce s informacemi - klíčová slova, výpisky a výtah - výklad	

ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení - srovná prostý a subjektivně zabarvený popis ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování - uspořádá informace v textu - funkčně užívá osnovu ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů - popisuje skutečnost subjektivním způsobem za užití vhodných jazykových prostředků - vyjádří svůj vztah k dané skutečnosti	Subjektivně zabarvený popis - specifika užívaných jazykových prostředků - posloupnost údajů	
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - odlišuje fakta od názorů - ověřuje si informace pomocí otázek a porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování - uspořádá informace v textu - funkčně užívá osnovu ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - zapojuje se do diskuze ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů - písemně zformuluje úvahu nad určitým tématem	Úvaha - jazykové prostředky - posloupnost údajů - objektivní a subjektivní hodnocení	MEVR 2
ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu - je schopen vyplnit přihlášku - sepiše objednávku, pozvánku, nebo žádost ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - pro své sdělení využívá vhodné jazykové prostředky ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - vhodně užívá spisovné a nespisovné jazykové prostředky	Jiné slohové postupy a útvary užívané v různých komunikačních oblastech a situacích - přihláška, objednávka, pozvánka, žádost	
ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - zná základní literární druhy a žánry, dovede je na základě konkrétního příkladu charakterizovat a v některých případech doložit dalšími typickými texty a uvést jejich výrazné představitele ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích - dovede pracovat s různými zdroji informací, dovede nalézt dostupnou informaci na síti a zhodnotit spolehlivost zdroje	Literární výchova Základy literární teorie - funkce literatury - literární druhy a žánry – poezie, próza, drama; lyrika, epika, drama - vybrané umělecké postupy a prostředky	

ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpreтуje smysl díla - dovede reprodukovat obsah přečteného textu - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-03 formuluje ústně dojmy ze své četby - formuluje a sdílí svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek, zážitek z divadelního, hudebního či filmového představení - dovede porovnat různá ztvárnění téhož námětu v literární, dramatickém, filmovém či jiném zpracování	Literární historie - nejstarší literární památky - antická literatura - středověká literatura - renesanční literatura - barokní literatura - literatura klasicismu a osvícenství	
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - formuluje a sdílí svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích - dovede pracovat s různými zdroji informací, dovede nalézt dostupnou informaci na síti a zhodnotit spolehlivost zdroje ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek, zážitek z divadelního, hudebního či filmového představení - dovede porovnat různá ztvárnění téhož námětu v literární, dramatickém, filmovém či jiném zpracování ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - dovede s uměleckým textem tvůrčím způsobem pracovat - pokouší se o vlastní texty	Reflexe individuální mimoškolní četby Vlastní literární tvorba žáků - literární soutěž ke Dni Země	MEVR 6, MEVR 7
ročníkové výstupy – 9. ročník	učivo – 9. ročník	PT
žák: ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití - čte texty z různých období vývoje českého národního jazyka a srovnává je se současnou podobou spisovné češtiny - seznámí se s jednotlivými období vývoje českého národního jazyka a s významnými osobnostmi, které se na jeho vývoji podílely ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami - dohledává původ vybraných přejatých slov	Jazyková výchova Obecné poznatky o jazyce - vývoj českého národního jazyka - práce s jazykovědnými příručkami	
ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - odliší zvukovou a písemnou podobu slov - správně artikuluje - správně kladé přízvuk - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	Zvuková stránka jazyka - spisovná výslovnost	
ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh - zopakuje a prohloubí své znalosti o obohacování slovní zásoby - vlastními slovy vysvětlí pojmy synonyma, antonyma a homonyma, uvádí jejich příklady - srovnává významové odstíny synonym a funkčně je užívá ve výpovědi - rozlišuje slova nadřazená a podřazená, jednoznačná a mnohoznačná - slovo rozdělí na kořen, předponovou a příponovou část, rozlišuje příponu a koncovku	Nauka o slovní zásobě - slovo a jeho význam - stavba slova	

ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - tvoří spisovné tvary odvozených slov, víceslovných pojmenování a slov cizího původu		
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slohotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí - procvičí si pravopis a upevní si další zásady jeho užití ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - aplikuje znalosti základních pravopisných jevů v písemných projevech ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu a s dalšími slovníky a příručkami - orientuje se ve vybraných jazykových - v případě potřeby využívá Internetovou jazykovou příručku (UJC) - vyhledává obtížné tvary slov	Grafická stránka jazyka - pravopis slova (skupiny hlásek, pravopis v předponě, kořenu a koncovce) - shoda přísudku s podmětem - práce s jazykovědnými příručkami	
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - zopakuje si a prohloubí znalosti tvaroslovného učiva - správně třídí slovní druhy, určuje jejich kategorie - rozlišuje druhy podstatných a přídavných jmen, zájmen a číslovek - správně píše velká písmena u vlastních jmen - skloňuje obecná jména přejatá - skloňuje cizí vlastní jména osobní a zeměpisná - správně stupňuje přídavná jména, dokáže poznat a utvořit jmenný tvar přídavného jména - dokáže skloňovat a vhodně užívat zájmena - rozlišuje slovesný rod činný a trpný, rozlišuje slovesa dokonavá a nedokonavá - u sloves tvoří správně podmiňovací způsob - seznámí se s tříděním sloves podle slovesných tříd a vzorů ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slohotvorný, morfologický - procvičí si pravopis a upevní si další zásady jeho užití ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - naučí se vědomě užívat spisovné tvary ve vhodných komunikačních situacích ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu a s dalšími slovníky a příručkami - vyhledává obtížné tvary slov	Tvarosloví - podstatná jména, cizí vlastní jména a jejich skloňování - přídavná jména - zájmena - číslovky - slovesa	
ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - rozlišuje větu s podmětem, větu bez podmětu a větný ekvivalent - ve větě vyhledá a určí základní skladební dvojici a rozvíjející větné členy - rozlišuje typy přísudku a podmětu - dokáže určit doplněk - rozlišuje přívlastek shodný a neshodný, několikanásobný a postupně rozvíjející, těsný a volný - podrobněji rozlišuje druhy příslovečných určení - rozliší větu jednoduchou a souvětí, souvětí souřadné a podřadné - určuje významové poměry mezi několikanásobnými větnými členy a větami v souvětí - určuje druhy vedlejších vět - seznámí se s hlavními zásadami českého slovosledu	Skladba - interpunkce - základní a rozvíjející větné členy - věta jednoduchá a souvětí - druhy vedlejších vět - významové poměry	

ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché i souvětí - procvičí si pravopis a upevní si další zásady jeho užití		
ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení - rozlišuje slohové postupy a pojmenuje je podle nejdůležitějších znaků v textu ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - pro své sdělení využívá vhodné jazykové prostředky ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - vhodně užívá spisovné a nespisovné jazykové prostředky ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči - v psaném projevu používá jazykové prostředky zvyšující jeho poutavost - v mluveném projevu používá jazykové a základní mimojazykové prostředky zvyšující jeho poutavost	<u>Komunikační a slohová výchova</u> Souhrnné poučení o slohu - slohotvorní činitelé - text mluvený a psaný, funkce textů - formální a neformální vyjadřování	
ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování - podle časové posloupnosti seřadí příběh, uspořádá informace v textu - funkčně užívá osnovu ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu - sepiše vypravování - upevní si pravidla správného užívání přímé řeči ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - pro své sdělení využívá vhodné jazykové prostředky ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - vhodně užívá spisovné a nespisovné jazykové prostředky ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči - vypráví o svém zážitku - v psaném projevu používá jazykové prostředky zvyšující jeho poutavost - v mluveném projevu používá jazykové a základní mimojazykové prostředky zvyšující jeho poutavost	Vypravování - časová posloupnost, osnova a její typy, jazykové prostředky - vypravování mluvené a psané	
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát - vyhledá hlavní myšlenku textu, klíčová slova - je schopen z textu vyhotovit výpisky a výtah	Práce s informacemi - klíčová slova, výpisky a výtah - výklad	

ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - odlišuje fakta od názorů - ověřuje si informace pomocí otázek a porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování - uspořádá informace v textu - funkčně užívá osnovu ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - zapojuje se do diskuse ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů - písemně zformuluje úvahu nad určitým tématem	Úvaha - jazykové prostředky - posloupnost údajů - objektivní a subjektivní hodnocení	<u>MEVR</u>
ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování - uspořádá informace v textu - funkčně užívá osnovu ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu - charakterizuje reálnou nebo smyšlenou postavu	Charakteristika - charakteristika přímá a nepřímá - posloupnost údajů, jazykové prostředky	
ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - rozpoznává prvky manipulativní komunikace ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - rozliší jednotlivé publicistické útvary - orientuje se v tisku, formuluje svůj vlastní názor	Vybrané publicistické útvary	<u>MEVR 3;</u> <u>MEVR 5</u>
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - správně, nahlas a srozumitelně vyslovuje - dbá na jazykovou správnost, slohovou vhodnost a jazykovou vytržbenost ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - zapojí se do diskuse, dodržuje její pravidla - své vystoupení je schopen korigovat podle zásad společenského chování - dodržuje pravidla efektivní komunikace, je schopen využívat všech jazykových i mimojazykových prostředků ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči - sděluje své názory na určitý problém, zaujímá stanovisko, přesvědčuje posluchače ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovor - rozpozná komunikační záměr partnera při rozhovoru	Proslov a diskuse	

ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - charakterizuje jednotlivé literární druhy a žánry - při rozboru textu používá základní literární pojmy ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích - dovede pracovat s různými zdroji informací, dovede nalézt dostupnou informaci na síti a zhodnotit spolehlivost zdroje	Literární výchova Základy literární teorie - funkce literatury - literární druhy a žánry – poezie, próza, drama; lyrika, epika, drama - vybrané umělecké postupy a prostředky	
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - dovede reprodukovat obsah přečteného textu - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - formuluje a sdílí svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora - charakterizuje individuální styl vybraného autora ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - charakterizuje jednotlivé literární druhy a žánry - při rozboru textu používá základní literární pojmy ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře - orientuje se v základních literárních směrech ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek, zážitek z divadelního, hudebního či filmového představení - dovede porovnat různá ztvárnění téhož námětu v literární, dramatickém, filmovém či jiném zpracování	Literatura 19. století - romantismus - realismus - naturalismus - moderna	
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - dovede reprodukovat obsah přečteného textu - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - formuluje a sdílí svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora - charakterizuje individuální styl vybraného autora ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - charakterizuje jednotlivé literární druhy a žánry - při rozboru textu používá základní literární pojmy ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře - orientuje se v základních literárních směrech ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek, zážitek z divadelního, hudebního či filmového představení - dovede porovnat různá ztvárnění téhož námětu v literární, dramatickém, filmovém či jiném zpracování	Literatura 20. století - avantgarda - meziválečná a válečná literatura - poválečná literatura - film - komiks	MEVR 5

ČJL-9-3-01 <i>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</i> - dovede reprodukovat obsah přečteného textu - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-03 <i>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</i> - formuluje a sdílí svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-02 <i>rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora</i> - charakterizuje individuální styl vybraného autora ČJL-9-3-05 <i>rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty</i> - rozpoznává filmy vhodné pro mládež a negativní společenské jevy ve filmu - odliší literaturu hodnotnou a brakovou ČJL-9-3-06 <i>rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</i> - charakterizuje jednotlivé literární druhy a žánry - při rozboru textu používá základní literární pojmy ČJL-9-3-08 <i>porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</i> - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek, zážitek z divadelního, hudebního či filmového představení - dovede porovnat různá ztvárnění téhož námětu v literární, dramatickém, filmovém či jiném zpracování	Současná česká a světová literatura - vybrané ukázky ze současné poezie, prózy a dramatu - film - komiks - písňové texty	<u>MEVR 5</u>
ČJL-9-3-03 <i>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</i> - formuluje a sdílí svůj čtenářský zážitek ČJL-9-3-08 <i>porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</i> - je schopen formulovat a sdílet svůj čtenářský zážitek, zážitek z divadelního, hudebního či filmového představení - dovede porovnat různá ztvárnění téhož námětu v literární, dramatickém, filmovém či jiném zpracování ČJL-9-3-04 <i>tvorí vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</i> - dovede s uměleckým textem tvůrčím způsobem pracovat - pokouší se o jednoduché vlastní texty	Reflexe individuální mimočítankové četby Vlastní literární tvorba žáků - literární soutěž ke Dni Země	<u>MEVR 6,</u> <u>MEVR 7</u>

5.1.2 CIZÍ JAZYK – ANGLICKÝ JAZYK

Název vyuč. předmětu: **Anglický jazyk (AJ)**
Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor: Cizí jazyk
Ročník: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

Týdenní časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících:

časová dotace/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
povinná			3	3	3	3	3	3	3
disponibilní	+ 1	+1				+1	+1		+1
celkem	1	1	3	3	3	4	4	3	4

A.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahem vyučovacího předmětu Anglický jazyk je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat RVP ZV. Cílem je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z jiných zemí, pro práci s informačními technologiemi – PC, tablety, s internetem a aplikacemi na mobilních zařízeních. Klademe značný důraz na rozvoj komunikačních dovedností v návaznosti na výuku gramatiky vzdělávacího předmětu.

Osvojování anglického jazyka pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá ke zvýšení mobility jednotlivců v dalším studiu, v budoucím pracovním uplatnění i v osobním životě. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich odlišné kulturní tradice.

Anglický jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka. Vzdělávání v Cizím jazyce směřuje k dosažení úrovně A1 na I. stupni a A2 na II. stupni. Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Vyučovací předmět Anglický jazyk má časovou dotaci 1 hodina v 1. a 2. ročníku, 3 hodiny ve 3. až 5. ročníku, 4 hodiny v 6. a 7. ročníku, 3 hodiny v 8. ročníku a 4 hodiny v 9. ročníku. Výuka probíhá ve 3 jazykových učebnách vybavených sluchátkovými systémy a počítačem s interaktivní tabulí, v pracovních informatiky nebo v kmenové třídě. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků, pravidelně probíhá výuka s rodilou mluvčí.

Cílem předmětu Anglický jazyk na 1.stupni je poskytnout žákům základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a práci se slovníkem v listinné i elektronické podobě, základní výslovnostní návyky a pochopení vztahu mezi zvukovou a grafickou podobou slov. Získání základních informací na témata: rodina, domov, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblečení, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok – svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny, zvířata, příroda, počasí atp. Osvojení základních gramatických struktur a typů vět.

Na 2. stupni rozvíjet dostačující slovní zásobu k ústní a písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím za pomoci slovníků v listinné i elektronické podobě, sledováním videí na internetu, využitím jazykových programů v učebnách informatiky. Rozvíjet dostatečně srozumitelně výslovnost a schopnost rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonaci, ovládnutí pravopisu slov a osvojení slovní zásoby. Jednoduchým způsobem se domluvit v tematických okruzích domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí. Rozvíjet používání gramatických jevů prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o běžných a známých skutečnostech.

Učitel pomáhá žákům na I. a II. stupni osvojit si především komunikativní jazykové kompetence, lexikální kompetence, gramatické kompetence, fonologické kompetence a všeobecné jazykové kompetence, které předpokládají znalost sociokulturního prostředí a realit zemí, ve kterých se daným jazykem hovoří.

Ve výuce je možnost využívat pro studium a sebehodnocení Evropské jazykové portfolio, žáci se seznámí především s Jazykovým pasem a Jazykovým životopisem.

A.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu anglický jazyk využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

Učitel vede žáky k osvojování si slovní zásoby, pochopení slov ve vztazích, efektivní získávání poznatků z různých zdrojů. Učitel motivuje žáky potřebou naučit se určité výrazy. Učitel vede k využívání a aplikaci internacionalismů a anglikanismů, práci s chybou, transferu z různých jazyků a poznávání smyslu a cíle učení.

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky k výstižnému a souvislému projevu, vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky a vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně nebo ve dvojicích či skupinách. Žáci se orientují v cizím prostředí, vyjádří souhlas či nesouhlas s názorem ostatních. Využívají učebnice, pracovní sešity, informační a komunikační technologie.

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky k ověřování výsledků a zadávání úkolů předpokládá dosažení úrovně A2, nabízí žákům dostatek možností k porozumění anglicky vedenému rozhovoru a anglicky psaným jednoduchým textům, vede žáky k tomu, aby se nebáli používat i nedokonale zvládnutý cizí jazyk. Žáci správně vnímají různá jazyková sdělení, vhodně se vyjadřují, účinně uplatňují a prosazují výsledky svého poznávání.

Kompetence sociální a personální

Učitel hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok a vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti. Žáci spolupracují ve dvojicích, skupinách. Podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu. Žáci jsou schopni sebekontroly, prezentují a obhajují vlastní myšlenky v práci. Pozorují a tolerují zvyky lidí z cizích zemí, navazují s nimi sociální kontakty.

Kompetence občanské

Učitel vede žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů, vede je k diskuzi, k vzájemnému naslouchání. Zprostředkovává jim představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a vede je k porovnání se zvyky našimi. Žáci respektují názory ostatních, rozhodují se zodpovědně dle dané situace.

Kompetence pracovní

Učitel napomáhá při cestě ke správnému řešení úkolů, zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků. Vede je k samostatné práci s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem v listinné a elektronické podobě, vede je k prezentaci své práce i práce dvojice či skupiny. Žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci.

Kompetence digitální Žák používá různá digitální zařízení, aplikace a služby (počítač, tablet, mobilní telefon, interaktivní tabuli). Žák aktivně a kriticky využívá pro své potřeby nejrůznější druhy online slovníků. Žák využívá různé textové editory (Google dokumenty, Word, OpenDocument. Dokáže zapojit moderní technologie do cizojazyčné prezentace (Powerpoint, Google prezentace), ve kterých propojuje další jazykové dovednosti jako gramatika, reálie, výslovnost, pravidla anglického pravopisu. Žák si osvojuje jazykové dovednosti při společné práci ve sdílených programech (Kahoot, Jamboard, sdílené dokumenty). K procvičení fonetické stránky jazyka žák využívá webové stránky s hudbou a videi (YouTube, lyricstraining.com).

A.3 Průřezová témata

Ve vyučovacím předmětu anglický jazyk vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace jsou zařazeny následující tematické okruhy jednotlivých průřezových témat. Realizace vybraných průřezových témat probíhá na I. a II. stupni v tomto předmětu v průběhu celého školního roku. Průřezová témata se realizují formou samostatné nebo skupinové práce, formou projektů. Prostřednictvím činností žáka, pomocí her, dramatizací, cvičení, řešení reálných a modelových situací a diskuzí.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Tematické okruhy **Evropa a svět nás zajímá** (VMEG1), **Objevujeme Evropu a svět** (VMEG2)

Multikulturní výchova

Tematické okruhy **Lidské vztahy** (MUV2), **Multikulturalita** (MUV4)

A.4 Mezipředmětové souvislosti

Anglický jazyk se vyskytuje v mnoha dalších předmětech. Žáci využívají znalosti a dovednosti zejména v hodinách informatiky, vlastivědě, zeměpisu, dějepisu atp. Informace lze využít v hodinách českého jazyka a literatury při četbě děl anglických a amerických autorů. V hodinách hudební výchovy poslouchají ukázky písní v anglickém jazyce.

A.5 Způsob hodnocení žáků

Hodnocení žáka je zpracováno v samostatném dokumentu, který je součástí Školního řádu, viz. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Podklady pro hodnocení za pololetí: nejméně 8 známek za pololetí (v případě dlouhodobé absence rozhodne o jejich počtu vyučující, známky lze nahradit např. zpracováním samostatné práce s využitím nastudovaného učiva). Individuální sebehodnocení žáka na konci každé hodiny. Žáci jsou seznámeni s kritérii celkového hodnocení na začátku školního roku, dále jsou seznámeni s kritérii hodnocení každé zadané práce nebo aktivity.

A.6 Formy a metody výuky

Výuka probíhá ve třech jazykových učebnách vybavených sluchátkovými systémy a multimediálním setem – PC a interaktivní tabule s dataprojektorem. Ve dvou učebnách informatiky, kde jsou k dispozici multimediální jazykové vzdělávací programy. K výuce jsou využívány různé organizační formy a metody práce. Některé témata jsou zpracována formou projektové výuky, hlavně jde o témata zaměřená na realie anglicky mluvících zemí. K výuce je využívána anglická literatura ve školní knihovně, kterou je podporována četba žáků, práce se slovníky, s časopisy, jazykovými příručkami a encyklopediemi. Pravidelně probíhá výuka s rodilou mluvčí.

A.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: AJ

ročníkové výstupy – 1. ročník	učivo - 1. ročník	PT
žák: Poslech s porozuměním <i>rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně</i> - rozumí pozdravům, jednoduchým pokynům a otázkám Mluvení <i>rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu</i> <i>zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal</i> - odpoví na jednoduché otázky na jméno, barvu, školu, rodinu atp. - zeptá se na jednoduchou informaci o jménu, věku, bydlišti, barvě - pozdraví, rozloučí se - počítá - pojmenuje zvířata, členy rodiny - zazpívá jednoduchou anglickou píseň Psaní <i>přihadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení</i>	Zvuková a grafická podoba jazyka Výslovnost Sluchové rozlišování prvků fonologického systému jazyka Slovní a větný přízvuk Intonace Pravopis Tematické okruhy a slovní zásoba - pozdravy - škola - barvy - Vánoce - rodina - ovoce - čísla - narozeniny - domácí mazlíčci - zvířata v ZOO Jazykové prostředky a funkce - Hello, Good morning - Good bye. Bye. - This is a pen. - What colour is it? - It is yellow. - Christmas songs and carols. - Who is this? - This is my mum, dad. - What is this? This is a banana. - Number 1 – 10 - Happy birthday. - How old are you? - I have two brown dogs. - What's your favourite wild animal? - Do you like?	

ročníkové výstupy – 2.ročník	učivo - 2. ročník	PT
žák: Poslech s porozuměním <i>rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně</i> - rozumí pozdravům, jednoduchým pokynům a otázkám Mluvení <i>rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal</i> - odpoví na jednoduché otázky na jméno, barvu, bydliště atp.	Zvuková a grafická podoba jazyka Výslovnost Sluchové rozlišování prvků fonologického systému jazyka Slovní a větný přízvuk Intonace Pravopis Tematické okruhy a slovní zásoba - pozdravy - zvířata	

- zeptá se na jednoduchou informaci o jménu, věku, bydlišti, barvě - pozdraví, rozloučí se, představí, osloví osoby, vyjadřuje souhlas a nesouhlas - počítá - pojmenuje zvířata, členy rodiny - zazpívá jednoduchou anglickou píseň - zeptá se na jídlo a pití Psaní <i>přihradí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení</i>	- rodina a přátelé - Vánoce - moje koníčky - vítej na večírku - na farmě - Velikonoce - Bydlím - prázdniny Jazykové prostředky a funkce - What's your name? My name is... - What is it? - Come in. Sit down. - me, you, my, your - Who is this? - I am happy. - I wish you a Merry Christmas - What's your hobby? - I like, I play - přivlastňovací pád - Nice to meet you. - Would you like a drink? - this, that - Happy Easter - přivlastňovací zájmena - I live in - I like, I ride - I, you, she he, it, my, your, her, his, its	
---	---	--

ročníkové výstupy – 3.ročník	učivo - 3. ročník	PT
žák: Poslech s porozuměním <i>CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně</i> - rozumí pozdravům, jednoduchým pokynům a otázkám Čtení s porozuměním <i>CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu</i> - vyhledává v textu požadovanou informaci na jméno, věk, město, barvu atp. Mluvení <i>CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu</i> <i>CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal</i> - odpoví na jednoduché otázky na jméno, věk, bydliště, barvu, počet atp. - zeptá se na jednoduchou informaci o jménu, věku, bydlišti, barvě - pozdraví, rozloučí se, představí, osloví osoby, vyjadřuje souhlas a nesouhlas - počítá do deseti - pojmenuje školní potřeby - vyjmenuje anglickou abecedu - zazpívá píseň - pojmenuje běžné části oblečení - zeptá se na věc, co vlastní, co má ráda - zeptá se na jídlo a pití Psaní <i>CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení</i> <i>CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy</i>	Zvuková a grafická podoba jazyka Výslovnost Sluchové rozlišování prvků fonologického systému jazyka Slovní a větný přízvuk Intonace Pravopis Tematické okruhy a slovní zásoba - pozdravy - čísla 1 – 10 - barvy - škola - osobní informace - abeceda - Vánoce - dům, místnosti - lidské tělo - oblečení - domácí mazlíčci - jídlo, pití - prázdniny Jazykové prostředky a funkce - What's your name? - Who are you? - What is it? - Who is he/she? - How old are you? - Whose present is this? - What is there? There is/are.. - Předložky – on, in, under, by.. - I have got, Have you got? - He/she has got, Has he/she got? - Do you like? Yes, I do. - Can you... - Would you like...? Yes, please. No, thank you. - Can I have?	

- ve formuláři vyplní jméno, bydliště, věk - vyplní chybějící informace v textu na základní témata	- What's your favourite drink/food? - Is/Are there? - Where is the...? - How can I get to...?	
---	--	--

ročníkové výstupy – 4.ročník	učivo - 4. ročník	PT
žák: Rečové dovednosti <i>CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně</i> <i>CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal</i> <i>CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu</i> <i>CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu</i> <i>CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení</i> <i>CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy</i> - pozdraví, představí se - použije základní čísla - zeptá na věk - pojmenuje předměty kolem sebe, dny v týdnu barvy a zeptá se na ně - rozumí instrukcím běžným ve výuce - porozumí pokynům a umí je vydat - připraví prezentaci místa, kde žije - prezentuje svoje znalosti v projektu „Jsme, to co jíme“ Poslech s porozuměním <i>CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</i> <i>CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i> <i>CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu</i> - rozumí instrukcím běžným ve výuce - porozumí pokynům a umí je vydat - vyslechne popis ZOO a odpoví otázky v kvizu Mluvení <i>CJ-5-2-01 se zapojuje do jednoduchých rozhovorů</i> <i>CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</i> <i>CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</i> - zeptá se na osobní údaje - zeptá se, jak se lidé mají - zeptá se, kde věci jsou - popíše, kde jsou věci umístěny - popíše svůj pokoj ústně i písemně - popíše rozmístěný nábytek - popíše vzhled kamaráda ústně i písemně - nabídne a přijme občerstvení - zareaguje na žádost o jídlo - zeptá se na oblíbené jídlo a shrne výsledky výzkumu o jídle - zeptá se a řekne přesný čas - zeptá se a odpoví na otázku týkající se činnosti ve volném čase - popíše své stravovací zvyky ústně i písemně - popíše své aktivity ve volném čase - popíše svůj denní režim	Zvuková a grafická podoba jazyka Výslovnost Sluchové rozlišování prvků fonologického systému jazyka Slovní a větný přízvuk Intonace Pravopis Tematické okruhy a slovní zásoba - vlastní jména osob, měst a zemí - druhy pozdravů - čísla 0 – 100 - předměty ve třídě - barvy - abeceda - části těla - jídlo - dny v týdnu - pocity - rodina, osobní údaje, věk - věci každodenního užívání - nábytek a předměty v bytě - místnosti v domě - přídavná jména pro vzhled - země a národnosti - části těla - jídlo a občerstvení - ovoce, zelenina - čas, časové údaje - aktivity denního režimu - aktivity ve volném čase Jazykové prostředky a funkce - osobní zájmena - tázací zájmena - množné číslo podstatných jmen - přivlastňovací pád podstatných jmen - tvary slovesa „být“ - sloveso „být“ v otázce a záporu - přivlastňovací zájmena - tázací zájmena - intonace vět - intonace zjišťovací otázky - vazba „There is /are“ - přivlastňovací 's - krátké odpovědi - vazba „have got“ - neurčitý člen a/an - zdvořilostní fráze „Would you like“ - přítomný čas prostý, otázka a zápor - frekvenční příslovce - osobní zájmena a jejich tvary - intonace zjišťovací otázky Realie - pozdravy v anglicky mluvících zemích - Nauč se víc – Informační technologie (IT) - UK - zeměpisná fakta - Nauč se víc - Funkce spánku	

Čtení s porozuměním CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - přečte text o Národním parku - vyhledá pravdivé informace v článku o jídle - Čtení pro radost - Nedělní ráno - Čtení pro radost - Velkhubá žába - Čtení pro radost - Nejlepší detektiv Psaní CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře - napíše krátký popis, jak jsou věci rozmístěny - popíše svůj pokoj ústně i písemně - popíše rozmístěný nábytek - popíše vzhled kamaráda ústně i písemně - popíše své stravovací zvyky ústně i písemně	(biologie) - UK - Školy v Anglii - Nauč se víc - Jídlo kolem světa (zeměpis) - UK - Multikulturní Británie	MUV4
---	--	--------------------

ročníkové výstupy – 5.ročník	učivo - 5. ročník	PT
Žák: Poslech s porozuměním CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu - rozumí instrukcím běžným ve výuce - porozumí pokynům a umí je vydat - zatelefonuje a na telefon zareaguje - nadiktuje a přijme telefonní číslo - zachytí informace z rozhovoru o domácích zvířatech Mluvení CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá - vyjmenuje oblečení a detailně jej popíše - zeptá se a odpoví na dotazy o oblečení a cenách - dokáže ukázat na požadované zboží a zakoupit je - mluví a píše o svých schopnostech - zeptá se a odpoví na dotazy o svých zájmech - zeptá se na dovolení - vypráví o své rodině - zatelefonuje a na telefon zareaguje - nadiktuje a přijme telefonní číslo - řekne kdy má narozeniny - vyzve se na informace o domácích zvířatech - vypráví o svém volném čase - popíše nábytek v místnosti - zeptá se, kde byli svědci - popíše svůj den - promluví o tom, co potřebuje nakoupit - vypráví příběh v minulosti podle obrázků Čtení s porozuměním CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - na základě přečteného textu umí seřadit dané informace - na základě přečteného článku odpoví na otázky - přečte detektivní příběh	Zvuková a grafická podoba jazyka Výslovnost Sluchové rozlišování prvků fonologického systému jazyka Slovní a větný přízvuk Intonace Pravopis Tematické okruhy a slovní zásoba - oblečení - nákupy - rodina - chlapecká a dívčí jména - přídavná jména popisující vzhled - domácí práce - oblečení - telefonní čísla - řadové číslovky - měsíce - slova pro počítače - aktivity volného času - nábytek - výrazy vyjadřující minulost - oddělení v obchodním domě Jazykové prostředky a funkce - ukazovací zájmena - počítatelná a nepočítatelná podstatná jména - otázky How much/How many - zájmena some/any - výslovnost /th/ - „can“ vyjadřující schopnost, otázka, zápor - vazba „like/hate + ing“ - přítomný čas průběhový, otázka, zápor - tvorba slov pomocí koncovky -ing - srovnání přítomného času prostého a průběhového - člen určitý a neurčitý - výslovnost „the“ a /w/	

- přečte příběh v minulosti podle obrázků - Čtení pro radost - Tvůrce webové Stránky - Čtení pro radost – Poezie - Čtení pro radost - Velké záhady světa Psaní CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře - připraví a napíše pozvánku na oslavu narozenin - napíše krátkou pohlednici	- minulý čas - sloveso „to be“ otázka, zápor - minulý čas prostý, otázka, zápor, pravidelná slovesa Reálie - Nauč se víc – Jednoduchá matematika (matematika) - UK - Školní kluby - Nauč se víc - Karneval zvířat (hudba) - UK - Kapesné - Nauč se víc - Peníze (historie) - UK - Aktivita pro volný čas	
--	--	--

ročníkové výstupy – 6.ročník	učivo - 6. ročník	PT
žák: Čtení a poslech s porozuměním CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - přečtené informace přiřadí k osobám na obrázku - seřadí obrázky na základě vyslechnutého příběhu - v textu vyhledá nepřesné informace - vypráví o minulých událostech na základě obrázků - převypráví příběh, který si přečetl - přečte novinový článek a shrne informace - porozumí a zaznamená správné informace - přečte dopis a informace spojí s obrázky Mluvení CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - zeptá spolužáků, co jsou jejich oblíbená jídla, barvy, filmy atd. - popíše, co všechno dělal včera za činnosti - vypráví o svých prázdninových zážitcích a výletech - řekne, jaké jsou jeho oblíbené televizní pořady - popíše, které dopravní prostředky používá či někdy použil - podrobně popíše někoho z rodiny - mluví o svých plánech/záměrech do budoucna - popíše své povinnosti doma i ve škole Psaní CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení - řekne a popíše, co dělá po vyučování - píše o filmech a kulturních událostech - napíše krátký dopis z prázdnin - popíše své povinnosti doma i ve škole	Zvuková a grafická podoba jazyka Výslovnost Sluchové rozlišování prvků fonologického systému jazyka Slovní a větný přízvuk Intonace Pravopis Tematické okruhy a slovní zásoba - zájmy a klubová činnost - oblíbené věci - televizní programy - film - dopravní prostředky - popis osob - domácí povinnosti - předměty ve škole - geometrické tvary Jazykové prostředky a funkce - sloveso „být“ v minulosti, otázka a záporu - minulý čas pravidelných a nepravidelných sloves - minulý čas prostý, otázka a zápor, krátké odpovědi - tázací zájmena - stupňování přídavných jmen - výslovnost koncového /i:/ - přízvukné „did/didn’t“ - výslovnost /a/ v uzavřené slabice - vazba „be going to“ pro budoucí plány - vazba „have to“ - must/mustn’t - příslovce způsobu - přízvuk mustn’t Reálie - Unusual ways to get to school (around the world)	

ročníkové výstupy – 7.ročník	učivo - 7. ročník	PT
------------------------------	-------------------	----

žák: Čtení a poslech s porozuměním <i>CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně</i> <i>CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</i> <i>CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech</i> <i>CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</i> - přečte článek z časopisu a vyhledá požadované informace - přečte vyprávění a logicky spojí rozdělené informace - doplní obrázkový příběh přímou řečí - přečte krátké texty a spojí je s obrázky Mluvení <i>CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích</i> <i>CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech</i> <i>CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života</i> - vyjádří, co dělá za sporty, případně proč nesportuje - vyzpovídá své spolužáky, jak sportují oni - sdělí své plány na víkend (prázdniny) - popíše svůj denní režim - popíše, co dělal včera v 6 hodin večer (použití min. průběhového č.) - sdělí zda měl někdy nějaký úraz či nemoc (+ podrobnosti) - popíše, kdy se cítil nejlépe ve svém životě (kdy nejhůře) - vypráví příběh podle obrázků - zeptá se na cestu a dokáže i poradit - navrhne společnou činnost - popíše aktuální počasí Psaní <i>CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</i> <i>CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</i> <i>CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení</i> - popíše jednu nehodu (informace si samostatně dohledá) - napíše ukončení daného příběhu (použije několik různých spojek) - detailně popíše cestu do školy	Zvuková a grafická podoba jazyka Výslovnost Sluchové rozlišování prvků fonologického systému jazyka Slovní a větný přízvuk Intonace Pravopis Tematické okruhy a slovní zásoba - sporty a sportovní vybavení - výrazy pro bolest - nemoci - přídavná jména popisující emoce - číslovky - určování směru - místa - počasí - číslovky - značky v mapách - prázdniny Jazykové prostředky a funkce - časové předložky <i>on, at, in</i> - přítomný čas průběhový s významem pro budoucnost - vazby <i>Let's... Why don't we... Shall we ...</i> - minulý čas průběhový, otázka a zápor, krátké odpovědi - stupňování přídavných jmen - minulý čas prostý a průběhový - porovnání dvou dějů v minulosti - otázky s <i>Why</i> - výrazy <i>one/ones</i> - výrazy množství <i>a lot of, much many</i> - výrazy <i>should/shouldn't</i> - spojky <i>and/so/but/because</i> - předložky místa a pohybu - budoucí čas <i>will/won't</i> otázka, zápor, krátké odpovědi - <i>might/might (not)</i> - podmínkové věty vyjadřující reálnou budoucnost - přivlastňovací zájmena na konci věty - otázky s <i>Whose</i> Reálie - Místa v UK	
--	--	--

ročníkové výstupy – 8.ročník	učivo - 8. ročník	PT
žák: Poslech s porozuměním <i>CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně</i> <i>CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</i> - vyslechne část divadelní hry a doplní získané informace - vyslechne a zjistí, kde byli kamarádi na prázdninách - vyslechne a zjistí, která místa již navštívili Mluvení <i>CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích</i> <i>CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech</i> <i>CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života</i> - řekne, která místa/země již v životě navštívil a co již v životě vykonal/zažil	Zvuková a grafická podoba jazyka Výslovnost Sluchové rozlišování prvků fonologického systému jazyka Slovní a větný přízvuk Intonace Pravopis Tematické okruhy a slovní zásoba - předměty kolem nás - film - filmová témata - zeměpisné výrazy - složená podstatná jména - volný čas - znamení zvěrokruhu	

- vyzpovídá spolužáky, kde byli na prázdninách - poradí spolužákovi s jeho problémem - popíše svého nejlepšího přítele - vyjádří své životní plány - vyjádří svůj názor na horoskop a zda vlastnosti jeho znamení na něj spíše platí či ne - sdělí, co mu v jeho/její rodině rodiče dovolí dělat a do čeho ho nutí (které domácí povinnosti) - popíše vlastní rodinu Čtení s porozuměním CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - přečte článek a vlastními slovy popíše, o čem byl - vyjádří své stanovisko k přečtenému příběhu - vyhledá si požadované informace z autentického materiálu - najde v textu odpovědi na zadané otázky Psaní CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení - napíše pohled z dovolené - napíše krátký dopis příteli o svých plánech - napíše krátkou recenzi na svůj vybraný film - vytvoří propagační text (leták) na zajímavá místa ve svém okolí	- budovy a místa ve městě - zájmy a koníčky - zaměstnání - země a národnosti Jazykové prostředky a funkce - předpřítomný čas - nepravidelná slovesa - výrazy <i>how long.../for/since</i> - výrazy <i>yet/already/just</i> - čas minulý a předpřítomný - výrazy <i>Why don't you/you should</i> - výslovnost /h/ - výrazy <i>will a going to</i> - zájmena <i>(my)/self...</i> - přízvuk ve složených podstatných jménech - předložky místa - předložkové slovesné vazby - základní frázová slovesa - vztažná zájmena <i>who/which/that</i> - větné dovětky - intonace větných dovětek - přítomný čas - trpný rod - výrazy <i>make/let</i>	
--	--	--

ročníkové výstupy – 9.ročník	učivo - 9. ročník	PT
Žák: Poslech s porozuměním CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - na základě poslechu a četby spojí text o hudbě s obrázkou - vyslechne a zjistí hudební zájmy osob - vyslechne a zjistí, kde se lidé narodili Mluvení CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - vypráví o zvycích, co dělal jako malý - vyjádří svůj postoj k hudbě (svoje oblíbené/neoblíbené žánry) - popíše jednu přírodní katastrofu, co se stala (informace si samostatně vyhledá) - vyjádří svůj postoj (radu) k situaci/problému (If I were you, ...) Čtení s porozuměním CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - na základě poslechu a četby spojí text o hudbě s obrázkou - přečte článek o trosečnickovi - přečte si o dilematech a vyhledá specifické informace	Zvuková a grafická podoba jazyka Výslovnost Sluchové rozlišování prvků fonologického systému jazyka Slovní a větný přízvuk Intonace Pravopis Tematické okruhy a slovní zásoba - hudba - hudební nástroje - zájmy různých věkových skupin - životní prostředí - přírodní katastrofy - technické vynálezy- počítačová slovní zásoba - problematické životní situace - prázdninová tematika - destinace - přídavná jména pro pocity - životní prostředí - lidská práva, multikulturalita - přídavná jména - vzhled lidí - popis míst z pohledu atraktivnosti Jazykové prostředky a funkce - výraz <i>used to</i> pro opakovanou minulost - výrazy <i>so do I/ neither do I</i> pro souhlas a nesouhlas - výrazy <i>too/not...enough</i> - minulý čas - trpný rod - výrazy <i>then/ago/first/when/after/later</i> - podmínkové věty – druhý kondicionál	MUV4

- přečte si imaginární problematické situace a diskutuje o tom, co by udělal, kdyby ... - vytvoří průzkum a sumarizuje výsledky - na základě četby emailů odpoví na otázky - přečte článek a lidských právech a odpoví na otázky - přečte informace o různých místech a dokáže je identifikovat Psaní <i>CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</i> <i>CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</i> <i>CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení</i> - ústně a písemně popíše oblíbenou skupinu - napíše krátký příběh o přežití - umí písemně shrnout fakta - vymyslí a napíše leták - napíše dopis příteli	- vazba <i>If I were you</i> pro vyjádření rady - neurčitá zájmena <i>everyone/someone/no one/ anyone</i> - výraz <i>have</i> - vyjádření spekulace – jistotní modalita - intonace otázek - nepřímá řeč - výrazy žádosti <i>ask/want/tell</i> - slovní přízvuk	
--	---	--

5.1.1 DALŠÍ CIZÍ JAZYK - NĚMECKÝ JAZYK

Název vyuč. předmětu: **Německý jazyk (NJ)**
Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor: Německý jazyk
Ročník: 8, 9

Týdenní časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících:

časová dotace/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
povinná								3	3
disponibilní									
celkem								3	3

A.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět Německý jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru a souvisejících tematických okruhů průřezových témat RVP ZV. Vyučovací předmět Německý jazyk je realizován v 8. a 9. ročníku v tříhodinové týdenní dotaci jako povinně volitelný předmět. Výuka tohoto druhého cizího jazyka probíhá ve speciální jazykové učebně, kmenových třídách výše uvedených ročníků, někdy je za účelem výuky využívána také učebna informatiky. Během výuky jsou využívána nejrozličnější multimediální zařízení (interaktivní tabule, dataprojektor, audio technika ...), rozmanité organizační formy a metody práce.

Cílem předmětu je poskytnout žákům nástroj pro komunikaci s lidmi z různých částí světa, především s našimi německy mluvícími sousedy, kde řada lidí nachází později pracovní uplatnění. Své znalosti mohou žáci rovněž využít v rámci informačních technologií – při práci s počítačem a pohybu v internetovém prostředí. Hlavní důraz je kladen na komunikační dovednosti, které jsou podpořeny výukou gramatických pravidel daného jazyka.

Vzdělávání v předmětu Německý jazyk předpokládá u žáků dosažení jazykové úrovně A1. Požadavky na vzdělávání v Dalším cizím jazyce jsou formulované v RVP ZV a vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje jazykové dovednosti na různých úrovních osvojení cizího jazyka. Výuka v předmětu Německý jazyk je směřována tak, aby žáci byli schopni se snadno a jednoduše domluvit s použitím tohoto cizího jazyka v běžných životních situacích a dovedli si cizincem vést rozhovor o jednoduchých tématech (představení sebe sama, představení své rodiny, svých koníčků, komunikace v obchodě, v restauraci ...).

Žáci v rámci výuky pracují s autentickými texty (odebíraný časopis pro děti v německém jazyce, články na německých stránkách na internetu, texty písní v německém jazyce), konverzují spolu německy. Hodiny jsou obohaceny různými výukovými materiály (obrázky, pracovní listy, krátké filmy či zvukové ukázky v němčině). V rámci výuky reálií německy mluvících zemí je vycházeno z již dosažených znalostí žáků v předmětech zeměpis, dějepis a občanská výchova.

A.2 Výchové a vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu vedou k utváření jazykových kompetencí, jsou totožné se strategiemi v předmětu anglický jazyk.

Kompetence k učení

Efektivní získávání poznatků z různých zdrojů (vyhledávání a kombinace informací z různých zdrojů), prohloubení dovednosti výběru a využití vhodných způsobů pro efektivní učení, propojení získaných poznatků do širších celků (využití již získaných znalostí v různých vyučovacích předmětech), osvojení základní slovní zásoby pro komunikaci v cizím jazyce: pochopení slov ve vzájemných vztazích, rozlišování zásadních lexikálních odlišností v užití slov (Stunde X Uhr), motivace k osvojení slovní zásoby založená na praktické užitečnosti naučených slov a frází, práce s chybou, transfer (srovnání s anglickým jazykem, mateřštinou – českým jazykem), práce s germanismy (žákům známé i díky jejich využití v hovorové češtině), internacionalismy (usnadnění porozumění slyšenému nebo čtenému textu)

Kompetence k řešení problémů

Podpora schopnosti pochopit problém, pěstování dovednosti naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat (vyjádření souhlasu či nesouhlasu s názorem ostatních), řešení úkolů v učebnici a pracovním sešitě podle pokynů a zadání učitele, ověření teorie v praxi a aplikace již naučených postupů při dalších /podobných/ činnostech

Kompetence komunikativní

Podpora sebevědomí žáků potřebného pro komunikaci s lidmi v cizím jazyce, odbourávání bariér při komunikaci (obavy z chyby při jazykovém projevu), podpora vnímání různých jazykových sdělení a uvědomění odlišností v užití cizího jazyka u různých forem projevu (dopis kamarádovi, novinová zpráva, popis mého dne, vyprávění o sobě), účinné uplatnění a prosazování výsledků svého poznávání

Kompetence sociální a personální

Prezentování a obhájení vlastních myšlenek při týmové práci, dovednost spolupracovat ve skupině a aktivně se zapojit do její činnosti, podílení jednotlivých žáků na utváření příjemné atmosféry v týmu, schopnost sebekontroly, argumentace, výukou cizího jazyka pozitivně podpořit sociální kontakt s lidmi z cizích zemí (srovnání našich zvyků a zvyků cizinců), podpora tolerance k odlišnostem (ať již cizinců nebo spolužáků ve skupině)

Kompetence občanské

Tolerance odlišností, podpora ochrany tradic: vlastenectví, národní hrdost

Kompetence pracovní

Schopnost efektivně organizovat svou práci, uvědomělé a vhodné využití studijních materiálů (kromě učebnice a pracovního sešitu též papírové a online slovníky atd.), dovednost prezentace výsledků své/skupinové práce před ostatními

Kompetence digitální

Žák používá různá digitální zařízení, aplikace a služby (počítač, tablet, mobilní telefon, interaktivní tabuli). Žák aktivně a kriticky využívá pro své potřeby nejrůznější druhy online slovníků (Lingea, Langenscheidt, Duden). Žák využívá různé textové editory (Google dokumenty, Word, OpenDocument), v nichž zvládne aktivně používat znaky specifické pro německý jazyk (přehlásky, ß). Dokáže zapojit moderní technologie do cizojazyčné prezentace (Powerpoint, Google prezentace), ve kterých propojuje další jazykové dovednosti jako gramatika, reálie, výslovnost, pravidla německého pravopisu. Žák si osvojuje jazykové dovednosti při společné práci ve sdílených programech (Kahoot, Jamboard, sdílené dokumenty). K procvičení fonetické stránky jazyka žák využívá webové stránky s hudbou a videi (YouTube, lyricstraining.com).

A.3 Průřezová témata

Německý jazyk (volitelný) využívá stejných tematických okruhů Průřezových témat (PT) jako 1. cizí jazyk (anglický jazyk). V rámci předmětu jsou průběžně zařazovány činnosti a náměty, které vychází ze základní nabídky, která je uvedena v textu RVP ZV a které jsou přizpůsobeny probíraným tématům. Zařazení PT do hodin německého jazyka je závislé na kompetencích učitele. Průřezová témata jsou realizována formou samostatné nebo skupinové práce, většinou formou projektů, her, dramatizace (modelové situace v běžném životě), komunikačních cvičení, diskuzí (využití dosud získaných dovedností a vědomostí v jiných vyučovacích předmětech).

Osobnostní a sociální výchova

Z části Osobnostní rozvoj tematický okruh Rozvoj schopnosti poznávání (dovedností pro učení a studium), z části Sociální rozvoj tematické okruhy Komunikace a Pozice mladého člověka v rodině, jeho seberealizace, mezilidské vztahy, tolerance v rodině a kolektivu. (OSV1, OSV8)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Z tematického okruhu Evropa a svět nás zajímá (rodinné příběhy, lidové slovesnost a zvyky, tradice německy mluvících oblastí ve srovnání s naší zemí, poznávání našich německy mluvících sousedů v Evropě). (GV1)

Multikulturní výchova

Tematický okruh Multikulturalita (specifické rysy jednotlivých národních kultur a důraz na jejich rovnocennost, vstřícný postoj k odlišnostem příslušníků jiných národů, význam užívání cizího jazyka jako nástroje umožňujícího vzájemné dorozumění, pochopení účastníků komunikace a význam celoživotního vzdělávání v oblasti osvojování cizího jazyka). (MUV4)

Mediální výchova

Tematický okruh Tvorba mediálního sdělení a Práce v realizačním týmu (tvorba a prezentace vlastního sdělení – individuální, ve skupině). (MED6, MED7)

A.4 Mezipředmětové souvislosti

Úzká provázanost s předmětem Český jazyk a literatura, Anglický jazyk, Zeměpis, Dějepis a Občanská výchova.

A.5 Způsob hodnocení žáků

Hodnocení žáka je zpracováno v samostatném dokumentu, který je součástí Školního řádu, viz. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Podklady pro hodnocení za pololetí: nejméně 8 známek za pololetí (v případě dlouhodobé absence rozhodne o jejich počtu vyučující, známky lze nahradit např. zpracováním samostatné práce s využitím nastudovaného učiva). Individuální sebehodnocení žáka na konci každé hodiny. Žáci jsou seznámeni s kritérii celkového hodnocení na začátku školního roku, dále jsou seznámeni s kritérii hodnocení každé zadané práce nebo aktivity.

A.6 Formy a metody výuky

Výuka probíhá v kmenové třídě, jazykové učebně nebo učebně informatiky. Využívají se dostupné výukové programy (Terasoft), různá multimediální zařízení (audio zařízení, počítač, interaktivní tabule) a různé organizační formy a metody práce. Některá témata jsou realizována formou projektů, prezentací (reálie německy mluvících zemí, vybraná města německy mluvících zemí, moje rodina, atd.). Cíle předmětu Německý jazyk jsou naplňovány také prostřednictvím četby a práce s nejrůznějšími textovými

materiály (časopisy, novinové a internetové články, texty známých německých písní), pravidelně žáci pracují s vázanými slovníky (rozvoj dovednosti vyhledávat další potřebné informace) i online slovníky (kritické nakládání s nimi), práce s autentickými zvukovými i obrazovými nahrávkami (písničky, poslech rozhovorů v podání rodilých mluvčích, německé filmy či filmové úryvky). Dovednosti žáci získávají díky práci s učebnicí a pracovním sešitem, pomocí her, řešení reálné i modelové situace, práce s pracovními listy (opakování, procvičení, upevnění slovní zásoby a gramatických pravidel), vedení diskuzí.

A.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: NJ

ročníkové výstupy – 8.ročník	učivo - 8. Ročník	PT
Žák: Porozumění – poslech DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - umí odpovědět na pozdrav/rozloučení učitele - reaguje a rozumí pokynům učitele: posad'te se, otevři/zavři učebnici, otevři/zavři sešit, napiš, poslouchej, zeptej se, řekni - žáci reagují na otázky učitele jednoduchými odpověďmi (kolik je hodin? kdo je hotov? kdo ještě píše? atd.) DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduše sdělovaným informacím, kdy je využita slovní zásoba a gramatika probraných lekcí, rozumí jednoduchém popisu (moje rodina, můj domácí mazlíček, náš dům/byt atd.) - dovede sám jednoduše vyprávět o sobě, své rodině, koníčcích, škole - při poslechu fixuje větné konstrukce a vazby, slovosled v německé větě - reaguje na otázky, které se vážou k probraným tematickým celkům, s využitím probraných gramatických pravidel DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat - rozumí zvukové podobě němčiny v podání rodilého mluvčího, dokáže zachytit známá slovíčka a fráze vážící se k probraným tematickým celkům - zopakuje požadovaný údaj ze slyšeného textu, dovede odhalit ve slyšeném projevu chybu (špatný člen, špatný tvar slovesa atd.) - dovede v heslech zaznamenat slyšené informace a odpovědi v poslechových cvičeních (ano-ne odpovědi i otevřené odpovědi) - rozumí krátkému popisu domácího mazlíčka, rodiny, zařízení domu/bytu, popisu školního rozvrhu atd. a slyšené informace dovede obměnit podle svého přání a ve vztahu k sobě samému	Tematické okruhy: Hallo! (Jmenuji se, bydlím, Je mi ... let) Das ist meine Familie (Moje rodina) Hast du Geschwister? (Moje rodina a příbuzní) Wo wohnt ihr? (Můj domov) Das Haus von Familie Weigel (Můj dům/byt a jeho zařízení) Die Weihnachten (Vánoce a zvyky) Ein Besuch (Přivítání návštěvy, nabídnutí jídla/pití) Mautzi, unsere Katze (Zvířata, Můj domácí mazlíček) Die Nachbarn von Familie Weigel (reálie – státy Evropy a dalších zemí, Jazyky) Die Ostern (Velikonoce a zvyky) Was isst du in der Pause? (Jídlo a pití, Jídelníček a stravovací návyky) Meine Schulsachen (Škola, školní předměty a pomůcky) Was gibt es im Fernsehen? (Televizní program, hodiny – oficiální sdělení času)	
Porozumění – čtení (vizuální opora) DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - dovede vyhledat základní potřebné informace (kdo, kdy, kde, co, kolik ...), orientuje se v německy psaném televizním programu s nabídkou různých druhů pořadů (kriminálka, animovaný film ...), orientuje se v německém školním rozvrhu - dovede se orientovat na německých webových stránkách za účelem vyhledání potřebných informací DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí a dovede pracovat s texty mimo učebnici nebo PS, které se vztahují k probraným tematickým okruhům (např. jídelní lístek ve školní jídelně, popis rodiny filmové/hudební/sportovní hvězdy ...) DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, vyhledá v něm požadovanou informaci - postupuje v neznámém textu po jednotlivých frázích, rozpozná známá slovíčka a fráze, žák je schopen na základě známých výrazů odhadnout význam věty - žák dovede s pomocí slovníku odhalit samostatně význam vět ve čteném textu, a to i u složitějších doprovodných textů k vybranému tématu, které nejsou součástí učebnice nebo PS - dovede v textu vyhledat potřebné informace a na jejich základě odhalit chybné výpovědi ve cvičení		

- dovede odpovědět na jednoduché otázky k textu (otázky na základní informace i rozšiřující) - žák dobře rozumí jednoduchým nápisům v obchodu, jednoduchému jídelníčku (např. ve školní jídelně, rozumí doprovodným textům v německy psaném programu, rozumí např. nabídkám a popisům prodávaných domů/bytů atd.) - pro porozumění textu dovede žák samostatně vyhledat pomoc ve vázaných slovnících i online překladových slovnících na internetu (dovede s těmito kriticky nakládat, žák ví, jaké překladové online slovníky jsou pro něj vhodné a zná způsoby ověření správnosti překladu)		
Mluvení – rozhovory DCJ-9-2-01 zapojí se do jednoduchých hovorů - ovládá základní komunikační dovednosti – dovede pozdravit, rozloučit se, představit druhou osobu/zvíře, dovede se zeptat kolik je hodin a v kolik hodin dávají jaký televizní pořad, dokáže vyjádřit souhlas i nesouhlas, dovede nabídnout něco k jídlu/pití, dovede vyjádřit své přání s použitím vazby Ich möchte ... - žáci dokáží vzájemně, příp. se zapojením učitele, vést rozhovory k jednotlivým probraným tématům, dokáží použít tzv. W-otázky za účelem zjištění informací o druhé osobě (jméno, věk, místo bydliště, koníčky, zemi původu), informace o zvířatech, dovedou vést rozhovor na téma Můj oblíbený film, Moje oblíbené jídlo atd. DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá - zeptá se na požadovanou informaci (otázky uzavřené i otevřené), dovede zároveň sám podat informaci o sobě - dovede samostatně vést dialog s kamarádem, příp. učitelem - konverzuje na téma, které bylo probráno v hodinách NJ (s využitím dosud získané slovní zásoby a osvojených gramatických pravidel)		
Mluvení – samostatný ústní projev DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - dovede v samostatném ústním projevu podat 10 – 15 vět o sobě, o své rodině, svém domácím mazlíčkovi, o škole (popis, jaké má denně/týdně předměty, jaké učitele, jaké předměty ho baví atd.) - dovede popsat svůj dům/byt a svoji rodinu a příbuzenstvo - dovede si objednat jídlo v restauraci, nabídnout návštěvě něco k jídlu/pití - dovede mluvit k tématu Vánoce a Velikonoce (s využitím osvojené slovní zásoby, popsat zvyky o těchto svátcích atd.) - dovede po domácí (písemné) přípravě před třídou prezentovat informace na zadané téma (moje rodina, moje zvíře, to jsem já ...) - dovede vlastními slovy převyprávět obsah přečteného textu v učebnici (rekonstrukce čteného textu) - dovede sepsat dopis fiktivnímu kamarádovi z německy mluvící země, kde se představí, popíše místo, kde žije atd. - dovede se zeptat, jak se někomu daří (tykání i vykání), dovede vyjádřit své pocity (jak se mi daří, můj citový vztah ke školním předmětům, k aktivitám atd.)		
Lexikální kompetence - dovede naučená slovíčka použít ve větách dle naučených gramatických pravidel, vidí jejich užitost v praktickém životě - zná zásadní rozdíly v užití jednotlivých lexikálních jednotek (např. hodiny = Stunden (hodiny ve škole) X Uhr (nástěnné hodiny, užití při sdělení času) - aktivně spolupracuje s překladovými slovníky (vázané, překladové online slovníky na internetu, mobilní aplikace) – zná zásady práce s nimi a zná jednotlivé vysvětlivky ve slovnících, dovede s nimi kriticky nakládat - podle své potřeby dovede samostatně dále rozvíjet úroveň své slovní zásoby - snaží se odhadnout význam slovíčka na základě kontextu, příp. na základě podobnosti s některým známým slovíčkem - dovede určit slovní druh slovíčka (i na základě jeho specifických rysů)	Slovní zásoba: Osvojená slovní zásoba žáků odpovídá výše uvedeným tematickým okruhům a úrovni A1	
Gramatické a ortoepické kompetence	Gramatika:	

- seznamuje se se základními gramatickými pravidly, která jsou postupně rozšiřována o další a náročnější prvky, dovede tato pravidla využít jak v mluveném, tak i písemném projevu - dovede postupně odhalit chybu v mluveném/písemném projevu, pravidla se častým opakováním postupně automatizují	- členy – tzv. Sexus, 3 členy (der/die/das), užití členu určitého a neurčitého ve větě - slovosled v německé větě (oznamovací věta, W-otázka, uzavřená otázka s odpovědí ano X ne) - časování pravidelných sloves – koncovky slovesa v jednotlivých osobách jednotného i množného čísla - užití osobních zájmen (jednotné i množné číslo) - číslovky 0 – 1000 a výše - přivlastňovací zájmena v 1. a 4. pádu - seznámení s některými nepravidelnými slovesy v přítomném času (sein, haben, möchten, mögen, lesen, essen, sehen, sprechen) - užití záporu v německé větě (nichts, nicht, kein/keine – i ve 4. pádu) - vybrané předložky se 3. nebo 4. pádem (für, bei, mit ...) - místní předložky (wohnen in ..., kommen aus ..., fahren nach ...) - množné číslo podstatných jmen (u vybraných témat – rodina, zvířata, školní pomůcky a předměty, zařízení bytu) - tykání X vykání (užití zájmen du X Sie) - proměny členů ve 4. a 3. pádu - složeniny (odhadování významu, podle kterého slova ve složenině se řídí člen, číslovky jako složeniny atd.) - všeobecný podmět – vazba „es gibt“ - vazba „Wie geht’s dir/Ihnen?“ - užití tázacích W-slov v otázce (wer, was, wie, wo, woher, wie viel, wann) - vyjádření objemu a způsobu podávání nápojů (šálek čaje, plechovka coly, sklenice limonády, láhev minerálky ...) - vyjádření času (am – u dnů v týdnu, um – u hodin), vyjádření časového rozhraní (von ... bis ...) - vyjádření emocionálního postoje k něčemu s využitím slovesa „finden“ - užití vybraných sloves s odlučitelnou předponou (fernsehen)	
Fonologická a ortoepická kompetence - snaží se o co nejlepší výslovnost (příklad u učitele, správnou výslovnost slyší v podání rodilých mluvčích v audionahrávkách ke cvičením v učebnici) - dovede se poučit z chyby, zná základní pravidla výslovnosti některých uskupení hlásek a přehlásek		
Psaní – písemný projev DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - dovede vyplnit např. přihlašovací formulář pro ubytování v hotelu, dovede vyplnit údaje potřebné např. pro získání občanského průkazu (zná pojmy jako Familienname, Nachname, Geschlecht ...) DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - dovede písemně zpracovat témata probíraná v hodinách NJ (formou dopisu, krátkého popisu, vyprávění atd.) - po domácí přípravě dovede zpracovat prezentaci podle zadaných kritérií, které pak dovede ústně přednést před třídou - v psaném projevu využívá osvojenou slovní zásobu, kterou umí v případě potřeby rozšířit o další potřebné pojmy (vyhledá ve slovníku), využívá dosud naučené gramatické jevy - je schopen sepsat krátký e-mail kamarádovi, blahopřání, vytvořit svůj jednoduchý jídelníček (co za den sním) DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení - dovede odpovědět písemně na zadané otázky, dovede odpovědět na dopis/e-mail - umí vyplnit formulář (údaje o sobě) - umí sestavit jednoduché věty s využitím zásad gramatiky		
Ortografická kompetence		

- je seznámen a sám dovede užívat zásady pravopisu v německém jazyce (podstatná jména píše s velkým počátečním písmenem, píše velké počáteční písmeno u formy vykání – Sie, umí správně napsat složené číslovky atd.) - dovede poměrně dobře na základě výslovnosti nového slovíčka odhadnout jeho písemnou formu (aplikuje přitom fonetická pravidla, která převede do písemného projevu)		
--	--	--

ročníkové výstupy – 9. ročník	učivo - 9. ročník	PT
žák: Porozumění – poslech DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně -reaguje bez problémů na německé pokyny učitele (i složitější konstrukce) - dovede zareagovat na organizační otázku učitele (kolik je hodin, kolik zbývá minut, upozornění, kolik minut ještě mají žáci na práci atd.) DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí popisům svých spolužáků (popis plánů do budoucna, volnočasových aktivit, strávené dovolené, popis zdravotních potíží a postupu při léčbě, popis zranění, vyprávění o tom, co žáci prožili na dovolené atd.) - orientuje se v slyšeném textu, dokáže i ve složitějším textu odhalit potřebné informace, které zvládá zaznamenat, odhalí chyby v ústním projevu druhých - dovede vlastními slovy s využitím osvojené slovní zásoby a pravidel gramatiky popsat obsah slyšeného textu, zrekapitulovat slyšené informace DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat, rozumí příměřeným textům, vyhledá v nich požadované informace - dovede zaznamenat nejdůležitější informace - rozumí i složitějším doprovodným textům (modelové rozhovory na téma U lékaře s využitím obrazové a zvukové nahrávky) - reprodukuje i náročnější text, zejména je-li příběh/popis podpořen obrázky	Tematické okruhy: Um wie viel Uhr stehst du auf? (Hodiny a čas – hovorové sdělení, Můj průběh dne) Kannst du inlineskaten? (Volný čas, Sportovní aktivity, Moje dovednosti) Die Weihnachten (prohloubení sl. zásoby na toto téma) Wohin fährst du in Urlaub? (Dovolená, Roční období, Cestování, Prázdniny, Počasí, Dopravní prostředky) Alles Gute zum Geburtstag (Oslavy a výročí, Narozeninová party) Die Ostern (prohloubení sl. zásoby na toto téma) Mir tut der Kopf weh (Tělo a jeho části, Nemoci, Zdravý životní styl, U lékaře) Gesund leben (Zdravý životní styl, Jíme zdravě) Tina hat sich wehgetan (Co mě potkalo – popis události v minulosti) Die Ferien/Meine Zukunft – popis dalších studijních plánů do budoucna, Vysněné povolání	
Porozumění – čtení (vizuální opora) DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - orientuje se v německy psaném jízdním řádu - rozumí jednoduchým popisům nabídek dovolené cestovních kanceláří - dovede se orientovat v prostředí polikliniky/nemocnice podle směrových cedulek a štítků na dveřích ordinací DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí otázkám k doprovodným textům jednotlivých lekcí v učebnici, dovede je využít jako oporu pro vlastní ústní popis/vyprávění DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, vyhledá v něm požadovanou informaci - rozumí a dovede pracovat s autentickými texty k výše uvedeným tematickým celkům (např. autentické články stažené z německých webových stránek internetových poraden lékařů) - rozumí nabídkám cestovních kanceláří na dovolenou a dovede tyto texty využít pro vlastní popis ideální/prožité dovolené - orientuje se v nabídkách sportovních aktivit - rozumí popisům proměn počasí v novinovém/internetovém online zpravodajství		
Mluvení – rozhovory DCJ-9-2-01 zapojuje se do jednoduchých hovorů		

- dovede ve dvojici/skupině vést rozhovor na zadané téma – kladen otevřené i uzavřené otázky, dovede na ně sám správně reagovat (s využitím získané slovní zásoby a gramatických pravidel) - dovede jednoduchým způsobem řešit modelové situace z každodenního života (nemoc a zdravotní potíže, hledání dovolené, pozvánka přátel na narozeninovou párty a sdělení programu párty atd.) - dovede podat cizinci informaci o tom, jaké by mělo být výhledově počasí, dovede mu odpovědět na otázku kolik je hodin - umí popsat situaci, která se stala v minulosti, dohodnout se na řešení		
Mluvení – samostatný ústní projev DCJ-9-2-02 sdělit jednoduchým způsobem základní informace týkající se osvojovaných témat - žák dovede popsat svůj průběh dne s uvedením časových údajů podle pravidel časové následnosti - dovede v cca 10 – 15 větách popsat svoje volnočasové aktivity se zaměřením na sport (druhy sportu, které pěstuje, zda absolvoval nějaký kurz, jak dlouho se jim věnuje, jaké sportovní pomůcky jsou danému druhu sportu potřeba, kolik lidí jej může hrát atd.) - dovede stručně a věcně popsat svoje plány týkající se dovolené (kdy, kam, jak cestovat, proč zrovna tato destinace, kam konkrétně – moře, řeka, hory, jakým volnočasovým aktivitám se zde hodlá věnovat, s kým by sem jel, na jak dlouho atd.) - žák dovede podat zprávu o svém zdravotním stavu, dokáže popsat, která část těla ho bolí, jak se cítí, jaké má zdravotní potíže, rozumí jednoduchým pokynům lékaře, dovede jednoduše popsat příznaky a způsoby léčby nejznámějších nemocí (chřipka, angína, neštovice ...) - dovede podat stručnou informaci o aktuální stavu počasí, popsat projevy počasí a lidské aktivity v jednotlivých ročních obdobích - dovede popsat zásady zdravého životního stylu a zhodnotit, nakolik se jimi ve svém životě řídí		
Lexikální kompetence - aktivně používá stále více slovíček, je schopen sám aktivně rozšiřovat svou slovní zásobu (např. poslech písní, sledování německých programů, německých online zpravodajství atd.) - aktivně pracuje s cizojazyčnými slovníky za účelem rozvoje své slovní zásoby, rozlišuje odlišnosti v užití slovních výrazů a spojení, ověřuje u učitele správnost užití vlastního vyhledaného slovíčka/slovního spojení v textu	Slovní zásoba: Naučená slovní zásoba přizpůsobena výše uvedeným tematickým okruhům, odpovídá jazykové úrovni A1	
Gramatické kompetence - postupně ovládá a automatizuje další gramatické struktury - nové učivo se váže na předchozí osvojené znalosti žáků – poznávají tak snáze již známé gramatické struktury, je pro ně jednodušší aplikovat naučené pravidlo - neznámé gramatické jevy dokáží žáci vyhledat např. v gramatickém přehledu na konci každého modulu v učebnici, příp. si je vyhledat např. v online výkladovém slovníku Duden (např. časování pravidelných/nepravidelných sloves, rod podst. jmen, proměny osobních/přivlastňovacích zájmen v jednotlivých pádech atd.)	Gramatika: - neoficiální /hovorové/ sdělení času, užití předložek im, am, um - slovesa s odlučitelnými předponami, další vybraná nepravidelná slovesa (anrufen, anfangen, fernsehen, einschlafen, aufstehen) - časování nepravidelných sloves - časové údaje (letopočty, měsíce, části dne, hodiny) - řadové číslovky – typické koncovky a pravidla jejich odvození od klasických číslovek (pozor na číslovky erste, dritte) - způsobová slovesa, slovosled v německé větě při užití způsobových sloves a infinitivu (větný rámec) - vyjádření emocionálního postoje (k aktivitám, destinacím pro dovolenou atd.), užití sloves „finden, mögen“ - přivlastňovací zájmena – 1. a 4. pád - 3. pád podstatných jmen – odpověď na otázku „Wem gehört das?“ - užití předložek pro vyjádření míst pobytu o dovolené – kam pojedu na dovolenou? (an – vodstvo, in – pohoří, nach – státy, města) - roční období – užití předložky im, určení jejich trvání z hlediska měsíců (von ... bis) - vyjádření budoucnosti pomocí slovesa „werden“ (nepravidelné časování) - popis známých osobností německy mluvících zemí s využitím slov „geboren/gestorben“	

	- rozkazovací způsob pravidelných i vybraných nepravidelných sloves – zásady tvorby pro 2. os. č. jed., 2. os. č. množ. a formu vykání (Sie-forma) - 4. a 3. pád osobních zájmen – přehled tvarů - vazba „tun ... weh“ - vedlejší věta se spojkou „weil“ - vyjádření minulosti - perfektum a präteritum vybraných sloves (zásady tvorby u pravidelných sloves, tvary präterita a perfekta nepravidelných sloves, spojení perfekta se slovesy „sein“ a „haben“)	
Psaní – písemný projev DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - dovednost vyplnit dotazník týkající se volnočasových aktivit, vyplnění přihlašovacího formuláře při ubytování na dovolené, znalost údajů na receptu od lékaře, vyplnění lékařského dotazníku DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - dovede sestavit texty k výše uvedeným tematickým okruhům (dovede popsat např. zdravotní potíže pro online lékařské poradny na internetu) - umí sestavit blahopřání pro kamaráda k narozeninám, dovede sestavit pozvánku na narozeninovou párty, sestavit jídelníček a program pro narozeninovou párty - dovede vytvořit souvislý text, popisující některou z letních dovolených (kdy, kam žák jel, kde tato destinace leží, co zde dělal – volnočasové aktivity, jaké bylo počasí atd.) - dovede sestavit jednoduchou zprávu o počasí, rozumí předpovědi v německém jazyce (např. počasí na internetovém zpravodajském portálu, v televizi) - dovede popsat svoje plány do budoucna týkající se jeho vysněného povolání, dalších plánů studia atd. (přitom využívá dosud získané znalosti v oblasti slovní zásoby a gramatiky) DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení - písemně zaznamená fakta z přečteného/slyšeného textu, které dovede podle potřeb obměnit podle své potřeby - písemně umí zpracovat textové sdělení k výše uvedeným probraným tematickým okruhům - pro psaní využívá znalosti pravopisu, naučená gramatická pravidla		
Ortografická kompetence - zvládá bez větších obtíží pravopis známé slovní zásoby (zautomatizovaná pravidla německého pravopisu – podst. jména, vykání, oblastní názvy a jména, složeniny) - žáci dovedou neznámá slovíčka poměrně bez chyb převést do psané formy na základě znalosti fonetických pravidel pro výslovnost		

5.1.2 DALŠÍ CIZÍ JAZYK - RUSKÝ JAZYK

Název vyuč. předmětu: **Ruský jazyk (RJ)**
Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor: Ruský jazyk
Ročník: 8, 9

Týdenní časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících:

časová dotace/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
povinná								3	3
disponibilní									
celkem								3	3

A.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ruský jazyk je vyučovací předmět, který reprezentuje jeden ze školou nabízených jazyků v rámci oboru Cizí jazyk.

Předmět Ruský jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru – další cizí jazyk rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Ruský jazyk je vyučován tak, aby logicky navazoval na výuku mateřského a anglického jazyka. Jeho postupné osvojování pomáhá žákovi jak v dalším studiu, tak i v budoucím pracovním uplatnění. Cílem je poskytnout žákům nástroj ústní i základní písemné komunikace, umožnit žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. V Ruském jazyce se předpokládá dosažení úrovně A1.

Vyučovací předmět Ruský jazyk je realizován v 8. a 9. ročníku a to vždy trojhodinovou týdenní dotací. Výuka předmětu probíhá vždy v celém ročníku najednou a žáci jsou rozděleni do skupin. Předmět další cizí jazyk je vyučován v jazykových učebnách, kmenových učebnách a počítačové učebně s možností využití PC a interaktivní tabule.

A.2 Výchové a vzdělávací strategie

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence k učení

Učitel podporuje rozvoj tvořivého myšlení žáků, tak aby propojovali získané poznatky do širších celků.

Vede žáky k samostatné práci s dvojjazyčným i výkladovým slovníkem. Učitel vytváří žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání ruského jazyka.

Kompetence k řešení problémů

Učitel pracuje s česko-ruskou interferencí, vyhledává shody a odlišnosti obou slovanských jazyků. Předkládá žákům konkrétní situace, k jejichž zvládnutí potřebují ruský jazyk

Kompetence komunikativní

Vyučující nabízí žákům dostatek možností k porozumění rusky vedenému rozhovoru a psaným jednoduchým textům. Dbá na dobrou úroveň vyjadřování, současně však vede žáky k tomu, aby se nebáli používat i nedokonale zvládnutý jazyk. Vytváří příležitosti pro komunikaci mezi

Kompetence sociální a personální

Učitel usiluje o vzájemnou toleranci a spolupráci žáků, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, podporuje spolupráci ve skupině. Navozuje dostatek situací, které povedou k uvědomění si společných rysů lidí z různého jazykového prostředí a potřebu vzájemného respektu.

Kompetence občanské

Vyučující seznamuje žáky s realitami rusky mluvících zemí, vede je k respektování názorů ostatních, vzájemnému naslouchání si, kooperaci a vcitřování se do problémů lidí těchto zemí.

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky k uvědomělému a správnému využívání studijních materiálů a jazykových příruček pro samostatné studium, k využívání znalostí a zkušeností v praxi. Zároveň je vede k zodpovědnému a svědomitému přístupu k učení.

Kompetence digitální

Žák dokáže pracovat s různými digitálními zařízeními (google classroom, interaktivní tabule, tablet, iPad, jazykový program). Osvojuje si správnou výslovnost nové slovní zásoby, procvičuje gramatiku. Učitel vede žáky ke kritickému třídění vyhledávaných informací o Rusku.

A.3 Průřezová témata

Průřezová témata vyučovacího předmětu Ruský jazyk volně navazují na průřezová témata prvního povinného jazyka a vzájemně se prolínají. Realizují se různými formami a metodami práce.

Osobnostní a sociální výchova

Do tohoto průřezového tématu je možné zařadit tematický okruh Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Morálka všedního dne, Spolupráce a soutěž.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

V tomto průřezovém tématu se objevuje okruh Žijeme v Evropě, Evropa a svět nás zajímá.

Multikulturní výchova

V průřezovém tématu se zařazuje tematický okruh Multikulturalita – Psychosociální aspekty interkulturality a Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí.

Mediální výchova

Do tohoto průřezového tématu zařazujeme okruh Mediální produkty a jejich význam, Uživatelé, Účinky mediální produkce a vliv médií.

A.4 Mezipředmětové souvislosti

Ke správnému osvojení si jazyka a realii rusky mluvících zemí napomáhá žákům znalost ostatních předmětů:

- zeměpis – znalost polohy jednotlivých států, etnikum, zemědělství, výroba, podnebí, doprava
- český a anglický jazyk – srovnání slovanských a germánských jazyků
- občanská výchova – tradice, zvyky, kultura
- dějepis – historie slovanských států, architektura
- výtvarná výchova – výtvarné umění
- hudební výchova – hudba a hudební skladatelé, hudební nástroje

A.5 Způsob hodnocení žáků

Hodnocení žáka je zpracováno v samostatném dokumentu, který je součástí Školního řádu, viz. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Podklady pro hodnocení za pololetí: nejméně 8 známek za pololetí (v případě dlouhodobé absence rozhodne o jejich počtu vyučující, známky lze nahradit např. zpracováním samostatné práce s využitím nastudovaného učiva). Individuální sebehodnocení žáka na konci každé hodiny. Žáci jsou seznámeni s kritérii celkového hodnocení na začátku školního roku, dále jsou seznámeni s kritérii hodnocení každé zadané práce nebo aktivity.

A.6 Formy a metody výuky

Výuka probíhá v učebně jazyků, kmenové třídě nebo pracovně informatiky. Využívá se všech dostupných programů, multimediálních zařízení, zvukových a obrazových nahrávek. Žák pracuje s učebnicí, odbornými knihami, časopisy, obrazovými kartičkami a slovníky, překladovými slovníky a nástěnnými tabulemi. V hodinách se pracuje různými formami a metodami práce – samostatná práce žáka, skupinová práce, práce ve dvojici, řízený rozhovor, poslech, četba, reprodukce textu, vyhledávání informací, diskuse, hry, modelové situace. Výuka je také doplňována skupinovými projektovými dny a exkurzemi.

A.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: RJ

ročníkové výstupy – 8.ročník	učivo - 8. ročník	PT
Poslech s porozuměním žák: <i>DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně</i> - rozumí jednoduchým otázkám učitele – jak se jmenuješ, kde bydlíš, kolik ti je let. - umí odpovědět na pozdrav - rozumí jednoduchým pokynům učitele a reaguje na ně – posad' se, otevři, vezměte si, čti, opakuj, <i>DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu</i>	zvuková a grafická podoba jazyka: - zvuková podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - opakování výslovnosti jednotlivých hlásek a intonačních konstrukcí vět - nácvik psaní azbuky tematické okruhy: - představení se, pozdravy, zdvořilostní fráze - volnočasové aktivity - škola, školní předměty - rodina, rodinní příslušníci, vybraná povolání - bydlení, jeho popis a vybavení	

-rozumí jednoduchým sdělovaným informacím, ve kterých je využívána základní slovní zásoba osvojovaných témat - dokáže vytvořit jednoduché věty s osvojovanou slovní zásobou - odpovídá na jednoduché otázky - fixuje si intonaci ruské věty a zkouší napodobovat DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkající se každodenních témat - rozumí krátkým poslechovým textům -dokáže odpovídat na jednoduché otázky k poslechu -dokáže zachytit jednoduché fráze a slovíčka osvojované slovní zásoby se správným přízvukem a intonací Mluvení žák: DCJ-9-2-01se zapojí do jednoduchých rozhovorů - ovládá základní komunikační dovednosti – umí vytvořit větu oznamovací a otázku se správnou intonací - dokáže sestavit jednoduchý rozhovor - zejména se zjišťovacími otázkami na osvojovaná témata DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - dokáže sdělit několika jednoduchými větami základní informace o své rodině (členové rodiny, jejich jména, kolik jim je, jejich profese,..) - dokáže vyjmenovat volnočasové aktivity svoje a svých nejbližších - dokáže vyjmenovat předměty ve třídě a školní předměty - popíše svůj dům nebo byt a město, ve kterém žije - sdělí jednoduchým způsobem základní informace o přírodě a zvířatech - na základě domácí přípravy a práce se slovníkem dokáže na základě prezentace hovořit o realitách Ruska DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá - na základě osvojené slovní zásoby jednoduchých tematických okruhů a na základě osvojené gramatiky dokáže odpovídat na jednoduché otázky učitele, rodilého mluvčí nebo spolužáka Čtení s porozuměním žák: DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - pochopí význam jednoduchých pokynů v učebnici – přečtete, doplňte, odpovězte, vyhledejte, zazpívejte, přepište,... - dovede se orientovat v jednoduchém rusky psaném časopise - orientuje se na ruských web stránkách DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci - rozpozná v textu slovíčka, jednoduché fráze dané slovní zásoby - chápe základní informace z přečteného textu - dokáže si vyhledat význam neznámého výrazu ve slovníčku nebo dokáže význam textu odhadnout - v textu dokáže vyhledat potřebné informace - na základě pochopení textu dokáže odpovídat na jednoduché otázky a doplňovat cvičení v pracovním sešitě Psaní žák: DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - dokáže na základě osvojení azbuky vyplnit jednoduchý formulář se základními údaji o sobě – jméno, příjmení, datum narození, bydliště, .. DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	- město, obec, doprava - domácí mazlíčci, zvířata, příroda mluvnice: - skloňování vybraných podstatných jmen - skloňování vybraných přídavných jmen - vybrané tvary přivlastňovacích zájmen - minulý čas -slovesné vazby odlišné od češtiny -vyjádření záporu slovní zásoba: -slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem realie země studovaného jazyka: -základní informace o životě v Rusku a porovnání s ČR	
---	--	--

- v písemném projevu využívá osvojenou slovní zásobu, fráze a gramatiku - dokáže napsat krátký písemný projev o osvojených tématech - po písemné domácí přípravě dokáže prezentovat svoji práci před třídou - je schopen sepsat krátký mail nebo dopis kamarádovi - umí napsat krátké blahopřání k narozeninám, k Vánocům, Novému roku, Velikonocům, ... Lexikální kompetence - využívá základní slovní zásobu a fráze v běžném životě - podle své potřeby dovede samostatně dále rozvíjet úroveň své slovní zásoby - snaží se odhadnout význam slovíčka na základě kontextu - zná základy práce s překladovým slovníkem Gramatické kompetence - seznamuje se se základními gramatickými pravidly a postupně je upevňuje jak v písemném tak v mluveném projevu - upevňuje si základní strukturu věty a melodii věty		
---	--	--

ročníkové výstupy – 9.ročník	učivo - 9. Ročník	PT
Poslech s porozuměním žák: <i>DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně</i> - bez problémů reaguje i na složitější pokyny učitele <i>DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu</i> - pochopí a porozumí informaci obsažené v poslechu, rozpozná téma, hlavní myšlenku - interpretuje obsah poslechu s využitím osvojené slovní zásoby a pravidel gramatiky - pochopí význam autentických nápisů a orientačních pokynů a porozumí jejich obsahu - využívá kontext a znalosti klíčových slov k odhadu významu neznámých slov - reprodukuje i náročnější text, zejména je-li příběh/ popis podpořen obrázkem <i>DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkající se každodenních témat</i> - v souvislém projevu rodlého mluvčího rozliší hlavní informace, pochopí záměr mluvčího - rozumí i složitějším modelovým rozhovorům na témata – V restauraci, u lékaře, v obchodě, ve městě,... Mluvení žák: <i>DCJ-9-2-01 se zapojuje do jednoduchých rozhovorů</i> - v jednoduché konverzaci žádá o běžné informace a sám je poskytuje - domluví se v běžných každodenních situacích, vyžádá si potřebné informace, požádá o radu, o pomoc - klade uzavřené a otevřené otázky <i>DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</i> <i>DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</i> - žák dokáže vyjmenovat měsíce v roce a roční období - dokáže několika větami reprodukovat, čemu se v jednotlivých ročních obdobích věnuje - popisuje každodenní činnosti s využitím znalostí časových údajů - popisuje části těla a popisuje i charakterové vlastnosti nejbližších	zvuková a grafická podoba jazyka: - další rozvoj výslovnostních návyků - opakování intonačních konstrukcí vět tematické okruhy: - rok, roční období, měsíce, počasí - popis dne, časové údaje - jídlo, stravovací návyky, zdraví - barvy - nákupy, móda, oblékání, styly oblékání - lidské tělo, vzhled a charakter člověka mluvnice: - přídavná jména tvořená od jmen podstatných - vybraná osobní zájmena - vybraná ukazovací zájmena - číslovky 1 – 100, 1000 - časování sloves I. a II. typu - časování sloves pohybu - vybrané vazby sloves - příslovce slovní zásoba: - slovní zásoba jednotlivých tematických celků a její využití v běžných řečových situacích, práce se slovníkem komunikativní funkce jazyka: - popis, vypravování - jednoduchá prezentace - informace z médií - stručné zaznamenání čteného a slyšeného textu, jeho reprodukce reálie země studovaného jazyka: - základní geografické, ekonomické, kulturní a historické reálie Ruska a srovnání s reálií ČR - základní informace o životě v Rusku	

- dokáže vyjmenovat jednotlivé obchody, říci co se v nich prodává, co má rád a nemá rád (k jídlu, na oblečení, ..) - dokáže vyjádřit v restauraci svoji objednávku - žák dovede podat právu o svém zdravotním stavu, dokáže popsat, která část ho bolí, jak se cítí, .. - žák jednoduchým způsobem reprodukuje základní informace o životě v Rusku Čtení s porozuměním žák: DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí běžným nápisům v každodenním životě (na ulici, ve státních zařízeních, v obchodech, ..) - orientuje se v plánu města - vyhledá informace v reklamním letáku, v jídelním lístku, jízdním řádu, ... - jednoznačně chápe pokyny v učebním materiálu DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci - čte nahlas, plynule a foneticky správně - čte i složitější text, kterému nerozumí zcela přesně - využívá kontext a znalosti klíčových slov k odhadu významu neznámých slov - při práci s textem používá slovník a internet - rozumí přiměřeným textům, vyhledá v nich požadované informace - písemně zaznamená nejdůležitější informace, odpovídá na otázky k textu - orientuje se na ruském webu s pomocí vizuální podpory Psaní žák: DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - dokáže ve formuláři vyplnit základní informace o sobě, např. v životopisu, na recepci, u lékaře, ve škole, ... DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - dovede sestavit text/ vyprávění k výše uvedeným tématům, např. popíše své každodenní činnosti, popíše vzhled člověka a jeho charakterové vlastnosti, popíše město, co se kde nachází, popíše počasí, vyjádří co má rád k jídlu a co ne, .. - umí sestavit blahopřání, dopis kamarádovi, pozvánku, jídelníček, .. DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení - dokáže jednoduše odepsat na dopis, e-mail, pohled, sms, .. - pro psaní využívá znalosti pravopisu, naučená gramatická pravidla - písemně zaznamená fakta z přečteného Lexikální kompetence - aktivně používá stále více slovíček, je schopen sám rozšiřovat slovní zásobu pomocí slovníku - aktivně pracuje s různými druhy slovníků - vyhledaný výraz ve slovníku umí aktivně použít - slovní zásobu rozšiřuje i pomocí jiných médií např. televize, rozhlasu, internetu, videoukázek, .. Gramatické kompetence - postupně ovládá a automatizuje další gramatické struktury - gramatická pravidla používá automaticky v písemném i mluveném projevu - koriguje svoje chyby s pomocí učitele		
--	--	--

5.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

5.2.1 MATEMATIKA

Název vyuč. předmětu: **Matematika (M)**
Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vzdělávací obor: Matematika
Ročník: 1,2,3,4,5,6,7,8,9

Týdenní časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících:

časová dotace/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
povinná	4	5	5	3	3	4	4	4	3
disponibilní				+1	+1				+2
celkem	4	5	5	4	4	4	4	4	5

A.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika tvoří základ vzdělávání na ZŠ. Vyučuje se ve všech ročnících 1. a 2. stupně ZŠ a prolíná i do mnoha dalších vyučovacích předmětů. Matematika rozvíjí intelektuální schopnosti, logické a abstraktní myšlení, učí žáky přesnému a stručnému vyjadřování, vytrvalosti, systematickosti, odhadování výsledků, uplatňování znalostí v reálných situacích a hledání různých způsobů řešení daného problému. Žáci jsou seznamováni se světem financí a tyto oblasti přispívají k rozvoji finanční gramotnosti.

Na 1. Stupni

Matematické vzdělávání v tomto období pomáhá žákům vnímat význam matematiky v životě. Žáci se učí vyjadřovat pomocí čísel. Matematika rozvíjí pozornost, vytrvalost, schopnost rozlišovat, objevovat, vytvářet různé situace. Žáci se učí svoji práci kontrolovat, srovnávat, učí se sebedůvěře, vyjadřují výsledky svého pozorování.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Matematika je zaměřeno na:

- osvojení aritmetických operací ve třech složkách: dovednost provádět operaci; algoritmické porozumění;
- významové porozumění; získávání číselných údajů, seznámení se s pojmem „proměnná“;
- rozpoznávání a uvědomění si určitých typů změn a závislostí, jejich analyzování z tabulek, diagramů a grafů,
- určování a znázorňování geometrických útvarů a modelování reálných situací, zkoumání tvarů a prostoru,
- uplatňování logického myšlení, řešení problémových situací a úloh z běžného života.

Na 2. stupni

Na 2. stupni má tento vyučovací předmět povinnou časovou dotaci 15 hodin, v 9. ročníku je předmět posílen o dvě disponibilní hodiny. V 6., 7. a 8. ročníku má předmět po 4 hodinách týdně, v 9. ročníku 5 hodin týdně. Na 2. stupni ZŠ předmět Matematika obsahuje čtyři tematické okruhy: Číslo a proměnná, Závislosti, Vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru, Nestandardní aplikační úlohy a problémy. Větší důraz oproti minulosti je kladen na řešení nestandardních úloh, které by mělo prolínat všemi tematickými okruhy. Žáci by zde měli uplatnit hlavně logické myšlení, často nezávisle na znalostech školské matematiky. Výuka probíhá většinou ve třídách, někdy v učebně informatiky, neboť se využívá všech dostupných výukových programů, multimediálních zařízení a různých organizačních forem a metod práce. Zastoupeny jsou všechny typy výuky.

A.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

Učitel předkládá žákům dostatek konkrétních modelových příkladů, vede žáky k vyčleňování jevů, které souvisí s nově budovaným pojmem. Nabízí žákům názorné předlohy, dává prostor pro manipulaci s konkrétními předměty, vyžaduje postupné nahrazování této manipulace myšlenkou. Vybízí žáky k zobecňování zkoumaných jevů, pomáhá jim s vytvářením univerzálního modelu. Ověřuje, zda byl správně pochopen, vede s žáky dialog směřující k odhalení formalismu. Opakovaným řešením typizovaných úloh vede žáky k osvojení a automatizaci nového poznatku.

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky k vizualizaci a matematizaci problému, ukazuje žákům hledání pravdy postupnými pomalými aproximacemi. Předkládá k řešení nestandardní úlohy, vede žáky k logickému a kauzálnímu způsobu myšlení. Vyžaduje objasňování paradoxů,

vysvětlení, proč některý postup selhává, vyzývá žáky k nalezení chyby v úloze, k obhajování postupu řešení vůči námitkám, vyžaduje ověřování výsledků.

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky od představy myšlenky k jejímu jazykovému a později i symbolickému vyjádření. Zpřesňuje nezralé žákovské formulace, vede žáky k přesnému a logickému vyjádření vztahů pomocí osvojených pojmů. Vybízí ke slovní rekapitulaci postupu řešení a k argumentaci na podporu tohoto postupu.

Kompetence sociální a personální

Učitel vzbuzuje u žáků touhu po poznání, dobrou motivaci vytváří kladný vztah žáka k matematice, hledá příčiny žákova negativního chování, má ohledy na strukturu životních, citových a rozumových zkušeností žáka, posiluje sebedůvěru ve vlastní schopnosti žáka. Přispívá k rozvoji sociální interakce ve třídě. Vytváří klima podporující spolupráci v kolektivu a zpětnou vazbu mezi učitelem a žákem.

Kompetence občanské

Učitel vede žáky k důslednému plnění povinností. Vyzdvihuje i takové stránky osobnosti žáka, které přímo nesouvisí s matematickým nadáním. Zadáva k řešení i problémy vyžadující týmovou práci, dohlíží na rozdělení rolí ve skupině.

Kompetence pracovní

Učitel vyžaduje udržování pracovních pomůcek v čistotě a pořádku, klade důraz na přesnost a úhlednost grafického projevu, rozvíjí manuální zručnost při vytváření modelů z různých materiálů a pomůcek, vyžaduje dodržování zásad bezpečného chování při práci.

Kompetence digitální

Žák využívá různá digitální zařízení, aplikace a služby (počítač, mobilní zařízení, interaktivní tabuli). Osvojí si dovednosti hledat data v digitálním formátu pro tvorbu grafů a tabulek. Žák využívá digitální technologie aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce. Pro tento účel se seznámí s aplikací GeoGebra. V rámci oboru matematiky je využívána digitální podpora prostřednictvím webové platformy Google Classroom a umíme to. Žák chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost a seznamuje se s dalšími novými technologiemi. Žák samostatně rozhoduje, kterou technologii je vhodné použít k řešení určitého problému. Při sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky a posuzuje věrohodnost zdrojů.

A.3 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Matematika jsou integrovány následující tematické okruhy průřezových témat. Tato témata jsou realizována v průběhu celého školního roku. Realizují se formou samostatné nebo skupinové práce, formou projektů. Prostřednictvím činnosti žáka, pomocí her, cvičení, řešení reálných a modelových situací, diskusí, řešení problémových situací.

Osobnostní a sociální výchova

Rozvíjí u každého žáka praktické životní dovednosti pro řešení problémů, učení a studium. Plánování učení a studia, stanovení osobních cílů a kroků k jejich dosažení. (OSV1, OSV3, OSV10)

A.4 Mezipředmětové souvislosti

1. stupeň

Poznatky a dovednosti získané v matematice žáci uplatní v poznávání přírodovědných oborů, techniky a využití počítačů

2. stupeň

F – převody jednotek, hmotnost, objem, úprava vzorců, graf přímé úměrnosti
VV – prostorová představivost, geometrické útvary (krychle, kvádr, kužel,...)
TV – zaokrouhlování výkonů, bodování
INF – grafy, tabulky, závislosti.
Z – měřítko mapy.
CH – poměry látek, procenta.
PV – rýsování.

A.5 Způsob hodnocení žáků

Hodnocení žáka je zpracováno v samostatném dokumentu, který je součástí Školního řádu, viz. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Podklady pro hodnocení za pololetí: nejméně 6 známek za pololetí (v případě dlouhodobé absence rozhodne o jejich počtu vyučující, známky lze nahradit např. zpracováním samostatné práce s využitím nastudovaného učiva). Individuální sebehodnocení žáka na konci každé hodiny. Žáci jsou seznámeni s kritérii celkového hodnocení na začátku školního roku, dále jsou seznámeni s kritérii hodnocení každé zadané práce nebo aktivity.

A.6 Formy a metody výuky

Výuka probíhá v kmenových třídách, v počítačových učebnách, využívá se výukových programů, multimediálních zařízení a různých organizačních forem a metod práce. Témata se realizují formou krátkodobých projektů, exkurzí, přednášek. Dalším způsobem jak naplnit cíle předmětu jsou práce s příručkami, encyklopediemi, on-line testy.

A.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: M

ročníkové výstupy – 1. ročník	učivo - 1. ročník	PT
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
<i>používá přirozená čísla do 20 k modelování reálných situací, počítá předměty v dané skupině, vytváří skupiny s daným počtem prvků</i> <i>čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, použije a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</i> <i>zobrazí čísla do 20 na číselné ose, porovnává je a doplní chybějící čísla v číselné řadě</i> <i>provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly do 20 bez přechodu 10</i> <i>řeší a tvoří jednoduché slovní úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace (porovnávání, sčítání a odčítání)</i>	Číselný obor 0 - 20 čtení a zápis čísel 0-20 orientace na číselné ose porovnávání čísel manipulace s předměty počítání prvků ve skupině vztahy větší, menší, rovno znaménka $>$, $<$, $=$ znaménka $+$, $-$ sčítání a odčítání v oboru 0 - 20 bez přechodu 10 tvoření a řešení slovních úloh komutativnost sčítání řešení slovních úloh o x-více, o x méně	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
<i>rozeznává a pojmenuje geometrické tvary (trojúhelník, čtverec, kruh, obdélník) a tělesa (krychle, kvádr, válec, koule, kužel)</i> <i>orientuje se v prostoru, rozlišuje pojmy před, za, vpravo, vlevo, nahoře, dole</i> <i>měří a odhaduje délky</i> <i>porovnává velikost útvarů (používá pojmy menší, větší, stejný, nižší, vyšší)</i>	orientace v prostoru geometrické tvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh tělesa: krychle, kvádr, válec, koule, kužel praktické měření	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
<i>orientuje se v čase</i> <i>doplňuje tabulky a posloupnosti čísel</i>	časové údaje, digitální tvary čísl práce s tabulkami	

ročníkové výstupy – 2.ročník	učivo - 2. ročník	PT
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
<i>používá přirozená čísla do 100 k modelování reálných situací, počítá předměty v dané skupině, vytváří skupiny s daným počtem prvků</i> –spočítá prvky po jedné, po desítkách do 100 –znázorní daný počet prvků do 100 (na počítadle, penězi) <i>rozliší jednotky délky, objemu, hmotnosti, času</i> <i>čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</i> –porovnává čísla do 100 s použitím symbolů $<$, $>$, $=$ <i>užívá lineární uspořádání; zobrazí čísla do 100 na číselné ose</i> <i>M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</i>	Číselný obor 0 - 100 čísla 0 - 100, orientace na číselné ose, čtení a zápis čísel počítání po jedné, po desítkách do 100 řešení a tvoření slovních úloh na porovnávání čísel zaokrouhlování čísel na desítky součet a rozdíl čísel počítání s užitím závorek sčítání a odčítání s přechodem přes desítku v oboru do 100 sčítání a odčítání násobků deseti řešení a tvoření slovních úloh na sčítání a odčítání seznámení s bankovkami a mincemi do 100 Kč a počítání s nimi názorné zavedení násobení a dělení	

-sčítá a odčítá do 20 s přechodem přes desítku -zaokrouhlí dané číslo na desítky -sčítá a odčítá dvojciferné číslo s jednociferným do 100 s přechodem přes desítku -sčítá a odčítá dvojciferné číslo s dvojciferným číslem do 100 i s přechodem přes desítku -užívá spoje násobílek 0,1, 2, 3, 4, 5, 10 -dělí v oboru násobílek 1, 2, 3, 4, 5, 10 řeší a tvoří jednoduché slovní úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace (porovnávání, sčítání a odčítání, násobení a dělení)	násobení jako opakované sčítání násobek, činitel, záměna činitelů násobilky 0,1, 2, 3, 4, 5, 10, řady násobků, dělení v oboru těchto násobílek automatizace násobení komutativnost násobení vztahy mezi násobením a dělením automatizace dělení řešení a tvoření slovních úloh na násobení a dělení v oboru probíraných násobílek řešení a vytváření slovních úloh s využitím vztahů x-krát méně, x-krát více jednotky délky (metr, centimetr), objemu (litr), hmotnosti (kilogram) a času (den, hodina, minuta)	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci -vymodeluje a popíše základní rovinné útvary M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky -kreslí křivé čáry -rýsuje přímé čáry -změří délku úsečky na centimetry -narýsuje přímku a úsečku M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	základní útvary v rovině - lomená čára, přímka, úsečka geometrické tvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh tělesa: krychle, kvádr, válec, koule, kužel praktické měření délka úsečky (jednotky délky metr, centimetr) jednoduché osově souměrné útvary	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času doplňuje tabulky a posloupnosti čísel	časové údaje, digitální tvary čísl práce s tabulkami	
ročníkové výstupy – 3. ročník		PT
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - čte a píše trojčiferná čísla - utvoří soubor s daným počtem prvků do 1000 M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - řeší praktické úlohy s použitím sčítání a odčítání do 1000 - sčítá a odčítá písemně dvě trojčiferná čísla, provádí kontrolu výpočtu - zaokrouhluje na desítky a stovky - užívá spoje všech násobílek - násobí z paměti dvojciferné číslo jednociferným - dělí dvojciferné číslo jednociferným mimo obor násobílek, určí neúplný podíl a zbytek M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace - řeší slovní úlohy na porovnání dvou trojčiferných čísel, na sčítání a odčítání dvou trojčiferných čísel, na vztahy o	Číselný obor 0 - 1000 pamětné sčítání dvojciferných čísel s přechodem přes desítku, odhad výsledků číselná řada, zápis čísel, číselná osa, počítání po jednotkách, desítkách, stovkách znázornění trojčiferných čísel na číselné ose čtení a zápisy trojčiferných čísel porovnávání čísel i pomocí číselné osy řešení úloh na porovnávání trojčiferných čísel zaokrouhlování na desítky, stovky rozklad čísel v desítkové soustavě součet a rozdíl čísel sčítání a odčítání násobků 100 písemné sčítání a odčítání sčítání a odčítání bez přechodu násobků sta sčítání a odčítání s přechodem násobků sta řešení a tvoření slovních úloh na sčítání a odčítání násobilka 6,7,8,9, dělení v oboru těchto násobílek násobení a dělení dvojciferných čísel jednociferným dělení se zbytkem,	

x-více, o x-méně - řeší slovní úlohy s násobením a dělením dvojciferného čísla jednociferným - odhaduje výsledek, řeší slovní úlohy s užitím vztahů x krát více, x-krát méně - řeší a tvoří slovní úlohy se dvěma různými početními výkony	součin, podíl, zbytek pamětné násobení dvojciferného čísla jednociferným mimo násobíku násobení a dělení součtu a rozdílu dvou čísel používání závorek řešení a tvoření slovních úloh se dvěma různými početními výkony sudá a lichá čísla	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky - vyznačí bod, krajní body úsečky, průsečík dvou přímek - sestrojí úsečku dané délky s přesností na milimetry - změří délku úsečky na milimetry - odhaduje vzdálenost - převádí jednotky délky - porovnává velikost úseček, měří a odhaduje její délku M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	základní útvary v rovině - lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka geometrické tvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh tělesa: krychle, kvádr, válec, koule, kužel, jehlan praktické měření délka úsečky (jednotky délky kilometr, metr, decimetr, centimetr, milimetr), odhady osově souměrné útvary rýsování přímek, úseček dané délky rýsování rovinných obrazců ve čtvercové síti modelování staveb tvaru kváдру, krychle	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	časové údaje práce s tabulkami, grafy a jízdními řády	

ročníkové výstupy – 4. ročník	učivo - 4. ročník	PT
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost sčítání a násobení provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel do milionu - čte a zapisuje čísla v daném oboru; - počítá po statisících, desetitisících a tisících, používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; - porovnává čísla a znázorňuje je na číselné ose a jejich úsecích; - sčítá a odčítá čísla v daném oboru - písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem, písemně dělí jednociferným dělitelem; - účelně propojuje písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulatoru); - používá římské číslice při zápisu čísel; zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel do milionu - zaokrouhluje přirozená čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta a desítky; - provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací - provádí kontrolu výpočtů pomocí kalkulatoru; - vypočítá aritmetický průměr řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel do milionu	Číselný obor 0 – 1 000 000 Písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení a dělení jednociferným dělitelem Římské číslice Zaokrouhlování čísel Odhad a kontrola výsledku Práce s kalkulatorem Aritmetický průměr Slovní úlohy Celek, část, zlomek Polovina, čtvrtina, třetina, pětina, šestina, desetina, setina Řešení a tvorba slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny z celku Čísel, jmenovatel, zlomková čára	

M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku - vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života - využívá názorných obrázků k určování $1/2, 1/3, 1/4, 1/5, 1/6, 1/10, 1/100$ celku - vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny porovná zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data - provádí a zapisuje jednoduchá pozorování M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy - používá tabulky k evidenci, modelování a řešení různých situací; - vytvoří na základě jednoduchého textu tabulku	Sběr a třídění dat Práce s tabulkou Sloupcový diagram (orientace)	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
M-5-3-01 narysuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran - měří vzdálenosti, používá vhodné jednotky délky a převodní vztahy mezi nimi; M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu obsah čtverce a obdélníku M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	základní útvary v rovině - lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka geometrické tvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh, kružnice, čtyřúhelník, mnohoúhelník tělesa: krychle, kvádr, válec, koule, kužel, jehlan praktické měření délka úsečky (jednotky délky kilometr, metr, decimetr, centimetr, milimetr), odhady převody jednotek délky osově souměrné útvary rýsování přímek, úseček dané délky rýsování rovinných obrazců (čtverec, obdélník, trojúhelník) ve čtvercové síti rýsování kružnice a kruhu obvod (čtverce, obdélníku, trojúhelníku, mnohoúhelníku) a obsah obrazce (čtverce, obdélníku) ve čtvercové síti modelování staveb tvaru kvádr, krychle vzájemná poloha přímek v rovině - rovnoběžky, různoběžky, kolmice	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
využívá úsudek pro řešení jednoduchých slovních úloh a problémů	Slovní úlohy Číselné a obrázkové řady	

ročníkové výstupy – 5. ročník	učivo - 5. ročník	PT
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	Číselný obor 0 – miliarda Písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení a dělení dvouciferným dělitelem	

M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - čte a zapisuje čísla v daném oboru; - ☐ počítá po milionech, používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; - ☐ porovnává čísla a znázorní je na číselné ose a jejich úsecích; - ☐ písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla; - ☐ písemně odčítá dvě přirozená čísla; - ☐ písemně násobí až čtyřciferným činitelem; - ☐ písemně dělí jednociferným nebo dvojciferným dělitelem; - ☐ účelně propojuje písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulátoru); M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - ☐ zaokrouhluje přirozená čísla na miliony; - ☐ provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v daném oboru; - ☐ provádí kontrolu výpočtu pomocí kalkulátoru; M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel - ☐ řeší a tvoří slovní úlohy z praktického života s využitím matematizace reálné situace M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku - ☐ vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, šestiny, desetiny, setiny M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel - ☐ sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, šestiny, desetiny a setiny) pomocí názorných obrázků a tyto početní operace zapisuje M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty - vyhledávání a aplikace desetinných čísel v běžném životě - ☐ přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu - ☐ porovná desetinná čísla v řádu desetin a setin M-5-1-08 porozumí významu znaku „ - „, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose - ☐ znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla - ☐ nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě	Zaokrouhlování Slovní úlohy Řešení a tvorba slovních úloh k určování celku z dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, šestiny, desetiny a setiny Využití názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) Čítatel, jmenovatel, zlomková čára Desetinné číslo Porovnávání desetinných čísel Využití názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) Vyhledání a aplikace v běžném životě Celá čísla Číselná osa (kladná a záporná část) Vyhledání a aplikace v běžném životě (měření teploty, vyjádření dlužné částky)	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	Statistické údaje a jejich reprezentace Sloupcový diagram Kruhový diagram Finanční gramotnost	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce - ☐ při konstrukcích rovinných útvarů (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); využívá elementární geometrické konstrukce a základní vlastnosti těchto útvarů;	základní útvary v rovině - lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka geometrické tvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh, kružnice, čtyřúhelník, mnohoúhelník tělesa: krychle, kvádr, válec, koule, kužel, jehlan	

M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu ; M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	praktické měření délka úsečky (jednotky délky kilometr, metr, decimetr, centimetr, milimetr), odhady převody jednotek délky osově souměrné útvary rýsování rovinných obrazců (čtverec, obdélník, trojúhelník) ve čtvercové síti rýsování kružnice a kruhu obvod (čtverce, obdélníku, trojúhelníku, mnohoúhelníku) a obsah obrazce (čtverec, obdélník) ve čtvercové síti modelování staveb vzájemná poloha přímek v rovině - rovnoběžky, různoběžky, kolmice Konstrukce rovnoběžky a kolmice daným bodem Složené obrazce ve čtvercové síti	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky - ovládá některé řešitelské strategie, v průběhu řešení nestandardních úloh objevuje zákonitosti a využívá je - řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy netradičními postupy	Slovní úlohy Číselné a obrázkové řady Magické čtverce Prostorová představivost	

ročníkové výstupy – 6. ročník	učivo - 6. ročník	PT
žák: M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary - použije základní pravidla správného rýsování s důrazem na přesnost a čistotu projevu - sestrojí dvě rovnoběžky, kolmici z bodu k přímkou - využívá potřebnou matematickou symboliku - sestrojí pomocí kružítka střed úsečky, osu úsečky - načrtne od ruky, popíše základní rovinné útvary - určí obvod, obsah čtverce, obdélníku - určí obvod, obsah útvaru ve čtvercové síti	Zobrazujeme, zapisujeme a počítáme Lineární a rovinné útvary: bod, přímka, polopřímka, úsečka, kružnice Vzájemná poloha bodů a přímek v rovině Čtverec a obdélník Obvod, obsah čtverce, obdélníku Určení obvodu, obsahu útvaru pomocí čtvercové sítě, délka lomené čáry	
- rozhodne o shodnosti útvarů podle průsvitky M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí osově souměrný útvar - sestrojí obraz daného geometrického útvaru v osově souměrnosti (s možností využití pomůcek: špendlík, průsvítka, papír; ve čtvercové síti, konstrukci) - určí vlastnosti vzoru a obrazu (velikost, tvar) - určí osu souměrnosti obrazce v osově souměrnosti - rozpozná útvary souměrné podle osy	Osová souměrnost Shodné útvary (přímo shodné, nepřímo shodné) Osová souměrnost, osa souměrnosti Osově souměrné útvary	
M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - uvede příklady desetinných čísel - pojmenuje správně řady před i za desetinnou čárkou - přečte a zapíše dané desetinné číslo - umístí desetinné číslo na číselnou osu (do řádu setin) - porovná desetinná čísla pomocí znamének nerovnosti - zaokrouhlí desetinné číslo - odhadne výsledek základních početních operací - provádí základní početní operace s desetinnými čísly - převede jednotky délky a hmotnosti - využívá logickou úvahu, odhad, úsudek při řešení úloh s desetinnými čísly	Desetinná čísla Čtení a zápis desetinného čísla Porovnávání a zaokrouhlování desetinných čísel Sčítání a odčítání desetinných čísel Násobení a dělení desetinných čísel 10,100,1000 Převody jednotek délky a hmotnosti Násobení desetinných čísel Dělení desetinného čísla číslem přirozeným a desetinným Slovní úlohy	
M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem - vymezí úhel jako část roviny - popíše úhel, využívá potřebnou matematickou symboliku - rozlišuje druhy úhlů podle velikosti - načrtne a narýsuje úhel pravý, přímý, ostrý a tupý	Úhel Úhel, přenášení úhlu Osa úhlu Velikost úhlu, jednotky velikosti úhlů	

- odhadne velikost daného úhlu - přenesení úhel, porovná dva úhly (různými způsoby) - narysují úhel dané velikosti - změní velikost daného úhlu ve stupních - sestrojí osu úhlu - sečte, odečte, zdvojnásobí, rozpolí úhly graficky i výpočtem - rozpozná dvojice vedlejších a vrcholových úhlů, souhlasných a střídavých úhlů, popíše jejich vlastnosti, určí velikosti	Druhy úhlů (vedlejší, vrcholové, souhlasné, střídavé) Grafické sčítání a odčítání úhlů Měření a rýsování úhlů pomocí úhlooměru Sčítání, odčítání stupňů a minut Konstrukce úhlů pomocí kružítka	
M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel - vysvětlí na vhodném příkladu pojmy násobek, dělitel, prvočíslo a číslo složené - formuluje věty o dělitelnosti - určí dělitele daného čísla s využitím pravidel dělitelnosti - použije znaky dělitelnosti k řešení praktických úloh - rozloží číslo na součin prvočísel - určí nejmenší společný násobek a největší společný dělitel - řeší slovní úlohy s využitím znalosti násobku a dělitele	Dělitelnost Násobek Dělitel Znaky dělitelnosti (2, 3, 5, 9, 10) Prvočísla a čísla složená (rozklad na prvočinitele čísla soudělná a nesoudělná) Společné násobky, společní dělitelé (nejmenší společný násobek n, největší společný dělitel D) Slovní úlohy s využitím n, D	
M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary - rozliší druhy trojúhelníků podle velikosti úhlů (ostroúhlý, pravoúhlý, tupoúhlý) a podle délek stran (rovnoběžný, rovnoramenný, různoramenný) - udá hodnotu součtu vnitřních úhlů v trojúhelníku - dopočítá třetí vnitřní úhel v trojúhelníku - užitím trojúhelníkové nerovnosti rozhodne o existenci trojúhelníku - sestrojí trojúhelník z údajů o velikostech stran a úhlů a popíše slovně (nebo matematickými symboly) postup konstrukce - sestrojí těžnici a výšku v trojúhelníku - uvede vlastnosti těžnic a výšek a využívá je v praxi - sestrojí kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku	Trojúhelník Úhel a trojúhelník (součet úhlů v trojúhelníku trojúhelníková nerovnost) Druhy trojúhelníků, konstrukce trojúhelníků ze tří údajů (sss, sus, usu) Výšky trojúhelníku Těžiště a těžnice Kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku	
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí - narysují krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání - sestrojí síť krychle, kvádru ve čtvercové síti i konstrukci - vypočítá povrch kvádru a krychle - určí a převádí jednotky povrchu - vypočítá objem kvádru a krychle - určí jednotky objemu, převádí tyto jednotky - rozliší a vymodeluje (z kostek) kvádr, krychli a načrtne je v rovině - využívá poznatky při řešení slovních úloh	Krychle a kvádr Zobrazení krychle, kvádru Povrch krychle, kvádru Objem krychle, kvádru Jednotky objemu Slovní úlohy	
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary - rozliší a načrtne různé rovnoběžníky - určí vlastnosti (stran, úhlů a úhlopříček) rovnoběžníků - sestrojí výšky a úhlopříčky rovnoběžníku - sestrojí čtverec, obdélník, kosočtverec, kosodélník z daných stran, úhlopříček a úhlů - vypočítá obvod rovnoběžníku - vypočítá obsah rovnoběžníku ve čtvercové síti i pomocí vzorce - vypočítá obsah i obvod trojúhelníku - řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtu obsahu a obvodu rovnoběžníků a trojúhelníků	Rovnoběžníky (čtverec, obdélník kosočtverec, kosodélník) Obsah a obvod rovnoběžníků Obsah trojúhelníku	

ročníkové výstupy – 7. ročník	učivo - 7. ročník	PT
žák: M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - chápe zlomek jako část celku a umí ho zobrazit (např. na čtverečkovaném papíře) - uvede příklad zlomku, rozliší čitatele a jmenovatele - přečte a zapíše daný zlomek - znázorní zlomek na číselné ose	Zlomky Dělení celku, zlomek, znázornění zlomků na číselné ose Rozšiřování a krácení zlomků (základní tvar zlomků, převrácená čísla) Porovnávání zlomků Desetinné zlomky Směšená čísla	

- zkrátí zlomek na základní tvar - rozšíří zlomek daným číslem - určí převrácené číslo k danému zlomku - porovná dva zlomky, uspořádá zlomky podle velikosti - запише desetinný zlomek ve tvaru desetinného čísla - najde společného jmenovatele zlomků - provádí základní početní operace se zlomky - запише nepravý zlomek ve tvaru smíšeného čísla a naopak - provádí základní početní operace se smíšenými čísly - upraví složený zlomek - řeší slovní úlohy se zlomky	Sčítání a odčítání zlomků (společný jmenovatel) Násobení a dělení zlomků Složené zlomky Slovní úlohy se zlomky	
- rozhodne o shodnosti útvarů (pomocí průsvítky, přeměřením) - rozhodne o shodnosti trojúhelníků pomocí vět o shodnosti	Shodnost Základní útvary a jejich shodnost Shodnost trojúhelníků Věty o shodnosti trojúhelníků (sss, sus, usu)	
- rozlišuje kladné a záporné hodnoty čísel a čísla opačná - запише záporné číslo - zobrazí celá čísla na číselné ose - porovná celá čísla, uspořádá celá čísla podle velikosti - určí opačné číslo k danému číslu - rozumí pojmu absolutní hodnota čísla a umí ji určit - provádí základní početní operace s celými čísly - řeší úlohy z praxe s využitím celých čísel	Celá čísla Porovnávání celých čísel Absolutní hodnota čísla Sčítání a odčítání celých čísel Násobení a dělení celých čísel Úlohy z praxe	
M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar - sestrojí obraz útvaru v osově i středově souměrnosti - určí vlastnosti vzoru a obrazu - určí střed souměrnosti středově souměrného obrazce	Středová souměrnost a další shodnosti Opakování osově souměrnosti Konstrukce bodů a útvarů souměrně sdružených podle středu Středově souměrné útvary	
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel - uvede různé příklady racionálního čísla - zobrazí racionální čísla na číselné ose - porovná racionální čísla, uspořádá racionální čísla podle velikosti - запише racionální číslo zlomkem nebo desetinným číslem - provádí základní početní operace s racionálními čísly - řeší úlohy z praxe s využitím racionálních čísel	Racionální čísla Záporná desetinná čísla a záporné desetinné zlomky Porovnávání racionálních čísel Sčítání a odčítání racionálních čísel Násobení a dělení racionálních čísel Úlohy z praxe	
M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti - запише poměr pomocí zlomku, dělením - rozdělí celek v daném poměru - zkrátí, rozšíří poměr - zvětší, zmenší čísla v daném poměru - používá měřítko mapy k výpočtům - rozhodne o vzájemné závislosti (nezávislosti) dvou veličin - rozliší závislost přímé a nepřímé úměrnosti - запише přímou a nepřímou úměrnost tabulkou - sestrojí graf přímé úměrnosti - řeší slovní úlohy pomocí trojčlenky	Poměr, přímá a nepřímá úměrnost Určení poměru Krácení, rozšiřování poměru Rozdělení celku v daném poměru Převrácený poměr Změna v daném poměru Postupný poměr Měřítko mapy a plánu Úměra Pravouhlá soustava souřadnic v rovině Přímá úměrnost Nepřímá úměrnost Trojčlenka Úlohy z praxe	
M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) - vysvětlí pojem procento, uvede příklady užití procent v praxi - chápe alternativní vyjadřování části celku různými způsoby (% , desetinným číslem, zlomkem) - vypočítá základ, procentovou část a počet procent - řeší slovní úlohy i z oblasti finanční matematiky (jednoduché úrokování) - vysvětlí pojem promile, řeší slovní úlohy	Procenta Základ (celek), jedno procento Výpočet základu Výpočet procentové části Výpočet počtu procent Úlohy s procenty řešené trojčlenkou Jednoduché úrokování Promile	
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	Čtýřúhelníky Rozdělení čtýřúhelníků Lichoběžníky	

M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary - rozliší a načrtne, sestrojí různé čtyřúhelníky - určí vlastnosti (stran, úhlů a úhlopříček) - rozliší různé druhy lichoběžníků a uvede jejich vlastnosti vypočítá obsah lichoběžníku ve čtvercové síti i pomocí vzorce - řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtu obsahu a obvodu čtyřúhelníků	Deltoid, nekonvexní čtyřúhelník Rovnoběžníky, výpočet obsahů a obvodů čtyřúhelníků i trojúhelníku (<i>opakování z 6. r.</i>)	
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí - rozliší hranol od ostatních těles, určí počet vrcholů, hran a stěn - ukáže, co rozumíme výškou hranolu, rozliší kolmý a šikmý hranol - pojmenuje obrazce tvořící podstavu a plášť - vypočítá objem kolmého hranolu, načrtne síť, vypočítá povrch - řeší úlohy z praxe	Hranoly Opakování a doplnění učiva o krychli a kvádru Kolmé hranoly Povrch hranolu Objem hranolu	
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí - užívá logické a kombinační schopnosti při řešení úloh a nalézá různá řešení	Řešení logických hlavolamů a hříček	

ročníkové výstupy – 8. Ročník	učivo - 8. ročník	PT
žák: M-9-1-01 užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu M-9-1-02 účelně využívá kalkulátor M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - запиše násobení dvou stejných činitelů jako druhou mocninu a naopak - запиše druhou odmocninu pomocí znaku $\sqrt{\quad}$ - rozlišuje a používá pojmy základ a mocnitel (exponent) - určí druhou mocninu a odmocninu racionálního (nezáporného) čísla libovolným způsobem - používá odhady a vhodné způsoby zaokrouhlování při určení druhé mocniny a odmocniny - určí hodnotu číselného výrazu s mocninami a odmocninami - určí (i odhadem) stranu čtverce, zná-li obsah a naopak	Druhá mocnina a odmocnina Druhá mocnina a odmocnina Určení druhé mocniny a odmocniny pomocí tabulek a kalkulačky	
- v pravoúhlém trojúhelníku rozpozná odvěsny a přeponu - zformuluje Pythagorovu větu (i obrácenou) slovně a запиše vztah mezi čtverci nad stranami pravoúhlého trojúhelníku rovnici - uvede příklad použití Pythagorovy věty - určí stranu pravoúhlého trojúhelníku, zná-li libovolné dvě - ověří, zda trojúhelník s danými stranami je pravoúhlý - určí délky úhlopříček obdélníku, čtverce a velikost výšky v rovnostranném i v rovnoramenném trojúhelníku - zakreslí náčrtek reálné situace a používá Pythagorovu větu k řešení jednodušších praktických úloh	Pythagorova věta a její užití Pythagorova věta Užití Pythagorovy věty	
- запиše součin n stejných činitelů jako n-tou mocninu a naopak - určí n-tou mocninu racionálního čísla a hodnotu jednoduššího číselného výrazu s mocninami dostupnými prostředky (odhad, výpočet, kalkulačka, tabulky, počítač) - запиše číslo ve tvaru $a \cdot 10^n$ - vysvětlí a používá pravidla pro počítání s mocninami - provádí základní početní operace s mocninami (součet, rozdíl, součin a podíl) - umocní součin, podíl a mocninu	Mocniny s přirozeným mocnitelem Mocnina s přirozeným mocnitelem Pravidla pro počítání s mocninami Zápis čísla v desítkové soustavě	
- rozlišuje mezi kruhem a kružnicí - rozhodne, zda daný bod náleží kruhu (kružnici) - vysvětlí a запиše vztah mezi průměrem a poloměrem - запиše Ludolfovo číslo pomocí znaku π a udá přibližnou hodnotu 3,14, využívá jej k výpočtům - vypočte obvod a obsah kruhu	Kruh, kružnice, válec Základní pojmy Vzájemná poloha kružnice a přímky Vzájemná poloha dvou kružnic Thaletova věta Délka kružnice, obvod kruhu Obsah kruhu	

- určí vzájemnou polohu kružnice a přímky (počet společných bodů), rozlišuje a používá pojmy tečna (bod dotyku), sečna (tětiva) a vnější přímk - určí vzájemnou polohu dvou kružnic (počet společných bodů) - pomocí náčrtu vysvětlí pojmy vnitřní a vnější dotyk - načrtne válec a jeho síť - vypočítá objem a povrch válce	Objem a povrch válce Válcová tělesa kolem nás	
M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním - uvede příklad číselného výrazu a výrazu s proměnnou - dosadí hodnotu proměnné, vypočítá hodnotu výrazu - запиše jednoduchý výraz dle slovního návodu - provádí základní početní operace - запиše obecné řešení jednoduché slovní úlohy - rozloží mnohočlen na součin	Výrazy Číselné výrazy Výrazy s proměnnými Mnohočleny Sčítání a odčítání mnohočlenů Násobení mnohočlenů Rozklad mnohočlenu na součin	
M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - vysvětlí pojmy rovnost a rovnice - používá ekvivalentní úpravy rovnic - vyřeší jednoduché lineární rovnice a provede zkoušku - řeší jednoduché slovní úlohy rovnicí	Lineární rovnice Rovnost Lineární rovnice (ekvivalentní úpravy rovnic) Slovní úlohy	
M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - sestrojí osu úhlu a úsečky - sestrojí tečny ke kružnici (i z vnějšího bodu) - sestrojí trojúhelník zadaný údajem o výšce nebo těžnici - sestrojí čtyřúhelník s využitím konstrukce trojúhelníku - sestrojí další geometrická místa bodů daných vlastností - zadané údaje znázorní v náčrtu a vysvětlí a запиše postup konstrukce slovně nebo pomocí symboliky	Konstrukční úlohy Jednoduché konstrukční úlohy Množiny bodů dané vlastnosti Konstrukční úlohy řešené pomocí množin bodů dané vlastnosti Tečny kružnice procházející daným bodem	
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data M-9-2-02 porovnává soubory dat - vyhledá a zpracuje data - vyhodnotí diagramy, grafy	Základy statistiky Četnost a relativní četnost Aritmetický průměr	

ročníkové výstupy – 9. Ročník	učivo - 9. ročník	PT
žák: - provádí početní operace - rozpozná, kdy je nutno uvést podmínky pro proměnnou, a umí je definovat	Výrazy mnohočleny	
M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - vyřeší za pomoci ekvivalentních úprav rovnice se zlomky a závorkami, s neznámou ve jmenovateli - matematicky запиše postup řešení, provede zkoušku - vyjádří proměnnou ze vzorce - vyřeší soustavu dvou rovnic o dvou neznámých výpočtem i graficky - řeší slovní úlohy z praxe, provede rozbor slovní úlohy, její řešení a ověří reálnost výsledku	Lineární rovnice a soustavy dvou lineárních rovnic o dvou neznámých Lineární rovnice se závorkami, se zlomky Vyjádření proměnné ze vzorce Rovnice s neznámou ve jmenovateli Řešení soustav lineárních rovnic - dosazovací a sčítací metoda, grafické řešení Slovní úlohy řešené rovnicí nebo soustavou rovnic (o pohybu, o společné práci, o směsích)	
M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků - vysvětlí pojmy podobnost rovinných útvarů, podobnost trojúhelníků a matematicky je vyjádří - rozpozná podobné rovinné útvary, správně podobnost запиše pomocí matematické symboliky - určí poměr podobnosti - na základě poměru podobnosti určí velikosti dalších útvarů - použije poměr podobnosti při práci s plány a mapami - zmenší a zvětší rovinný obrazec v daném poměru	Podobnost Podobnost geometrických útvarů v rovině Podobnost trojúhelníků, poměry délek úseček, věty o podobnosti trojúhelníků Dělení úseček v daném poměru Postupný poměr Podobné útvary kolem nás (podobnost v praxi)	
M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů - rozhodne o funkční závislosti veličin - vyjádří danou lineární funkci tabulkou, rovnicí i grafem	Funkce Pojem funkce Lineární funkce, přímá úměrnost, vlastnosti, graf Grafické řešení soustavy rovnic Nepřímá úměrnost, pojem, graf, slovní úlohy,	

- sestrojí graf lineární funkce, dbá na přesnost rýsování - určí rovnici lineární funkce z jejího grafu - graficky vyřeší soustavu dvou lineárních rovnic o dvou neznámých - vyjádří nepřímou úměrnost rovnicí, tabulkou i grafem - využívá funkcí při řešení úloh z praxe	Užití lineární funkce v praxi	
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	Nestandardní aplikační úlohy	
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí - rozezná jehlan, kužel a kouli a uvede jejich vlastnosti - načrtne tato tělesa, síť jehlanu, kužele - vypočítá povrch a objem jehlanu, kužele a koule s užitím vzorce - využívá kalkulačky k početním operacím - vyhledá potřebné informace v tabulkách - řeší slovní úlohy a reálné příklady z praxe	Jehlan, kužel, koule Jehlan, základní pojmy, výška, povrch, objem Kužel, základní pojmy povrch, objem Koule a její povrch, objem koule Slovní úlohy a praktické příklady	
M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) - určí úrok	Základy finanční matematiky jednoduché úrokování, složené úrokování	

5.3.1 INFORMATIKA

Název vyuč. předmětu: **Informatika (INF)**

Vzdělávací oblast: Informatika

Vzdělávací obor: Informatika

Ročník: 4,5,6,7,8,9

Týdenní časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících:

časová dotace/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
povinná				1	1	1	1	1	1
disponibilní									
celkem				1	1	1	1	1	1

A.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítačové sítě a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola je zaměřena na informatiku a technické směřování rozvoje žáků. Do výuky jsou zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak informatické myšlení.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Předmět je zařazen jako povinná součást základního vzdělávání na 1. i 2. stupni. Na 1. stupni (v 4. a 5. ročníku) má předmět minimální časovou dotaci 1 hodinu týdně, na 2. stupni (v 6, 7, 8, 9 ročníku) je celková časová dotace 2 hodiny za čtrnáct dní.

Výuka probíhá na počítačích či notebookech, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s mobilními zařízeními s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače.

V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, konstruktivně ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Ve vyučovacím předmětu informatika jsou zařazeny následující tematické okruhy:

Na 1.stupni**Data, informace, modelování**

Data, informace: sběr a záznam dat s využitím textu, barvy, čísla, obrazu, zvuku, hodnocení získaných dat
vyvozování závěrů

Kódování a přenos dat: záznam, sdílení, přenos a ochrana informace

využití značek, piktoqramů, symbolů, kódu, myšlenkové a pojmové mapy, schémata a diagramy

Algoritmizace a programování

Základy programování: úvod do problematiky programování, seznámení s programem robot Emil

sběr dat – možnosti, sběr dat – třídění, aplikace získaných dat, sestavování programů pro robota

Sphero-robotické koule: seznámení s robotem Sphero, kalibrace Sphero a mobilního zařízení,

ovládání Sphero pomocí mobilního zařízení, základní funkce a nastavení Sphero robota

Scratch Junior: seznámení s programem, příkazy pro spuštění, pohyb, výstup, sestavení algoritmu

rozpoznání opakovaných schémat, vytvoření příběhu

Informační systémy

Práce se školním informačním systémem.

Práce s G-Suite: G-mail, Google Classroom, Google Kalendář, Google Disk, Google Meet, Google Dokumenty

Digitální technologie

Seznámení s grafickými editory: seznámení s programem, ovládací prvky programu, ukládání, přesouvání a otevírání dokumentu, předdefinované tvary, text v obrázku, překlápění, otáčení

Windows: základní práce s operačním systémem Windows, dokumenty, soubory, práce s okny složek

Textový editor: základy tvorby textu, kopírování, přesouvání v rámci dokumentu, ukládání, otevírání dokumentu

Výukové programy a jednoduché hry: seznámení s výukovými programy, propojování s mobilním zařízením
sdílení informací

Na 2.stupni

Data, informace, modelování

Textové editory, Grafické editory, Tabulkové editory, Prezentační programy

Operační systémy a jejich nadstavby: operační systém Windows, operační systém Android, operační systém iOS, Google Chrome OS, možnosti využití jednotlivých OS, propojení jednotlivých OS, stejné nebo podobné aplikace v OS, využití v mobilních zařízeních

Algoritmizace a programování

Scratch: sdílení dat, ukládání do PC, přenos do sdíleného místa, struktura programu, práce s bloky, tvorba animací, tvorba jednoduchých her, práce na vlastním komiksu, vlastní příběh, naprogramování vlastní hry

Lego Mindstorms: sestavení pojízdného robota, oživení pojízdného robota, tvorba vlastního programu pohybu robota, oživení robota z vlastního programu, ukládání a nahrávání programů do EV3, sestavení robota dle vlastního nápadu

Sphero: ovládání Sphero robota pomocí mobilního zařízení, tvorba blokového programu dle instrukcí, tvorba blokového programu dle zadání

Tvorba WWW stránek: text a barva na webové stránce, obrázky na webových stránkách, odkazy (hyperlinky), typy odkazů, složení webové stránky, šablony - publikování stránek, tvorba vlastních WWW stránek

Informační systémy

Práce se školním informačním systémem.

Práce s G-Suite: G-mail, Google Classroom, Google Kalendář, Google Disk, Google Meet, Google Dokumenty

Tabulkový editor, Tabulky Google: práce s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech, posloupnost prvků, umístění dat správně do tabulky, doplnění prvků v tabulce, v posloupnosti opakujících se prvků nahrazení chybného za správný, popis pravidla uspořádání v existující tabulce, návrh tabulky pro záznam dat, propojení data z více tabulek či grafů

Digitální technologie

Mobilní zařízení: druhy mobilních zařízení, práce s dotykovým zařízením, propojení mobilních zařízení, správa mobilních zařízení, práce s aplikacemi, cloud

Počítačové sítě: význam počítačových sítí, struktura a principy internetu, web - fungování webu, odkaz, URL

Operační systémy: funkce, typy, typické využití, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací, fungování nových technologií kolem žáka

Video editory: animace, úprava fotografií, úprava videa a jeho zpracování, export videa do vhodného formátu, výhody animace, rozšířená realita, mobilní aplikace v jiných OS

Lego Mindstorms - senzory a motory, základní stavební prvky, sestavení jednoduchého robota, práce s EV3 kostkou, oživení a propojení EV3, spárování s iPadem, mobilem, PC, jednotlivé senzory, programování v různých aplikacích, programy na programování LEGA, ovládání robotů pomocí EV3 Programmin, program LEGO Minstorms, základní pravidla bezpečnosti při používání stavebnice a programů

Počítačové viry: typy virů, praktické projevy virů, ochrana před viry, antivirové programy, aktualizace PC, firewall, zálohování

Internet a bezpečnost: internetové prohlížeče, pravidla bezpečného chování, vyhledávací portály, sociální sítě

A.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

Učitel vede žáka k osvojení běžně užívaných termínů v oblasti informačních a komunikačních technologií a porozumění jejich významu. Seznamuje žáky s tokem informací (vznik, záznam, přenos, zpracování, vyhledávání a praktické využití), rozvíjí schopnost vyhledávat relevantní informace a využívat je v další práci, motivuje žáky k porovnávání informací z různých zdrojů a ověřování jejich objektivitu a věrohodnosti, ke zvýšení efektivity učení a k racionální organizaci vlastní práce s využitím výpočetní techniky.

Kompetence k řešení problémů

Učitel rozvíjí u žáků schopnost formulovat požadavek, navrhnout vlastní postupy při řešení problémů a zobecňovat je v různých situacích, v procesu zpracovávání informací rozvíjí algoritmické myšlení žáků, vede je k pochopení významu kontroly vlastních výstupů, k poznání, že výpočetní technika je prostředkem modelování a simulace.

Kompetence komunikativní

Učitel seznamuje žáky s různými způsoby komunikace, kterou umožňuje internet, vede je k používání obecně uznávaných pravidel této komunikace, prohlubuje schopnost porozumění obsahu (text, diagram, tabulka a ikony), vede žáky k vyjádření vlastních myšlenek těmito způsoby, vyžaduje prezentaci vlastní práce.

Kompetence sociální a personální

Učitel rozvíjí schopnost naslouchat a porozumět myšlenkám druhých a kultivovaně argumentovat. Vede žáky k dodržování pravidel při využívání společného úložiště dat, k pochopení nutnosti nastavení práv přístupu uživatelů a skupin k datovým zdrojům.

Kompetence občanské

Učitel vede žáky k odpovědnému a etickému přístupu k nevhodným obsahům na internetu a jiných médiích, klade důraz na respektování zákonů o duševním vlastnictví v demokratické společnosti, upozorňuje na možnosti využití informačních a komunikačních technologií k účinné pomoci, ale i na možnosti jejich zneužití, varuje před zveřejněním osobních údajů, vysvětluje význam svobodného přístupu k informacím v globálních souvislostech současného světa.

Kompetence pracovní

Učitel rozvíjí schopnost zpracovávat a vyhodnocovat informace s pomocí počítače, používat počítač jako prostředek urychlující a usnadňující práci s informacemi, jako prostředek umožňující řízení dalších technologií, vede žáky ke kritickému přístupu k vlastním výstupům, s důrazem na jejich obsah a přínos (osobní, společenský), varuje před přeceňováním formy před obsahem, dbá na dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce s počítačem.

Kompetence digitální

Učitel vede žáky k běžnému ovládání a používání digitálních zařízení, aplikací a služeb a jejich využití při učení i při zapojení do života školy a do společnosti. Vede žáky samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít. Rozvíjí u žáků schopnost získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Vede žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce. Rozvíjí schopnost předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

A.3 Průřezová témata

Do předmětu jsou integrovány následující průřezová témata. Zařazení průřezových témat se projeví především ve formách práce. Po dohodě s vyučujícími ostatních předmětů je možno v hodinách informatiky vyhledávat konkrétní údaje, zpracovávat referáty, seznamovat žáky s internetovými adresami a spolupracovat na projektech. Realizují se formou samostatné nebo skupinové práce, formou projektů. Prostřednictvím činnosti žáka, pomocí her, cvičení, řešení reálných a modelových situací, diskusí.

Výchova demokratického občana

Žáci budou přiměřeným způsobem seznámeni s autorským zákonem a vedeni k jeho dodržování.

Mediální výchova

Žáci budou vedeni k porovnávání informací získaných z více zdrojů, k rozlišování mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením. Výsledky hledání budou zpracovávat a prezentovat v písemné nebo ústní podobě. Žáci budou dbát na citaci zdrojů.

A.4 Mezipředmětové souvislosti

Poznatky a dovednosti získané v informatice žáci uplatní v poznávání ostatních oborů (předmětů). Spolupráce s vyučujícími naukových předmětů při tvorbě projektů.

A.5 Způsob hodnocení žáků

Hodnocení žáka je zpracováno v samostatném dokumentu, který je součástí Školního řádu, viz. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Podklady pro hodnocení za pololetí: nejméně 4 známek za pololetí (v případě dlouhodobé absence rozhodne o jejich počtu vyučující, známky lze nahradit např. zpracováním samostatné práce s využitím nastudovaného učiva). Individuální sebehodnocení žáka na konci každé hodiny. Žáci jsou seznámeni s kritérii celkového hodnocení na začátku školního roku, dále jsou seznámeni s kritérii hodnocení každé zadané práce nebo aktivity.

A.6 Formy a metody výuky

Výuka probíhá v učebně informatiky, využívá se vhodných programů a různých organizačních forem a metod práce. Některá témata jsou realizována formou krátkodobých projektů.

Pro výuku jsou zakoupené následující pomůcky:

robotická hračka Sphero (sada 6 ks do třídy)

edukační software pro algoritmizaci Emil 3 (licence pro třídu + žakovské sešity)

robotická stavebnice LEGO Mindstorms EV3 (na 2 žáky 1 stavebnice)

A.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: INF

ročníkové výstupy – 4.ročník	učivo - 4. ročník	PT
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ		
žák: I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu - přímo ovládá postavu a vede ji k cíli krok za krokem. - vytvoří postup pro postavu ke splnění úkolu. - hledá různé postupy vedoucí k cíli. - hledá vhodný postup při omezení nástrojů či počtu kroků - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - vytvoří a použije nový blok - vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky - v programu najde a opraví chyby - upraví program pro obdobný problém - rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit	Základy programování - úvod do problematiky programování - seznámení s programem robot Emil - sběr dat – možnosti - sběr dat – třídění - aplikace získaných dat - sestavování programů pro robota Scratch Junior - seznámení s programem - příkazy pro spuštění, pohyb, výstup - sestavení algoritmu - rozpoznání opakovaných schémat - vytvoření příběhu	
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE		
žák: I-5-4-01 najde a spustí aplikace, pracuje s daty různého typu I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi - pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - pro svou práci používá doporučené aplikace, nástroje a prostředí - edituje digitální text, vytvoří obrázek - přehraje zvuk či video - uloží svoji práci do souboru - řeší úkol použitím schránky - propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisí - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace - rozpozná zvláštní chování počítače a případné přivolá pomoc dospělého	Malování Paintbrush - seznámení s programem malování - ovládací prvky programu - ukládání, přesouvání a otvírání dokumentu - předdefinované tvary - text v obrázku, překlápění, otáčení Windows - základní práce s operačním systémem Windows - dokumenty, soubory - práce s okny složek Textový editor - základy tvorby textu - kopírování, přesouvání v rámci dokumentu - ukládání, otvírání dokumentu Výukové programy a jednoduché hry - seznámení s výukovými programy - propojování s mobilním zařízením	
ročníkové výstupy – 5.ročník		
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ		
žák: I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu - pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - doplní posloupnost prvků - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný - sdělí informaci obrázkem - pomocí obrázku znázorní jev - předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel - složí obrázek z daných geometrických tvarů či navazujících úseček - vytvoří myšlenkovou mapu - zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text - pomocí obrazových modelů řeší zadané problémy - žák vyčte z grafu potřebnou informaci	Data, informace - sběr a záznam dat s využitím textu, barvy, čísla, obrazu, zvuku - hodnocení získaných dat - vyvozování závěrů Kódování a přenos dat - záznam, sdílení, přenos a ochrana informace - využití značek, piktogramů, symbolů, kódu - myšlenkové a pojmové mapy - schémata a diagramy	
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ		
žák:		

I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu - oživí robota, otestuje jeho chování. - propojí mobilní zařízení s robotem. - pomocí programu ovládá světelný výstup a motor. - spustí program a ovládá mobilní zařízení pomocí robota. - posoudí, jestli daný postup vede k splnění úkolu. - rozpozná opakující se vzory, kroky a postupy. - používá posloupnost příkazů. - vyhledá a opraví chybu v postupu.	Sphero -robotické koule - seznámení s robotem Sphero - kalibrace Sphero a mobilního zařízení - ovládání Sphero pomocí mobilního zařízení - ovládání mobilního zařízení pomocí Sphero základní funkce a nastavení Sphero robota	
INFORMAČNÍ SYSTÉMY		
žák: I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data - pracuje se školním informačním systémem - zaznamená data z informačního systému, s nímž ve škole pracuje - nalezne ve svém Google prostředí systém a určí jeho prvky. - určí, jak spolu prvky souvisí - pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - eviduje číselná i nečíselná data v seznamu	Školní informační systém G-Suite - G-mail - Google Classroom - Google Kalendář - Google Disk - Google Meet - Google Dokumenty	
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE		
žák: I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi - pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj - v textu rozpozná osobní údaje	Internet a bezpečnost - Internetové prohlížeče - Pravidla bezpečného chování - Vyhledávací portály - Vyhledávání podle kritérií	

ročníkové výstupy – 6.ročník	učivo - 6. ročník	PT
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ		
žák: I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení, situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat, porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému, vyhledá chybu v modelu a opraví ji - získá z dat informace - interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti - zakóduje a dekoduje jednoduchý text a obrázek - popíše problém podle nastavených kritérií - na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k popisu problému - používá grafické znázornění - dovede využít znázornění dat pomocí grafu - stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení - aplikuje poznatky na vlastní prezentaci	Textové editory - poznámkový blok - word - Google dokumenty - Google formuláře - alternativní editory Grafické editory - Malování - Zoner - Adobe Photoshop Tabulkové editory - excel - Google tabulky Prezentační programy - PowerPoint - Google prezentace	
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ		
žák: I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu - dovede použít videonávod - vyhledá různé možnosti postupu	Scratch - založení účtu, registrace programu - přihlašování do programu	

- využívá algoritmů z jiných řešení - rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení - najde související části programu z jiných bloků - propojí vytvořený program s dalšími bloky - dokáže vyhledat chybu rozložením bloků - využívá již ověřených svých bloků - při chybě rozdělí program na více menších - lokalizuje chybu - opraví chybu na základě podobných programů - vyzkouší program s ostatními bloky	- sdílení dat - ukládání do PC, přenos do sdíleného místa - struktura programu - hlavní lišta - videonávody - práce s bloky - tvorba animací - tvorba jednoduchých her - práce na vlastním komiksu	
INFORMAČNÍ SYSTÉMY		
žák: I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů - popíše účel informačních systémů, které používá - dokáže rozlišit výhody mobilních zařízení	Školní informační systém G-Suite - G-mail - Google Classroom - Google Kalendář - Google Disk - Google Meet - Google Dokumenty	
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE		
žák: I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému, diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos - dokáže odhadnout vhodný formát pro fotografii - dokáže odhadnout vhodný formát pro video - umí využívat příslušná úložiště včetně cloudu - umí kombinovat videozáznam s fotografií	Mobilní zařízení - druhy mobilních zařízení - práce s dotykovým zařízením - propojení mobilních zařízení - správa mobilních zařízení - práce s aplikacemi - cloud Operační systémy - funkce, typy, typické využití - komprese a formáty souborů - správa souborů - instalace aplikací - fungování nových technologií kolem žáka Video editory - animace - úprava fotografií - úprava videa a jeho zpracování - export videa do vhodného formátu - výhody animace - rozšířená realita - mobilní aplikace v jiných OS	

ročníkové výstupy – 7. ročník	učivo - 7. ročník	PT
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ		

žák: I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení, situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat, porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví je - popisuje problém podle nastavených kritérií - na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení - k popisu problému používá grafické znázornění - dokáže zvolit vhodnou aplikaci v konkrétním OS - stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení	Operační systémy a jejich nadstavby - operační systém Windows - výhody a nevýhody operačního systému - operační systém Android - výhody a nevýhody operačního systému - operační systém iOS - výhody a nevýhody operačního systému - Google Chrome OS - možnosti využití jednotlivých OS - propojení jednotlivých OS - stejné nebo podobné aplikace v OS - využití v mobilních zařízeních	
--	---	--

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

žák: I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj, program vyzkouší a opraví v něm případné chyby, používá opakování, větvení programu, proměnné I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu - orientuje se v přehledu bloků - umí zvolit vhodný blok pro danou operaci - doplňuje příběh vhodným ozvučením, volí správný formát - dokáže najít konkrétní chybu mezi bloky a zdůvodnit ji - při tvorbě vlastní hry využije větvení programu - analogicky zhodnotí možnosti propojení bloků - hledá další možnosti rozšiřováním programu o další související bloky - začíná pracovat na vlastních blocích	Scratch - nastavení programu a jeho ovládání - scénáře (pohyb, vzhled, zvuk, události) - animace - kostýmy, pozadí, postavy - animace jména - vlastní příběh - komiks - naprogramování vlastní hry	
--	---	--

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

žák: I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě, uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými počítače I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat, popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení - ukládá a sdílí data ve vhodném formátu - rozumí různým formátům a jejich používání - sdílí svá data, spolupracuje ve skupině - dodržuje bezpečnostní pravidla se zacházení s daty - pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí - rozlišuje propojení pomocí kabelu LAN, USB a pomocí bezdrátového spojení - vhodně používá spárování - dokáže vhodně při programování využít mobilní telefon - dokáže provést kontrolu propojení - umí vysvětlit propojení motorů a senzorů - dokáže vysvětlit chybová hlášení EV3 a vyřešit je - poradí si se spárováním zařízení - při hledání závad používá vhodně internet - orientuje se v návodu a umí jej vhodně používat - dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat - se stavebnicí a všemi ostatními ovládajícími prvky zachází opatrně a dodržuje všechna bezpečnostní pravidla	Lego Mindstorms - úvod do robotiky - seznámení se stavebnicí - senzory a motory - základní stavební prvky - sestavení jednoduchého robota dle návodu - sestavení robota – vlastní návrh - seznámení s EV3 kostkou - oživení a propojení EV3 - spárování s iPadem, mobilem, PC atd - přídatné motory - hlavní motory - jednotlivé senzory - pracovní plocha programování - programování v různých aplikacích - vytváření programů podle návodu - vlastní programování - programy na programování LEGA - ovládání robotů pomocí EV3 Programmin - program LEGO Minstorms Home edition - program Commander - základní pravidla bezpečnosti při používání stavebnice, programů a ovládání	
---	---	--

ročníkové výstupy – 8. ročník	učivo - 8. ročník	PT
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ		

žák: I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu - rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - upraví daný algoritmus pro jiné problémy - navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně - program vyzkouší a opraví v něm případné chyby - používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	Lego Mindstorms - pokračování - sestavení pojízdného robota - oživení pojízdného robota - tvorba vlastního programu pohybu robota - oživení robota z vlastního programu - ukládání a nahrávání programů do EV3 - sestavení robota dle vlastního nápadu - oživení vytvořeného robota Sphero - ovládání Sphero robota pomocí mobilního zařízení - ovládání Sphero robota pomocí mobilního zařízení - pokročilé funkce - tvorba blokového programu dle instrukcí - samostatná práce - tvorba blokového programu - samostatná práce - tvorba blokového programu dle zadání	
INFORMAČNÍ SYSTÉMY		
žák: I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu - používá tabulkový editor - vytvoří a naformátuje jednoduchou tabulku - vloží do buňky konstantu, odkaz, jednoduchý vzorec nebo funkci - nastaví formát buňky - využívá relativní adresaci buněk nebo oblastí při kopírování odkazů - vytvoří jednoduchý diagram - navrhne a upraví tabulku vhodnou pro zpracování zadaných údajů, vymezí oblast pro vstupy a výstupy - zpracované údaje názorně prezentuje vhodným diagramem - vytiskne tabulku a graf, upraví nastavení stránky - pracuje s daty a programy v souladu se zákonem o duševním vlastnictví - ovládá práci s textovými, grafickými a tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	Tabulkový editor - seznámení s hlavním oknem textového editoru · základní okno, pás hlavní nabídky, skupina nástrojových lišt, stavový řádek - tvorba tabulky · pohyb po liště, zápis údajů do buněk, úprava a oprava údajů v buňkách · úprava tabulky, označování oblastí · přesouvání a kopírování buněk · hromadné kopírování: vyplňování řad - výpočty v tabulkách pomocí vzorců · pravidla pro psaní vzorců · výpočty pomocí funkcí - formátování · výška řádků, sloupců · formátování buněk - grafy a grafické objekty - tisk tabulek a grafů - práce s více listy Tabulky Google - seznámení se základním prostředím Google tabulek - převod Excel tabulky na Google tabulku, odlišnosti - tvorba tabulky - úprava tabulky, označování, přesouvání, kopírování - formáty buněk - záhlaví a zápatí tabulky - výpočty v tabulkách pomocí základních vzorců - uzamčení listu, omezení buněk - sdílená práce v tabulce, omezování a přidělování práv - sdílená práce v tabulce, samostatná práce	

ročníkové výstupy – 9. ročník	učivo - 9. ročník	PT
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE		
žák: I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	Prezentační programy - princip snímků, rozvržení obrazovky, vzhled - základní tvorba prezentace, vkládání grafických objektů, nastavení efektů - vkládání dalších objektů do prezentace, vložení zvuku, videa	

- rozezná typy virů - pozná praktické projevy virů - dokáže rozlišit jednotlivé druhy antivirových programů - dokáže instalovat antivirový program - popíše bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy - dokáže zabezpečit počítače a data: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat	- Samostatná práce – tvorba prezentace na zvolené téma s využitím internetu - Samostatná práce – tvorba prezentace na zvolené téma s využitím internetu - interaktivní prezentační platformy (slido, mentimeter, ...) Počítačové viry - internet – nový druh virového nebezpečí - typy virů, praktické projevy virů, - ochrana před viry, antivirové programy - aktualizace PC, firewall, zálohování	
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ		
žák: I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu - používá prezentační program - navrhne text pro vlastní prezentaci včetně členění na jednotlivé snímky, využívá osnovy - nastaví rozložení jednotlivých snímků, využívá hotová schémata - vloží do snímku vhodný obrázek nebo diagram - k nastavení pozadí a barvu textu, využívá hotové šablony - spustí prezentaci, ručně ovládá střídání snímků - zpracuje zadané téma v prezentačním programu a přednese jej s využitím dostupné prezentační techniky - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální podobě - dokáže založit webové stránky - vytvoří vlastní webové stránky na zvolené téma	Tvorba WWW stránek - text a barva na webové stránce - obrázky na webových stránkách - odkazy (hyperlinky) - vytvoření titulní stránky, provázání stránek - typy odkazů - odkaz na soubor, odkaz na jiné místo - šablony - složení webové stránky – texty, obrázky, odkazy, videa - publikování stránek - Samostatná práce - tvorba vlastních WWW stránek	
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ		
žák: I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní, upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program - program vyzkouší a opraví v něm případné chyby - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu - samostatná a skupinová práce	Lego Mindstorms - řídicí jednotka, zvuk, displej - mixér, aneb pracujeme s motory - závora na parkovišti, automatická závora - inteligentní pojízdný robot - adaptivní tempomat - detekce překážky - soutěž robotů	

5.4.1 PRVOUKA

Název vyuč. předmětu: **Prvouka (PRV)**
Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vzdělávací obor: Člověk a jeho svět
Ročník: 1,2,3

Týdenní časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících:

časová dotace/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
povinná	2	2	2						
disponibilní									
celkem	2	2	2						

A.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah tohoto předmětu je koncipován pouze pro 1. stupeň základní školy. Vzdělávání v rámci toho předmětu rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Podmínkou úspěšného vzdělávání v tomto předmětu je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. Žáci jsou seznamováni se světem financí a tyto oblasti přispívají k rozvoji finanční gramotnosti. Jsou zařazeny základní témata oblasti Dopravní výchova, ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných situací, zdraví.

Obsahové časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Prvouka je vyučován v 1., 2. a 3. ročníku 1. stupně ZŠ. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět stanovených RVP ZV a souvisejících očekávaných výstupů průřezových témat. Vzdělávací obsah předmětu Prvouka je rozdělen do pěti tematických okruhů: Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví. Časová dotace předmětu Prvouka je v prvních třech ročnících 1. stupně 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v kmenové třídě, v pracovně informatiky, v přírodě.

A.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

Učitel předvádí žákům vhodné učební pomůcky, postupy, pomáhá jim najít pro ně vhodné metody učení. Postupně jim pomáhá vytvářet správné návyky a strategie učení. Spolu se žáky vyhledávají informace, řídí je a zpracovávají ve formě přístupné věku a zájmu žáků.

Kompetence k řešení problémů

Učitel nacvičuje se žáky postupy objevení a řešení problému. Učitel učí žáky ověřovat správnost řešení problému, vede děti ke správnému rozpoznání a chápání problémů, poukazuje na různé zdroje informací, které mohou problém vyřešit, zadává úkoly s využitím vlastních zkušeností žáků při jejich řešení.

Kompetence komunikativní

Učitel seznamuje žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, učebnice, internet). Rozvíjí u žáků dovednost správně a výstižně formulovat svůj názor na jemu blízká a srozumitelná témata. Učí žáky naslouchat druhým a snažit se jim porozumět, snaží se žáky zapojit do diskuze, obhájit svůj názor a respektovat názory druhých.

Kompetence sociální a personální

Učitel podporuje vědomí sounáležitosti s lidmi a přírodou, pomáhá žákům formovat základní vztah k životu, vlastní osobě, jiným lidem a přírodě, předkládá žákům stanovení pravidel pro činnosti skupiny a vede k jejich dodržování, vysvětluje potřebu efektivní spolupráce s druhými při řešení daného úkolu, směřuje žáky k ocenění práce a zkušeností druhých lidí.

Kompetence občanské

Učitel respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka. Vede je respektování přesvědčení druhých lidí na základě příkladů z historie. Podporuje jejich vztah k ochraně kulturního dědictví a ocenění našich tradic. Učitel buduje u žáků kladný vztah k životnímu prostředí a ochraně přírody.

Kompetence pracovní

Učitel naučí žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožňuje žákům hledat vlastní postup. Učitel vytváří předpoklad pro formování základních pracovních a režimových návyků.

Kompetence digitální

Žák v hodinách pracuje s interaktivní tabulí a při online hodinách využívá Google Meet a Google Classroom a nejrůznější aplikace.

A.3 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Prvouka jsou integrovány následující tématické okruhy průřezových témat. Realizují se formou samostatné nebo skupinové práce, či formou projektů.

Výchova demokratického občana

A.4 Mezipředmětové souvislosti

PČ – žáci vyrábí modely dopravních značek, modelují přírodniny, lidské postavy a zvířata, pracují s přírodním materiálem.

VV – žáci malují různé přírodniny, lidské postavy a zvířata, přírodu v různých ročních obdobích, dopravní situace.

ČJ – objevují se články s tématem člověk a příroda, ochrana přírody.

A.5 Způsob hodnocení žáků

Hodnocení žáka je zpracováno v samostatném dokumentu, který je součástí Školního řádu, viz. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Podklady pro hodnocení za pololetí: nejméně 4 známek za pololetí (v případě dlouhodobé absence rozhodne o jejich počtu vyučující, známky lze nahradit např. zpracováním samostatné práce s využitím nastudovaného učiva). Individuální sebehodnocení žáka na konci každé hodiny. Žáci jsou seznámeni s kritérii celkového hodnocení na začátku školního roku, dále jsou seznámeni s kritérii hodnocení každé zadané práce nebo aktivity.

A.6 Formy a metody výuky

Výuka probíhá v kmenové třídě, v učebně informatiky, využívá se dostupných výukových programů, multimediálních zařízení a různých organizačních forem a metod práce. Některé témata jsou realizována formou krátkodobých projektů. Dalším způsobem jak naplnit cíle předmětu jsou návštěva knihovny, práce s knihou, časopisy, příručkami, encyklopediemi a texty na internetu.

A.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: PRV

ročníkové výstupy – 1.ročník	učivo - 1. ročník	PT
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
žák: <i>orientuje se ve škole a blízkém okolí</i> <i>zvládá cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</i> <i>jednoduše popíše místo svého bydliště</i> <i>popíše důležitá místa v našem městě</i>	Domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště Škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace, významná místa	
LIDÉ KOLEM NÁS		
<i>rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině</i> <i>projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům</i> - dodržuje základní režimové návyky - podílí se na příznivé atmosféře ve třídě - poprosí učitele o radu a pomoc - udržuje pořádek - uplatňuje vhodné chování ve škole i při činnostech mimo školu - pozdraví známou osobu - nepoužívá neslušné, hrubé a urážlivé výrazy <i>rozlišuje různé povolání a pracovní činnosti</i> <i>seznámí se s českou měnou a bezhotovostními platbami</i>	Rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské vztahy, zaměstnání Soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace Chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, rizikové situace, rizikové chování Vlastnictví - hotovostní a bezhotovostní forma peněz	
LIDÉ A ČAS		
<i>pojmenuje názvy dnů, měsíců a ročních období</i> <i>rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i> <i>popíše zvyky a tradice během svátků</i>	Orientace v čase - určování času podle pravidelných denních činností Rok a roční období, měsíce, dny v týdnu Pracovní dny, dny volna, svátky (Mikuláš, Vánoce, Velikonoce)	
ROZMANITOST PŘÍRODY		
<i>ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i> <i>seznámí se s pěstováním některých plodin na poli a na zahradách</i>	Proměny přírody v čase Proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích – podzim, zima, jaro, léto Počasí – podzim, zima, jaro, léto Pozorování prací na poli, v sadu, na statku a na zahradě, v lese, u rybníka během roku Co lidé využívají z přírody – ovoce, zelenina	

	Živočichové – podzim, zima, jaro, léto Stromy – podzim, jaro EVVO Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody Ochrana životního prostředí Starost lidí o zvířata a rostliny Domácí zvířata a jejich mláďata Zodpovědnost za domácí zvířata, jejich chov, úklid	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
<i>uplatňuje základní hygienické a režimové návyky</i> <i>rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu</i> <i>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ví, kdy použít čísla tísňového volání – 112, 150, 155 a 158, reaguje na základní pokyny dospělých</i>	Péče o zdraví - denní režim, správná výživa, pitný režim, prevence nemocí a úrazů Osobní bezpečí, krizové situace - vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v silničním provozu Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - čísla tísňového volání BOZP a PO Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí Chystáme se na prázdniny	

ročníkové výstupy – 2.ročník	učivo - 2. ročník	PT
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
žák: <i>orientuje se ve škole a blízkém okolí</i> <i>zvládá cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</i> <i>jednoduše popíše místo svého bydliště a zná svoji adresu</i> <i>popíše důležitá místa v našem městě</i> <i>jednoduše popíše svoji vlast</i>	Domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa Škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace, významná místa Naše vlast - Česká republika	
LIDÉ KOLEM NÁS		
<i>rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztah mezi nimi</i> <i>projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům</i> - podílí se na příznivé atmosféře ve třídě - uplatňuje vhodné chování ve škole i při činnostech mimo školu - nepoužívá neslušné, hrubé a urážlivé výrazy <i>rozlišuje různé povolání a pracovní činnosti, pojmenuje a popíše zaměstnání rodičů</i> <i>používá českou měnu a seznamuje se s bezhotovostními platbami (uvede příklad využití platební karty)</i> <i>odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu</i>	Rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, zaměstnání Soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace Chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování - ohleduplnost, základní etické zásady, rizikové situace, rizikové chování Vlastnictví - hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení	
LIDÉ A ČAS		
<i>pojmenuje názvy dnů, měsíců a ročních období</i> <i>rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i> <i>určuje čas podle kalendáře</i> <i>pojmenuje kulturní či historické památky v našem městě</i> <i>popíše zvyky a tradice během svátků</i>	Orientace v čase - určování času podle pravidelných denních činností Rok a roční období, měsíce, dny v týdnu Kalendář Svátky (Mikuláš, Vánoce, Velikonoce) Návštěva Spolkového domu (kultura a historie našeho města)	

ROZMANITOST PŘÍRODY		
ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - vysvětlí význam smyslů - pojmenuje jednotlivé části těla zvířat - charakterizuje roční období ČJS-3-4-02 roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě - pojmenuje známé okrasné a užitkové rostliny - pojmenuje některé volně žijící živočichy	Proměny přírody v čase Proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích – podzim, zima, jaro, léto Pozorování prací na poli, v sadu, na statku a na zahradě, v lese, u rybníka během roku Rostliny, houby, živočichové - znaky života, jejich rozdělení, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - prohlubuje si dopravní návyky chodce - uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce, cyklisty <i>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která mu je nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ví, kdy použít čísla tísňového volání – 112, 150, 155 a 158; seznámí se se způsoby komunikace s operátory tísňových linek</i> ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech - označí možná nebezpečí a diskutuje o účinných způsobech ochrany	Lidské tělo - stavba těla, životní potřeby člověka, Péče o zdraví - zdravý životní styl, denní režim, drobné úrazy a poranění, první pomoc při drobných poraněních, osobní hygiena Osobní bezpečí, krizové situace - bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - integrovaný záchranný systém Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí Prázdniny v přírodě	
ročníkové výstupy – 3. ročník	učivo - 3. ročník	PT
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
žák: ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obsluhného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	Domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa Škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace, významná místa Obec (město) - její části, dopravní síť Regiony ČR - Praha a vybrané oblasti ČR Naše vlast - domov, Česká republika, státní symboly	<u>VDO 1</u>
LIDÉ KOLEM NÁS		
žák: ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	Rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, zaměstnání Soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace Chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování - ohleduplnost, základní etické zásady, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům Vlastnictví - hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení	
LIDÉ A ČAS		
žák: ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	Orientace v čase - určování času, čas jako fyzikální veličina Rok a roční období, měsíce, dny v týdnu Kalendář, letopočet Současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny Regionální památky - péče o památky	
ROZMANITOST PŘÍRODY		

žák: <i>ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i> <i>ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</i> <i>ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</i>	Proměny přírody v čase Proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích – podzim, zima, jaro, léto Pozorování prací na poli, v sadu, na statku a na zahradě, v lese, u rybníka během roku Voda a vzduch - výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život Rostliny, houby, živočichové - znaky života, jejich rozdělení, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka Životní podmínky - rozmanitost podmínek života na Zemi Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - ochrana životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, třídění odpadů	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
žák: <i>ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</i> <i>ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</i> <i>ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</i> <i>ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i>	Lidské tělo - stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou Péče o zdraví - zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní hygiena Osobní bezpečí, krizové situace - bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, bezpečnostní prvky, šikana Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - požáry (příčina a prevence vzniku požárů), integrovaný záchranný systém	

5.4.2 PŘÍRODOVĚDA

Název vyuč. předmětu: **Přírodověda (Př)**
Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vzdělávací obor: Člověk a jeho svět
Ročník: 4.,5.

Týdenní časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících:

časová dotace/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
povinná				1,5	1				
disponibilní					+1				
celkem				1,5	2				

A.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Přírodověda je vyučován ve 4. a 5. ročníku 1. stupně základní školy. Přírodověda je součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a navazuje na výuku předmětu Prvouka, která probíhá v 1. až 3. ročníku. Pro předmět Přírodověda jsou využity tematické okruhy Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví a část témat z okruhu Lidé a čas.

Přírodověda se zaměřuje na získávání takových vědomostí a dovedností, které žákům umožní aktivně poznávat přírodu, člověka a okolní svět a prostředí, ve kterém člověk pracuje a žije.

Spojováním vlastních zkušeností žáků s osvojovanými poznatky a dovednostmi získávají žáci základní vědomosti o Zemi, člověku a technice, poznávají základní jevy a vztahy v přírodě, utvářejí si kladný vztah k přírodě, ke svému zdraví, zdravému způsobu života i ochraně životního prostředí. Jsou zařazena i témata z oblasti Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných situací.

A.2 Výchové a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

Učitel předvádí žákům vhodné učební pomůcky a postupy a snaží se o nalezení vhodných metod učení.

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky ke správnému rozpoznání a chápání problémů, rozhodování a jednání v různých situacích a ověřování správnosti jejich řešení.

Kompetence komunikativní

Učitel podporuje rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, učí žáky formulovat své názory na lidskou společnost a přírodní jevy, využívat různé informační a komunikační prostředky (encyklopedie, učebnice, vlastní pozorování přírody aj.) a prezentují výsledky své práce.

Kompetence sociální a personální

Žáci pracují ve skupině, učí se spolupracovat s druhými při řešení problémů, učí se prezentovat svůj názor i respektovat názory ostatních.

Kompetence občanské

Učitel u žáků buduje kladný vztah k životnímu prostředí a ochraně přírody. Žáci se učí tolerantnímu chování a zodpovědnému chování v krizových situacích a v situacích ohrožujících zdraví a život člověka.

Kompetence pracovní

Žáci si utvářejí základní pracovní a režimové návyky, osvojují si zásady bezpečnosti při práci, učí se pozorovat, manipulovat a experimentovat.

Kompetence digitální

Žáci v hodinách používají interaktivní tabuli, při online výuce pracují v prostředí Google Meet a Google Classroom a využívají nejrozšířenější aplikace (Jamboard..atd).

A.3 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Přírodověda jsou integrovány následující tematické okruhy průřezových témat. Realizují se formou samostatné či skupinové práce a formou projektů.

Environmentální výchova

Ekosystémy (EV1)

Základní podmínky života (EV2)

Lidské aktivity a problémy životního prostředí (EV3)

A.4 Mezipředmětové souvislosti

Přírodovědné tematické okruhy je možné používat v českém jazyce při jazykové, literární (čtení v encyklopediích, články o přírodě) i slohové výchově (vyprávění o změnách v přírodě, popis zvířete). V matematice můžeme hodnotit výsledky pozorování přírody (teplota vzduchu). Ve výtvarné výchově a v pracovních činnostech žáci pracují s přírodním materiálem a zobrazují rostliny, houby, živočichy i neživou přírodu.

A.5 Způsob hodnocení žáků

Hodnocení žáka je zpracováno v samostatném dokumentu, který je součástí Školního řádu, viz. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Podklady pro hodnocení za pololetí: nejméně 4 známek za pololetí (v případě dlouhodobé absence rozhodne o jejich počtu vyučující, známky lze nahradit např. zpracováním samostatné práce s využitím nastudovaného učiva). Individuální sebehodnocení žáka na konci každé hodiny. Žáci jsou seznámeni s kritérii celkového hodnocení na začátku školního roku, dále jsou seznámeni s kritérii hodnocení každé zadané práce nebo aktivity.

A.6 Formy a metody výuky

Výuka probíhá v kmenové třídě nebo v počítačové učebně s využíváním různých forem a metod práce a s využitím dostupných vyučovacích pomůcek.

A.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: PŘÍ

ročníkové výstupy – 4. ročník	učivo - 4. ročník	PT
ROZMANITOST PŘÍRODY		
žák: <i>objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody</i> <i>popíše zásahy člověka v ekosystémech v okolí během ročních období (zemědělské a lesnické práce)</i> <i>zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů</i> <i>ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy</i> - rozliší některé rostliny podle diakritických znaků (bylina – dřevina) - popíše základní orgány rostlin (kořen, stonek, list), jejich funkce a uvede příklady přizpůsobení orgánů prostředí - pozná vybrané jedovaté a jedlé druhy hub, kulturní a plané rostliny, některé keře, listnaté a jehličnaté stromy, jedovaté a léčivé rostliny - uvede a poznává nejznámější živočichy naší přírody - popíše části těla u vybraných živočichů - popíše způsob života některých živočichů <i>ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat</i> <i>ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</i> - změří hmotnost tělesa, měří objem, teplotu, čas	Látky a jejich vlastnosti - třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek Voda a vzduch - výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život Nerosty a horniny - způsoby vzniku hornin Rostliny, houby, živočichové - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka Životní podmínky - rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, třídění a likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy	<u>EV1</u> <u>EV2</u> <u>EV3</u> <u>EV4</u>
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
<i>ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</i> <i>ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklisty</i> <i>ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou</i> <i>ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</i>	Péče o zdraví - zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní hygiena Osobní bezpečí, krizové situace - bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	

	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry (příčina a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru)), integrovaný záchranný systém	
--	---	--

ročníkové výstupy – 5. ročník	učivo - 5. ročník	PT
ROZMANITOST PŘÍRODY		
žák: ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat ČJS-5-4-06 – založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	Nerosty a horniny, půda - některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam Vesmír a Země - sluneční soustava, den a noc, roční období Rostliny, houby, živočichové - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, význam v přírodě a pro člověka Životní podmínky - rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi, podnebí a počasí Rovnováha v přírodě - význam. vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, třídění a likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklisty ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	Lidské tělo - stavba těla, základní funkce a projevy, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince Péče o zdraví - přenosné a neprenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), osobní, intimní a duševní hygiena Návykové látky, závislosti a zdraví - návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií Osobní bezpečí, krizové situace - bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek, šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - služby odborné pomoci, čísla tísňového volání Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry (příčina a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru)), integrovaný záchranný systém	

5.4.3 VLASTIVĚDA

Název vyuč. předmětu: **Vlastivěda (VL)**
Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vzdělávací obor: Člověk a jeho svět
Ročník: 4,5

Týdenní časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících:

časová dotace/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
povinná				1,5	1				
disponibilní					+1				
celkem				1,5	2				

A.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vlastivěda v návaznosti na předmět Prvouka přináší žákům základní poznatky o významných přírodních, hospodářských, společenských, kulturních a historických okolnostech života lidí. Učí je vstupovat do každodenního života s vlastní aktivitou a představami. Učí děti hledat nové zajímavé věci. Různé činnosti by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu bydliště a rozvíjet jejich národní cítění, vztah k naší zemi.

Postupně si osvojují a upevňují základy slušného chování a asertivního jednání s lidmi. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, které provázejí soužití jednotlivých lidí i celé široké společnosti. Výchova směřuje k naučení dovedností budoucího občana demokratického státu. Žáci se učí orientovat v dějích a v čase. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají tyto děje v čase. Cílem je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů: Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví. Do předmětu Vlastivěda byly zařazeny tyto tematické okruhy: **Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, a část témat z celku Lidé a čas**. Žáci jsou dále seznamováni se světem financí a tyto oblasti přispívají k rozvoji finanční gramotnosti. Jsou zařazena základní témata oblasti Dopravní výchova.

Časová dotace předmětu Vlastivěda, který je realizován pouze na 1. stupni, je 1,5 hodin ve 4. ročníku, je zde posílení o 0,5 hodiny. V 5. ročníku je celková časová dotace posílena na 2 hodiny. Realizace předmětu ve 4. ročníku bude v jednom pololetí 1 hodina a v dalším 2 hodiny.

Výuka probíhá většinou ve třídách, někdy i v učebně informatiky. Využívají se dostupné výukové programy a různé organizační formy práce. Začleňují se i krátkodobé projekty a skupinová práce ve třídách. Dalším způsobem naplňování cílů předmětu jsou návštěvy knihoven, muzeí a různých památek zejména regionálních. Žáci vyhledávají, získávají a zkoumají informace při práci s encyklopediemi, atlasy a texty na internetu.

A.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné vzdělávací postupy, které vedou v tomto předmětu k utváření vlastní zodpovědné osobnosti.

Kompetence k učení

Učitel klade důraz na motivaci, používá vhodné učební pomůcky, nabízí žákům různé učební postupy, metody a strategie učení. Učitel vede žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací a jejich propojování.

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky, aby vnímali problémové situace a ukazuje jim různé zdroje informací, které mohou vést k jejich řešení. Učitel též vede děti k tomu, aby informace uměli ověřovat a srovnávat.

Kompetence komunikativní

Učitel seznamuje žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, učebnice, internet). Vede žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků. Rozvíjí u žáků dovednost správně a výstižně formulovat své názory na lidskou společnost a historické události.

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici, v týmu při vyhledávání informací a jejich zpracování. Stanoví pravidla pro činnost skupiny a vede žáky k jejich dodržování. Posiluje sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj. Uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům, ale i k žákům s poruchami učení.

Kompetence občanské

Učitel respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka. Vede je k respektování přesvědčení druhých lidí na základě příkladů z historie. Podporuje jejich vztah k ochraně kulturního dědictví a ocenění našich tradic.

Kompetence pracovní

Učitel naučí žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožňuje žákům hledat vlastní postup. Poukazuje na zdravotní a hygienická rizika při práci. Vede žáky k eliminaci těchto rizik. Učitel se snaží působit na žáky v tomto směru, aby se správně připravovali a udržovali v pořádku učební prostor.

Kompetence digitální

Žáci v hodinách používají interaktivní tabuli, při online výuce pracují v prostředí Google Meet a Google Classroom a využívají nejrozličnější aplikace (Jamboard..atd).

A.3 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Přírodověda jsou integrovány následující tematické okruhy průřezových témat. Realizují se formou samostatné či skupinové práce a formou projektů.

Výchova demokratického občana

Multikulturní výchova

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

A.4 Mezipředmětové souvislosti

Témata předmětu Vlastivěda je možné využívat v literární výchově – báje, pověsti, historické články a cestopisy. Ve slohové výchově je možné číst text s porozuměním a posuzovat obsah přečteného a slyšeného textu. Při pracovních činnostech mohou žáci vyrábět husitské zbraně. Ve výtvarné výchově se mohou využít stavitelské slohy a jejich charakteristické znaky.

V matematice se učíme římské číslice a jejich čtení je možné využít ve vlastivědě při čtení letopočtů.

A.5 Způsob hodnocení žáků

Hodnocení žáka je zpracováno v samostatném dokumentu, který je součástí Školního řádu, viz. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Podklady pro hodnocení za pololetí: nejméně 4 známek za pololetí (v případě dlouhodobé absence rozhodne o jejich počtu vyučující, známky lze nahradit např. zpracováním samostatné práce s využitím nastudovaného učiva). Individuální sebehodnocení žáka na konci každé hodiny. Žáci jsou seznámeni s kritérii celkového hodnocení na začátku školního roku, dále jsou seznámeni s kritérii hodnocení každé zadané práce nebo aktivity.

A.6 Formy a metody výuky

Výuka probíhá v kmenové třídě, v učebně informatiky, využívá se dostupných výukových programů, multimediálních zařízení a různých organizačních forem a metod práce. Některá témata jsou realizována formou krátkodobých projektů. Dalším způsobem jak naplnit cíle předmětu jsou návštěva knihovny, práce s knihou, časopisy, příručkami, encyklopediemi a texty na internetu.

A.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: VLA

ročníkové výstupy – 4. ročník	učivo - 4. ročník	PT
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
žák: <i>ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</i> <i>ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i> <i>rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky</i> <i>vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury</i> <i>porovná způsob života a přírodu v naší vlasti</i> <i>ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</i>	Obec (město), místní krajina - poloha v krajině, minulost a současnost obce (města) Okolní krajina - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany Regiony ČR - kraje a krajská města Naše vlast - domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly Mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky	VDO 2; VDO 3 VDO 4
LIDÉ KOLEM NÁS		
<i>ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)</i> <i>ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat</i>	Rodina - život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání Soužití lidí - mezilidské vztahy, principy demokracie	

<i>vybaví si základní formy vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy</i>	Chování lidí - etické zásady, zvládání vlastní emocionality Právo a spravedlnost - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy Vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky	MUV 2
LIDÉ A ČAS		
<i>ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</i> <i>ČJS-5-3-02 využívá knihovny, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti</i> <i>ČJS-5-3-03 srovnává na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</i>	Orientace v čase - dějiny jako časový sled událostí, letopočet, generace Současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, Regionální památky - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost Báje, mýty, pověsti - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj Seznámení s dějinami naší země od počátku do Prvních Habsburků na českém trůně	
ročníkové výstupy – 5. ročník	učivo - 5. ročník	PT
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
žák: <i>ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</i> <i>ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i> <i>ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy</i> <i>ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam</i> <i>ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích</i> <i>ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</i>	Obec (město), místní krajina - minulost a současnost obce (města) Okolní krajina - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany Regiony ČR - Praha a další oblasti ČR Naše vlast - základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly Evropa a svět - kontinenty, evropské státy, EU, cestování Mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky	VMEG 1, 2 VMEG 3
LIDÉ KOLEM NÁS		
<i>ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)</i> <i>ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat</i> <i>ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy</i>	Rodina - život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání Soužití lidí - mezilidské vztahy, principy demokracie Chování lidí - etické zásady, zvládání vlastní emocionality Právo a spravedlnost - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy Vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní	MUV 1, 3, 5

	forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky	
LIDÉ A ČAS		
<i>ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</i> <i>ČJS-5-3-02 využívá knihovny, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti</i> <i>ČJS-5-3-03 srovnává na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</i>	Orientace v čase - dějiny jako časový sled událostí, letopočet, generace Současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, Regionální památky - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost Báje, mýty, pověsti - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj Seznámení s dějinami naší země od Doby pobělohorské po současnost	

5.5.1 DĚJEPIS

Název vyuč. předmětu: **Dějepis (D)**
 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
 Vzdělávací obor: Dějepis
 Ročník: 6.,7.,8.,9.

Týdenní časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících:

časová dotace/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
povinná						2	2	1	1
disponibilní								+1	+1
celkem						2	2	2	2

A.1 Charakteristika vyučovacího předmětu**Obsahové časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu**

Obsah předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí a naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru. Je vyučován pouze na II. stupni ZŠ v kmenové třídě s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Výuka rozvíjí zájem o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství. Žáci si utvářejí názor na významné historické osobnosti a události, které ovlivnily život lidstva. Cílem předmětu je odhalovat kořeny společenských jevů, dějů a změn v historickém i reálném čase. Klade důraz na úctu k vlastnímu národu, vlastní historii, ke snaze chránit vlastní památky a zároveň pěstuje úctu k jiným národům a jejich historii. Předmět dějepis utváří u žáka jeho vlastní historické vědomí.

Učivo je zpracováno chronologicky. Žáci v hodinách pracují formou skupinové nebo individuální práce.

Pracují se všemi možnými jim dostupnými materiály, prameny, atlasy, encyklopediemi, beletristickou literaturou, slovníky, internetem, informacemi z médií.

Klasická výuka je často doplňována výukou formou besed, exkurzí, projektů, příležitostných divadelních vystoupení

A.2 Výchové a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí.

Kompetence k řešení problémů

Učitel zařazuje rozmanité aktivity (rozhovor, diskuse, výklad, hry, film,..), při kterých žáci sami logicky přicházejí ke správným závěrům a řešením.

Kompetence komunikativní

Vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování. Zařazuje do výuky diskuse, kdy učí žáky vyslechnout jiný názor a vhodně argumentovat. Učitel využívá s žáky v hodině různých informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence sociální a personální

Sám učitel přispívá k vytváření příznivého klimatu ve třídě. Dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům pomáhá. Při skupinovém vyučování dohlíží na dodržování pravidel práce v týmu.

Kompetence občanské a pracovní

Učitel vede žáky k respektování etických, náboženských, sociálních a kulturních zvláštností jiných lidí na základě poznatků z historie. Žák si vytváří základní vztah k umění a k uměleckým dílům. Vytváří si vztah k historii jako k potencionálnímu zájmu, který může být základem pro příští profesní volbu.

Kompetence pracovní

Učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality práce a vede žáky k využívání znalosti v běžné praxi

Kompetence digitální

Žák pracuje s různými digitálními zařízeními (google classroom, počítač, tablet, mobilní telefon, interaktivní tabule). Osvojuje si dovednosti získávat, zpracovávat a třídit informace dostupné z digitálních zařízení, zaujímat k nim kritický postoj. Tato zařízení umožňují práci s historickými prameny, které nejsou běžně dostupné. Žák se jejich prostřednictvím učí kritickému myšlení a využívá různé myšlenkové operace – generalizuje nebo naopak analyzuje dané materiály. Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi. Posuzuje možnost jejich využití při získávání nových informací a při práci s prameny (tištěné dokumenty, fotografický materiál, aj.).

A.3 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Dějepis mohou být začleněna všechna níže uvedená průřezová témata. Jsou osvojována a realizována různými způsoby a formami výuky.

Výchova demokratického občana

Toto průřezové téma je začleněno do tematického okruhu Principy demokracie jako formy vlády již v učivu 6. ročníku – období prvních starověkých států. Samozřejmě se toto průřezové téma prolíná učivem celého II. stupně. Žáci si osvojují termíny jako demokracie, možnost volby, zákony, ústava,...

Multikulturní výchova

S tímto průřezovým tématem žáci pracují také od 6. ročníku, ale zejména s obsahem učiva 7. ročníku, kdy se objevují první středověké státy. Žáci se učí chápat rovnocennost všech etnických skupin, odlišnosti v kultuře, náboženství, ve způsobu života, právo na území.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Zejména učivem 9. ročníku se prolíná toto průřezové téma. Žák si uvědomuje kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie, evropské integrace, instituce Evropské unie a její fungování.

A.4 Mezipředmětové souvislosti

Ke správnému pochopení historie napomáhá žákům znalost ostatních předmětů:

- zeměpis – znalost polohy jednotlivých států, etnikum, zemědělství, výroba, podnebí
- český jazyk – utváření českého jazyka, literatury, spisovatelé včele politického a kulturního dění
- občanská výchova – objasňuje pojmy stát, demokracie, ústava, volební právo, Evropská unie
- výtvarná výchova – výtvarné umění, architektura
- hudební výchova – hudba a hudební skladatelé, hudební nástroje

A.5 Způsob hodnocení žáků

Hodnocení žáka je zpracováno v samostatném dokumentu, který je součástí Školního řádu, viz. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Podklady pro hodnocení za pololetí: nejméně 4 známek za pololetí (v případě dlouhodobé absence rozhodne o jejich počtu vyučující, známky lze nahradit např. zpracováním samostatné práce s využitím nastudovaného učiva). Individuální sebehodnocení žáka na konci každé hodiny. Žáci jsou seznámeni s kritérii celkového hodnocení na začátku školního roku, dále jsou seznámeni s kritérii hodnocení každé zadané práce nebo aktivity.

A.6 Formy a metody výuky

Výuka probíhá v kmenové třídě. Využívá se dostupných výukových programů, multimediálních zařízení a různých organizačních forem a metod práce. Některá témata jsou realizována formou krátkodobých projektů. Dalším způsobem jak naplnit cíle předmětu je práce s knihou, odbornými časopisy, encyklopediemi, internetem. Přednášky, exkurze, divadelní představení.

A.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: DĚJ

ročníkové výstupy – 6. ročník	učivo - 6. ročník	PT
žák: D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků - porozumí významu zkoumání dějin a jejich využití pro porozumění jevů v současné době D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto informace shromažďovány - pojmenuje instituce, ve kterých jsou prameny všeho druhu uchovávány - vyjmenuje a rozdělí prameny - vysvětlí význam oboru - archeologie D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu - orientuje se na časové ose - orientuje se v historické mapě, dokáže díky mapě popsat specifické historické údaje - osvojí si základní periodizaci dějin	Člověk v dějinách - význam zkoumání dějin - získávání informací o dějinách - historické prameny - archeologie - časová osa - historická mapa - periodizace dějin	
D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu - popíše vývojové typy člověka - popíše způsob obživy v době paleolitu - popíše způsob života člověka v paleolitu - rozezná jednoduché nástroje a zbraně doby paleolitu - charakterizuje jejich materiální a duchovní kulturu	Pravěk Počátky lidské společnosti - první lidé - doba ledová	

D-9-2-02 <i>objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost</i> - objasní přechod od lovu k chovu dobytka a pěstování zvířat - pochopí důsledky oddělení řemesel od zemědělství jako podmínky pro rozvoj obchodu - objasní způsob a význam zpracování kovů pro pravěkého člověka - popíše způsob života lidí zpracovávajících kov	- vznik zemědělství - revoluce v zemědělství - (pěstování rostlin, používání nástrojů, chov dobytka) - doba bronzová - doba železná	
D-9-3-01 <i>rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací</i> - vysvětlí souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních států - zapamatuje si oblasti vzniku nejstarších států - rozpozná podobnosti a odlišné rysy životního způsobu v nejstarších státech D-9-3-02 <i>uveďte nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví</i> - charakterizuje kulturní odkaz starověkých civilizací - uveďte nejvýznamnější typy památek zařazených na seznam UNESCO D-9-3-03 <i>demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství</i> - seznámí se s projevy náboženských představ - osvojí si vztah křesťanství a islámu - uvědomuje si význam křesťanství pro vznik raně feudálních států - popíše vývoj řecké a římské kultury - dokáže vysvětlit vliv starověkého Řecka a Říma na vývoj v Evropě - osvojí si existenci vazeb mezi různými kulturními oblastmi ve Středomoří D-9-3-04 <i>porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie</i> - porovná formy vlády – městský stát, království, republika, císařství - porovná postavení společenských skupin - vysvětlí podstatu antické demokracie	Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury - Mezopotámie - Persie - Palestina - Egypt - Indie - Čína - kulturní odkaz starověkých civilizací (písemnictví, architektura, výtvarné umění) - náboženství, písmo a literatura, divadlo, výtvarné umění, architektura, vzdělanost a věda starověkého Řecka a Říma - homérské období v Řecku - formování městských států - vrcholné období řeckých států - Řím v době královské - římská republika - císařský Řím	VDO4

ročníkové výstupy – 7. ročník	učivo -7. ročník	PT
žák: D-9-4-01 <i>popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států</i> - osvojí si, na které vrstvy se dělila středověká společnost a jaký byl mezi nimi rozdíl - vyjmenuje národy, které se podílely na stěhování národů - zapamatuje si oblasti obydlené novými etniky - zapamatuje si raně středověké říše, které vznikly na původním území Říše římské - porozumí příčinám rozdílného vývoje nových států - vysvětlí příčiny vzniku těchto států D-9-4-02 <i>objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech</i> - charakterizuje Sámovu říši, Velkou Moravu - vysvětlí vztahy mezi Velkou Moravou a českým knížectvím - vysvětlí okolnosti vzniku českého státu - vysvětlí příčiny a důsledky změn v postavení českého panovníka ve střední Evropě	Křesťanství a středověká Evropa - struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev - vznik států na bývalém území říše západořímské - vznik států na bývalém území říše východořímské - první státní útvary na našem území - Čechy v době knížecí - Čechy v době královské - Čechy za Přemyslovců - doba lucemburská	

D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek - pochopí vliv třicetileté války a rekatolizace na umění - pochopí vliv antiky na baroko a rokoko - charakterizuje prvky baroka rokoka, vysvětlí rozdíl mezi nimi - vyjmenuje památky baroka a rokoka	- barokní kultura a osvícenství - rokoko	
D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti - pochopí smysl vídeňského kongresu a uspořádání Evropy po kongresu - osvětlí příčiny vzniku klasicismu - popíše prvky klasicismu a jeho hlavní představitele - zdůrazní význam vzniku nových vědních oborů a národních literatur - vysvětlí příčiny, průběh a důsledky průmyslové revoluce	- uspořádání Evropy a situace národů po vídeňském kongresu - průmyslová revoluce - klasicismus	
D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě - objasní příčiny a průběh Velké francouzské revoluce - charakterizuje osobu Napoleona Bonaparte a jeho mocenský vliv - porozumí vlivu napoleonských válek na další vývoj v Evropě - popíše dějiny významných států v západní a východní Evropě po napoleonských válkách	- Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět - červencová revoluce ve Francii - povstání v Rusku - řecké povstání	
D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských států - vysvětlí, jak se meternichovský absolutismus projevoval - osvojí si formování moderního českého jazyka - objasní první pokusy zrovnoprávnění češtiny s němčinou	- meternichovský absolutismus - národní obrození v českých zemích	
D-9-6-04 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií - osvojí si jednotlivé vynálezy a jejich vynáleze v dopravě, el. energie, komunikace, zaznamenávání obrazu a zvuku - vysvětlí pojmy kolonialismus, imperialismus, kolonie, koloniální státy - popíše snahu Německa a Itálie o sjednocení států - popíše dějinný průběh ostatních států v Evropě a mimo Evropu - popíše průběh rakousko-uherského vyrovnání - rozliší základní dobové umělecké směry	- technický a vědecký pokrok - imperialismus a kolonialismus - sjednocovací procesy v Evropě - snaha o sjednocení Německa, Itálie - významné evropské státy a státy mimo Evropu - vznik Rakouska – Uherska - kultura 19. a poč. 20. stol.	
D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky - definuje Trojspolek a Trojdohodu - popíše příčiny 1. světové války - popíše průběh a výsledek 1. světové války - vyjmenuje možnosti (politické, ekonomické, vojenské) států, které se účastnily války - definuje důsledky 1. světové války (politické, sociální, kulturní)	Moderní doba - první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky	
ročníkové výstupy – 9. ročník	učivo -9. ročník	PT
žák: D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí - vysvětlí formování republiky (volba prezidenta, vznik ústavy, všeobecné volební právo, politický systém, politické strany) - popíše hospodářství v Československu (hospodářství, měna, sociální systém) - osvojí si zahraniční politiku Československa	- vznik Československa, jeho hospodářsko – politický vývoj, sociální a národnostní problémy mezi světovými válkami	

- popíše příčiny vzniku Druhé republiky a příčiny rozbití Československa D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - popíše průběh pařížské mírové konference - charakterizuje totalitní režimy: - socialismus, marxismus-leninismus a komunismus v Sovětském svazu - fašismus v Itálii - nacismus v Německu - antisemitismus - popíše dějinný vývoj Sovětského svazu, Německa, Itálie mezi dvěma světovými válkami	- totalitní režimy v Rusku, Itálii, Německu - komunismus, fašismus, nacismus - mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 30. letech	
D-9-7-01 na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky - vyjmenuje příčiny 2. světové války - popíše jednotlivé fáze 2. světové války - vyjmenuje možnosti (politické, ekonomické, vojenské) států, které se účastnily války - definuje důsledky 2. světové války (politické, sociální, kulturní)	- průběh druhé světové války, její příčiny a důsledky	
D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - osvojí si rozdíl mezi pracovním a vyhlazovacím táborem - vyloží termín ŠOA – vyvražďování Židů nacisty - popíše vyvražďování Romů nacisty - osvojí si důvody bolševické genocidy v Pobaltí	- druhá světová válka a její zločiny - koncentrační tábory, vyvražďování Židů a Romů, bolševická genocida v Pobaltí	
D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí - charakterizuje Protektorát Čechy a Morava - popíše charakter domácího a zahraničního odboje - popíše období heydrichiády - popíše postupné osvobozování republiky sovětskou a americkou armádou	- Československo za druhé světové války - formování republiky - Druhá republika - rozbití Československa - domácí a zahraniční odboj - kultura před a během 2. světové války	
D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků - osvojí si poválečné uspořádání – postupimská konference - vysvětlí pojem studená válka - charakterizuje jednotlivé fáze studené války - vysvětlí vznik vojenských uskupení západního a východního bloku - vysvětlí pojem dekolonizace	- poválečné uspořádání světa - fáze studené války - rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi - politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření	
D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - vysvětlí důvody vzniku jednotlivých uskupení (EU, NATO, RVHP, Varšavská smlouva)	- evropská integrace (NATO, EURATOM, EHS, Evropská unie)	
D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí - vyjmenuje státy východního bloku - popíše dění uvnitř východního bloku - charakterizuje dění v Československu v letech 1945 – 1948 - dokáže popsat komunistický převrat v roce 1948 - prokáže orientaci v dějinách Československa v letech 1948 – 1968 - dokáže popsat období Pražského jara 1968 - vysvětlí pojem normalizace - chápe základní cíle sametové revoluce - osvětlí vznik České republiky	- vnitřní situace v zemích východního bloku - vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky - rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět	
D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa	- věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje	

- orientuje se v hlavních proudech doby 70. let – socialistický realismus (kultura oficiální a nezávislá) - posoudí význam ČR ve světě a EU - uvede důvody nutnosti zapojení ČR do Evropy	- problémy současnosti	
---	--	--

5.5.2 OBČANSKÁ VÝCHOVA

Název vyuč. předmětu: **Občanská výchova (OV)**
Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vzdělávací obor: Občanská výchova
Ročník: 6., 7., 8., 9

Týdenní časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících:

časová dotace/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
povinná						1	1	1	1
disponibilní									
celkem						1	1	1	1

A.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět občanská výchova je jedním ze samostatných povinných předmětů vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Zahrnuje aplikované poznatky těch společenských vědních oborů, pro které není na základní škole vymezen zvláštní vyučovací předmět. Jde zejména o poznatky z psychologie, sociologie, etiky, práva, politologie a ekonomie. Zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činnostmi důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti. Do předmětu je v 9. ročníku integrován tematický okruh Svět práce ze vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Žáci rozhodují se o svém dalším profesním a studijním zaměření na základě objektivního posouzení svých znalostí, dovedností a dalších předpokladů pro výkon vybraného povolání.

Člověk ve společnosti

Žáci objasňují účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání. Rozlišují projevy vlastenectví od projevů nacionalismu. Kriticky přistupují k mediálním informacím a vyjadřují svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí. Respektují kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zaujímají tolerantní postoje k menšinám a rozpoznávají netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí.

Člověk jako jedinec

Žáci posuzují vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů. Objasňují význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek. Kriticky hodnotí a vhodně korigují své chování a jednání. Rozvíjejí osobní přednosti, překonávají osobní nedostatky a pěstují zdravou sebedůvěru.

Člověk, stát a hospodářství

Žáci sestavují jednoduchý rozpočet domácnosti, uvádějí hlavní příjmy a výdaje a rozlišují jednorázové a pravidelné příjmy a výdaje. Vysvětlí, jakou funkci plní banky, jaké služby občanům nabízejí a uvádí příklady použití debetní a kreditní platební karty. Vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a popíšu vliv inflace na hodnotu peněz.

Člověk, stát a právo

Žáci rozlišují nejčastější typy a formy států a objasňují výhody demokratického způsobu řízení státu pro život občanů. Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech. Přiměřeně uplatňují svá práva včetně práv spotřebitele. Dodržují právní ustanovení, která se na ně vztahují, a uvědomují si rizika jejich porušování. Rozpoznávají protiprávní jednání, rozlišují přestupek a trestný čin. Diskutují o příčinách a důsledcích korupčního jednání.

Evropská integrace, globální svět

Žáci popíšu vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů a uvádějí příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování. Uvedou některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíšu jejich hlavní příčiny i možné důsledky. Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů.

Svět práce

Žáci se orientují v pracovních činnostech vybraných profesí. Posuzují své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy. Využívají profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání. V modelových situacích prokazují schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce.

A.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

Žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie; vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení; uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na přírodní, společenské a kulturní jevy; poznává smysl a cíl učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit.

Kompetence k řešení problémů

Žák vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky; samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické postupy; ověřuje prakticky správnost řešení problémů, sleduje vlastní pokrok; kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí a je schopen je obhájit.

Kompetence komunikativní

Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu; naslouchá druhým lidem, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuze, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje; využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální

Žák účinně spolupracuje ve skupině, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce; podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá; chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení úkolů, oceňuje zkušenosti druhých lidí; vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj.

Kompetence občanské

Žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí; chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je vědom si svých práv a povinností ve škole i mimo školu; rozhoduje se podle dané situace a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka; chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, rozhoduje se v zájmu podpory trvale udržitelného rozvoje společnosti.

Kompetence pracovní

Žák používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky; přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí a ochrany kulturních a společenských hodnot; využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i přípravy na budoucnost.

Kompetence digitální

Žák využívá různá digitální zařízení, aplikace a služby (počítač, tablet, mobilní telefon, interaktivní tabuli). Pracuje s internetovým obsahem, vyhodnocuje relevanci nalezených informací a porovnává jejich zdroje. Vytváří prezentace či jiné výstupy k probíraným tématům, učí se samostatně pojmut určitá společenskovední témata a vyjadřuje svůj názor. Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost. Sdílí učební texty, aktuální politické články, odkazy na zajímavé stránky, odkazy na videa a získává povědomí o soudobé politice a kultuře. Při sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

A.3 Průřezová témata

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola (VDO1)

6. ročník - Život mezi lidmi

7. ročník - Kam patřím

Občan, občanská společnost a stát (VDO2)

8. ročník - Člověk ve státě

Formy participace občanů v politickém životě (VDO3)

8. ročník - Demokracie

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (VDO4)

8. ročník - Právní řád České republiky

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá (VMEG1)

9. ročník - Mezinárodní spolupráce

Objevujeme Evropu a svět (VMEG2)

9. ročník - Mezinárodní spolupráce

Jsme Evropané (VMEG3)

9. ročník - Mezinárodní spolupráce

Multikulturní výchova

Lidské vztahy (MUV2)

6. ročník - Život v rodině

7. ročník - Kam patřím, Já a společenský systém

Princip sociálního smíru a solidarity (MUV5)

9. ročník - Moje budoucnost

Environmentální výchova

Lidské aktivity a problémy životního prostředí (EV3)

9. ročník - Globální problémy současnosti

A.4 Mezipředmětové souvislosti

Vzdělávací obsah předmětu občanská výchova má společenskovední charakter. Návaznost na ostatní vzdělávací oblasti je významná a prostupuje tímto předmětem v různých souvislostech: český jazyk a literatura - komunikace, přísloví a pořekadla; dějepis - vnímání času, vznik a vývoj našeho státu, tradice, přírodní a kulturní památky, umělecké slohy, naši prezidenti, náboženství, lidská práva v jednotlivých historických etapách; matematika - finanční gramotnost; pracovní činnosti - výběr budoucího povolání, orientace na trhu práce; zeměpis - naše obec, státní symboly ČR, EU; přírodopis - ekologický způsob života, období lidského života.

A.5 Způsob hodnocení žáků

Hodnocení žáka je zpracováno v samostatném dokumentu, který je součástí Školního řádu, viz. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Podklady pro hodnocení za pololetí: nejméně 4 známek za pololetí. Při dlouhodobé absenci rozhoduje o jejich počtu vyučující. Žáci jsou s kritérii hodnocení předem seznámeni.

A.6 Formy a metody výuky

Výuka občanské výchovy probíhá v kmenových třídách. Využívá se dostupných výukových programů, multimediálních zařízení a různých organizačních forem a metod práce. Některá témata jsou realizována formou projektů. Dalším způsobem naplnění cílů předmětu jsou práce s tematickými atlasy a texty, grafy nebo obrázky na internetu; dále také prostřednictvím řešení reálných a modelových situací, problémových úloh a diskuzí.

A.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: OV

ročníkové výstupy - 6. ročník	učivo - 6. ročník	PT
žák: VO-9-1-05 <i>objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</i> - vysvětlí vnímání času v naší kultuře - prokáže znalost měření času pomocí časových jednotek - uvede, k čemu slouží kalendář a na jaké časové úseky je rozdělen - zdůvodní, proč slavíme rozmanité rodinné a společenské svátky - popíše některé životní zvyky, tradice, hlavní kulturní znaky příslušníků jiných národů a národnostních menšin žijících v naší zemi - porovná je s našimi zvyky a posoudí důležitost respektování odlišností	Život v čase čas, vnímání času měření času kalendář, historický vývoj kalendáře svátky (rodinné, společenské) obyčeje a zvyky přísluví a pořekadla	
VO-9-1-04 <i>uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích</i> - uvědomí si význam domova pro děti i dospělé - vžije se do pocitů osamělých lidí a bezdomovců - vyjádří význam společných chvil v rodinném kruhu - pěstuje si hezký vztah k rodičům, sourozencům, prarodičům a příbuzným - zamýšlí se nad soudobým postavením mužů a žen v rodině - objasní pojmy adopce, pěstounská péče, adopce na dálku - vysvětlí smysl SOS dětských vesniček, dětských domovů, kojeneckých ústavů	Život v rodině rodina, členové rodiny rodokmen podoba rodiny (užší a širší) náhradní rodinná péče rodinný řád zvyky a rituály v rodině svatba, manželství registrované partnerství rozvod	MUV2

VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v jeho blízkých konkrétních životních situacích - řeší neshody a konflikty klidným, nenásilným způsobem - zapojuje se do společných činností ve třídě i ve škole - objasní význam pravidel pro soužití v menších skupinách, je schopen tato pravidla aktivně navrhnout a uplatňovat - vysvětlí pojmy xenofobie, diskriminace, rasismus, uvede příklady - v konkrétní situaci rozpozná netolerantní projevy chování - uvede, jak může on sám či s pomocí dospělého v takové situaci zasáhnout VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod - vysvětlí pojem lidská práva a povinnosti, uvede příklady - vyjmenuje základní dokumenty o lidských právech - rozpozná projevy porušování dětských práv, šikany a násilného chování (týrání, zneužívání); ví, jak se zachovat a kam se obrátit s žádostí o pomoc	Život mezi lidmi pravidla společenského života lidská práva, dětská práva nerespektování pravidel (šikana, násilí)	VDO1
VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - uvede, jaká je náplň činnosti obecního zastupitelstva - zjistí, s jakými problémy se může obracet na obecní úřad - navrhne způsob prezentace obce, ve které žije - vyjmenuje a popíše známá a zajímavá místa ve svém bydlišti a okolí; vysvětlí, k jakým událostem či osobnostem se vážou - vyjmenuje místní tradice, tradice v regionu, popíše jejich průběh - zjistí, kde sídlí krajský úřad a kdo stojí v jeho čele - vyhledá a prezentuje informace o kulturních institucích, o kulturních akcích ve svém městě, o kulturních tradicích města, regionu, státu - uvede příklady aktivního využití volného času - ve škole i mimo ni, vysvětlí jeho důležitost pro pozitivní rozvoj osobnosti	Místo, kde žiji domov, obec, kraj naše obec - historie a současnost zajímavá a památná místa významní rodáci místní tradice	
VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání - vyjmenuje, pozná a popíše státní symboly ČR - uvede, kde jsou umístěny a při jakých příležitostech se používají - vysvětlí rozdíl mezi národností a státním občanstvím - objasní, proč je třeba respektovat jiné národy a národnosti	stát, vznik státu státní symboly ČR národnost, státní občanství	

ročníkové výstupy - 7. ročník	učivo - 7. ročník	PT
žák: VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - pojmenuje a charakterizuje jednotlivá období lidského života - rozpozná tělesné a duševní změny, kterými prochází v dospívání - charakterizuje své osobní vlastnosti a popíše způsoby jejich kultivace - dokáže dostatečně korigovat své chování a jednání - zhodnotí důležitost společnosti pro svůj život - rozliší společenské skupiny, do nichž patří VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - objasní nutnost pravidel pro život ve škole a ve společnosti - rozpozná projevy společensky vhodného a nevhodného chování - dodržuje školní řád a pravidla slušného chování ve škole i mimo ni - rozliší agresivní a asertivní komunikaci mezi lidmi - zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování, popíše způsoby zamezení vandalskému chování - uvědomuje si důsledky porušování pravidel pro sebe i své okolí	Kam patřím období lidského života, dospívání člověk jako osobnost život ve společnosti společenské skupiny povinná školní docházka život ve škole způsoby komunikace asertivita a agresivita pravidla chování právní normy morální a společenská pravidla	VDO1 MUV2
VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky - vysvětlí význam základních státoprávních pojmů: stát, prezident, parlament, vláda	Já a společenský systém ČR - demokratický stát prezidenti v české historii národnostní menšiny	MUV2

- objasní základní rozdělení moci ve státě a uvede příklady orgánů a institucí VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu - charakterizuje menšiny žijící v ČR - vysvětlí důležitost postojů respektu a tolerance k odlišnosti lidí VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti - rozpozná národnostní, rasové, náboženské a jiné projevy lidské nesnášenlivosti - vysvětlí pojmy xenofobie, diskriminace, rasismus, uvede příklady - v konkrétní situaci rozpozná netolerantní projevy chování VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod - vysvětlí, jaký význam má pro život člověka a společnosti dodržování lidských práv - vyjmenuje základní dokumenty upravující lidská práva - diskutuje o tom, kde a jak se člověk může domáhat svých práv	rasová nesnášenlivost vlastenectví základní lidská práva Všeobecná deklarace lidských práv Listina základních práv a svobod právo znamená i povinnost porušování lidských práv, postihy	
VO-9-1-03 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí - vysvětlí přínos významných historických osobností pro rozvoj naší země - objasní rozdíl mezi hmotnou a duchovní kulturou - rozliší základní druhy umění - charakterizuje významné kulturní instituce a zhodnotí přínos jejich programů a expozic - dokáže se vhodně chovat při kulturních událostech - popíše kulturní život ve svém bydlišti a regionu - uvede své vlastní kulturní aktivity - popíše způsoby, jak se může podílet na ochraně kulturních památek a přírodního prostředí své obce a regionu - vyjmenuje hromadné sdělovací prostředky, uvede jejich klady a zápory (získávání informací, reklama, manipulace, sociální sítě) - posoudí vliv reklamy na utváření masové kultury, na veřejné mínění a chování lidí	Já a okolní svět historické tradice, slavní předkové kultura a umění, kulturní bohatství kulturní rozmanitost světa společenská a kulturní zařízení masová kultura	
VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady - vysvětlí pojmy majetek, vlastnictví - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví - vyjmenuje druhy lidských potřeb a uvede příklady; vysvětlí pojem statky a služby - sestaví svůj osobní rozpočet, porovná výši výdajů a nákladů, nastíní možná řešení pro zlepšení stavu, uvede zásady hospodárnosti VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje - rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje - zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti - objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	Já a hospodaření vlastnictví majetek peníze hospodaření s penězi rozpočet druhy rozpočtů	
ročníkové výstupy - 8. ročník	učivo - 8. ročník	PT
žák: VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - vysvětlí vlastními slovy pojem osobnost - rozpozná svůj typ temperamentu a posoudí pozitivní a negativní stránky jednotlivých typů temperamentu - objasní pojmy schopnost, vůle; vysvětlí význam vůle pro dosahování zvolených cílů - posoudí význam potřeb, zájmů a hodnot pro motivaci jedince a pro svůj život	Člověk jako osobnost duševní vlastnosti osobnosti potřeby, zájmy, hodnoty pocity, city intenzita a délka trvání citů náročné životní situace smysly paměť	

- uvědomí si důležitost citů ve svém životě a dokáže je vhodným způsobem charakterizovat a demonstrovat VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - na základě poznání své osobnosti dokáže zhodnotit a korigovat své jednání a chování ve vztahu k sobě samému a druhým lidem - popíše základní lidské smysly - vysvětlí význam paměti pro život člověka		
VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - objasní pojem stres, rozlišuje vnější a vnitřní stresory - vysvětlí pojem zdraví jako jednotu tělesné, duševní a sociální pohody - posoudí svůj aktuální zdravotní stav - charakterizuje životní styl současné společnosti, objasní nebezpečí zdraví člověka ohrožujících návykových látek - popíše svůj životní styl - nastíní možné změny životního stylu, změny v péči o své zdraví po stránce tělesné i duševní	životní styl zdravý životní styl závislost	
VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - objasní význam tolerance pro lidské soužití, vlastními slovy charakterizuje pojem stereotyp - vysvětlí nebezpečí předsudků v lidské společnosti, dokáže je rozpoznat - na příkladech uvede rovné postavení mužů a žen a příklady porušování rovnosti mužů a žen ve světě - vysvětlí a uvede příklady formální a neformální autority - objasní pojmy autorita, altruismus, egoismus a uvede příklady solidarity a mezilidské spolupráce	Člověk mezi lidmi společenská skupina mezilidské vztahy autorita solidarita altruismus, egoismus	
VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - charakterizuje pojem konflikt a demonstrovuje možnost řešení konfliktních situací - v konkrétní konfliktní situaci uplatní vhodné způsoby chování k druhým lidem, své chování zhodnotí - vyjmenuje a charakterizuje styly řešení konfliktu, uvede výhody a nevýhody jednotlivých způsobů řešení konfliktu	konflikt, fáze konfliktu jednání v konfliktních situacích	
VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích - vysvětlí rozdíl mezi heterosexuální a homosexuální - objasní pojem registrované partnerství - uvědomí si důležitost partnerské lásky pro život člověka - popíše metody antikoncepce - orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - charakterizuje instituci manželství a popíše zákonné předpoklady jeho vzniku - uvádí podmínky důležité pro harmonické soužití partnerů - uvědomí si nezbytnost rozvodu některých manželství - objasní proces vzniku lidského života a problematiku náhradní rodinné péče	Člověk, láska a manželství zamilovanost a láska sex heterosexualita, homosexualita metody antikoncepce nebezpečí sexuálního života pohlavní choroby a jejich příznaky manželství založení rodiny neshody v manželství, rozvod vznik lidského života těhotenství náhradní rodinná péče	
VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky - popíše typy a formy států a jejich základní funkce - charakterizuje základní typy států podle formy vlády, způsobu vlády a správního uspořádání VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	Člověk ve státě funkce a typy států státy podle formy a způsobu vlády státy podle správního uspořádání	VDO2

- rozliší a porovná složky státní moci a vysvětlí, jaké úkoly plní jejich orgány a instituce, uvede příklady - objasní rozdíl mezi hejtnanem, primátorem a starostou		
VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů - vyloží znaky demokratického způsobu rozhodování ve státě pro každodenní život občanů - objasní práva a povinnosti občana ČR a popíše způsoby nabytí a pozbytí státního občanství VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů - vysvětlí smysl a význam voleb do zastupitelstev - vysvětlí, proč je důležité aktivně se účastnit voleb, co může způsobit nízká volební účast VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství - objasní a na příkladech popíše právní úpravu důležitých vztahů VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věcí - uvede konkrétní příklady smluv upravujících občanskoprávní vztahy	demokracie demokratické volby v ČR politické strany právní úprava vztahů občanskoprávní vztahy	VDO3
VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování - objasní základní funkce Ústavy ČR - vyjmenuje jednotlivé části a popíše jejich obsah VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postíhování trestných činů - vyjmenuje orgány právní ochrany občanů a uvede příklady jejich činnosti VO-9-4-0-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady - rozpozná druhy protiprávního jednání včetně korupce a jeho trestní postížitelnost - uvede příklady porušování předpisů v silničním provozu a porušování práv k duševnímu vlastnictví VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání - objasní příčiny a důsledky korupčního jednání	Ústava České republiky funkce a obsah Ústavy ČR právní řád ČR protiprávní jednání právo v každodenním životě	

ročníkové výstupy - 9. ročník	učivo - 9. ročník	PT
žák: ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí - vyjmenuje charakteristické znaky a požadavky na výkon vybraného povolání, uvádí konkrétní příklady - charakterizuje vybrané povolání, uvádí jeho klady a zápory, hodnotí znaky vybraného povolání ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy - hodnotí své vlastnosti, schopnosti, dovednosti, zájmy, předpoklady, možnosti i omezení ve vztahu k volbě dalšího vzdělávání a volbě vhodného povolání - porovnává své vlastnosti, dovednosti, vědomosti s předpoklady a požadavky pro uplatnění v určité profesi a posoudí jejich úroveň a vliv na volbu vzdělávací a profesní dráhy ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání - orientuje se v systému školství ČR - posoudí pozitiva a negativa studia na určitém typu školy - objasní možnou vzdělávací dráhu u vybrané profese	Svět práce trh práce volba profesní orientace možnosti vzdělávání zaměstnání podnikání Moje budoucnost vhodný a zodpovědný výběr budoucího povolání osobnost tělesné a duševní vlastnosti pracovní a mravní vlastnosti znalosti, schopnosti, dovednosti zájmy, záliby životní cíle a ideály povolání, zaměstnání, soukromé podnikání typy středních škol znevýhodnění při volbě povolání žádost o zaměstnání pracovní smlouva	MUV5

- vyhledá a využije informace o středních školách, o nabídkách profesní přípravy, vzdělávání, možnostech a příležitostech profesního uplatnění v regionu - vyjmenuje instituce, které poskytují informační a poradenské služby v oblasti volby povolání, v případě potřeby těchto služeb využije ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce - vyjmenuje druhy středních škol v regionu a nabídku studijních oborů těchto škol s ohledem k výběru svého studijního zaměření - správně vyplní tiskopis přihlášky na SŠ - orientuje se v základních postupech při přijímání uchazečů o studium na středních školách a v postupech při přijímání do zaměstnání - uvede požadavky konkrétní vybrané školy pro přijetí ke studiu - orientuje se v základních otázkách pracovního práva a profesní etiky (práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů) VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - popíše svůj učební styl a nastíní možné způsoby jeho zlepšení nebo změny VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - vyjmenuje své kladné a záporné vlastnosti; nastíní možné způsoby posilování dobrých a minimalizaci špatných vlastností - objasní význam vůle, motivace, aktivity a osobní kázně pro svůj budoucí život, pro splnění životních cílů VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru - objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - pozná svoje zájmy, schopnosti, dovednosti - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních cílů - popíše, jak usměrňuje svoje charakterové a volní vlastnosti, rozvíjí své přednosti, překonává osobní nedostatky a pěstuje zdravou sebedůvěru - snaží se přiměřeně prosazovat		
VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady - vysvětlí pojmy majetek, vlastnictví, uvede jejich příklady, druhy a způsoby jejich ochrany - rozlišuje a porovná různé formy vlastnictví - vyjmenuje formy placení	Finanční gramotnost formy vlastnictví historie peněz, formy placení měna	
VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení - uvede příklady debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	platební karty možnosti platby příkaz k úhradě, inkaso	
VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti - sestaví svůj osobní rozpočet, porovná výši výdajů a nákladů, nastíní možná řešení pro zlepšení stavu - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje - rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje - zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti - objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	osobní a rodinný rozpočet	
VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její	tržní hospodářství nabídka a poptávka	

změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz - na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH a objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny - popíše vliv inflace na hodnotu peněz - vyjmenuje a stručně charakterizuje nejčastější právní formy podnikání		
VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí - definuje pojem úvěr, lichva, dokáže spočítat úrok - seznámí se s vybranými finančními produkty; uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	úspory, úvěr, úrok, lichva banky, vybrané finanční produkty	
VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu - vyjmenuje ukazatele národního hospodářství - objasní pojmy hrubý domácí produkt, nezaměstnanost, inflace - vysvětlí pojmy státní rozpočet, daňový systém a význam daní - popíše, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje - uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu	Národní hospodářství struktura a ukazatelé národního hospodářství hospodářská politika státu státní rozpočet daně	
VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - formuluje svůj názor na náboženství obecně - orientuje se v hlavních světových náboženstvích - rozliší náboženství monoteistická a polyteistická - objasní pojem náboženská tolerance - seznámí se s hlavními myšlenkami jednotlivých náboženství, jejich tradicemi, zvyky, svátky a symboly - charakterizuje pojmy nová náboženská hnutí, extremismus, fanatismus	Člověk a náboženství náboženství a náboženská tolerance judaismus, křesťanství islám, hinduismus, buddhismus další náboženství nová náboženská hnutí extremismus a fanatismus	
VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování - prokáže znalost základních poznatků o EU, uvede příklady výhod, které vyplývají z členství v EU - uvede práva občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování	Evropská integrace podstata, význam, výhody Evropská unie a ČR	VMEG1 VMEG2 VMEG3
VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky - vyjmenuje příklady projevů globalizace; posoudí jejich negativa a pozitivita - uvede příklady globálních problémů současnosti a jejich možné důsledky - prezentuje vybraný globální problém VO-9-5-03 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů - uvede příklady problémů na lokální a globální úrovni, objasní jejich souvislosti - posoudí, do jaké míry a jakými způsoby může pomoci při řešení těchto problémů - na příkladu vysvětlí možnosti a způsoby řešení těchto problémů na lokální úrovni - v obci, regionu	globalizace projevy globalizace významné globální problémy	EV3

5.6. ČLOVĚK A PŘÍRODA

5.6.1 FYZIKA

Název vyuč. předmětu: **Fyzika (F)**
Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vzdělávací obor: Fyzika

Ročník:

6, 7, 8, 9

Týdenní časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících:

časová dotace/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
povinná						1	2	2	1
disponibilní						+1			+1
celkem						2	2	2	2

A.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu Fyzika je zaměřena na podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních fyzikálních zákonitostí pomocí pozorování, měření a experimentování, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích.

Směřuje k vytváření potřeb objevovat fyzikální jevy a vysvětlovat je s použitím základních fyzikálních pojmů, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů. Umožňuje získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce a dovednosti poskytovat první pomoc při úrazech s elektrickým proudem. Časová dotace předmětu je v 6, 7, 8 a v 9. ročníku 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v odborné pracovně.

A.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

Učitel seznamuje žáky s různými metodami poznávání přírodních objektů, procesů, a jevů. Učí je zpracovávat informace z hlediska důležitosti i objektivitu. Předkládá jim dostatek zajímavých informací s fyzikální tematikou, především v souvislosti s běžným životem.

Kompetence k řešení problémů

Ukazuje cestu od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvcích, teoriích a modelech, klade důraz na pochopení vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů. Vede žáky k zobecňování poznatků a jejich aplikaci v různých oblastech života. Rozvíjí schopnost logického vyvozování a předvídání specifických situací. Vybízí k hledání a využívání různých informací a různých metod řešení.

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci. Vyžaduje stručné, přehledné i objektivní sledování postupů, výsledků pozorování a pokusů. Využívá všechna dostupná informační a komunikační média.

Kompetence sociální a personální

Učitel přispívá k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů. Vede žáky k porozumění myšlenkám druhých, k plynulému a kultivovanému vyjadřování při obhajování svých názorů.

Kompetence občanské

Učitel upozorňuje žáky na možnosti rozvoje i zneužití fyziky a zdůrazňuje odpovědnost každého člověka za zachování životního prostředí.

Kompetence pracovní

Učitel rozvíjí schopnost optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a pokusy a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat. Seznamuje žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a vyžaduje jejich dodržování.

Kompetence digitální

Žák využívá různá digitální zařízení, aplikace a služby (počítač, mobilní zařízení, interaktivní tabuli). Osvojí si dovednosti hledat data v digitálním formátu pro tvorbu grafů a tabulek. Žák využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce. Pro tento účel se seznámí s aplikacemi Vividbooks a EduBase. V rámci oboru fyziky je využívána digitální podpora prostřednictvím webové platformy Google Classroom a Umíme to. Žák chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost a seznamuje se s dalšími novými technologiemi. Žák samostatně rozhoduje, kterou technologii je vhodné použít k řešení určitého problému. Při sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky a posuzuje věrohodnost zdrojů.

A.3 Průřezová témata

Ve vyučovacím předmětu Fyzika vzdělávací oblast Člověk a příroda nejsou integrovány tematické okruhy jednotlivých průřezových témat.

Do tematických okruhů PT jsou průběžně zařazeny činnosti a náměty, které vychází ze základní nabídky, která je uvedena v textu RVP ZV a které jsou uzpůsobeny probíranému tématu a celkovému klimatu dané třídy.

A.4 Mezipředmětové souvislosti

Využívání znalostí z předmětů Matematika, Chemie i z ostatních předmětů (Přírodopis, Zeměpis).

A.5 Způsob hodnocení žáků

Hodnocení žáka je zpracováno v samostatném dokumentu, který je součástí Školního řádu, viz. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Podklady pro hodnocení za pololetí: nejméně 4 známky za pololetí (při dlouhodobé absenci rozhoduje o jejich počtu vyučující).

A.6 Formy a metody výuky

Výuka probíhá v učebně fyziky, využívá se dostupných výukových programů, multimediálních zařízení a různých organizačních forem a metod práce. Některá témata jsou realizována formou projektů. Dalším způsobem, jak naplnit cíle předmětu, jsou návštěva knihovny, práce s knihou, časopisy, příručkami, encyklopediemi, přednášky a exkurze. Prostřednictvím činnosti žáka, pomocí her, cvičení, řešení reálných a modelových situací, diskusí. Řešení problémových úloh, využití přístrojů, stavebnic apod.

A.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

ročníkové výstupy – 6. ročník	učivo - 6. ročník	PT
žák: F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí - rozliší pojmy prvek a sloučenina a uvede vhodný příklad - rozliší pojmy atom a molekula - porovná vlastnosti látek rozhodne o skupenství látky (tělesa) - rozliší pojmy látka a těleso	Látky a tělesa Tělesa a látky Skupenství látek Atomy a molekuly Brownův pohyb Částicové složení pevných krystalických látek Vlastnosti kapalin a plynů	
F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností i- popíše jednoduchý model atomu - uvede vlastnosti protonu, elektronu a neutronu - zelektruje těleso (třením, dotykem) a popíše tento jev - rozhodne, kdy se budou dvě tělesa elektricky přitahovat či odpuzovat - vysvětlí pojmy anion a kation a neutrální atom - ověří existenci elektrického pole, znázorní siločáry - rozliší vodič a izolant podle jejich chování v elektrickém poli - rozliší přírodní a umělý magnet - rozliší a popíše póly magnetu - popíše magnetickou interakci, demonstruje pokusem - vysvětlí pojem magnetické pole - rozliší trvalý a dočasný magnet - popíše magnetické pole tyčového magnetu indukčními čarami - stanoví magnetické póly Země - objasní princip kompasu	Elektrické vlastnosti látek Elektrování těles Elektrický náboj Model atomu Atomy různých chemických prvků Ionty Vodiče a izolanty Elektrické pole Tělesa v elektrickém poli Magnetické vlastnosti látek Magnety přírodní a umělé Póly magnetu Magnetické pole Magnetizace látky Indukční čáry magnetického pole Magnetické pole Země	
F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a těleso - odhadne rozměry tělesa - vyjmenuje různá délková měřidla - uvede užívanou značku veličiny - uvede základní jednotku délky, její díly a násobky - určí aritmetický průměr z naměřených hodnot a správně zaokrouhlí - převádí jednotky délky	Měření délky Porovnání a měření délky Jednotky délky Délková měřidla Opakované měření délky	
F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a těleso - zváží těleso a hmotnost zapíše - uvede základní jednotku hmotnosti, její díly a násobky - uvede užívanou značku veličiny - porovná odhadem hmotnosti těles - převádí jednotky hmotnost	Měření hmotnosti tělesa Hmotnost tělesa Rovnoramenné váhy Porovnávání hmotnosti těles Jednotky hmotnosti	

	Měření hmotnosti kapalného a pevného tělesa	
F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa - uvede základní jednotku času, její díly a násobky - odhadne délku časového intervalu - převádí jednotky času - vypočte aritmetický průměr z naměřených hodnot času	Měření času Jednotky času Měření času Zařízení k měření času	
F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa - určí základní jednotku objemu - uvede jednotky objemu, jejich díly a násobky - převádí užívané jednotky objemu - porovnává odhadem objemy nádob, kontroluje experimentálně - změří objem (kapalného, pevného tělesa) a zapíše výsledek (s určením odchylky měření)	Měření objemu tělesa Jednotky objemu Měření objemu kapalného tělesa Měření objemu pevného tělesa	
F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty - určí základní jednotku teploty - změří teplotu i rozdíl teplot teploměrem a zapíše výsledek - sestrojí graf závislosti teploty na čase - objasní pojem termograf - uvede jednotky teploty - popíše princip teploměru, uvede některé typy	Měření teploty tělesa Teploměr Jednotky teploty Měření teploty tělesa Měření teploty vzduchu Změna objemu kapalného a plynného tělesa při zahřívání a ochlazování Změna délky kovové tyče při zahřívání a ochlazování	
F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů - určí základní jednotku hustoty - vyhledá hustotu v tabulkách - vypočte hustotu látky z naměřených hodnot hmotnosti a objemu - uvede užívanou značku hustoty - uvede jednotky hustoty - vysvětlí pojem hustota látky	Hustota Hustota látky Výpočet hustoty látky Výpočet hmotnosti látek z hustoty a objemu	

ročníkové výstupy – 7. ročník	učivo - 7. ročník	PT
žák: - uvede (základní) jednotky fyzikálních veličin - převádí jednotky délky, obsahu, objemu, hmotnosti a času	Převody jednotek Jednotky délky a obsahu Jednotky objemu Jednotky hmotnosti Jednotky času	
F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu - objasní klid a pohyb tělesa a uvede vhodný příklad - objasní pojmy trajektorie a dráha - uvede značku a základní jednotku dráhy - uvede značku a základní jednotku rychlosti - uvede příklady přímočarého a křivočarého, posuvného a otáčivého, rovnoměrného a nerovnoměrného pohybu - rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles - vypočte rychlost z dráhy a času, uvede značku a jednotku - převádí jednotky rychlosti - sestrojí graf závislosti dráhy (rychlosti) na čase - přečte hodnoty z grafu	Pohyb tělesa Klid a pohyb tělesa Trajektorie a dráha Druhy pohybu Rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb Rychlost rovnoměrného pohybu Dráha při rovnoměrném pohybu tělesa Průměrná rychlost nerovnoměrného pohybu	

F-9-2-03 určí v jednoduché konkrétní situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry, výslednici - uvede značku a jednotku síly - uvede základní jednotku síly, její díly a násobky - změří velikost působící síly siloměrem a zapíše výsledek - uvede příklad vypovídající o velikosti síly 1N - porovná velikost gravitačních sil - určí směr gravitační síly - objasní pojem gravitační pole Země - rozliší pohybové a deformační účinky síly, demonstruje pokusem - rozezná působící síly v konkrétní situaci - znázorní sílu orientovanou úsečkou - rozlišuje mezi gravitační silou a hmotností a zapíše vztah mezi nimi ($g=10 \text{ N/kg}$) - experimentálně určí svislý a vodorovný směr - určí velikost síly	Síla a její vlastnosti Síla a její znázornění Jednotky síly Gravitační síla a hmotnost tělesa Zjištění velikosti síly	
F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici - využívá poznatky při řešení praktických problémů - popíše význam těžiště tělesa a experimentálně určí jeho polohu - vysvětlí na příkladu rovnováhu sil - určí graficky výslednici dvou sil	Skládání a rozkládání sil Skládání dvou sil stejného směru Skládání dvou sil opačného směru Skládání dvou a více sil různého směru Tíha a gravitační síla	
F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici - předvede tlakovou sílu (na různé plochy), vysvětlí možné účinky - definuje veličinu tlak, uvede značku a jednotky - porovná a vypočte tlak v různých případech - objasní situace, kde se využívá snižování či zvyšování tlaku	Deformační účinky síly Tlaková síla Tlak Tlak v praxi	
F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici - rozliší smykové a valivé tření - experimentálně ověří závislost třecí síly na tlakové síle, na kvalitě povrchu stykových ploch - uvede příklady projevů tření v praxi	Tření Třecí síla Měření třecí síly Tření v praxi	
F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů - uvede příčinu vzniku hydrostatického tlaku - popíše princip hydraulického zařízení a jeho využití - objasní podstatu Pascalova zákona - rozliší hydrostatický tlak a tlak vyvolaný vnější silou, demonstruje pokusem - rozhodne o chování těles v klidné kapalině - objasní podstatu Archimédova zákona - objasní příčinu vztlačové síly na ponořené těleso	Mechanické vlastnosti kapalin Pascalův zákon Hydraulická zařízení Účinky gravitační síly Země na kapalinu Hydrostatický tlak Vztlačová síla působící na těleso v kapalině Archimédův zákon Potápění, plavání a vznášení tělesa v kapalině	
F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů - ukáže projevy atmosférického tlaku na vhodném příkladu - rozhodne o přetlaku či podtlaku v uzavřené nádobě - objasní princip rtuťového tlakoměru, aneroidu - popíše závislost atmosférického tlaku na nadmořské výšce - popíše projevy vztlačové síly v atmosféře (na příkladech) - popíše princip manometru a uvede příklady použití	Mechanické vlastnosti plynů Atmosféra Země Atmosférický tlak Měření a změny atmosférického tlaku Vztlačová síla působící na těleso v atmosféře Tlak plynu v uzavřené nádobě, manometr	

ročníkové výstupy – 8. ročník	učivo - 8. ročník	PT
žák: - používá zápis fyzikálních veličin (označení, velikost, jednotka) - k dané fyzikální veličině správně přiřadí fyzikální jednotku a naopak - převádí jednotky známých veličin	Fyzikální veličiny a jednotky Mezinárodní veličiny - SI Mezinárodní jednotky - SI Převody jednotek	

F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem - rozpozná přeměnu forem energie v různých situacích F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí - vysvětlí význam veličin práce a výkon na konkrétních příkladech - uvede značky veličin a používané jednotky - rozpozná, zda energie tělesa při konkrétním ději roste či klesá - porovná polohovou a pohybovou energii různých těles v různých situacích - vypočte polohovou energii tělesa v gravitačním poli Země - rozliší užitečnou a neúžitečnou práci, vyjádří účinnost - popíše souvislost vnitřní energie tělesa s pohybem a polohou jeho molekul - vysvětlí, jak lze změnit vnitřní energii, uvede vnější projevy této změny - na konkrétních příkladech popíše způsoby tepelné výměny (vedení, tepelné záření, proudění) - rozliší tepelné vodiče a izolanty	Práce, energie Mechanická práce, výkon, Účinnost Pohybová energie tělesa Polohová energie tělesa Zákon zachování energie Obnovitelné, neobnovitelné zdroje energie Vnitřní energie Vnitřní energie tělesa Změna vnitřní energie tělesa při konání práce Výpočet tepla Vedení tepla Šíření tepla prouděním a zářením	
F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí - vyhledá v tabulkách měrné tepelné kapacity látek a vysvětlí význam veličiny - vyjmenuje základní skupenské přeměny a dokumentuje na příkladech - vyhledá v tabulkách teploty tání a varu a vysvětlí jejich význam - vymezí hlavní faktory, které ovlivňují skupenské přeměny a využívá tyto poznatky k řešení problémů a úloh	Skupenské přeměny Tání a tuhnutí Vypařování (var) a kapalnění Sublimace a desublimace	
F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu - sestaví elektrický obvod (zdroj napětí, žárovky, ampérmetr, voltmetr) - rozliší vodič a izolant podle jejich chování v elektrickém poli - posoudí správné schéma reálného obvodu - rozliší nositele elektrického proudu v kovových vodičích a v tekutinách - uvede podmínky pro průchod elektrického proudu obvodem - uvede jednotky elektrického proudu - určí směr elektrického proudu v obvodu - uvede jednotky elektrického napětí - uvede příklady zdrojů elektrického napětí - rozlišuje zdroje napětí a spotřebiče - nakreslí a přečte elektrotechnické značky základních součástek	Elektrický proud a jeho příčiny Elektrický proud Elektrické napětí Zdroje elektrického napětí Spotřebiče Jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod Sériové a paralelní zapojení žárovek Zapojení ampérmetru a voltmetru Zásady bezpečnosti při práci s elektrickým proudem	
F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí - změří elektrický proud v obvodu - změří napětí v elektrickém obvodu - uvede jednotky elektrického odporu - zapojí rezistory sériově nebo paralelně a porovná celkový odpor - objasní princip rezistoru s plynule proměnným odporem - používá s porozuměním vztahy pro práci či výkon $P=U \cdot I$, $W = U \cdot I \cdot t$	Elektrický proud a jeho příčiny Měření proudu Měření elektrického napětí Elektrický odpor Zapojení rezistorů Výkon elektrického proudu Elektrická energie Výroba el. energie	
F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku - předvede kmitavý pohyb a vysvětlí jeho vznik a vlastnosti - objasní pojem frekvence - popíše šíření kmitů prostředím - vyjmenuje různé zdroje zvuku - vysvětlí vznik a šíření zvuku - vysvětlí rozdíl mezi tónem a hlukem	Zvukové jevy Vlastnosti pružných těles Kmitání Vlnění Zdroje zvuku Šíření zvuku Vnímání zvuku	

- vysvětlí (předvede), jak lze ovlivnit výšku tónu - vysvětlí pojmy ultrazvuk, infrazvuk, popíše výskyt a význam - uvede příklady na odraz či ohyb zvuku - určí rychlost zvuku ve vzduchu - popíše ucho jako přijímač zvuku - stanoví mez hladiny intenzity zvuku bezpečnou pro lidský sluch F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	Ochrana před nadměrným hlukem	
--	--------------------------------------	--

ročníkové výstupy - 9. ročník	učivo - 9. ročník	PT
žák: F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní - popíše princip elektromagnetu a uvede příklady jeho využití - předvede a vysvětlí vznik indukovaného proudu a napětí - určí magnetické póly cívky - experimentálně ověří existenci magnetického pole cívky - pozná cívku, nakreslí elektrotechnickou značku F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí - objasní princip elektrického zvonku - popíše princip elektromotoru - charakterizuje střídavé napětí pomocí periody a kmitočtu - určí periodu střídavého proudu (napětí) z jeho kmitočtu a naopak - objasní činnost transformátoru - používá s porozuměním transformační vztah - uvede příklady použití transformátoru v praxi	Elektromagnetické jevy Magnetické pole cívky Galvanometr Elektromagnet Elektrický zvonek Působení mg. pole na vodič s proudem Elektrické motory Elektromagnetická indukce Střídavý proud Generátory střídavého proudu Transformátor Třífázový proud Zásady bezpečnosti práce s elektrickými spotřebiči	
F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností - objasní (kvalitativně) mechanismus vedení elektrického proudu v kovech, kapalinách, plynech a v polovodičích - experimentálně ověří vedení proudu ve vodném roztoku - uvede příklady elektrického proudu ve vzduchu a vysvětlí jejich vznik, používá pojem iont - uvede způsoby ochrany před bleskem a úrazem elektrickým proudem ve vlhkém prostředí - vyjmenuje běžně užívané polovodičové součástky a vysvětlí jejich význam	Vedení elektrického proudu Vedení elektrického proudu v kovech Vedení elektrického proudu v roztoku elektrolytu Vedení elektrického proudu v plynech Vedení elektrického proudu v polovodičích,	
F-9-6-05 využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh - vysvětlí vliv prostředí na rychlost světla a uvede její hodnotu ve vakuu - popíše chování paprsku na optickém rozhraní F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet - objasní vznik zatmění Slunce a Měsíce, měsíčních fází - objasní vznik stínů - uvede příklady optických prostředí (průhledné, průsvitné, neprůhledné) - načrtne rozbíhavý a rovnoběžný svazek paprsků, demonstruje pokusem - charakterizuje bodový a plošný zdroj světla - rozliší světelný zdroj od tělesa, které světlo pouze odráží	Přímocharé šíření světla Světelné zdroje, optické prostředí Světelný paprsek Stín Měsíční fáze Zatmění Slunce a Měsíce Rychlost světla	
F-9-6-05 využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	Odras světla Odras světla na rovinném rozhraní dvou prostředí	

- vysvětlí zákon odrazu světla a aplikuje tento zákon při řešení problémů - uvede příklady využití kulových zrcadel podle vlastností obrazu rozpozná duté a vypuklé zrcadlo	Zobrazení předmětu rovinným zrcadlem Kulová zrcadla Zobrazení předmětu kulovým zrcadlem	
F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami - rozpozná spojku a rozptylku - objasní princip zobrazení oční čočkou - objasní krátkozrakost a dalekozrakost oka a podstatu jejich odstranění - objasní princip rozkladu bílého světla optickým hranolem	Lom světla Lom světla na rovinném rozhraní dvou optických prostředí Úplný odraz světla Druhy čoček Zobrazení předmětu tenkou čočkou Optické vlastnosti oka Optické přístroje Rozklad světla optickým hranolem	
F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí - rozpozná v jednoduchých případech přeměnu jedné formy energie na jinou - využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh - využívá poznatky o stavbě atomu k objasnění pojmů jaderná síla, a jaderná energie - vysvětlí rozdíl mezi přirozenou a umělou radioaktivitou - objasní princip jaderných reakcí - popíše funkci jaderného reaktoru a podstatu řízené štěpné reakce - zhodnotí výhody nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	Jaderná energie Jaderné síly Radioaktivita Bezpečnost práce s radioaktivním materiálem Jaderné reakce (štěpná, termionukleární) Jaderný reaktor Jaderná elektrárna	
F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet - vyjmenuje planety sluneční soustavy - uvede příklady měsíců některých planet - rozliší pevné a plynné planety, vnější a vnitřní planety - uvede příklad hvězdy a popíše její životní cyklus - rozpozná nejznámější souhvězdí	Vesmír Sluneční soustava Pohyby těles sluneční soustav Hvězdy a jejich životní cyklus Orientace na obloze Galaxie Sluneční a hvězdný čas Souhvězdí Struktura vesmíru Vývoj vesmíru	

5.6.2 CHEMIE

Název vyuč. předmětu: **Chemie (CH)**
Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vzdělávací obor: Chemie
Ročník: 8., 9.

Týdenní časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících:

časová dotace/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
povinná								1	2
disponibilní								+1	

celkem								2	2
--------	--	--	--	--	--	--	--	---	---

A.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahové časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ve vzdělávacím oboru Chemie směřujeme výuku specificky k podchycení a rozvíjení zájmu o poznání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích. K vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů. K získávání a upevňování dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami.

Vyučovací předmět Chemie je vyučován v 8. a 9. ročníku ZŠ. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Chemie stanovených RVP ZV a souvisejících očekávaných výstupů průřezových témat. Tento předmět má v 8. ročníku časovou dotaci 2 hodiny týdně, v 9. ročníku 2 hodiny týdně. Výuka Chemie probíhá v učebně: přírodopisu a chemie, kmenové třídy a učebnách PC.

Do předmětu chemie je v 8. ročníku integrována práce s laboratorní technikou ze vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

A.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení,
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě,
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy,
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti,
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností,
- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému,
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy,
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů,
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí,

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu,
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje,
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění,
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s ostatním světem,

- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce,
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá,
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají,

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka,
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnost a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky,
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot,
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření.

Kompetence digitální

Žák používá různá digitální zařízení, aplikace a služby (počítač, tablet, mobilní telefon). Vytváří prezentace či jiné výstupy k daným tématům, osvojuje si schopnost získávání informací, pracuje s internetovým obsahem a posuzuje věrohodnost zdrojů. Při práci používá digitální zařízení (fotoaparát, PASCO, EdubASE, DATASTUDIO, MOBILNÍ APLIKACE – 3D Fraus, Active Inspire, Active Vote. Žák předchází situacím, které ohrožují bezpečnost digitálních zařízení. Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

A.3 Průřezová témata

Ve vyučovacím předmětu **Chemie** vzdělávací oblast **Člověk a příroda** mohou být nepovinně zařazeny následující tematické okruhy jednotlivých průřezových témat (OSV1, OSV8, OSV10, OSV11, GV1, EV1, EV2, EV4, MUV2, MED1 MED2). Povinně je zařazeno průřezové téma (EV3). Realizují se formou samostatné nebo skupinové práce, formou projektů. Prostřednictvím činnosti žáka, pomocí her, cvičení, řešení reálných a modelových situací, problémových úloh, diskusí.

Osobnostní a sociální výchova

Žák si uvědomí komplexní přehled na vztah mezi člověkem a přírodou a pochopí vliv pozitivního vlivu přírody na citový život člověka.

(OSV1, OSV8, OSV10, OSV11)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Žák zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi.

(GV1)

Environmentální výchova

Ekosystémy. Základní podmínky života. Lidské aktivity a problémy životního prostředí. Vztah člověka k prostředí. Uvědomí si na základě svých znalostí vztah chemie, životního prostředí a kulturního dědictví národa.

(EV1, EV2, EV3, EV4)

Lidské aktivity negativně ohrožující životní prostředí. Způsob ochrany přírody proti negativnímu lidskému působení.

(EV3) povinně

Multikulturní výchova

Lidské vztahy (tolerance, solidarita).

(MUV2)

Mediální výchova

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality. Na základě svých zkušeností dokáže rozpoznat možný manipulační vliv médií v oblasti chemické výroby a ekologie. (MED1, MED2)

A.4 Mezipředmětové souvislosti

Chemie, fyzika, přírodopis, zeměpis je okruh, který zahrnuje problémy spojené se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V těchto předmětech dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka. Tyto předměty taky významně podporují vytváření otevřeného myšlení – přístupného alternativním názorům, kritického myšlení a logického uvažování. Ch, F, Př, Z, Ze svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě.

V Ch, F, Př, Z a Ze poznávají žáci složitost a mnohotvárnost, skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především však závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních a globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí.

Zeměpis	– zdroje a naleziště chemických prvků, sloučenin
Fyzika	– tělesa, vlastnosti látek
Přírodopis	– polní plodiny, zelenina, ovoce, fotosyntéza, přírodní látky
Chemie	– ekologie a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
Matematika	– chemické výpočty
Výchova ke zdraví	– základy první pomoci při haváriích, přírodních katastrofách, při práci v laboratoři

A.5 Způsob hodnocení žáků

Hodnocení žáka je zpracováno v samostatném dokumentu, který je součástí Školního řádu, viz. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Podklady pro hodnocení za pololetí: nejméně 4 známek za pololetí (v případě dlouhodobé absence rozhodne o jejich počtu vyučující, známky lze nahradit např. zpracováním samostatné práce s využitím nastudovaného učiva). Individuální sebehodnocení žáka na konci každé hodiny. Žáci jsou seznámeni s kritérii celkového hodnocení na začátku školního roku, dále jsou seznámeni s kritérii hodnocení každé zadané práce nebo aktivity.

A.6 Formy a metody výuky

Výuka probíhá v učebně přírodopisu a chemie, v kmenové třídě, v učebnách informatiky, využívá se dostupných výukových programů, multimediálních zařízení, hlasovacího zařízení, EduBase, mobilních zařízení (mobily, iPady, PC, Google App) a různých organizačních forem a metod práce. Některá témata jsou realizována formou projektů. Dalším způsobem jak naplnit cíle předmětu jsou práce s knihou, časopisy, příručkami, encyklopediemi a texty na internetu. Přednášky a exkurze. Prostřednictvím činnosti žáka, pomocí her, cvičení, řešení reálných a modelových situací, problémových úloh, diskusí.

A.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: CH

ročníkové výstupy – 8. ročník	učivo - 8. ročník	PT
žák: CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek - rozpozná skupenství látek a jejich změny - rozliší známé látky podle různých vlastností - uvede chemické vlastnosti látek - rozpozná u běžně známých dějů, zda dochází k přeměnám látek - uvede příklady chemického děje - uvede, čím se zabývá chemie	Vstupní motivace do studia chemie, proč se učím chemii, seznámení s učebnicí	
CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovitost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí - vysvětlí význam R-vět a S-vět a uvede jejich příklady u výrobků, které se běžně prodávají - zná varovné symboly a jejich význam - uvede příklady nebezpečných chemických látek a zásady bezpečné práce s nimi - uvede zásady bezpečné práce v chemické pracovně, poskytne a přivolá první pomoc při úrazu	Vlastnosti látek	
CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky - rozliší různorodé, stejnorodé směsi a chemické látky a uvede příklady - použije správně pojmy: složka roztoku, rozpuštěná látka, rozpouštědlo, rozpustnost, koncentrovanější, zředěný, nasycený a nenasycený roztok - rozliší suspenzi, emulzi, pěnu, dým, aerosol, mlhu a uvede příklad	Nebezpečné látky Základní laboratorní postupy a metody Základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky	

CH-9-2-03 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi - zná faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek CH-9-2-04 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a popužití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu - uvede příklad chemické výroby založené na oddělování složek směsí - navrhne postup oddělování složek směsí v běžném životě - vyjmenuje metody k oddělování složek ze směsí, popíše princip	Směsi, dělení složek směsí Zásady bezpečnosti práce	
CH-9-3-03 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti - zná triviální názvy vybraných skupin - vyjmenuje vybrané skupiny prvků z PT - orientuje se v PT - odvodí složení chemické látky ze vzorce chemické sloučeniny CH-9-4-01 rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání - uvede příklad chemických reakcí probíhajících v přírodě a při chemických výroбах - rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce a určí je správně v konkrétních příkladech CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech - popíše složení atomu - vysvětlí, co udává protonové číslo - zapíše vznik kationtu a aniontu z neutrálních atomů CH-9-3-02 orientuje se v periodické soustavě prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti - rozliší chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny - používá pojmy chemický prvek, chemická sloučenina a chemická vazba ve správných souvislostech - ze vzorce sloučeniny odvodí počet prvků, jejich název, počet jednotlivých prvků v molekule, zná triviální názvy vybraných skupin	Stavba atomu Periodická soustava prvků Chemická vazba, molekuly, iontová vazba, ionty Chemický děj Vzduch Kyslík	
CH-9-2-05 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití - uvede princip výroby pitné vody ve vodárnách, vysvětlí oběh vody v přírodě a zhodnotí jeho význam pro život na Zemi. - rozliší vodu destilovanou, pitnou, užitkovou, odpadní a uvede příklady jejich výskytu a použití - v plynném obalu Země CH-9-5-02 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku UIP a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	Vodík Voda – projekt (zadání) Halogeny Bezokyslíkaté kyseliny Kyslíkaté kyseliny Amoniak	<u>EV2, EV3</u>

CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí - popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů, vytvoří vzorec a název - zapíše z názvu vzorce oxidů a naopak ze vzorců jejich názvy - vysvětlí význam skleníkového efektu a uvede příklady opatření, kterými jej lze omezit	Oxidy Sulfidy Soli bezkyslíkatých a kyslíkatých kyselin Soli a životní prostředí Výroba paliv a energie Chemie ve službách člověka	
---	--	--

Celkem hodin: 66

Z toho 8 hodin rozšiřujícího učiva

Z toho 6 hodin laboratorních cvičení – alternativa: chemické programy na PC

Z toho 6 hodin projekty

Výuka probíhá podle učebnice FRAUS

Učivo označené jako rozšiřující u učitelské příručky FRAUS je možné vynechat – v souladu s platným RVP ZV

ročníkové výstupy – 9. ročník	učivo - 9. ročník	PT
žák: CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení - vypočítá složení roztoku - připraví roztok daného složení - rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití - rozliší anorganické a organické sloučeniny - vytvoří vzorce uhlovodíků - rozliší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy - uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu, uhlí a dehtu - posoudí vliv spalování různých paliv (včetně motorových paliv) na životní prostředí - uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv, popíše jejich vlastnosti a zhodnotí jejich využívání CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití - rozliší a zapíše vzorce derivátů uhlovodíků, uvede vlastnosti a příklady využití těchto látek - dovede tvořit vzorce derivátů uhlovodíků - zapíše základní rovnice u těchto derivátů, hlavně jejich přípravu – výrobu - uvede výchozí látky pro výrobu uvedených derivátů - dokáže rozlišit jednotlivé typy reakcí přípravy derivátů uhlovodíků CH-9-6-04 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů - orientuje se ve výchozích látkách a produktech dýchání a fotosyntézy - uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v potravě	Opakování 8. ročníku, motivace k učivu 9. ročníku Základní chemické výpočty Alkany Alkeny a alkyny Areny Ropa – projekt (zadání) Benzin a nafta Automobilismus Halogenderiváty Dusíkaté deriváty Alkoholy Alkoholismus Vícesytné alkoholy a fenoly Ostatní kyslíkaté deriváty Karboxylové kyseliny Estery Soli karboxylových kyselin	

	Lipidy Sacharidy Fotosyntéza Dýchání, Vitamíny Kvašení, Bílkoviny, Nuklové kyseliny	
CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka - uvede význam průmyslových hnojiv a posoudí jejich vliv na životní prostředí - popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších stavebních pojmů - rozliší plasty od dalších látek - uvede zástupce plastů - posoudí vliv používání plastů na životní prostředí - rozliší přírodní a syntetická vlákna a uvede výhody a nevýhody jejich používání - Vysvětlí význam používání pesticidů, zná jejich rizika pro životní prostředí a člověka - definuje detergenty, popíše jejich složení a vlastnosti - zachází bezpečně s běžnými mycími a čistícími prostředky používanými v domácnosti - vysvětlí význam léčiv, zná rizika spojená s jejich užíváním - uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše příklady následků, kterým se vystavuje jejich konzument CH-9-4-01 rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání - uvede příklad chemických reakcí probíhajících v přírodě a při chemických výrobcích - rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce a určí je správně v konkrétních příkladech - rozliší, které ze známých reakcí jsou exotermické a které endotermické	Hormony Alkaloidy Plasty Drogy a návykové látky Doping ve sportu Pesticidy, detergenty Průmyslová hnojiva Stavební materiály Exotermní a endotermní reakce, reakční teplo	
CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu - vyčíslí vybrané chemické rovnice - uvede zákon zachování hmotnosti pro chemické reakce a využije ho při řešení úloh - přečte zápis chemické rovnice s užitím názvů chemických látek - vyhledá a vypočítá molární hmotnost pomocí PT	Katalýza, inhibice, enzymy, katalyzátory, inhibitory Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí Prezentace projektů žáků - hodnocení	
CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu - uvede faktory ovlivňující průběh chemických reakcí a vysvětlí jejich vliv na bezpečný průběh reakce - vyčíslí celkový počet přijmutích a odevzdaných elektronů v konkrétní redoxní reakci - pozná a zařadí reakce v souvislosti na redukčních a oxidačních čínech	Redoxní děje, hoření, koroze Elektrolýza, vedení proudu v roztocích Řada napětí kovů Galvanický článek, akumulátory Chemické reakce a jejich klasifikace	
CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi - vyjmenuje základní odvětví chemického průmyslu a jejich výrobky - uvede příklady prvotních a druhotných surovin pro chemické výroby a zhodnotí je z hlediska udržitelného rozvoje - vyhledává v mapě oblasti, kde v ČR se nachází chemický průmysl - zjistí, kde a jak v okolí dochází ke znečišťování životního prostředí, navrhne nápravu - vyvodí rizika jednotlivých výrobních procesů v chemickém průmyslu v souvislosti na životní prostředí	Výroba paliv a energie Alternativní zdroje energie	

Hormony

Alkaloidy

Plasty

Drogy a návykové látky

Doping ve sportu

Pesticidy, detergenty

Průmyslová hnojiva

Stavební materiály

Exotermní a endotermní reakce, reakční teplo

Katalýza, inhibice, enzymy, katalyzátory, inhibitory

Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí

Prezentace projektů žáků - hodnocení

Redoxní děje, hoření, koroze

Elektrolýza, vedení proudu v roztocích

Řada napětí kovů

Galvanický článek, akumulátory

Chemické reakce a jejich klasifikace

Výroba paliv a energie

- vysvětlí pojem biotechnologie a uvede příklady - popíše princip výroby železa a oceli a zhodnotí jejich význam pro národní hospodářství - vysvětlí pojem koroze, uvede příklady činitelů ovlivňující její rychlost, uvede způsoby ochrany ocelových výrobků před korozí - zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů	Výrobky chemického průmyslu	
CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe - uvede, jak postupovat při požáru - uvede principy hašení a druhy hasicích přístrojů	Mimořádné události, havárie, úniky nebezpečných látek <i>Chemie a trvale udržitelný rozvoj</i> <i>Chemické látky v životním prostředí</i>	
	Závěrečné hodnocení a prezentace projektu, opakování	

Celkem hodin: 66

Z toho 10 hodin rozšiřujícího učiva

6 hodin práce na chemických programech – náhrada laboratorních cvičení

8 hodin věnovaných projektům

Učivo označené jako rozšiřující – kurzívou, je možné vynechat – v souladu s platným RVP ZV

5.6.3 PŘÍRODOPIS

Název vyuč. předmětu: **Přírodopis (PŘ)**

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Přírodopis

Ročník: 6, 7, 8, 9

Týdenní časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících:

časová dotace/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
----------------------	----	----	----	----	----	----	----	----	----

povinná						1	1	2	1
disponibilní						+1	+1		
celkem						2	2	2	1

A.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Přírodopis je vyučován v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Ve všech ročnících se vzdělávací obor (vyučovací předmět) nazývá Přírodopis. V 6., 7. a 8. ročníku činí časová dotace 2 hodiny týdně, v 9. ročníku 1 hodinu týdně. Vyučovací předmět je realizován v odborné pracovně přírodopisu, ve školní knihovně, na školní zahradě v přírodní učebně, v pracovně informatiky. Jsou realizovány též exkurze mimo prostředí školy. Výuka probíhá formou frontální výuky, skupinového vyučování a kooperativní výuky (projekty), individuální práce žáků (laboratorní práce, práce na PC), práce v terénu (vycházky, přímé pozorování v přírodě). Při výuce se využívají sbírky přírodnin, pracovní listy, odborná literatura, demonstrační pomůcky, lupy, mikroskopy, dalekohledy, počítače, dataprojektor a další AV technika. Přírodopis svým činnostním charakterem výuky pomůže žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomit i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Při studiu přírody si žáci osvojují a rozvíjejí důležité dovednosti: objektivní pozorování, analýzu výsledků, vyvozování závěrů. Žáci zkoumají příčiny přírodních jevů, vztahy mezi nimi, kladou si otázky, hledají odpovědi, vysvětlují pozorované jevy. Obsah učiva je koncipován tak, aby postupně naplňoval očekávané výstupy ve všech tematických celcích uvedených v RVP ZV. Ze vzdělávacího obsahu oboru Přírodopis jsou do předmětu Přírodopis zařazeny tyto tematické celky: Obecná biologie a genetika, Biologie hub, Biologie rostlin, Biologie živočichů, Biologie člověka, Neživá příroda, Praktické poznávání přírody, Základy ekologie. Očekávané výstupy a učivo je uvedeno ve vzdělávacím obsahu Přírodopisu pro 8. ročník.

A.2 Výchové a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

Učitel umožňuje žákům vyhledávat a třídit informace, umožňuje žákům, aby s nimi dále pracovali, objektivně je posoudili a využívali (projekty, referáty, skupinová práce). Vede žáky k tomu, aby operovali s obecně užívanými termíny, odbornými názvy, dovedli uvádět věci do souvislostí v rámci předmětu i mezi učivem více předmětů a utvářeli si tak komplexní pohled nejen na přírodní jevy. Volí takové metody a formy výuky, které žáky aktivizují, motivují pro další studium, které vedou k získání pozitivního vztahu k učení. Pomáhá žákům plánovat, hodnotit výsledky své práce, vyhledávat chyby, posoudit vlastní pokrok.

Kompetence k řešení problémů

Učitel předkládá žákům takové otázky a úlohy, které vedou k samostatnému uvažování o problému, k hledání souvislostí. Umožňuje využívat vlastní zkušenosti žáků, prezentovat jejich názory, stanoviska a srovnávat je s názory ostatních spolužáků, vede žáky k tomu, aby své názory dovedli obhájit, argumentovat. Vybízí žáky k hodnocení pozitivních a negativních vlivů člověka na přírodu.

Kompetence komunikativní

Učitel při komunikaci ve výuce vyžaduje souvislé odpovědi na zadané otázky, dbá, aby žák používal odbornou terminologii. Umožňuje žákům písemně zpracovávat vybraná témata a prezentovat je před skupinou. Podporuje žáka v rozvoji dovedností práce s textem – vyhledávání důležitých informací, tvorba zápisu, rozlišení podstatného od nepodstatného apod.

Kompetence sociální a personální

Učitel organizuje v hodinách práci žáků ve skupinách, vytváří tak příležitosti pro rozvíjení komunikačních dovedností, pro rozvoj kooperativních dovedností. Dbá na to, aby se při skupinové práci zapojili do činnosti všichni členové skupiny, aby každý svým dílem přispěl ke splnění cíle. Pozitivně hodnotí dobrou týmovou spolupráci, oceňuje snahu, pečlivost při řešení úkolů, podněcuje zájem všech žáků o probíraná témata.

Kompetence občanské

Učitel vede žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za péči o životní prostředí, zdůrazňuje význam ochrany přírody a životního prostředí celkově pro nás i příští generace, nutnost pečovat o naše životní prostředí a chránit je. Posiluje pozitivní postoje žáků k aktivitám zaměřeným na ochranu přírody. V mezích možností jim umožňuje zapojit se v rámci školy a mimoškolních aktivit do činností souvisejících s ochranou životního prostředí (*Čistá řeka Sázava, Den Země – projektový den, třídění odpadu, sběr papíru a plastových víček na dobročinné účely*).

Učitel netoleruje agresivní, vulgární, nezdvořilé projevy chování, učí žáky předcházet nemocem a úrazům, poskytnout účinnou první pomoc. Důsledně vyžaduje dodržování stanovených pravidel při práci v učebně i na mimoškolních akcích. Monitoruje chování žáků a včas přijímá účinná opatření.

Kompetence pracovní

Učitel dbá důsledně na dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví při všech činnostech, kterých se žáci zúčastňují. Při činnostech rozvíjí učitel u žáků dovednost organizovat svou práci, využívat vhodné pracovní pomůcky, dodržovat vymezená pravidla.

Kompetence digitální

Žák používá různá digitální zařízení, aplikace a služby (počítač, tablet, mobilní telefon). Vytváří prezentace či jiné výstupy k daným tématům, osvojuje si schopnost získávání informací, pracuje s internetovým obsahem a posuzuje věrohodnost zdrojů. Při zkoumání přírody používá digitální zařízení (fotoaparát, sensory PASCO) a aplikace (iNaturalist), aby si usnadnil práci, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce. Žák předchází situacím, které ohrožují bezpečnost digitálních zařízení. Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

A.3 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Přírodopis jsou zařazeny následující tematické okruhy průřezových témat. Realizují se formou samostatné nebo skupinové práce, formou projektů, výukových programů. Prostřednictvím činnosti žáka, pomocí her, cvičení, řešení reálných a modelových situací, řešení problémových úloh, diskusí

Environmentální výchova

EV1: Ekosystémy (přírodní a umělé ekosystémy, význam, vztahy v ekosystému, cyklus CO₂)

EV2: Základní podmínky života (voda – vztahy vlastností vody a života, ovzduší – význam pro život na Zemi, klimatické změny, půdy, podnebí a počasí ve vztahu k životu, ochrana biologických druhů, ekosystémy – biodiverzita, energie, přírodní zdroje)

EV3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí (ochrana přírody)

EV4: Vztah člověka k prostředí (naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví, globalizace, mimořádné události způsobené přírodními vlivy – přírodní ekologické katastrofy způsobené člověkem, aktuální ekologické problémy, principy udržitelnosti rozvoje, prostředí a zdraví).

(EV1, EV2, EV3, EV4)

Osobnostní a sociální výchova

OSV 2: Sebepoznání, sebepojetí (moje tělo, moje psychika).

(OSV2)

Multikulturní výchova

MUV 3: Etnický původ (rovnocennost etnických skupin a kultur).

(MUV3)

A.4 Mezipředmětové souvislosti

Předmět Přírodopis navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje poznávání žákům 1. stupně (předměty: Prvouka, Vlastivěda, Přírodověda).

Pracovní výchova (Pěstitelské práce a chovatelství): podmínky pro pěstování rostlin, výživa rostlin, okrasné rostliny, léčivky, ovoce, zelenina apod., domácí zvířata a jejich chov.

Pracovní výchova (Příprava pokrmů): zásady zdravé výživy

Pracovní výchova (Práce s technickými materiály): odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady

Zeměpis: Planeta Země, přírodní poměry, hospodářství, globální změny klimatu, člověk a přírodní katastrofy

Tělesná výchova a výchova ke zdraví: svalstvo, kostra, Změny v životě člověka a jejich reflexe (sexuální dospívání, reprodukční zdraví), Zdravý způsob života a péče o zdraví (výživa a zdraví, ochrana před přenosnými a nepřenositelnými nemocemi), Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, Stres a jeho vztah ke zdraví, Civilizační choroby.

Chemie: chemické procesy v těle a v přírodě

A.5 Způsob hodnocení žáků

Hodnocení žáka je zpracováno v samostatném dokumentu, který je součástí Školního řádu, viz. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Podklady pro hodnocení za pololetí: nejméně 4 známek za pololetí (v případě dlouhodobé absence rozhodne o jejich počtu vyučující, známky lze nahradit např. zpracováním samostatné práce s využitím nastudovaného učiva). Individuální sebehodnocení žáka na konci každé hodiny. Žáci jsou seznámeni s kritérii celkového hodnocení na začátku školního roku, dále jsou seznámeni s kritérii hodnocení každé zadané práce nebo aktivity.

A.6 Formy a metody výuky

Výuka probíhá v učebně přírodopisu, v počítačové pracovně, ve venkovní pracovně, v okolí školy i mimo školu. Využívá se dostupných výukových programů, multimediálních zařízení a různých organizačních forem a metod práce. Některá témata jsou realizována formou projektů. Dalším způsobem jak naplnit cíle předmětu jsou práce s knihou, časopisy, příručkami, encyklopediemi a texty na internetu, přírodovědnými sbírkami, pozorovacími přístroji. Prostřednictvím činnosti žáka, pomocí her, cvičení, řešení reálných a modelových situací, problémových úloh, diskusí. Realizují se přednášky a exkurze.

A.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Př

ročníkové výstupy – 6. ročník	učivo - 6. ročník	PT
žák:	NEŽIVÁ PŘÍRODA	EV2

P-9-1-01 Rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů - rozliší a vyjmenuje základní projevy a podmínky života. - posoudí, které děje patří mezi projevy života a které nikoli - vysvětlí důležitost vody, živin, kyslíku a slunečního záření pro život na Zemi - charakterizuje tři základní skupiny organismů z hlediska potravních vztahů (producenti, konzumenti, rozkladači) - vyjmenuje základní vztahy mezi organismy (potravní vztahy, symbióza, predace, parazitismus) - vysvětlí podstatu a průběh potravních vztahů mezi organismy - vysvětlí pojmy potravní řetězec, potravní pyramida - objasní základní principy fotosyntézy	Planeta Země a vznik života na Zemi Planeta Země Vznik života na Zemi OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam Projevy života a podmínky života na Zemi – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty, názory na vznik života Rozmanitost přírody Vztahy mezi organismy BIOLOGIE ROSTLIN Fyziologie rostlin Základní principy fotosyntézy OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA Základní struktura života Buňka (rostlinná, živočišná), tkáně, orgány, orgánové soustavy Organismy jednobuněčné a mnohobuněčné	
P-9-1-04 Uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka - charakterizuje viry, porovná, v čem se liší virus od buňky - popíše, jak se viry množí - vyjmenuje příklady virových onemocnění, způsoby vniku virové nákazy do lidského těla, způsoby ochrany před virovými nákazami - charakterizuje bakterie, uvede, ze kterých částí je složena bakteriální buňka - vysvětlí postavení bakterií v potravním řetězci - vyjmenuje příklady bakteriálních onemocnění, bakterie, které je způsobují, způsoby vniku bakteriální nákazy do lidského těla - charakterizuje sinice, uvede příklady a význam sinic - vysvětlí postavení sinic v potravním řetězci	OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA Viry a bakterie Výskyt, význam a praktické využití Sinice	
P-9-2-01 Vyjmenuje skupiny hub a rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků - popíše stavbu těla houby - popíše a vysvětlí proces rozmnožování hub - uvede zásady, které je třeba dodržovat při sběru hub k jídlu - uvede příklady praktického využití hub - vysvětlí význam lišejníků v přírodě - vyjmenuje a pozná některé zástupce lišejníků	BIOLOGIE HUB Houby bez plodnic Charakteristika Pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy Houby s plodnicemi Stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace, první pomoc při otravě houbami Lišejníky výskyt a význam	
P-9-3-03 Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů - popíše základní dělení řas, uvede zástupce - popíše prostředí, ve kterém žijí řasy - vysvětlí způsob výživy řas - odvodí význam řas ve vodním prostředí	BIOLOGIE ROSTLIN Systém rostlin Poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas	
P-9-4-01 Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů. P-9-4-02 Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin. P-9-4-03 Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí. P-9-4-04 Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy. - uvede zástupce prvoků, jejich výskyt a význam v přírodě - zařadí zástupce prvoků do skupin podle způsobu pohybu - uvede zástupce žahavců, jejich společné znaky, výskyt, význam - popíše stavbu těla nezmara - popíše stavbu těla ploštěnců - uvede zástupce ploštěnců, jejich výskyt, význam - vysvětlí rozdíl ve způsobu života volně žijících ploštěnců a cizopasných ploštěnců (způsob výživy, rozmnožování) - popíše stavbu těla hlístů, uvede zástupce, charakterizuje je	BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ Vývoj, vývin a systém živočichů Prvoci Bezobratlí: Žahavci Ploštěnci Hlísti Měkkýši Kroužkovci Členovci Projevy chování živočichů	

- vysvětlí, v čem jsou nebezpeční cizopasní hlísti pro člověka - vyjmenuje zásady dodržování hygieny jako ochrany proti nákaze - uvede znaky měkkýšů, pozná běžné zástupce plžů, mlžů, hlavonožců - roztrídí je podle výskytu, podle různých typů schránek - uvede rozdíly ve stavbě těla hlemýžďů a škeble, porovná způsoby dýchání u těchto zástupců - zhodnotí význam měkkýšů v přírodě i pro člověka - uvede charakteristické znaky, zástupce, význam kroužkovců - popíše stavbu těla žížaly - určí znaky, zástupce členovců, uvede jejich výskyt a význam - popíše a porovná vnitřní a vnější stavbu těla vybraných členovců - třídí členovce podle stavby těla do tříd (pavoukovci, korýši, hmyz), popřípadě dalších nižších taxonomických jednotek - rozezná různé typy ústních ústrojí a jejich přizpůsobení se způsobu života - vysvětlí rozdíly ve způsobu rozmnožování hmyzu s proměnou dokonalou a s proměnou nedokonalou - porovnává stavbu těl, výskyt a vývoj orgánových soustav mezi jednotlivými skupinami organismů - uvede zásady prevence a první pomoc při kousnutí klíštětem, bodnutí včelou		
P-9-7-01 Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi P-9-7-02 Na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému P-9-7-04 Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí - vysvětlí pojmy ekosystém, biologická rovnováha - uvede příklad ekosystému, popíše vztahy v ekosystému - vyjmenuje některé zásahy člověka do přírody, popíše dopad těchto zásahů na životní prostředí - posoudí, uvede příklady, jak on sám může přispět ke zlepšení životního prostředí ve svém okolí - vysvětlí závislost člověka na přírodě a nutnost její ochrany - vyjmenuje příklady ochrany přírody, chráněná území v ČR - vyjmenuje některé druhy chráněných rostlin a živočichů - uvede zásady vhodného a ohleduplného chování v přírodě	ZÁKLADY EKOLOGIE Organismy a prostředí Vzájemné vztahy mezi organismy, organismy a prostředím, populace, společenstvo, potravní řetězec, rovnováha v ekosystému, ekosystém přirozený, umělý Ochrana přírody a životního prostředí Jak člověk zasahuje do přírody Ochrana přírody, chráněná území	EV1 EV3 EV4
P-9-8-01 Aplikuje praktické metody poznávání přírody. - používá přístroje potřebné k pozorování: lupa, dalekohled, mikroskop - aplikuje praktické metody poznávání přírody (klíče, atlasy, sbírky) - určuje vybrané zástupce rostlinné a živočišné říše - načrtne a popíše jednoduchý náčrt části rostliny či živočicha	PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY Praktické metody zkoumání přírody pozorování, pokus, shromažďování a vyhodnocování údajů, lupa, dalekohled, mikroskop, určovací klíče a atlasy, laboratorní práce, přímé pozorování v přírodě - vycházky, exkurze, besedy ukázky odchytu některých živočichů Výukový program – „Co se skrývá na dně“ Projektové vyučování na Den Země	

ročníkové výstupy – 7. ročník	učivo - 7. ročník	PT
P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů. P-9-4-02 Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin. P-9-4-03 Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí. P-9-4-04 Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy. - uvede znaky, zástupce, způsob života, výskyt a význam skupin strunatců - popíše stavbu těla a přizpůsobení se prostředí vybraných zástupců jednotlivých skupin strunatců - porovnává stavbu těla a třídí živočichy do hlavních taxonomických skupin - vyhledá důležité informace o vybraných zástupcích v atlase zvířat, odborných knihách, na internetu, vypracuje referát, který prezentuje - vysvětlí, jak se bezpečně chovat při styku s různými živočichy - navazuje na znalosti získané z pozorování živočichů v přírodě, v domácnosti a na znalosti získané v předchozích ročnících, aktivně je používá	BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla Vývoj, vývin a systém živočichů Významní zástupci jednotlivých skupin strunatců (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) Rozšíření, význam a ochrana živočichů Hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů Projevy chování živočichů Strunatci, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci (vejcorodí, živorodí, vačnatci, placentálové, hmyzožravci, letouni, hlodavci, zajáci, šelmy, ploutvonožci, kytovci, chobotnatci) (kopytníci, primáti – v 8. ročníku)	
P-9-3-01 Odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	BIOLOGIE ROSTLIN Anatomie a morfologie rostlin	

P-9-3-02 Vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin P-9-3-03 Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů - nakreslí schéma, popíše a vysvětlí význam, funkce částí těla vyšších rostlin, jejich vzájemné vztahy - vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů - porovná rozmnožování pohlavní a nepohlavní, uvede příklady, využití při pěstování - orientuje se v přehledu systému rostlin, uvede k jednotlivým kategoriím zástupce - uvede základní znaky jednotlivých skupin rostlin - vyjmenuje znaky dvouděložných a jednoděložných rostlin, uvede rozdíly mezi jednoděložnou a dvouděložnou rostlinou - uvede, čím se liší krytosemenné, nahosemenné a výtrusné rostliny - u vybraných čeledí vyjmenuje a určí zástupce pomocí klíčů a atlasů - popíše a vysvětlí, jak se některé rostliny přizpůsobují podmínkám prostředí - vytvoří herbář (atlas) vybraných rostlin - vysvětlí hospodářský význam vybraných zástupců - posoudí význam rostlin a popíše možné způsoby jejich ochrany - uvede zástupce chráněných rostlin	Stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin – kořen, stonek, list, květ, semeno, plod Fyziologie rostlin Základní principy fotosyntézy (probíráno v 6. ročníku - zopakování), dýchání, růstu, rozmnožování Systém rostlin Nižší rostliny, vyšší rostliny Poznávání a zařazování daných zástupců řas (6. ročník - zopakování), mechorostů, kapradňorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných) Vývoj a využití hospodářsky významných zástupců (u jednotlivých čeledí) Význam rostlin a jejich ochrana Vývoj rostlin, přechod rostlin na souš, přizpůsobení rostlin životu na souši, pletiva Výtrusné rostliny: mechorosty, plavuně, přesličky, kapradiny Semenné rostliny – části těla Nahosemenné rostliny: jinany, jehličnany Krytosemenné rostliny: vybrané čeledi jednoděložných a dvouděložných (liliovité, lipnicovité, vstavačovité, listnaté stromy a keře, pryskyřníkovité, brukvovité, růžovité, bobovité, miříkovité, hluchavkovité, lilkovité, hvězdnicovité)	
P-9-7-01 Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi P-9-7-02 Na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému P-9-7-03 Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam P-9-7-04 Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí. - vyjmenuje a pozná některé druhy ohrožených rostlin a živočichů - vyjmenuje lidské aktivity ohrožující životní prostředí, posoudí jejich negativní vliv na životní prostředí - uvede zásady vhodného a ohleduplného chování v přírodě - charakterizuje jednotlivé ekosystémy, vyjmenuje rostliny a živočichy, kteří tam žijí (příklady producentů, konzumentů a rozkladačů – vztahy mezi nimi) - uvede způsoby, jak chránit tyto ekosystémy	ZÁKLADY EKOLOGIE Ohrožené rostliny a živočichové Aktivity ohrožující životní prostředí Chování člověka v přírodě Společenstvo lesa, společenstvo vod a mokřadů, společenstvo luk, pastvin a travnatých strání, společenstvo polí a sídelní aglomerace (ekosystémy umělé a přirozené – opakování ze 4. a 6. r.) (vztahy ve společenstvech – opakování ze 6. r.)	EV1 EV2 EV3 EV4
P-9-8-01 Aplikuje praktické metody poznávání přírody - aplikuje praktické metody poznávání přírody (klíče, atlasy, herbáře, sbírky) - určuje vybrané zástupce rostlinné a živočišné říše v závislosti na probíraném tématu, přímém pozorování v přírodě - načrtne a popíše jednoduchý nákres rostliny, zástupce živočichů - vytvoří atlas zvířat, herbář, prezentuje jej před skupinou	PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY používání jednoduchých určovacích klíčů a atlasů herbář pozorování v přírodě laboratorní práce – pozorování: oko, lupa, mikroskop	

ročníkové výstupy – 8. ročník	učivo - 8. ročník	PT
žák: P-9-4-01 Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů. P-9-4-02 Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin. P-9-4-03 Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí. P-9-4-04 Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy. - uvede základní znaky a charakteristiky, způsoby chování skupin savců, objasní způsob života těchto živočichů a přizpůsobení danému prostředí, ve kterém žijí - vysvětlí funkce a činnost orgánů u vybraných živočichů - zařadí je do skupin, určí vybrané živočichy - posoudí jejich význam v přírodě i pro člověka - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé přírody	BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ ZOOLOGIE Vývoj, vývin a systém živočichů Savci Společné znaky Savci se přizpůsobují prostředí Přehled hlavních skupin savců (opakování ze 7. r.) sudokopytníci lichokopytníci primáti	
- vysvětlí rozdíl mezi chováním vrozeným a naučeným - objasní využití etologických poznatků pro člověka - porovnává chování člověka a živočichů v modelových situacích	Základy etologie Projevy chování Chování vrozené, získané, instinktivní	

	Chování ochranné, obranné Sociální chování, komunikace	
P-9-5-02 Orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka - zařadí člověka do systému živočišné říše - vysvětlí pravděpodobný původ a vývoj člověka	BIOLOGIE ČLOVĚKA Fylogeneze člověka předkové člověka vývoj člověka	
P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy - určí polohu jednotlivých orgánů a orgánových soustav lidského těla - objasní stavbu jednotlivých orgánů a orgánových soustav lidského těla - objasní funkci jednotlivých orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří - časově vymezí a stručně charakterizuje jednotlivá vývojová období v životě člověka	BIOLOGIE ČLOVĚKA Anatomie a fyziologie Stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (orgánové soustavy: opěrná, pohybová, dýchací, oběhová, trávicí, vylučovací, rozmnožovací, řídicí, smyslové orgány) Vyšší nervová činnost Ontogeneze - Vývin lidského jedince oplození, nitroděložní vývin jedince, vývin jedince po narození, antikoncepce	
P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby - u jednotlivých orgánů a orgánových soustav lidského těla rozlišuje příčiny, případně příznaky nemocí - popíše zásady jejich prevence a léčby	BIOLOGIE ČLOVĚKA Nemoci, úrazy, prevence Příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí, závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie	EV4
P-9-1-03 Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě P-9-1-02 Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - porovná rozmnožování pohlavní a nepohlavní, uvede příklady	OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA Základy nauky o dědičnosti Dědičnost a proměnlivost organismů - podstata dědičnosti, přenos dědičných informací, geny (vlohy), křížení Význam genetiky Pohlavní a nepohlavní rozmnožování	

ročníkové výstupy – 9. ročník	učivo - 9. ročník	PT
žák: P-9-6-01 Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek - objasní vznik vybraných nerostů a hornin - popíše vlastnosti vybraných nerostů a hornin - určí a pojmenuje vybrané zástupce	NEŽIVÁ PŘÍRODA Nerosty a horniny Vznik, vlastnosti (fyzikální, chemické), třídění Praktický význam a využití zástupců Určování vzorků – praktické poznávání Mineralogie prvky, halogenidy, sulfidy, oxidy, uhličitany, sírany, fosforečnany, křemičitany Petrologie vyvřelé horniny, usazené horniny, přeměněné horniny	
P-9-6-02 Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody - nakreslí a popíše průřez stavby Země - vyjmenuje vnitřní a vnější geologické děje, rozlišuje je - objasní geologický oběh hornin i oběh vody - vysvětlí význam půdy pro život	NEŽIVÁ PŘÍRODA Země – vznik a stavba Země Vnější a vnitřní geologické jevy – příčiny a důsledky Vnitřní geologické děje (pohyby litosférických desek, poruchy zemské kůry, magma, horninový cyklus) Vnější geologické děje (zvětrávání, činnost vody, větru, zemské tíže, koloběh vody) Půdy - složení půdy, vlastnosti půdy, význam půdy, ochrana půdy	EV2
P-9-7-04 Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí - uvede příklady globálních problémů - diskutuje o globálních problémech a navrhne řešení	ZÁKLADY EKOLOGIE Ochrana přírody a životního prostředí - globální problémy a jejich řešení (probíráno též v Ov v 7. ročníku)	EV3
P-9-6-03 Uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi - uvede příklady vlivu klimatických změn na živé organismy - uvede příklady nejčastějších příčin vzniku přírodních katastrof	NEŽIVÁ PŘÍRODA Podnebí a počasí ve vztahu k životu - význam vody, teploty prostředí pro život, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na organismy a na člověka	EV2 EV3 EV4

- vyhledá s pomocí učebnice, internetu, encyklopedie světové přírodní katastrofy a katastrofy v ČR - uvede způsoby ochrany před vybranými přírodními událostmi	Mimořádné události způsobené přírodními vlivy <i>(zeměpis v 9. r. v červnu)</i> Příčiny vzniku Světové přírodní katastrofy Nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	
P-9-8-01 <i>Aplikuje praktické metody poznávání přírody</i>	PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY Praktické metody poznávání přírody: pozorování okem, lupou, používání atlasu, sbírky nerostů a hornin, ověřování vlastností nerostů a hornin přímé pozorování v přírodě	

5.6.4 ZEMĚPIS

Název vyuč. předmětu: **ZEMĚPIS (Z)**
Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vzdělávací obor: Zeměpis
Ročník: 6, 7, 8, 9

Týdenní časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících:

časová dotace/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
povinná						2	2	1	1
disponibilní								+1	
celkem						2	2	2	1

A.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět zeměpis je jedním ze samostatných povinných předmětů vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Vzdělávací obsah zeměpisu má přírodovědný i společenskoveštní charakter. Zeměpisné vzdělávání umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě. Žáci jsou vedeni k porozumění vztahům a souvislostem mezi činnostmi lidí a přírodním a životním prostředím, k osvojování dovedností k řešení situací ohrožujících zdraví, životy lidí, majetek nebo životní prostředí

Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie

Žáci si osvojují komunikační geografický a kartografický jazyk. Učí se vyhledávat, srovnávat, hodnotit a používat informace geografického charakteru. Pracují se základními zdroji dat v kartografické tištěné i elektronické podobě a s internetem. Osvojují si techniky a dovednosti při orientaci a pohybu v terénu.

Přírodní obraz Země

Žáci se seznámí se základy planetárního zeměpisu - Země jako vesmírné těleso (tvar, velikost, pohyby) a fyzického zeměpisu - krajinná sféra (přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra) a jednotlivými znaky přírodní sféry - s geografickými pásy, šířkovou pásmovitostí a výškovou stupňovitostí.

Regiony světa

Žáci určují a porovnávají různá kritéria u světadílů, oceánů a makroregionů světa. Prezентují podstatné jevy, procesy, odhalují jejich příčiny a možné důsledky na regiony různých úrovní. Tvoří modelové regiony, definují společné znaky a naopak znaky výjimečné a specifické. Nalézají možnosti řešení globálních ekonomických, sociálních, politických a environmentálních problémů současného světa.

Společenské a hospodářské prostředí

Žáci sledují základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky obyvatel světa. Charakterizují globalizační procesy a strukturu světového hospodářství. Porovnávají ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně států světa.

Životní prostředí

Žáci se seznámí se základy krajinné ekologie a environmentálními problémy lidstva. Problematika životního prostředí je sledována jako interakce mezi lidskou společností a přírodním prostředím, důraz je kladen na trvale udržitelný život a rozvoj a principy a zásady ochrany přírody.

Česká republika

Žáci se seznámí s místním regionem a jednotlivými kraji ČR. Vymezí základní přírodní a socioekonomické charakteristiky, zhodnotí hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě. Pomocí srovnávací metody charakterizují jednotlivé regiony a specifikují jejich typické znaky a rysy.

Terénní geografická výuka a aplikace

Žáci zvládají základy praktické topografie a orientace v terénu. Uplatňují zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině. Součástí jsou zeměpisné vycházky, exkurze a terénní geografická výuka

A.2 Výchové a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

Žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie; vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení; uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na přírodní, společenské a kulturní jevy; poznává smysl a cíl učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit.

Kompetence k řešení problémů

Žák vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky; samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické postupy; ověřuje prakticky správnost řešení problémů, sleduje vlastní pokrok; kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí a je schopen je obhájit.

Kompetence komunikativní

Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu; naslouchá druhým lidem, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuze, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje; využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální

Žák účinně spolupracuje ve skupině, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce; podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá; chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení úkolů, oceňuje zkušenosti druhých lidí; vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj.

Kompetence občanské

Žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí; chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je vědom si svých práv a povinností ve škole i mimo školu; rozhoduje se podle dané situace a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka; chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, rozhoduje se v zájmu podpory trvale udržitelného rozvoje společnosti.

Kompetence pracovní

Žák používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky; přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí a ochrany kulturních a společenských hodnot; využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i přípravy na budoucnost.

Kompetence digitální

Žák používá různá digitální zařízení, aplikace a služby (počítač, tablet, mobilní telefon, interaktivní tabuli) a zvládá obsluhu aplikací pro tvorbu a sdílení webových map (Google maps, mapy.cz). Osvojuje si dovednosti hledat geografická data v digitálním formátu pro tvorbu map a dalších geomédií (grafy, tabulky, prezentace). Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s dalšími novými technologiemi a posuzuje možnost jejich využití při práci s geodaty (navigace pro určení polohy, záznam trasy pochodu, jízdní řády). Při sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky a posuzuje věrohodnost zdrojů dat.

A.3 Průřezová témata

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá (VMEG1)

7. ročník - Zeměpis světadílů a oceánů

8. ročník - Zeměpis Evropy, Evropská unie

Objevujeme Evropu a svět (VMEG2)

7. ročník - Zeměpis světadílů a oceánů

8. ročník - Zeměpis Evropy, Evropská unie

Jsme Evropané (VMEG3)

8. ročník - Zeměpis České republiky

Multikulturní výchova

Etnický původ (MUV3)

9. ročník - Obyvatelstvo - lidské rasy a národy, multikulturní svět

A.4 Mezipředmětové souvislosti

Vzdělávací obsah předmětu zeměpis má přírodovědný i společenskovědní charakter. Návaznost na ostatní vzdělávací oblasti je výrazná a prostupuje velmi často tímto předmětem v různých souvislostech: přírodopis - vliv člověka na okolní přírodu, přírodní katastrofy, vesmír; dějepis, anglický a německý jazyk - státy a regiony světa z hlediska historie a současnosti; občanská výchova - místní region; chemie - zvětrávání, hydrosféra; fyzika - vesmír, atmosféra.

A.5 Způsob hodnocení žáků

Hodnocení žáků je zpracováno v samostatném dokumentu - ve Školním řádu v Pravidlech pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Podklady pro hodnocení za pololetí - minimálně 4 známky. Při dlouhodobé absenci rozhoduje o jejich počtu vyučující. Žáci jsou s kritérii hodnocení předem seznámeni.

A.6 Formy a metody výuky

Výuka zeměpisu probíhá v kmenových třídách. Využívá se dostupných výukových programů, multimediálních zařízení a různých organizačních forem a metod práce. Některá témata jsou realizována formou projektů a exkurzí. Dalším způsobem naplnění cílů předmětu jsou práce s mapami, příručkami, encyklopediemi a texty, grafy nebo obrázky na internetu; dále také prostřednictvím řešení reálných a modelových situací, problémových úloh a diskusí.

A.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

ročníkové výstupy - 6. ročník	učivo - 6. ročník	PT
žák: Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů - vyjmenuje historické mezníky v dobývání vesmíru - vysvětlí, jak lidé zkoumají vesmír v současnosti - na příslušném modelu ukáže a vyjmenuje tělesa patřící do sluneční soustavy - charakterizuje rozdíly mezi planetou a hvězdou - diskutuje o postavení a významu Slunce ve vesmíru	Vesmír vznik a vývoj výzkum a dobývání Sluneční soustava Slunce, planety, planetky, měsíce, komety, meteorická tělesa	
Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii - vysvětlí pojmy rovnoběžka, poledník a zeměpisná síť - určí zeměpisnou polohu jednotlivých míst na planetě Zemi pomocí zeměpisných souřadnic - vysvětlí pojmy glóbus a mapa - vypočítá vzdálenosti na glóbu a mapách různých měřítek - vysvětlí časová pásma, pásmový čas a datová hranice - určí čas v jednotlivých časových pásmech - vysvětlí znázorňování výškopisu a polohopisu na mapách - odliší pojmy: vrstevnice, kóta, nadmořská výška - přiřadí obsah smluveným značkám a symbolům - orientuje se na turistických mapách	Zeměpisná síť rovnoběžky, poledníky Určování zeměpisné polohy Glóbus Mapa měřítko druhy map Čas na zeměkouli časová pásma datová hranice Výškopis a polohopis obsah mapy vysvětlivky práce s turistickou mapou	
Z-9-2-01 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů - uvede základní pohyby, které Země vykonává a charakterizuje jejich důsledky	Planeta Země tvar a rozměry pohyby střídání dne a noci, střídání ročních období	
Z-9-1-03 přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině - orientuje se v pojmech: oceán, moře, záliv, průliv, průplav - popíše pohyby mořské vody - vysvětlí význam a původ vodstva na pevnině - ukáže na mapě hlavní vodní toky, jezera, bažiny, vodní nádrže, ledovce - nakreslí a popíše oběh vody na Zemi - pochopí a popíše důsledky sklonu zemské osy - definuje rozdíl mezi počasím a podnebím - vyjmenuje podnebné pásy - vysvětlí jednotlivé jevy probíhající v atmosféře - vysvětlí složení půdy a vyjmenuje půdotvorné činitele	Krajinná sféra Litosféra stavba planety Země litosférické desky a jejich pohyby zemětřesení a sopečná činnost vznik pohoří vnitřní a vnější geologické síly Hydrosféra význam hydrosféry světový oceán, pohyby oceánské vody vodstvo na pevnině - řeky, jezera, bažiny, vodní nádrže, ledovce podpovrchová voda	EV1 EV2 EV3

- rozlišuje základní půdní typy a půdní druhy - diskutuje o významu půd a nebezpečích, která půdu ohrožují Z-9-2-02 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu - vyjmenuje složky krajinné sféry - nakreslí a popíše stavbu planety Země - vyjmenuje části oceánského dna - vysvětlí způsoby vzniku pohoří Z-9-2-03 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost - vysvětlí působení vnitřních a vnějších geologických sil na zemský povrch	oběh vody Atmosféra složení, význam počasí, podnebí podnebné pásy jevy v atmosféře Pedosféra vlastnosti a složení půdy půdní typy půdní druhy význam půdy nebezpečí, která půdu ohrožují	
Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín - charakterizuje rozšíření jednotlivých vegetačních pásů na Zemi - vyhledá typické zástupce rostlin a živočichů - popíše výškové vegetační stupně v krajině - diskutuje o katastrofách ohrožujících krajinu i životy lidí	Biosféra polární oblasti, tundra, tajga, lesy mírného pásu, stepi, subtropická biota, pouště, savany, tropické lesy výškové vegetační stupně v krajině katastrofy ohrožující krajinu i životy lidí	
Z-9-4-01 posoudí na průměrné úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybu, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa - vyhledá údaje o počtu obyvatel naší planety - popíše rozmístění obyvatelstva na Zemi - na mapě ukáže problémové regiony - diskutuje o výhledech do budoucna - vysvětlí pojmy migrace, imigrace, emigrace - rozdělí obyvatelstvo podle ras, jazyků a náboženství	Lidé na Zemi rozmístění a počet obyvatel rozdělení podle jednotlivých znaků vyspělost zemí světa	

ročníkové výstupy - 7. ročník	učivo - 7. ročník	PT
žák: Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny - na mapě vyhledá a lokalizuje jednotlivé světadíly, oceány a makroregiony podle zvolených kritérií - přírodní a socioekonomické poměry Z-9-3-02 porovnává a průměrně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států - na mapě ukáže a specifikuje polohu a povrch jednotlivých světadílů,; vyhledá důležitá pohoří, nejvyšší vrcholy, nížiny, významné řeky, jezera, moře, oceány, které světadíly obklopují - vyjmenuje podnebné a vegetační pásy, uvede typické zástupce rostlin a živočichů - porovná rozmístění a počet obyvatel - vysvětlí a zdůvodní rasovou pestrost obyvatelstva - na mapě vyhledá regiony s nejvyšší hustotou osídlení a významná města a aglomerace - uvede nejrozšířenější náboženství - na mapě ukáže hlavní oblasti těžby nerostných surovin - rozliší jednotlivé regiony a stručně charakterizuje shodné a rozdílné znaky: podnebí, hospodářskou úroveň Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich - diskutuje o přírodních, společenských, politických, hospodářských a environmentálních problémech a možnostech jejich řešení Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech - rozliší jednotlivé regiony	Světadíly a oceány geografická poloha, rozloha, členění Afrika poloha, rozloha, členitost pobřeží povrch, podnebí, vodstvo přírodní krajiny obyvatelstvo a hospodářství politické rozdělení regiony Atlantský oceán poloha, význam oceánské dno hospodářské využití nebezpečí ohrožující oceán Amerika poloha, rozloha, členitost pobřeží povrch, podnebí, vodstvo přírodní krajiny obyvatelstvo a hospodářství politické rozdělení, regiony Antarktida poloha podnebí rostlinstvo, živočišstvo význam Indický oceán, Tichý oceán poloha, význam hospodářské využití nebezpečí ohrožující oceán	VMEG1 VMEG2 EV3 EV4

- charakterizuje jejich shodné a rozdílné znaky: hospodářskou úroveň, přírodní podmínky, obyvatelstvo	Austrálie a Oceánie poloha, rozloha, členitost pobřeží povrch, podnebí, vodstvo přírodní krajiny obyvatelstvo a hospodářství regiony Asie poloha, rozloha, členitost pobřeží povrch, podnebí, vodstvo přírodní krajiny obyvatelstvo a hospodářství politické rozdělení, regiony Arktida, Severní ledový oceán poloha, podnebí rostlinstvo, živočišstvo hospodářské využití	
---	--	--

ročníkové výstupy - 8. ročník	učivo - 8. ročník	PT
žák: Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států - na mapě ukáže a specifikuje polohu a povrch Evropy - vyhledá důležitá pohoří, nejvyšší vrcholy, významné řeky, jezera, moře, oceány, které Evropu obklopují - vyjmenuje podnebné a vegetační pásy Evropy - uvede typické zástupce rostlin a živočichů - charakterizuje rozmístění obyvatelstva Evropy - na mapě ukáže regiony s nejvyšší hustotou osídlení a největší sídla - uvede nejrozšířenější náboženství - na mapě ukáže hlavní oblasti těžby nerostných surovin - uvede politická, ekonomická a hospodářská seskupení v Evropě Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech - rozliší jednotlivé regiony - charakterizuje jejich shodné a rozdílné znaky: hospodářskou úroveň, podnebí, přírodní podmínky, obyvatelstvo	Evropa poloha, rozloha, členitost pobřeží povrch, podnebí, vodstvo přírodní krajiny obyvatelstvo a hospodářství politické rozdělení, regiony střední Evropa severní Evropa západní Evropa jižní Evropa jihovýchodní Evropa východní Evropa	VMEG1 VMEG2
Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států - popíše historický vývoj, rozšiřování, instituce a symboly EU - diskutuje o pozitivěch a negativěch vstupu ČR do EU	Evropská unie historický vývoj symboly instituce	VMEG1 VMEG2
Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu - charakterizuje rozlohu a polohu ČR v Evropě - posoudí význam ČR jako samostatného státního útvaru - zhodnotí historický vývoj státního území - shrne a rozliší hlavní znaky jednotlivých geologických období - vysvětlí rozdíly ve vývoji České vysočiny a Západních Karpat - vyjmenuje typy reliéfu - ukáže na mapě jednotlivé geomorfologické provincie, subprovincie, významné celky a oblasti - na mapě ukáže jednotlivé podnebné oblasti - vysvětlí faktory ovlivňující rozložení teplot a srážek v ČR - na mapě ukáže významné řeky, jezera, rybníky a přehrady; zdůvodní jejich význam a využití - zdůvodní význam vody pro život a nebezpečí s tím spojená	Česká republika rozloha, poloha vývoj státního území symboly Vznik a vývoj povrchu geologický vývoj typy reliéfu členitost povrchu Geomorfologické členění Podnebí teplota srážky podnebné oblasti Vodstvo řeky, jezera, rybníky, přehrady význam vody	VMEG3 EV4 EV1

(znečištění) - charakterizuje a ukáže na mapě půdní druhy a půdní typy - porovná jejich rozmístění, využití a význam pro hospodářství - popíše a vysvětlí výškové vegetační stupně na území ČR - uvede typické zástupce flóry a fauny - na příkladech zdůvodní význam vlivu člověka na původní a současnou tvář krajiny - vyhledá na mapě chráněná území: národní parky, chráněné krajinné oblasti a maloplošná chráněná území - vysvětlí nutnost a význam ochrany přírody - zhodnotí kvalitu životního prostředí: ovzduší, voda, půda - na mapě vyhledá nejvíce ohrožené regiony - zdůvodní a vysvětlí základní demografické pojmy a údaje: přirozený přírůstek, úbytek; věková, vzdělanostní, národnostní, náboženská struktura, migrace - na mapě najde a vysvětlí odlišnosti jednotlivých regionů - vyjmenuje nejdůležitější pěstované plodiny - porovná chov hospodářských zvířat - objasní vazbu potravinářského průmyslu na zemědělskou produkci - vlastními slovy popíše vývoj hospodářství ve 20. století: období první republiky, vývoj po roce 1948 a po roce 1989 - charakterizuje průmyslová odvětví ČR a jejich význam - na mapě ukáže hlavní průmyslové oblasti - charakterizuje druhy dopravy a porovná význam, jejich výhody a nevýhody - analyzuje problémy dopravy na území ČR - posoudí význam služeb pro každodenní život - uvede příklady služeb - na mapě ukáže významné rekreační lokality	znečištění Půdy půdní druhy půdní typy hospodářské využití Rostlinstvo a živočišstvo vegetační stupně flóra a fauna Ochrana přírody kategorie chráněných území národní parky Životní prostředí Obyvatelstvo demografické údaje přirozený přírůstek, úbytek věková, vzdělanostní, národnostní, náboženská struktura migrace Zemědělství rostlinná výroba živočišná výroba potravinářský průmysl Průmysl vývoj hospodářství průmyslová odvětví průmyslové oblasti Doprava a spoje silniční železniční vodní letecká potrubní Služby a cestovní ruch hospodářský význam lokality cestovního ruchu	
Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel - na mapě vyhledá nejvýznamnější historická a současná sídla	Sídla obce a města	
Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit - vyjmenuje a na mapě ukáže kraje ČR - charakterizuje jednotlivé kraje a vzájemně je porovnává - využívá znalostí získaných při studiu přírodních a hospodářských podmínek ČR	Kraje Praha Středočeský kraj Jihočeský kraj Plzeňský kraj Karlovarský kraj Ústecký kraj Liberecký kraj Královehradecký kraj Pardubický kraj kraj Vysočina Jihomoravský kraj Olomoucký kraj Moravskoslezský kraj Zlínský kraj	
Z-9-6-01 vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy Z-9-6-02 hodnotí na průměrné úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, průměrně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům - popíše a zhodnotí postavení místního regionu v rámci ČR	Místní region zeměpisná poloha přírodní charakteristika socioekonomická charakteristika	

- vyjmenuje hlavní přírodní a socioekonomické znaky regionu - diskutuje o potenciálu a další budoucnosti místního regionu; nalézá řešení aktuální problematiky		
Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech - uplatňuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině - při mimořádných i modelových situacích a událostech - zhodnotí kvalitu a faktory ohrožující místní krajinu	Terénní geografická výuka	

ročníkové výstupy - 9. ročník	učivo - 9. ročník	PT
žák: Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje - zhodnotí globalizační faktory v současném světě, diskutuje o výhledech do budoucna - charakterizuje výhody a nevýhody států v celosvětovém měřítku	Globalizace současného světa ekonomická politická sociální kulturní ekologická	
Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich - porovnává a rozděluje státy podle stupně jejich rozvoje - formuluje hlediska, která se uplatňují při jejich rozlišení	Rozdíly ve vyspělosti zemí	
Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků - porovnává státy světa na základě podobných a odlišných znaků - na mapě ukáže vybrané národnostně jednotné, národnostně smíšené a přesídlené státy - vyjmenuje a ukáže příklady nezávislých, závislých, unitárních a federativních států - uvede typy politické moci v různých státech a způsob, jakým je tato moc prosazována - vyjmenuje základní mezinárodní organizace - vysvětlí jejich význam a zaměření - diskutuje o významu členství ČR v těchto organizacích	Integrace států podobné a odlišné znaky států kolonizace, dekolonizace mezinárodní organizace	
Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybu, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa - vyhledá údaje o počtu obyvatelstva - popíše rozmístění obyvatelstva na Zemi - na mapě ukáže problémové regiony - diskutuje o výhledech do budoucna - vysvětlí pojmy migrace, imigrace, emigrace - rozděluje obyvatelstvo podle ras, jazyků, náboženství a vzdělanosti	Obyvatelstvo rozmístění demografické údaje přírůstek, úbytek obyvatel věková, vzdělanostní, národnostní, náboženská a kulturní struktura migrace	MUV1 MUV3
Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel - porovná a zhodnotí hlavní znaky venkovských a městských sídel - na mapě ukáže hlavní oblasti osídlení	Sídla vesnice, města, velkoměsta urbanizace	
Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států - charakterizuje význam zemědělství	Zemědělství rostlinná a živočišná výroba rozmístění zemědělské výroby	

- vyjmenuje hlavní pěstované plodiny a hlavní oblasti zemědělské výroby - uvede příklady chovaných hospodářských zvířat a význam jejich chovu		
Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje - zhodnotí význam průmyslové výroby - vyjmenuje hlavní průmyslová odvětví, uvede příklady výrobků - na mapě ukáže hlavní oblasti soustředění průmyslové výroby a významné oblasti těžby nerostných surovin; posoudí jejich význam pro jednotlivá průmyslová odvětví	Průmysl význam průmyslová odvětví rozmístění průmyslové výroby hlavní průmyslové oblasti světa zdroje nerostných surovin	
Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit - popíše význam dopravy pro člověka - vyjmenuje druhy dopravy - charakterizuje výhody a nevýhody jednotlivých druhů dopravy - zhodnotí význam služeb pro obyvatelstvo, uvede příklady ze svého okolí	Doprava význam druhy dopravy rozmístění Služby	
Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států - uvede hlavní oblasti cestovního ruchu - vysvětlí důvody oblíbenosti jednotlivých lokalit	Cestovní ruch oblasti a významné lokality	
Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí - vyjmenuje příklady největších ekologických globálních problémů - na příkladech hospodářské činnosti člověka dokazuje přímé a nepřímé působení člověka na krajinu a životní prostředí - navrhne, jakým způsobem lze bránit dalšímu poškozování krajiny a vysvětlí negativní působení poškozeného životního prostředí na naše zdraví - uvede způsoby, kterými se lidé snaží chránit životní prostředí - vysvětlí koncepci trvale udržitelného rozvoje	Světové ekologické problémy Trvale udržitelný rozvoj	
Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) - objasní pojmy krajina, životní prostředí - rozlišuje hlavní znaky přírodní a kulturní krajiny, vyjmenuje vnější a vnitřní krajinotvorné činitele - popíše vliv člověka na krajinu	Krajina a životní prostředí přírodní a kulturní krajina vliv člověka na krajinu	<u>EV1</u> <u>EV2</u> <u>EV3</u> <u>EV4</u>

5.7.1 HUDEBNÍ VÝCHOVA

Název vyuč. předmětu: **Hudební výchova (HV)**

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vzdělávací obor: Hudební výchova

Ročník: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

Týdenní časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících:

časová dotace/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
povinná	1	1	1	1	1	1	1	1	1
disponibilní									
celkem	1	1	1	1	1	1	1	1	1.

A.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova je vyučován ve všech ročnících 1. stupně ZŠ. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Hudební výchova stanovených RVP ZV a souvisejících očekávaných výstupů průřezových témat. Hudební výchova je vyučována na 1. stupni jednu vyučovací hodinu týdně.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím *vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností* k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svěbytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe *obsahovými doménami* hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjení ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem **Vokálních činností** je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem **Instrumentálních činností** je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem **Hudebně pohybových činností** je ztvárnění hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem **Poslechových činností** je aktivní vnímání znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v hudební výchově vede žáka k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání umění jako svěbytného prostředku komunikace. Učí žáka chápat umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností. Hudební výchova vede žáka k uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince, k tvořivému přístupu ke světu, k obohacování emocionálního života a k zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů.

A.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

Učitel klade důraz na pozitivní motivaci žáka, používá vhodné učební pomůcky (Orffovy a další hudební nástroje, audiovizuální techniku, zpěvníky, encyklopedie).

Kompetence k řešení problémů

Učitel motivuje žáka k porozumění textu písní a kritickému posouzení jejich obsahu.

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáka k porozumění různým typům textů písní a porozumění poslechových skladeb různých žánrů.

Kompetence sociální a personální

Učitel uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům, vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky, posiluje sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj.

Kompetence občanské

Učitel respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka, podporuje u žáků projevování pozitivních postojů k uměleckým dílům, k ochraně kulturního dědictví a ocenění našich tradic aktivně zapojuje žáky do kulturního dění účastí na kulturních akcích.

Kompetence pracovní

Učitel rozvíjí u žáka smysl pro povinnost vyžadováním přípravy na výuku, kontroluje samostatné práce žáka. Vede žáky k dodržování hygienických pravidel, vede žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru v adekvátním stavu

A.3 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Hudební výchova jsou integrovány následující tematické okruhy průřezových témat. Realizují se formou samostatné nebo skupinové práce, formou projektů. Prostřednictvím činnosti žáka, pomocí her, cvičení, řešení reálných a modelových situací, problémových úloh, diskusí.

Osobnostní a sociální výchova

Z části **Osobnostní rozvoj** tematický okruh Rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání), tematický okruh Psychohygiena (dovednosti pro pozitivní naladění mysli, uvolnění - relaxace), z části Sociální rozvoj tematický okruh Poznávání lidí (rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech), z části Mezilidské vztahy (chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování), část Komunikace, z části **Morální rozvoj** tematický okruh Hodnoty, postoje, praktická etika (analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí). (OSV1, OSV4, OSV6, OSV7, OSV8, OSV11)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o **Evropu a svět**. Rozvíjí a integrují základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy. Rozvíjejí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech. (GV2)

Multikulturní výchova

Tematický okruh **Kulturní diferenciac**e (jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, respektování zvláštností různých etnik). Tematický okruh **Etnický původ** (rovnocennost všech etnických skupin a kultur, základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti). (MUV1, MUV3)

Mediální výchova

Tematický okruh **Fungování a vliv médií ve společnosti** (vliv médií na kulturu, vliv médií na postoje a chování). (MED5)

A.4 Mezipředmětové souvislosti

V předmětu Hudební výchova můžeme využívat poznatky z předmětů Dějepis, Český jazyk a literatura, Fyzika, Tělesná výchova, Zeměpis.

ČJ – rozvoj slovní zásoby

TV – spojení hudby s pohybem

ZV – psychohygiena, správné dýchání

A.5 Způsob hodnocení žáků

Hodnocení žáka je zpracováno v samostatném dokumentu, který je součástí Školního řádu, viz Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Podklady pro hodnocení za pololetí: nejméně 4 známky za pololetí (při dlouhodobé absenci rozhoduje o jejich počtu vyučující). Sebehodnocení žáka (do sešitu nebo do portfolia dle zadání). Žák je seznámen s kritérii hodnocení.

A.6 Formy a metody výuky

Výuka probíhá v učebně hudební výchovy, využívá se dostupných výukových programů, multimediálních zařízení a různých organizačních forem a metod práce. Některá témata jsou realizována formou projektů. Dalším způsobem jak naplnit cíle předmětu jsou samostatná vystoupení na veřejnosti, soutěže. Přednášky a exkurze. Prostřednictvím činnosti žáka, pomocí her, cvičení, řešení reálných a modelových situací, problémových úloh, diskusí.

A.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

ročníkové výstupy – 1. ročník	učivo - 1. ročník	PT
žák: HV-3-1-01 zpívá v jednohlase HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty - melodizuje jednoduché texty (jména, říkadla) - zopakuje zpívané nebo hrané rytmicko -melodické motivy - doprovází zpěv nebo pohyb tleskáním, pleskáním, luskáním, podupy HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře - technicky správně používá k doprovodné hře jednoduché nástroje Orffova instrumentáře - podle svých možností předvede hru na triangel, zvonkohru a některé tradiční hudební nástroje reaguje pohybem na znějící hudbu rozlišuje hlasy a zvuky kolem sebe, zvuk a tón, mluvu a zpěv	VOKÁLNÍ ČINNOST Pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost), hlasová hygiena Hudební rytmus - realizace písni Intonace, vokální improvizace - hudební hry INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST Hra na hudební nástroje - používání jednoduchých nástrojů Orffova instrumentáře HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby Orientace v prostoru - reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách POSLECHOVÉ ČINNOSTI Hudební styly a žánry - hudba taneční, ukolébavka Interpretace hudby - slovní vyjádření	

ročníkové výstupy – 2.ročník	učivo - 2. ročník	PT
žák: HV-3-1-01 zpívá v jednohlase HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty - melodizuje jednoduché texty (jména, říkadla) - zopakuje zpívané nebo hrané rytmicko -melodické motivy - doprovází zpěv nebo pohyb tleskáním, pleskáním, luskáním, podupy HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře - technicky správně používá k doprovodné hře jednoduché nástroje Orffova instrumentáře - podle svých možností předvede hru na triangel, zvonkohru a některé tradiční hudební nástroje reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje tempo, dynamiku, směr melodie rozlišuje hlasy a zvuky kolem sebe, zvuk a tón, mluvu a zpěv	VOKÁLNÍ ČINNOST Pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu Hudební rytmus - realizace písni ve 2/4 a 3/4 taktu Dvojhlas a vícehlas - kánon Intonace, vokální improvizace - hudební hry Záznam vokální hudby - nota jako grafický znak pro tón INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST Hra na hudební nástroje - reprodukce motivů pomocí jednoduchých nástrojů Orffova instrumentáře Rytmizace, melodizace, hudební improvizace - hudební hry HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI Taktování, pohybový doprovod znějící hudby - 2/4 takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pohybová improvizace Orientace v prostoru - reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách POSLECHOVÉ ČINNOSTI Kvality tónů - délka, výška Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem - pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná) Hudební styly a žánry - hudba taneční, ukolébavka Interpretace hudby - slovní vyjádření	

ročníkové výstupy – 3. ročník	učivo - 3. ročník	PT
žák:	VOKÁLNÍ ČINNOST	

HV-3-1-01 zpívá v jednohlase HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	Pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu Hudební rytmus - realizace písni ve 2/4 a 3/4 taktu Dvojhlas a vícehlas - kánon Intonace, vokální improvizace - hudební hry Záznam vokální hudby - nota jako grafický znak pro tón INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST Hra na hudební nástroje - reprodukce motivů a jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů Orffova instrumentáře Rytmizace, melodizace, hudební improvizace - hudební hry HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI Taktování, pohybový doprovod znějící hudby - 2/4 a 3/4 takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pohybová improvizace Orientace v prostoru - reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách POSLECHOVÉ ČINNOSTI Kvality tónů - délka, výška Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem - pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná) Hudební styly a žánry - hudba taneční, ukolébavka Interpretace hudby - slovní vyjádření	
--	--	--

ročníkové výstupy – 4. ročník	učivo - 4. ročník	PT
žák: zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou slyšenou melodii či píseň využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře vytváří elementární hudební improvizace ztvárňuje hudbu pohybem	VOKÁLNÍ ČINNOST Pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu Hudební rytmus - realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu Dvojhlas a vícehlas - kánon Intonace, vokální improvizace - hudební hry (ozvěna, otázka-odpověď) Záznam vokální hudby - zachycení melodie písni pomocí jednoduchého grafického vyjádření, nota jako grafický znak pro tón, notový zápis jako opora při realizaci písni INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST Hra na hudební nástroje - reprodukce motivů pomocí jednoduchých nástrojů Orffova instrumentáře Rytmizace, melodizace, hudební improvizace - hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu), hudební hry (ozvěna, otázka-odpověď) Záznam instrumentální melodie - čtení rytmického schématu jednoduchého motivku, využití notačních programů HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI Taktování, pohybový doprovod znějící hudby - 2/4, 3/4 a 4/4 takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová improvizace	

	Orientace v prostoru - utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách POSLECHOVÉ ČINNOSTI Kvality tónů - délka, síla, výška Vztahy mezi tóny - souzvuk, akord Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem - rytmus, melodie, gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná) Hudební styly a žánry - hudba taneční, pochodová, ukolébavka Interpretace hudby - slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)	
--	---	--

ročníkové výstupy – 5. ročník	učivo - 5. ročník	PT
žák: HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not HV-5-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby HV-5-1-05 vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	VOKÁLNÍ ČINNOST Pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu Hudební rytmus - realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu Dvojhlas a vícehlas - kánon, lidový dvojhlas Intonace, vokální improvizace - diatonické postupy v durových a mollových tóninách, hudební hry (ozvěna, otázka-odpověď) Záznam vokální hudby - zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření, nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST Hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat a jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů Orffova instrumentáře Rytmizace, melodizace, hudební improvizace - tvorba přede her, mezihry a doher s využitím tónového materiálu písní, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu), hudební hry (ozvěna, otázka-odpověď), jednodílná písňová forma Záznam instrumentální melodie - čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI Taktování, pohybový doprovod znějící hudby - 2/4, 3/4 a 4/4 takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních prvků Orientace v prostoru - utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách POSLECHOVÉ ČINNOSTI Kvality tónů - délka, síla, barva, výška Vztahy mezi tóny - souzvuk, akord Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem - rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamická, harmonické změny v hudebním proudu	

	Hudební styly a žánry - hudba taneční, pochodová, ukolébavka Hudební formy - malá písňová forma, rondo, variace Interpretace hudby - slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)	
--	--	--

ročníkové výstupy – 6. ročník	učivo - 6. ročník	PT
žák: HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase - interpretuje lidové a umělé písně na základě svých rozsahových, intonačních a rytmických možností - orientuje se v notovém záznamu - rozpozná výšku tónu(vysoký, nízký), sílu tónu a povahu hraných akordů (dur, moll)	Vokální činnost pěvecký a mluvní projev rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti rozvíjení hudebního rytmu záznam vokální hudby orientace v notovém záznamu	
HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace - dle svých individuálních možností využívá při hudebních aktivitách Orffovy nástroje	Instrumentální činnosti hra na hudební nástroje hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře různé způsoby záznamu hudby	
HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě - elementárním pohybem vyjádří tempo, povahu a náladu dané skladby	Hudebně pohybové činnosti jednoduché vyjádření hudby pohybem pohybový doprovod znějící hudby	
HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku - aktivně vyslechne hudební ukázky různých žánrů - vlastními slovy charakterizuje hudební skladby - vytváří si vlastní úsudek a preference HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Poslechové činnosti hudební dílo a jeho autor hudební styly a žánry interpretace znějící hudby	

ročníkové výstupy – 7. ročník	učivo - 7. ročník	PT
žák: HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase - interpretuje lidové i umělé písně na základě svých rozsahových, intonačních a rytmických možností - správně artikuluje a při zpěvu využívá základy frázování - zapojuje při zpěvu správné dýchání	Vokální činnost hlasová hygiena pěvecký a mluvní projev prvky pěvecké techniky (dýchání, elementární frázování) rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti rozvíjení hudebního rytmu záznam vokální hudby orientace v notovém záznamu	
HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace - dle svých individuálních možností využívá při hudebních aktivitách Orffovy nástroje	Instrumentální činnosti hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře hra na hudební nástroje záznam hudby	
HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě - elementárním pohybem vyjádří a doprovodí znějící hudbu	Hudebně pohybové činnosti pohybový doprovod znějící hudby pohybové vyjádření hudby – pantomima, improvizace	

HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění - soustředěně vyslechne hudební ukázky - vlastními slovy charakterizuje a hodnotí hudební skladby - vytváří si vlastní úsudek a preference	Poslechové činnosti orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby (hudebně výrazové prostředky a jejich význam) hudební dílo a jeho autor (historické souvislosti, inspirace, život aj.) hudební styly a žánry interpretace znějící hudby	
---	---	--

ročníkové výstupy – 8. ročník	učivo - 8. ročník	PT
žák: HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase - interpretuje lidové i umělé písně na základě svých rozsahových, intonačních a rytmických možností - rozšiřuje si hlasový rozsah - orientuje se v notovém záznamu melodie - při zpěvu zapojuje správné dýchání	Vokální činnosti hlasová hygiena pěvecký a mluvní projev rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti rozvíjení hudebního rytmu záznam vokální hudby orientace v notovém záznamu	
HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace - využívá hudební nástroje k doprovodu pěveckých projevů - dle svých individuálních možností využívá při hudebních aktivitách Orffovy nástroje	Instrumentální činnosti hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře různé způsoby záznamu hudby tvorba doprovodů s využitím počítače, notační programy	
HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě - pohybově reaguje na změny v proudu znějící hudby - elementárním pohybem vyjádří a doprovodí znějící hudbu	Hudebně pohybové činnosti pohybové vyjádření hudby pohybový doprovod znějící hudby	
HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období - v klidu a pozorně vyslechne krátké ukázky skladeb různých hudebních žánrů - rozlišuje a zařazuje skladby do jednotlivých období - slovně charakterizuje a hodnotí hudbu - vytváří si vlastní úsudek a preference HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Poslechové činnosti orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby (hudebně výrazové prostředky a jejich význam) hudební dílo a jeho autor hudební styly a žánry mezioborové přenesení hudebních znalostí hodnocení hudebních ukázek orientace v kulturním dění města a okolí	

ročníkové výstupy – 9. ročník	učivo - 9. ročník	PT
žák: HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase - rozšiřuje si hlasový rozsah - dokáže správně nasadit tón, správně dýchat - interpretuje lidové i umělé písně na základě svých rozsahových, intonačních a rytmických možností - orientuje se v notovém záznamu melodie	Vokální činnost pěvecký a mluvní projev prvky pěvecké techniky rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti rozvíjení hudebního rytmu záznam vokální hudby orientace v notovém záznamu	

HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace - vyjadřuje hudební i nehmotné představy a myšlenky pomocí hudebního nástroje - dle svých individuálních možností využívá při hudebních aktivitách Orffovy nástroje	Instrumentální činnosti používání Orffových nástrojů různé způsoby záznamu hudby tvorba doprovodů s využitím počítače, notační programy	
HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě - pohybově doprovází znějící hudbu (taneční kroky, taktování) - rozpozná jednoduché tance (polka, valčík)	Hudebně pohybové činnosti pohybový doprovod a pohybové vyjádření hudby orientace v prostoru	
HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období - v klidu a pozorně vyslechne krátké ukázky skladeb různých hudebních žánrů - rozlišuje a zařazuje skladby do jednotlivých období - slovně charakterizuje a hodnotí hudbu - vytváří si vlastní úsudek a preference HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Poslechové činnosti orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby (hudebně výrazové prostředky a jejich význam) hudební dílo a jeho autor (historické souvislosti, inspirace, život aj.) hudební styly a žánry interpretace hudebních ukázek mezioborové přenesení hudebních znalostí orientace v kulturním dění města a okolí	

5.7.2 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Název vyuč. předmětu: **Výtvarná výchova (HV)**

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vzdělávací obor: Výtvarná výchova

Ročník: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

Týdenní časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících:

časová dotace/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
povinná	1	1	1	1	1	2	1	1	1
disponibilní							+1		
celkem	1	1	1	1	1	2	2	1	1

A.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

vyučovací předmět Výtvarná výchova je vyučován ve všech ročnících I. a II. stupně ZŠ. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů v rámci vzdělávacího oboru Výtvarná výchova, který společně s Hudební výchovou spadá do vzdělávací oblasti Umění a kultura, stanovených RVP ZV. Obsahem je také naplňování očekávaných výstupů v rámci průřezových témat, které s tímto vzdělávacím oborem přímo souvisí nebo se jich v průběhu vyučování práce žáků nepřímo dotýká.

Časová dotace vzdělávací oblasti Umění a kultura je podle rámcového učebního plánu na I. stupni 12 hodin. Výtvarné výchově je věnováno celkem 7 hodin, které jsou časově rozděleny následovně: v 1., 2. a 3. ročníku je časová dotace 1 hodina VV týdně, ve 4. a 5. ročníku je časová dotace tohoto předmětu 2 vyučovací hodiny týdně.

Na II. stupni ZŠ je to 10 hodin. Výtvarné výchově je přitom věnováno 6 hodin. V 6. a 7. ročníku je časová dotace předmětu 2 vyučovací hodiny týdně, v 8. a 9. ročníku je do 1 hodina týdně. Výuka v rámci výtvarné výchovy probíhá v kmenových třídách na I. stupni, na II. stupni žáci navštěvují kreslírnu s přizpůsobeným zařízením (lavice s polohovatelnou stolní deskou a pultíky na odložení výtvarných pomůcek), se kterou sousedí kabinet výtvarné výchovy s náhradními výtvarnými pomůckami. Podle potřeby může výuka probíhat také v interiérech a exteriérech školy (kresba, malba, fotografie). Součástí výtvarné výchovy jsou prezentace výtvarných prací žáků (na chodbách školy, v rámci soutěže u příležitosti Den Země atd.).

Během hodin výtvarné výchovy žáci pracují většinou samostatně, příp. ve skupinách v případě větších výtvarných prací nebo projektů. Vybraní žáci pomáhají také s výtvarnou výzdobou školy.

Během výuky je kladen důraz na pozitivní podporu tvořivého přístupu k předkládaným výtvarným námětům. Tvořivý přístup je hlavním přínosem pro výuku VV podle RVP ZV. Jednotlivá témata a náměty jsou voleny tak, aby každý žák mohl podle svých individuálních možností rozvíjet svou originalitu a tvořivost, smyslovou citlivost (zejména zrak a schopnost vizuálně ztvárnit své vnitřní zkušenosti a prožitky) a na základě toho se zapojit do procesu komunikace a diskuzí. Aby bylo dosaženo cílů tohoto učebního předmětu, je důležité, aby ve třídě během procesu tvorby vládla příjemná a uvolněná atmosféra, žáci se nebáli otevřeně mluvit s učitelem o svých zkušenostech a způsobech jejich zachycení ve vizuální formě, učitel žáky motivuje a povzbuzuje k činnosti, svým citlivým přístupem odstraňuje jejich obavu z neúspěchu, citlivě koriguje jejich tvorbu a na základě předkládání tipů s další možností využití v tvořivém procesu podněcuje aktivitu žáků. Učitel citlivě hodnotí výsledné práce žáků a svým vlastním příkladem je učí také citlivě hodnotit práce mezi sebou vzájemně (učí je v každém díle vidět něco zajímavého a jedinečného – způsob zachycení, netradiční pohled, postup při práci v rámci dané výtvarné techniky atd.). Vyučující v hodinách výtvarné výchovy respektuje vývojové zvláštnosti každého dítěte (např. potíže s jemnou motorikou), respektuje také výtvarné typologické odlišnosti jednotlivých žáků.

V rámci učiva je ponechán volný prostor nejen učiteli, ale určitá volnost je ponechána i žákům (např. co se týká volby výtvarné techniky atd.). Je třeba podporovat náměty, se kterými přijdou žáci sami, rozvíjet dialog a přihlídnout k zájmům žáků. Proto jsou tematické plány volného charakteru a nejsou striktně závazné. Náročnost výtvarných prací se rok od roku zvyšuje, což souvisí se zráním a postupným osvojováním jednotlivých technik u žáků. Některá témata se objevují pravidelně napříč ročníky, jelikož poskytují prostor pro neustálé zlepšování a zdokonalování. Cílem je vybavit děti základními vědomostmi z oblasti výtvarného umění a dovednostmi (týkají se osvojování jednotlivých výtvarných technik) a tím vytvářet předpoklady pro rozvoj výtvarného myšlení a vnímání výtvarného umění citem. K tomu dopomáhá právě osobní výtvarná tvorba, kde žák rozvíjí svoje dovednosti, překonává na této cestě překážky a snaží se překonat neúspěch neustálým zkoušením a překonáváním svých dosavadních výsledků. Žák dostává v hodinách VV příležitost osobitě se vyjadřovat, experimentovat s výtvarnými prostředky v rámci výtvarných technik, hledat různé kombinace a vlastní postupy tvorby, které vedou k dosažení požadovaného vzhledu a efektu ve vizuální formě umění. Učitel umožňuje prostřednictvím prezentace výtvarných děl v průběhu vývoje výtvarného umění žákům neformální kontakt s výtvarným uměním, prostřednictvím popisu a diskuze nad díly kultivuje schopnost smyslového vnímání (barevnost, rozvržení ploch v celku, rozmístění objektů, vyváženost díla, poměr mezi pozadím a figurou atd.). Tím u žáků vytváří pozitivní postoj k uměleckým dílům a hodnotám vytvářených v rámci vizuální tvorby v minulosti i současnosti. Důležitým cílem v rámci tohoto vyučovaného předmětu je pěstovat u žáků respekt k jedinečnosti a přijetí faktu, že v umění neexistuje jeden univerzální správný postoj, toleranci k mnohočetnosti, různosti pohledů na zobrazovanou skutečnost.

Učivo vzdělávacího předmětu Výtvarná výchova je členěno podle RVP ZV na I. a II. stupni ZŠ do třech obsahových domén a je realizováno prostřednictvím nejrůznějších tvůrčích činností, ve kterých žák uplatňuje vlastní tvorbu, smyslové vnímání a individuální interpretaci výtvarného námětu.

1. doména: rozvíjení smyslové citlivosti – rozšiřování schopností co nejdiferencovanějšího rozeznávání jednotlivých vizuálních kvalit výtvarných děl a interakcí s realitou i vizuálně obraznými vyjádřeními
2. doména: uplatňování vlastní subjektivity – propojení vlastních zkušeností a emocionálních prožitků s vizuálně obraznými vyjádřeními, uvědomování si podílení těchto okolností na vlastním výtvarném vyjádření, vnímání a také výsledcích tvorby
3. doména: ověřování komunikačních účinků – vytváření a hledání komunikačního obsahu vizuálně obrazných vyjádření v různých podmínkách, hledání kontextů pro pochopení vizuálně obrazných vyjádření (repertoár výtvarného umění a dalších obrazových médií – televize, fotoaparát ...)

A.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy, které vedou v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

Učitel vede žáky k poznatku, že svět kolem nás lze poznávat i jinak než racionální cestou, kdy umění tvoří nezastupitelnou součást lidské existence od počátků lidské existence až dosud. Žáci poznávají vývoj vizuálního zobrazení a využívaných technik v průběhu času, poznávají kulturní dědictví nejen své země, ale i zemí ostatních, jsou schopny komparace – srovnání umění, na které jsme zvyklí, s jeho obměnami a geograficky vázanými obměnami (viz africké naivní umění atd.). Vyučující respektuje věkové zvláštnosti a individuální potřeby dítěte, svým příkladem je vede ke vzájemné toleranci, podporuje samostatnost a tvořivost žáků a citlivě je motivuje k samostatnému experimentování na poli výtvarného umění. Vede žáky ke schopnosti využívat své dosud získané zkušenosti, své prožitky, představy a smyslové vjemy pro rozvoj vlastní umělecké tvorby, rozvíjí u nich dovednost sebehodnocení a citlivého hodnocení výtvarných projevů druhých.

Kompetence k řešení problémů

Učitel motivuje žáka k tvorbě, předkládá mu různé varianty možného výtvarného řešení zadaného problému a pomáhá mu citlivě překonávat počáteční neúspěchy. Podporuje týmovou práci a pomoc při řešení problémů (pomoc mohou žáci najít i u spolužáka, který se výtvarnému umění více věnuje, např. navštěvuje kroužek ZUŠ). Učitel udržuje ve třídě příjemnou atmosféru, podporuje otevřenou komunikaci.

Kompetence komunikativní

Učitel postupně (přiměřeně věku) zasvěcuje žáky do principů nového způsobu komunikace – komunikace obrazy, vizuálním vyjádřením. Ukazuje žákům, jak jsou postupy z minulosti využívány i dnes jako komunikační prostředky (sdělení ve formě reklam, retušovaných fotografií za účelem nastínění dokonalosti atd.). Vede je k toleranci k názorům druhých, žáci umí citlivě vyjádřit svůj názor na výsledkem výtvarné práce druhých lidí (ať již ostatních umělců nebo spolužáků). Rozvíjí u žáků dovednost využívat jazyk výtvarného umění – specifické výtvarné pojmy (žáci vědí, co tyto pojmy znamenají a sami je dovedou aktivně využívat při diskuzích a reflexi uměleckých děl). Učitel vede žáky k osvojení dovednosti vlastní interpretace výtvarného vyjádření.

Kompetence sociální a personální

Během hodin je na základě příkladu učitele rozvíjena schopnost žáků nabídnout ostatním tipy pro nalezení řešení výtvarného problému, citlivě poskytnout druhému subjektivní zpětnou vazbu při vzájemném hodnocení výtvarných prací (ocenění, co se mi líbilo, co bych já sám udělal jinak). Učitel v rámci vyučování uplatňuje individuální přístup a bere ohled na vývojové a typologické zvláštnosti ve výtvarném projevu jednotlivce, vede se žáky otevřený dialog, při kterém dochází ke vzájemné výměně zkušeností, postřehů a citových postojů k zobrazovanému námětu, příp. způsobu využití techniky atd. Učitel obeznámí na začátku školního roku žáky s pravidly, která budou ve skupině po dobu VV dodržována, může dojít k rozdělení rolí v kolektivu (rozdávání čtvrtků, pomoc s pomůckami, dozor na úklid pracovní plochy). Podpora asertivního chování, sebedůvěry uplatňované při samostatné umělecké tvorbě a sebeúcty žáků k sobě samým i ve vzájemných vztazích.

Kompetence občanské

Seznámení s hodnotami naší státní kultury, pěstování občanské hrdosti ve vztahu ke kulturnímu a historickému dědictví, respektování věkových, vývojových, sociálních a etnických zvláštností žáků, posilování udržování příjemné a pozitivní atmosféry během samostatné žákovské tvorby v hodinách VV.

Kompetence pracovní

Učitel seznamuje žáky se zásadami udržování estetického pracovního prostředí – na začátku školního roku stanoví pravidla pro práci v hodinách výtvarné výchovy, vede žáky k automatickému udržování pořádku na pracovní ploše lavice a bezprostředního okolí. Žáci se svou uměleckou výtvarnou tvorbou podílí na zkrášlování prostředí třídy a chodeb školy (nástěnky a další plochy jsou využívány jako nástroj prezentace žákovských prací). Díky výzdobě kmenových tříd a kreslírny obrazovými reprodukcemi je utvářeno tvořivost podporující a podnětné prostředí. Ve hodinách výtvarné výchovy jsou využívány vhodné materiály, nástroje a technologie (vybrané přiměřeně věku a dovednostem žáků, výtvarnému námětu a cíli umělecké tvorby), které odpovídají zásadám bezpečnosti práce dětí.

Kompetence digitální

Žáci dovedou za požadovaným účelem využívat grafické programy (Gimp, Malování, Canva, Pic Collage atd.). Dovedou zde vytvořit obrazové koláže, plakát, pohlednici, přání, také jednoduché ozvučené video. Žáci dovedou používat filtry u fotografií a úpravy tak, aby dosáhli požadovaného efektu (např. rozmazání, zaostření, úprava barevnosti, potlačení rušivého pozadí atd.). Zároveň sami dovedou výše uvedené programy samostatně využívat pro své vlastní potřeby (např. úprava fotek, tvorba koláží, videí pro sociální sítě – praktické využití poznatků i v osobním životě). Žáci znají a využívají různé webové portály jako zdroj inspirace pro svou vlastní výtvarnou tvorbu (Pinterest, vytvarne-namety.cz, videa na YouTube – Jak nakreslit/namalovat ...). Kromě klasické ruční tvorby s využitím papíru a kresebných/malířských pomůcek si žáci mohou v hodinách VV vyzkoušet také kresbu na tabletu.

A.3 Průřezová témata

Do předmětu Výtvarná výchova jsou zařazeny následující tematické okruhy průřezových témat. Realizují se formou samostatné nebo skupinové práce, příp. formou projektů prostřednictvím činnosti žáka, diskuzí, řešení problémových úloh výtvarného charakteru.

Osobnostní a sociální výchova

Z části Osobnostní rozvoj je realizován tematický okruh Rozvoj schopností poznávání (rozvoj a kultivace smyslového vnímání, schopnost řešit na základě získaných zkušeností výtvarný problém, poznávání světa kolem nás s využitím uměleckých prostředků), Sebeznání a sebepečení (já jako zdroj informací o sobě – moje tělo, moje prožitky, city, smyslové vnímání a v paměti uložené zkušenosti, moje vztahy k druhým lidem, asertivita, empatie), Kreativita (hledání nových a netradičních náhledů na zobrazovanou skutečnost, využití výtvarných prostředků za účelem dosažení kýženého vizuálního efektu a jejich kombinace, hledání nových možností řešení výtvarných problémů na základě nových zkušeností a dostatečných vizuálních podnětů), Komunikace (řeč těla, zvuků, neverbální sdělování – postoje, gesta, symbolické vyjádření ve výtvarném umění), Kooperace a kompetice (seberegulace, dovednost navazovat na druhé, komunikace, podřízení se, převzetí velitelské role a organizace práce ve skupině, najetí vyhovující pozice v týmu spolužáků), Poznávání lidí (jejich prožitků, snů, představ, způsobů náhledu na svět, úrovně smyslového vnímání), Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika.

(OSV1, OSV2, OSV3, OSV4, OSV5, OSV6, OSV7, OSV8, OSV9, OSV10, OSV11)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Tematický okruh Evropa s vět nás zajímá (poznávání odlišných pohledů na okolní svět a procesy v něm probíhající z hlediska jiných národů, srovnání s vlastním kulturním laděním předávaným výchovou a okolní společností, role naší země a ostatních států ve vývoji výtvarného umění s důrazem na umělecké směry a největší osobnosti na poli výtvarného umění)

(GV1)

Multikulturní výchova

Tematický okruh Lidské vztahy (vztahy mezi kulturami, jejich ovlivňování a vzájemné obohacování v rámci výtvarného umění v závislosti na geografických podmínkách, pěstování pochopení a tolerance k odlišnému vizuálnímu vyjádření jiných národů a národnostních menšin)

(MUV2)

Environmentální výchova

Tematický okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí (realizovány zejména v rámci projektu Den Země, hledání způsobů dalšího využití nepotřebných materiálů kolem nás ve výtvarné tvorbě – recyklace odpadního materiálu – plasty, zbytky látek, popsaný papír atd.), Vztah člověka k prostředí (životní styl lidí), Ekosystémy

(EV1, EV2, EV3, EV4)

Mediální výchova

Z tematických okruhů receptivních činností je realizováno jako průřezové téma Fungování a vliv médií ve společnosti (důraz na záměrné zkrácení reality – kult dokonalosti, proces vývoje animace – od fotografií k počítačové animaci, uplatnění fotografie ve výtvarném umění, film jako vizuální tvorba v pohybu, reklama a její nástrahy atd.), z tematických okruhů produktivních činností je realizováno průřezové téma Tvorba mediálního sdělení (pracovní postupy, znaky a cíl mediálního sdělení, hodnocení mediální produkce).

(MED5, MED6, MED7)

A.4 Mezipředmětové souvislosti

1. stupeň – často využívány vazby žáků na předmět Český jazyk (uplatnění znalostí pohádek a dětských příběhů, znalost elementů na knižním přebalu jako podklad pro vytvoření vlastní animace ke zvolené dětské knížce), Prvouka (především znalosti přírody a jednoduchých procesů, které v ní probíhají, znalost jednotlivých ekosystémů, kresba/malba rostlin a zvířat – uplatnění znalostí anatomie těl atd., barevné proměny v rámci střídání ročních období), další provázanost s Vlastivědou (využití znalostí z historie, seznámení s historickými fakty z hlediska výtvarného umění, odraz doby ve způsobu vizuálního zobrazení, využití znalostí o památkách v regionu, kresba/malba zručského zámku, poznání hlavních kulturních památek ČR), s Pracovním vyučováním (propojenost námětů, procvičování jemné motoriky a dovedností práce s různými nástroji a materiály), s Hudební výchovou (vyjádření emocionálního prožitku navozeném poslechem hudby, hudba jako pomocník při vizuálním vyjádření)

2. stupeň – propojenost s předmětem Český jazyk (ilustrace literárních prací, básní, využití znalostí příběhů klasické literatury, které žáci zúročí ve své výtvarné tvorbě), s Hudební výchovou (vzájemná propojenost těchto výchov na základě uměleckých směrů)

a jejich hlavních znaků, hudba jako nástroj naladění atmosféry vedoucí spontánně k výtvarnému vyjádření, vizuální vyjádření hudebního prožitku), s Dějepisem (umělecké slohy a jejich znaky, odraz doby ve výtvarném umění), s Matematikou a Fyzikou (zákony perspektivy a jejího výtvarného zobrazení, teorie barev – různé vlnové délky, ultrafialové a infračervené záření, utváření barev pod vlivem světla), s Dílnami a Technickými činnostmi (prohloubení zručnosti a schopnosti pracovat s různými nástroji, materiály), provázanost se Zeměpisem (tvorba symbolické mapy ČR/Evropy – důležitá znalost hlavních symbolů jednotlivých států), provázanost s předmětem INF (mediální tvorba, využití výtvarných principů aplikovaných v rukodělných aktivitách prostřednictvím mediálních nástrojů – PC, fotoaparát, grafické editory v počítači)

A.5 Způsob hodnocení žáků

Způsob hodnocení výtvarných prací žáků je popsán v samostatném dokumentu, který je součástí Školního řádu, viz. odstavec Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Podklady pro hodnocení za pololetí: nejméně 4 známky za pololetí, v případě dlouhodobé absence je nutno dodatečně doložit výtvarné práce vytvořené v rámci domácí přípravy (žadá učitel tak, aby byly zastoupeny hlavní techniky – kresba, malba, grafické práce), žáci jsou vždy na začátku školního roku seznámeni se způsoby hodnocení výtvarných prací.

A.6 Formy a metody výuky

Výuka v rámci Výtvarné výchovy probíhá v kmenových třídách na I. stupni, na II. stupni žáci dochází do kreslírny. V případě potřeby a vhodného počasí lze realizovat výuku v plenéru (kresba krajiny, zachycení perspektivy na základě zobrazení domů v ulici, kresba budovy školy atd.), během tvorby jsou využívány jako předloha určená k popisu způsobů zachycení zobrazovaného námětu interaktivní tabule a dataprojektor, stejně jako obrazové materiály ve výtvarných encyklopediích, časopisech, na internetových stránkách světových galerií, příp. učitel využívá barevně vytištěné reprodukce děl. Do hodiny VV jsou zařazovány náměty tak, aby se žáci seznámili s co největší počtem existujících výtvarných technik (včetně upozornění na mediální tvorbu, kterou žáci realizují v předmětu Informatika, příp. volitelný předmět Digitální technologie), nástroje a materiály pro uměleckou tvorbu jsou voleny s ohledem na věk, zručnost a námět práce, někdy je žákům ponechána volnost ve výběru techniky. Cíle jsou naplňovány na základě samostatné činnosti žáka, modelových i reálných situací, diskuzí.

A.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

výstupy 1. - 3. ročník	učivo - 1. - 3. ročník	PT
žák: VV-3-1-01 rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI Prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie (vločky), tvary (skládání obrázků z mozaiky), objemy (základy stínování), barvy (malba čehokoliv), objekty(kresba a malba zátiší) Uspořádání objektů do celků - práce s plochou čtvrtky, uvědomování si velikosti (člověk x budova), základy perspektivy (velikost objektu vzadu a vpředu) Reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly - malba na základě slyšené melodie, vyjádření textury při kresbě nebo malbě (kůra stromu), malba ovoce podle Kimovy hry (ochutnávka ovoce a následná malba) Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - plakát (grafická úprava + práce s textem), variace na známá výtvarná díla, komiks UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - vyjádření emocí (studie mimiky při kresbě nebo malbě objektu, fantazie (kresba 3 zvířat do jednoho objektu) Typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, volná malba, skulptura (postava z moduritu, hlíny), komiks, fotografie Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (kresba stojící postavy versus postava v pohybu), hledisko jejich motivace (srovnání na ukázka realita x fantazie)	

	OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ Osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých - účinky barev) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupiny, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu) Proměny komunikačního charakteru - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění (komiks pobavení x realistická tvorba zamyšlení)	
--	---	--

výstupy 4. - 5. Ročník	učivo - 4. - 5. ročník	PT
žák: VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů VV-5-1-02 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností VV-5-1-03 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě VV-5-1-04 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky VV-5-1-05 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace VV-5-1-06 nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI Prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru Uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření Reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních prostředků vnímatelnými ostatními smysly Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby Typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textů. volná malba, socha, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ Osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - komunikace se spolužáky,	

	rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje	
	Proměny komunikačního charakteru - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	

ročníkové výstupy 6. - 9. ročník	učivo - 6. - 9. ročník	PT
žák: <i>VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků</i> <i>VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie</i> <i>VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace</i> <i>VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření</i> <i>VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazového vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku</i> <i>VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických zkušeností i z osobních zkušeností a prožitků</i> <i>VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření</i>	ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI Prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu - vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření Reflexe a vztahy zrkadlového vnímání ke vnímání ostatními smysly - vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace Typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, objekty, ilustrace textů. volná malba, socha, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ Osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace Proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných	

	vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti	
--	--	--

5.8. ČLOVĚK A ZDRAVÍ

5.8.1 TĚLESNÁ VÝCHOVA

Název vyuč. předmětu: **Tělesná výchova (TV)**

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vzdělávací obor: Tělesná výchova

Ročník: 1.,2.,3.,4.,5.,

Týdenní časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících:

časová dotace/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
povinná	2	2	2	2	2				
disponibilní									
celkem	2	2	2	2	2				

A.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět tělesná výchova představuje nejdůležitější formu pohybového učení. Je hlavním zdrojem poznatků, organizačních návyků, pohybových činností a dalších námětů pro zdravotně zaměřené, rekreační a sportovní využití pohybu v režimu školy i mimo něj. Žáci se učí používat pohybové činnosti v různém prostředí s různými účinky, zvykají si na různé sociální role, které vyžadují spolupráci a odpovědnost za zdraví své a svých spolužáků. Významné je zde propojování pohybových činností s dalšími oblastmi vzdělávání.

A.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence k učení

- seznamujeme žáky s obecně používanými termíny a učíme je dávat do obecných souvislostí
- učíme žáky vyhledávat a třídit informace samostatně či ve spolupráci s ostatními žáky
- vedeme je k chápání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní a sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- prožívání souvislostí mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou
- získání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému řešení problému na základě získaných dovedností
- snažíme se u žáků o pochopení významu kontroly dosažených výsledků
- vybízíme žáky k uvědomění si, že problém může mít více správných řešení
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnění způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- přemýšlení o problému při zvládnutí cviku, sportovního prvku a hledání tréninkové cesty k jeho odstranění
- hledání vhodné taktiky v individuálních i kolektivních sportech.

Kompetence komunikativní

- podporujeme žáky k vyjadřování svého názoru a naslouchání názorům druhých
- vedeme je ke komunikaci se spolužáky, učiteli i ostatními dospělými ve škole i mimo ni
- vybízíme žáky k otevřené diskusi k podpoře zdravých životních návyků
- vyslechnutí a přijetí pokynů vedoucího družstva
- otevírání prostoru diskusi o taktice družstva, spolupráce v družstvu
- využívání tělocvičného názvosloví, smluvených povelů, signálů
- pořizování záznamů a obrazových materiálů ze sportovních činností a jejich prezentace

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky spolupracovat uvnitř kolektivu
- samostatným řešením přiměřených úkolů umožňujeme dosažení pocitů sebeuspokojení a sebeúcty
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností
- vytváření pozitivní představy o sobě samém, ovládání jednání a chování
- dodržování pravidel fair play
- prezentace a podpora myšlenek olympijského hnutí

- rozvoj spolupráce uvnitř kolektivu sportovního družstva
- rozdělování a přijímání úkolů v rámci sportovního družstva.

Kompetence občanské

- vedeme žáky ke schopnosti poskytnutí první pomoci v rámci svých možností a odpovědnému chování v krizových situacích
- vedeme žáky k dodržování pravidel zdravého životního stylu
- vybízíme žáky k respektování individuality každého člověka
- aktivní zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci
- objasnění a podání příkladů potřeby dodržování hygieny při tělesných aktivitách
- první pomoc při úrazech lehčího charakteru
- ochrana zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- odmítání útlaku a hrubého zacházení

Kompetence pracovní

- umožňujeme přistupovat kriticky k výsledkům, kterých dosáhli,
- učíme je stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce
- vedeme žáky k dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce
- příklady nutnosti dodržování pravidel ve sportu, v celém životě,
- vyhledávání možných rizik při pohybových činnostech a hledání cest jejich minimalizace,
- zpracovávání a prezentace naměřených výkonů.

A.3 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Tělesná výchova jsou integrovány následující tematické okruhy průřezových témat, které se realizují formou samostatné nebo skupinové práce, formou projektů.

A.4 Mezipředmětové souvislosti

Tělesná výchova je propojena i s hudební a výtvarnou výchovou (děti vyjadřují hudbu pohybem, estetickým cítěním). Při cvičení s náčiním rozvíjí hrubou a jemnou motoriku i koordinační schopnosti.

A.5 Způsob hodnocení žáků

Hodnocení žáka je zpracováno v samostatném dokumentu, který je součástí Školního řádu, viz. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Podklady pro hodnocení za pololetí: nejméně 4 známky za pololetí (v případě dlouhodobé absence rozhodne o jejich počtu vyučující, známky lze nahradit např. zpracováním samostatné práce s využitím nastudovaného učiva). Individuální sebehodnocení žáka na konci každé hodiny. Žáci jsou seznámeni s kritérii celkového hodnocení na začátku školního roku, dále jsou seznámeni s kritérii hodnocení každé zadané práce nebo aktivity.

A.6 Formy a metody výuky

Výuka probíhá v tělocvičně a ve sportovním areálu školy. Využívá se dostupných výukových programů, multimediálních zařízení a různých organizačních forem práce, vedoucích k posílení fyzické zdatnosti a přijetí zdravého životního stylu.

A.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

ročníkové výstupy – 1. ročník	učivo- 1. ročník	PT
žák: TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení - zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodu míčkem - zvládá základní techniku nízkého a polovysokého startu TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích - chová se bezpečně a uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických činnostech, za pomoci učitele dodržuje stanovená pravidla při cvičení, reaguje na pokyny TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy - dovede se samostatně převléknout do cvičebního úboru TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci - reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele - zvládá základní pojmy související s během, skokem do dálky a hodem	Atletika Základní pojmy týkající se běhů, skoků, hodů názvy částí atletického hřiště základy bezpečnosti při atletických činnostech zjednodušené startovní povely a signály vhodné oblečení pro atletické činnosti Běh průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti základy nízkého a polovysokého startu rychlý běh na 20 až 40 m motivovaný běh v terénu až do 10 minut (běh prokládaný chůzí, souvislý běh podle úrovně žáků) Skok průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti odraz z místa skok do dálky z místa Hod průpravná cvičení pro hod kriketovým míčkem hod míčkem z místa	
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - zvládá základní gymnastické držení těla - uvědomuje si, že při zpevnění těla se provádějí gymnastická cvičení snáze TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení - zvládá kotoul vpřed, skoky prosté snožmo z trampolíny - zvládá základy gymnastického odrazu - zvládá základy chůze na lavičce s dopomocí učitele - zvládá základy šplhu s dopomocí učitele TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy - uplatňuje pravidla bezpečnosti při gymnastických cvičení a za pomoci učitele je dodržuje - uvědomuje si možná nebezpečí při cvičení na nářadích a chová se bezpečně TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci - dovede se samostatně převléknout do cvičebního úboru - reaguje na základní pokyny a gesta učitele - zvládá alespoň pasivně základní pojmy osvojených cviků	Gymnastika Základní pojmy základní bezpečnostní pravidla při gymnastickém cvičení vhodné oblečení pro gymnastiku základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného náčiní a nářadí gymnastické držení těla Akrobacie průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed kotoul vpřed průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vzad Přeskok průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z trampolíny skoky prosté odrazem snožmo z trampolíny výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem z trampolíny Lavička (kladinka) chůze s dopomocí Šplh na tyči průpravná cvičení pro nácvik přírazu obounož šplh do výšky max. 2 metrů s dopomocí učitele	
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti šplh do výšky max. 2 metrů s dopomocí učitele TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy - uplatňuje pravidla bezpečnosti při gymnastických činnostech a rytmiizaci, za pomoci učitele je dodržuje - dovede se samostatně převléci do cvičebního úboru	Rytmická a kondiční gymnastika Základní pojmy zásady bezpečnosti při gymnastických činnostech, rytmiizaci vhodné oblečení a obutí pro gymnastickou činnost, rytmiizaci základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty, pohyby různých částí těla) rytmizovaný pohyb, nápodoba pohybem, tvořivé vyjádření rytmu pohybem	

TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci - reaguje na základní pokyny a gesta učitele - zvládání základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůzi, běh, poskoky, obraty, atd.)		
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení - uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim za pomoci učitele zabránit - zvládá v pohybové hře využít i hračky a jiné předměty (mimo tělocvičné nářadí) - uvědomuje si, že lze pohyb spojovat s představou, rytmem, příběhem, pohádkou (slovem), předvede pohyb TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích - zvládá některé pohybové hry a je schopen je hrát se spolužáky - I mimo TV	Pohybové hry Základní pojmy související s osvojenými hrami a používaným náčiním základní organizační povely pro realizaci her základní pravidla osvojovaných her bezpečnost při různých druzích her a v různých podmínkách využití předmětů denní potřeby k pohybovým hrám	
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení - zvládá základní způsoby házení a chytání míče odpovídající velikosti a hmotnosti TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy - uplatňuje pravidla bezpečnosti při sportovních činnostech, za pomoci učitele je dodržuje TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci - zvládá základní pojmy označující náčiní, osvojování dovedností, části hřiště a základní sportovní hry jako je vybíjená	Sportovní hry Základní pojmy spojené s osvojenými činnostmi, náčiním, oblečením pro sportovní hry a částmi sportovního hřiště základy bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách Vlastní nácvik držení míče jednoruč a obouruč manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti na místě a v pohybu - vyvolenou i opačnou rukou základní přihrávky rukou základní sportovní hry – vybíjená se zjednodušenými pravidly na malém hřišti	
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích - v pohybových hrách používá průpravné přetahy a přetlaky	Úpoly v rámci témat „Pohybové hry“ a „Průpravná kondiční cvičení“ je možné zařazovat průpravné přetahy a přetlaky	
ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením - zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním Oslabením	Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení zařazují se pravidelně do pohybového režimu dětí v hodinách TV, především v návaznosti na jejich svalová oslabení, dlouhodobé sezení	
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - chápe důležitost pohybu v přírodě a na čerstvém vzduchu	Turistika a pobyt v přírodě přesun do terénu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody, bezpečnost	
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - adaptuje se na dané podmínky	Hry na sněhu a na ledě	

ročníkové výstupy – 2. Ročník	učivo - 2. ročník	PT
žák: TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení -zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky z místa, hodů míčkem z místa a za chůze TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy - dovede se samostatně převléknout do cvičebního úboru - uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických činnostech a za pomoci učitele je dodržuje	Atletika Základní pojmy týkající se běhů, skoků, hodů názvy částí atletického hřiště základy bezpečnosti při atletických činnostech zjednodušené startovní povely a signály vhodné oblečení pro atletické činnosti Běh průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti základy nízkého a polovysokého startu rychlý běh na 30 až 60 m	

TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci - reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele - zvládá základní pojmy související s během, skokem do dálky a hodem	motivovaný běh v terénu až do 10 minut (běh prokládaný chůzí, dle výkonnosti žáků i souvislý běh, běh k metám, slalom, překážková dráha, štafetový běh) Skok průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti odraz z místa skok do dálky z místa Hod průpravná cvičení pro hod kriketovým míčkem hod míčkem z místa, hod míčkem z chůze, hod míčem na cíl, přihrávky, chytání	
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - zvládá základní gymnastické držení těla - zvládá se soustředit na cvičení, uvědomuje si, že při zpevnění těla se provádějí gymnastická cvičení snáze TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení - zvládá kotoul vpřed, vzad, skoky prosté snožmo z trampolíny - zvládá základy gymnastického odrazu - zvládá základy chůze na lavičce s dopomocí učitele - zvládá základy šplhu s dopomocí učitele TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy - uplatňuje pravidla bezpečnosti při gymnastických cvičení a za pomoci učitele je dodržuje - uvědomuje si možná nebezpečí při cvičení na nářadích a chová se bezpečně - dovede se samostatně převléci do cvičebního úboru TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci - reaguje na základní pokyny a gesta učitele - zvládá alespoň pasivně základní pojmy osvojených cviků a dovede pojmenovat základní gymnastické nářadí a náčiní - užívá osvojované tělocvičné názvosloví na úrovni cvičence	Gymnastika Základní pojmy základní bezpečnostní pravidla při gymnastickém cvičení vhodné oblečení pro gymnastiku základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného náčiní a nářadí gymnastické držení těla soustředění se na cvičení Akrobacie průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed kotoul vpřed průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vzad kotoul vzad Přeskok průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z trampolíny skoky prosté odrazem snožmo z trampolíny výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem z trampolíny švihadla Lavička (kladinka) chůze s dopomocí, přeskoky, přitahování Šplh na tyči průpravná cvičení pro nácvik přírazu obounož šplh do výšky max. 2 metrů s dopomocí učitele	
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení - dovede se samostatně převléci do cvičebního úboru - reaguje na základní pokyny a gesta učitele - zvládá základní estetické držení těla (snaží se o to) - zvládá základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty...) - umí vyjádřit jednoduchou melodii, rytmus pohybem TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy - uplatňuje pravidla bezpečnosti při gymnastických činnostech a rytmizaci, za pomoci učitele je dodržuje	Rytmická a kondiční gymnastika Základní pojmy zásady bezpečnosti při gymnastických činnostech, rytmizaci vhodné oblečení a obutí pro gymnastickou činnost, rytmizaci základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty, pohyby různých částí těla) rytmizovaný pohyb, nápodoba pohybem, tvořivé vyjádření rytmu pohybem soustředění se na hudební a rytmický doprovod, vnímání a prožívání rytmu, tempa a melodie	

TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení - zvládá v pohybové hře využít i hračky a jiné předměty (mimo tělocvičné nářadí) - uvědomuje si, že lze pohyb spojit s představou, rytmem, příběhem, pohádkou (slovem), předvede pohyb TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích - zvládá některé pohybové hry a je schopen je hrát se spolužáky i mimo TV TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy - uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim za pomoci učitele zabránit	Pohybové hry Základní pojmy související s osvojovanými hrami a používaným náčiním základní organizační povely pro realizaci her základní pravidla osvojovaných her bezpečnost při různých druzích her a v různých podmínkách využití předmětů denní potřeby k pohybovým hrám	
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - uplatňuje základní znalosti sportovních her v praxi TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení - zvládá základní způsoby házení a chytání míče odpovídající velikosti a hmotnosti - zvládá základní pojmy používaného náčiní, osvojených dovedností, částí hřiště a nejznámějších sportovních her, jako je vybíjená TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy - uplatňuje pravidla bezpečnosti při sportovních činnostech, za pomoci učitele je dodržuje - uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti	Sportovní hry Základní pojmy spojené s osvojovanými činnostmi, náčiním, oblečením pro sportovní hry a částmi sportovního hřiště základy bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách Vlastní nácvik držení míče jednoruč a obouruč manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti na místě a v pohybu - vyvolenou i opačnou rukou základní přihrávky rukou (jednoruč, obouruč, driblink, vrchní přihrávka) základní sportovní hry – vybíjená se zjednodušenými pravidly na malém hřišti	
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích - v pohybových hrách používá průpravné přetahy a přetlaky	Úpoly v rámci témat „Pohybové hry“ a „Průpravná kondiční cvičení“ je možné zařazovat průpravné přetahy a přetlaky (lano - přetahování družstev)	
ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením - zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním Oslabením	Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení zařazují se pravidelně do pohybového režimu dětí v hodinách TV, především v návaznosti na jejich svalová oslabení, dlouhodobé sezení (držení těla, posilování na žebřinách, cvičení s tyčemi)	
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - chápe důležitost pohybu v přírodě a na čerstvém vzduchu	Turistika a pobyt v přírodě přesun do terénu, chůze v terénu, ochrana přírody, bezpečnost	
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - adaptuje se na dané podmínky		

ročníkové výstupy – 3. Ročník	učivo - 3. ročník	PT
žák: TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení -zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky, hodu míčkem z chůze i z rozběhu - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy - zvládá upravit doskočiště, připravit start běhu (čára), vydat pokyny pro start	Atletika Základní pojmy základní disciplíny, části běžecké dráhy, skokanských sektorů, pomůcky pro měření výkonů, úprava doskočiště základy bezpečnosti při atletických činnostech startovní povely a signály základy techniky běhů, skoků a hodů Běh průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti běžecká abeceda	

- uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických činnostech TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povel k osvojované činnosti a její organizaci - reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele - zvládá aktivně základní osvojované pojmy související s během, skokem do dálky a hodem míčkem	nízký start na povel, polovysoký start rychlý běh do 60 metrů vytrvalostní běh v terénu až do 15 minut (dle výkonnosti žáků) vytrvalostní běh na dráze do 600 metrů Skok průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti skok do dálky s rozběhem (odraz z pásma širokého 50 cm z 3 až 4 dvoj kroků) Hod průpravná cvičení pro hod kriketovým míčkem hod míčkem z místa, hod míčkem z chůze, hod míčkem s rozběhem spojení rozběhu s odhodem	
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení - zvládá základní estetické držení těla (snaží se o to) - zvládá základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůzi, běh, poskoky, obraty ...) - správně provede kotoul vpřed a vzad TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích - aktivně se zapojuje do pohybových činností TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy - uplatňuje pravidla bezpečnosti při gymnastických činnostech a a rytmičtější, za pomoci učitele je dodržuje TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povel k osvojované činnosti a její organizaci - reaguje na základní pokyny a gesta učitele	Gymnastika Základní pojmy základní bezpečnostní pravidla při gymnastickém cvičení základní cvičební polohy, postoje a pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného náradí a náčiní (aktivně) základní záchrana a pomoc při gymnastickém cvičení, vhodné oblečení a obuv průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů atd. (s širším spektrem náčiní) Akrobacie kotoul vpřed a jeho modifikace kotoul vzad a jeho modifikace Přeskok průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku přeskok 2 – 4 dílů švédské bedny odrazem z trampolíny roznožka přes kozu našir odrazem z trampolíny Lavička (kladinka) chůze bez pomoci (různé obměny chůze) Šplh na tyči šplh do výšky 4 metrů bez dopomoci	
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení - zvládá základní estetické držení těla - zvládá základní estetický pohyb těla a jeho částí - snaží se reagovat na hezký i nevládnutý pohyb - zvládá základy tance založené na chůzi, běhu, klusu, na kroku poskočném, přísunném, přeměnném	Rytmičká a kondiční gymnastika Základní pojmy zásady estetického pohybu těla a jeho částí v různých polohách, změny poloh, obměny tempa a rytmu tvořivé vyjádření rytmu pohybem základní tance založené na kroku poskočném, přísunném, přeměnném (seznámení s 2/4 a 3/4 tanečním krokem) bezpečnost při gymnastických činnostech	
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - snaží se samostatně vytvářet pohybové hry, hledat varianty známých her TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení - zvládá minimálně 10 pohybových her a zná jejich zaměření TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy - uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim zabránit	Pohybové hry Základní pojmy související s funkcemi her, pravidly a používaným náčiním variace her jednoho druhu využití přírodního prostředí pro pohybové hry bezpečnost při různých druzích her	

TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - uvědomuje si různá nebezpečí při sportovních hrách a snaží se jim zabránit - zvládá základní pojmy osvojovaných činností - zvládá elementární herní činnosti jednotlivce a využívá je v základních kombinacích i v utkáních podle zjednodušených pravidel - zvládá konkrétní hry zjednodušenými pravidly a dovede je využívat (samostatně nebo za pomoci učitele) - jedná v duchu fair play, za pomoci učitele dodržuje pravidla soutěží TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení - zvládá přihrávky jednoruč, obouruč - chytne míč jednoruč, obouruč - vede míč driblínkem, střelí na koš TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích - spolupracuje při sportovních hrách a utkáních podle zjednodušených pravidel	Sportovní hry Základní pojmy související s osvojovanou činností, základní označení a vybavení hřišť, základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her (miniher) vhodné oblečení a obutí pro sportovní hry Vlastní nácvik přihrávka jednoruč a obouruč (vrchní, trčením) chytání míče jednoruč a obouruč vedení míče driblínkem střelba jednoruč a obouruč na koš (z místa i v pohybu vyvolanou rukou) pohyb s míčem a bez míče, zastavení průpravné sportovní hry, utkání podle zjednodušených pravidel – vybíjená, mini basketbal Plavání základní plavecký výcvik	
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích - v pohybových hrách používá průpravné přetahy a přetlaky	Úpoly v rámci témat „Pohybové hry“ a „Průpravná kondiční cvičení“ je možné zařazovat průpravné přetahy a přetlaky	
ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením - zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním Oslabením	Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení zařazují se pravidelně do pohybového režimu dětí v hodinách TV, především v návaznosti na jejich svalová oslabení, dlouhodobé sezení	
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - chápe důležitost pohybu v přírodě a na čerstvém vzduchu	Turistika a pobyt v přírodě přesun do terénu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody, bezpečnost	
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - adaptuje se na dané podmínky		

ročníkové výstupy – 4. ročník	učivo - 4. ročník	PT
žák: TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her -zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky, hodů míčkem z rozběhu TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka - uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických disciplínách TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny ke svým chybám TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení - zvládá aktivně pojmy související s během, skokem do dálky a hodem míčkem - reaguje na pokyny a signály učitele TV-5-1-08 zorganizuje nenáročnou pohybovou činnosti a soutěže na úrovni třídy	Atletika Základní pojmy základní disciplíny části běžecké dráhy a skokanského sektoru úprava doskočiště startovní povely vhodné oblečení bezpečnost při atletických činnostech Běh průpravná cvičení běžecká abeceda nízký start na povel rychlý běh do 60 metrů vytrvalostní běh na 5 minut Skok do dálky průpravná cvičení skok do dálky z rozběhu odraz z břevna Hod průpravná cvičení hod míčkem z rozběhu propojení odhodu s rozběhem	

TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky		
TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her - šplhá na tyči / na laně - zvládá chůzi po lavičce - zvládá průpravná cvičení pro stoj na rukou - zvládá kotoul vpřed a vzad - zvládá základy gymnastického odrazu z můstku TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka - zvládá základní pomoc a záchranu při cvičení - uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických disciplínách TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti - umí zhodnotit kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny ohledně vlastních chyb TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - reaguje na základní pokyny a gesta učitele	Gymnastika Základní pojmy základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu názvy používaného nářadí a náčiní průpravná cvičení (rozvoj pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů) Akrobacie kotoul vpřed a vzad průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou s pomocí Přeskok průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku, trampolinky Lavička (kladinka) chůze bez pomoci (různé obměny chůze) Šplh na tyči / laně šplh do výšky	
TV-5-1-01 -podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti - dovede samostatně vytvářet pohybové hry a jejich varianty TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her - ovládá různé pohybové hry - hraje konkrétní hry se zjednodušenými pravidly TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka - uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim s pomocí učitele zabránit - uplatňuje pravidla bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - dohodne se na spolupráci družstva a dodržuje ji - reaguje na hráčské funkce v družstvu a dodržuje je v utkáních, uplatňuje zásady fair play TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky - dovede se dohodnout na spolupráci a na jednoduché taktice družstva a dodržuje ji	Pohybové hry Základní pojmy základní pojmy související s funkcemi her, pravidly a používaným náčiním využití přírodního prostředí pro pohybové hry využití netradičního náčiní bezpečnost při různých druzích her Sportovní hry Základní pojmy související s osvojovanou činností, základní označení a vybavení hřišť, základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her (miniher) vhodné oblečení a obutí pro sportovní hry Vlastní nácvik přihrávka jednoruč a obouruč přihrávka vnitřním nártem (po zemi, obloukem) tlumení míče vnitřní stranou nohy driblink, vedení míče střelba jednoruč a obouruč na koš (z místa i v pohybu vyvolenou rukou) utkáni podle zjednodušených pravidel	
TV-5-1-01 -podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti - zařazuje do svého denního režimu cvičení a pohybové dovednosti osvojené v hodinách TV ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele	Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti, cvičení pro správné držení těla, využívání různých druhů úpolů	

ročníkové výstupy – 5. ročník	učivo - 5. ročník	PT
žák: TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her - umí kotoul vpřed i vzad - zvládá základy gymnastického odrazu z můstku - předvádí chůzi na lavičce - šplhá po tyči / laně TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka - uplatňuje základy pravidel bezpečnosti TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - reaguje na základní pokyny a gesta učitele TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	Gymnastika Základní pojmy základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu názvy používaného nářadí a náčiní Akrobacie kotoul vpřed a vzad průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou stoj na rukou Přeskok průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku, trampolínky Lavička (kladinka) chůze bez pomoci Šplh na tyči / laně šplh	
žák: TV-5-1-01 -podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti - dokáže upravit doskočiště, připravit start běhu a vydat povely pro start TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her - zvládá základní techniku nízkého a polovysokého startu - ovládá základní techniku běhů, hodů, skoků TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka - uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických disciplínách TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	Atletika Základní pojmy základní disciplíny pomůcky pro měření výkonů úprava doskočiště startovní povely základy techniky běhů, skoků, hodů Běh běžecká abeceda nízký start na povel i z bloků polovysoký start rychlý běh na 60 metrů vytrvalostní běh Skok do dálky průpravná cvičení skok do dálky z rozběhu odraz z břevna skok do výšky Hod průpravná cvičení pro hod míčkem hod míčkem z rozběhu	
TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her - ovládá konkrétní hry TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka - uvědomuje si různá nebezpečí při sportovních hrách a snaží se jim předcházet TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - dohodne se na spolupráci (jednoduché taktice) družstva a dodržuje ji - uplatňuje zásady fair play jednání ve hře TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	Sportovní hry Základní pojmy základní organizace utkání vhodné oblečení a obutí pro sportovní hry Vlastní nácvik přihrávka jednoruč a obouruč přihrávka vnitřním nártem tlumení míče vnitřní stranou nohy driblink, vedení míče střelba jednoruč a obouruč na koš střelba vnitřním nártem na branku i z pohybu průpravné sportovní hry základní spolupráce ve hře	
TV-5-1-01 -podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	Průpravná, kondiční a relaxační cvičení protahovací a strečinková cvičení dechová cvičení	

<i>TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</i> <i>ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele</i> <i>ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením</i> - zná základní nevhodné činnosti, které ohrožují jeho zdraví <i>ZTV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</i>	cvičení pro správné držení těla	
---	--	--

5.8.2 TĚLESNÁ VÝCHOVA A ZDRAVÍ

Název vyuč. předmětu: **Tělesná výchova a zdraví (TVZ)**
Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vzdělávací obor: Tělesná výchova a zdraví
Ročník: 6., 7., 8., 9.

Týdenní časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících:

časová dotace/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
povinná						3	3	2	2
disponibilní								+1	+1
celkem						3	3	3	3

A.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Tělesná výchova a zdraví – integruje vzdělávací obor Výchova ke zdraví, časová dotace je posílena o 2 hodinu z disponibilní časové dotace

Vzdělávací obor **Tělesná výchova** je hlavním zdrojem poznatků a námětů pro zdravotní, rekreační a sportovní využití pohybu v režimu školy i mimo školu. Přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví a pro pochopení nutnosti zdravotní prevence.

Vzdělávání žáků v tomto vzdělávacím oboru je zaměřeno na:

osvojení pohybové dovednosti, pohybového projevu a správného držení těla, rozvoj zdatnosti, získání orientace v oblasti zdraví (ohrožení či poškození zdraví), regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže způsobené pobytem ve škole, poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty a rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné i duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit.

Vyučování vzdělávacího oboru Tělesná výchova probíhá ve sportovní hale školy a na školním hřišti a v terénu v okolí školy.

V učebním plánu jí je věnována tato časová dotace:

v 6. – 9. ročníku 3 hodiny týdně.

Žákům 6. – 9. ročníku je nabídnut i **lyžařský výcvikový kurz**.

A.2 Výchové a vzdělávací strategie

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence k učení

- seznamujeme žáky s obecně používanými termíny a učíme je dávat do obecných souvislostí
- učíme žáky vyhledávat a třídit informace samostatně či ve spolupráci s ostatními žáky
- vedeme je k chápání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní a sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- prožívání souvislostí mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou
- získání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému řešení problému na základě získaných dovedností
- snažíme se u žáků o pochopení významu kontroly dosažených výsledků
- vybízíme žáky k uvědomění si, že problém může mít více správných řešení
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnění způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- přemýšlení o problému při ovládnutí cviku, sportovního prvku a hledání tréninkové cesty k jeho odstranění
- hledání vhodné taktiky v individuálních i kolektivních sportech.

Kompetence komunikativní

- podporujeme žáky k vyjadřování svého názoru a naslouchání názorům druhých

- vedeme je ke komunikaci se spolužáky, učiteli i ostatními dospělými ve škole i mimo ni
- vybízíme žáky k otevřené diskusi k podpoře zdravých životních návyků
- vyslechnutí a přijetí pokynů vedoucího družstva
- otevírání prostoru diskusi o taktice družstva, spolupráce v družstvu
- využívání tělocvičného názvosloví, smluvených povelů, signálů

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky spolupracovat uvnitř kolektivu
- samostatným řešením přiměřených úkolů umožňujeme dosažení pocitů sebeuspokojení a sebeúcty
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností
- vytváření pozitivní představy o sobě samém, ovládání jednání a chování
- dodržování pravidel fair play
- rozvoj spolupráce uvnitř kolektivu sportovního družstva
- rozdělování a přijímání úkolů v rámci sportovního družstva.

Kompetence občanské

- vedeme žáky ke schopnosti poskytnutí první pomoci v rámci svých možností a odpovědnému chování v krizových situacích
- vedeme žáky k dodržování pravidel zdravého životního stylu
- vybízíme žáky k respektování individuality každého člověka
- aktivní zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci
- objasnění a podání příkladů potřeby dodržování hygieny při tělesných aktivitách
- první pomoc při úrazech lehčího charakteru
- ochrana zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- odmítání útlatu a hrubého zacházení

Kompetence pracovní

- umožňujeme přistupovat kriticky k výsledkům, kterých dosáhli,
- učíme je stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce
- vedeme žáky k dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce
- příklady nutnosti dodržování pravidel ve sportu, v celém životě,
- vyhledávání možných rizik při pohybových činnostech a hledání cest jejich minimalizace,
- zpracovávání a prezentace naměřených výkonů.

A.3 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Tělesná výchova a zdraví mohou být začleněna všechna níže uvedená průřezová témata. Jsou osvojována a realizována různými způsoby a formami výuky. Pomocí her, cvičení, řešení reálných i modelových situací, problémových úloh, diskusí.

Osobnostní a sociální výchova

Zaměřujeme se na rozvoj schopnosti poznání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace činností a chování, psychohygiena, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace a kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktické etika,

Mediální výchova

Se realizuje především prezentací výsledků soutěží a závodů.

Multikulturní výchova

Toto průřezové téma je uplatňováno zejména při soutěžích a závodech, kde se setkávají žáci s žáky jiných národností

Chování člověka v mimořádných situacích

Toto téma se realizuje především na Lyžařském výcviku, kde žáci jsou vystaveny mimořádným situacím modelovou formou. Sebeochrana a vzájemná pomoc v situacích ohrožení. Evakuace, příprava zavazadla. Prevence vzniku mimořádných situací.

Prevence rizikového chování

- Mezilidské vztahy – soužití mezi vrstevníky, spolužák, vztahy ve skupině
- Sexuální výchova – zdrženlivost v dospívání, odpovědné sexuální chování, pohlavní choroby, předčasné těhotenství
- Autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, sebepoškozování, rizikové chování (alkohol, cigarety, drogy, zbraně, nebezpečný internet)

- Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí
- Bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, nebezpečný pohyb v neznámém prostředí, komunikace prostřednictvím médií, internet
- Manipulace, agrese – dovednosti komunikační obrany, manipulativní reklama

A.4 Mezipředmětové souvislosti

K správnému a ucelenému pochopení Tělesné výchovy a zdraví pomáhá žákům znalosti z ostatních předmětů.

Přírodopis (Biologie člověka) – změny v životě člověka a jejich reflexe – dětství, puberta, dospívání (tělesné, duševní a společenské změny) sexuální dospívání a reprodukční zdraví – sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita, problém těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity.

Chemie – klasifikace drog, chemické složení, závislost

Pracovní výchova (příprava pokrmů) – Zásady stolování a společenského chování u stolu. Jídelníček dle zásad zdravé výživy – nutriční hodnoty jídel. Příjem potravy jako součást zdravého životního stylu.

Občanská výchova – Vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství, rodičovství.

Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, zájmový spolek, vrstevnická skupina.

Stres a jeho vztah ke zdraví – pozitivní a negativní stres, způsoby řešení konfliktů,

Režim dne – organizace vlastního času, plánování budoucnosti.

Matematika a fyzika – evidence výsledků, počítání při testování a utkáních, měření a porovnávání výkonů. Práce s měřidly a s časomírou.

Český jazyk – slovní zásoba žáku je obohacena o další pojmy.

Dějepis – historie sportu, OH, MS a ME, významné osobnosti sportu.

Informatika – znalosti ICT a jejich využití ve sportu a tělesné výchově.

A.5 Způsob hodnocení žáků

Hodnocení žáka je zpracováno v samostatném dokumentu, který je součástí Školního řádu, viz. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Podklady pro hodnocení za pololetí: nejméně 8 známek za pololetí (v případě dlouhodobé absence rozhodne o jejich počtu vyučující, známky lze nahradit např. zpracováním samostatné práce s využitím nastudovaného učiva). Individuální sebehodnocení žáka na konci každé hodiny. Žáci jsou seznámeni s kritérii celkového hodnocení na začátku školního roku, dále jsou seznámeni s kritérii hodnocení každé zadané práce nebo aktivity.

A.6 Formy a metody výuky

Výuka probíhá v tělocvičně a ve sportovním areálu školy. Využívá se dostupných výukových programů, multimediálních zařízení a různých organizačních forem práce, vedoucích k posílení fyzické zdatnosti a přijetí zdravého životního stylu.

A.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

ročníkové výstupy - 6. – 7. ročník	učivo - 6. – 7. ročník	PT
žák: VZ - 9 - 1 - 01 <i>Respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě.</i> VZ - 9 - 1 - 11 <i>Respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví.</i> - Vymezí pojmy kamarádství, přátelství - Rozlišuje užší i širší vztahy v rodině - Dovede vysvětlit význam jednotlivých rolí v rodině	Vztahy mezi lidmi a formy soužití Vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství	
VZ - 9 - 1 - 03 <i>Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví.</i>	Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech v různých prostředích, bezpečné užívání sportovních potřeb, náradí, první pomoc	

VZ – 9 – 1 – 05 VZ – 9 – 1 – 10	<i>Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví.</i> <i>Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím.</i> - Vysvětlí pojem zdraví, nemoc - Uvede jednotlivé složky zdraví, charakterizuje je a uvede příklady - Vyjmenuje způsoby chování, aktivity podporující zdravý životní styl - Vysvětlí důležitost osobní odpovědnosti za zdraví své a druhých		
VZ – 9 – 1 – 04 VZ – 9 – 1 – 02	<i>Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví.</i> <i>Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví.</i> - Uvede příklady zvládání problémových situací, možnost nácviku a přípravy na ně - Uvede možnosti, kde hledat pomoc při problémech ve škole	Seberegulace a sebeorganizace – sebekontrola, zvládání problémových situací, hledání pomoci při problémech.	
VZ – 9 – 1 – 02 VZ – 9 – 1 – 06 VZ – 9 – 1 – 11	<i>Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví.</i> <i>Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí.</i> <i>Respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví.</i> - Rozlišuje a vysvětlí pojmy dětství, puberta a stárnutí - Dovede diskutovat o problémech ve dvojicích v jednotlivých etapách lidského života v rodině, ve škole - Dovede posoudit kultivované chování k opačnému pohlaví a prosazuje jej u ostatních	Dětství, puberta, dospívání Vztahy ve dvojicích – kamarádství, přátelství Vztahy a pravidla soužití v komunitě – rodina, škola, vrstevnická skupina.	
VZ – 9 – 1 – 05 VZ – 9 – 1 – 07 VZ – 9 – 1 – 09 VZ – 9 – 1 – 10	<i>Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví.</i> <i>Dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky.</i> <i>Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce.</i> <i>Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím.</i> - Vysvětlí pojem zdraví a jak je ovlivňováno správnou, plnohodnotnou výživou - Vysvětlí důležitost osobní odpovědnosti za zdraví své a druhých - Vyjmenuje aktivity podporující zdravý životní styl - Posoudí svůj životní styl	Výživa a zdraví – zásady zdravého stravování Tělesná a duševní hygiena – zásady osobní hygieny, význam pohybu pro zdraví, otužování. Režim dne	
VZ – 9 – 1 – 02	<i>Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na</i>	Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie	

VZ – 9 – 1 – 08	<i>kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví. Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem.</i>		
VZ – 9 – 1 – 04 VZ – 9 – 1 – 05	<i>Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví. Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví.</i>	Autodestruktivní závislosti – návykové látky (tabák, alkohol a jiné drogy)	
VZ – 9 – 1 – 08	<i>Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc.</i> - Popíše činnost všech složek záchranného systému ČR - Uvede jak lze předcházet vzniku vybraných mimořádných událostí	Ochrana života za mimořádných situací, živelné katastrofy.	
VZ – 9 – 1 – 11 VZ – 9 – 1 – 12	<i>Respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví. Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování.</i> - Vysvětlí pojem šikana, sexuální zneužívání - Popíše změny v období dospívání s rozdíly v opačném pohlaví	Projevy násilí – šikana, sexuální zneužívání dětí.	
TV-9-1-01 TV- 9 - 1 – 02 TV- 9- 1 – 04 TV – 9 – 3 – 02	<i>Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti pravidelně a s konkrétním účelem. Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program. Odmítá drogy a jiné škodlivé látky jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upravují pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší. Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody ve sportu.</i> - Některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - Veškerou tělovýchovnou činnost provádí s cílem zlepšení zdravotní kondice a správného držení těla	Pohyb a zdraví správné držení těla Dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví ve škole	
TV – 9 – 3 – 01	<i>Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.</i> - Respektuje a používá názvosloví jako cvičenec, rozhodčí, divák a organizátor školních soutěží	Komunikace v Tv – názvosloví, povely, spolupráce, zásady chování a jednání, týmová hra.	
TV- 9 - 1 – 02 TV- 9 - 1 - 03	<i>Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program. Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> - Zvyšuje uvědoměle a cílevědomě harmonický rozvoj svalového aparátu a kloubní pohyblivost	Posilování svalového aparátu, zvyšování kloubní pohyblivosti a zdravotně orientovaná zdatnost.	

- Vede samostatně a dle tělovýchovných zásad přípravu na sportovní aktivitu s zaměřením zamezení vzniku úrazu - Využívá dle svých možností zařízení a sportoviště školy a města - Získané znalosti a dovednosti účinně aplikuje v oddílu či rekreačním sportu		
TV- 9 - 1 - 03 <i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> TV – 9 – 3 – 06 <i>Zorganizuje samostatně i v týmu jednotlivé turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.</i> - S aktivní podporou učitele zvládá osvojování pohybových dovedností, které aplikuje ve hře, při soutěžích a při rekreačních činnostech	Pohybové hry - různé zaměření, závody družstev, závody jednotlivců	
TV- 9 - 1 – 02 <i>Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.</i> TV- 9 – 1 – 05 <i>Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobuje jim svou.</i> TV – 9 – 3 – 02 <i>Naplní ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody ve sportu.</i> - Naučí se vhodně zařazovat lyžařské dovednosti do sportovních aktivit - Zvládá bezpečnou a jistou jízdu na sjezdovce i v terénu - Při pohybu na lyžích dbá ochrany přírody a životního prostředí - Vhodným způsobem volí výzbroj a výstroj na lyžích	Lyžování – LSVVZ běžecké, sjezdové lyžování, jízda na vleku, bezpečný pohyb v zimní krajině. Organizace prostoru a pohybových činností – sportovní výstroj a výzbroj.	
TV- 9 - 1 - 03 <i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> TV – 9 – 3 – 01 <i>Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.</i> TV – 9 – 3 – 06 <i>Zorganizuje samostatně i v týmu jednotlivé turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.</i> - Naučí se vnímat soulad hudby a pohybu při cvičení s náčiním i bez něj - Seznámí se s základními kroky tance - Naučí se spolupracovat v dvojici i ve větší skupině	Cvičení s hudební – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním, tanec.	
TV- 9 - 1 – 02 <i>Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.</i> TV- 9 - 1 - 03 <i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> TV- 9 - 1 – 04 <i>Odmítá drogy a jiné škodlivé látky jako neslučitelné se sportovní etiketou a zdravím; upravují pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší.</i> TV – 9 – 3 – 02 <i>Naplní ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody ve sportu.</i> TV – 9 – 3 – 05 <i>Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí.</i> TV – 9 – 3 – 06 <i>Zorganizuje samostatně i v týmu jednotlivé turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.</i> TV – 9 – 3 – 07 <i>Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci.</i>	Atletika základní pravidla atletických soutěží základy techniky atletických disciplín průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti základy organizace soutěží	

- Rozpozná význam atletiky jako vhodné přípravy pro ostatní sporty - Samostatně aplikuje přípravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti - Vhodně využívá „Atletickou abecedu“ a zařazuje ji v rámci rozcvičení - Naučí se samostatně a správně evidovat jednotlivé výkony dle pravidel - Zdokonaluje techniku atletických disciplín - Aktivně pomáhá při organizaci atletických soutěží		
TV- 9 – 1 – 03 <i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> - Zlepšuje a zdokonaluje techniku a taktiku rychlého a vytrvalostního běhu na dráze i v terénu - Osvojuje si základy překážkového běhu - Spolupracuje při běhu štafet s ostatními závodníky - Ovládá a předvede štafetovou předávku - Rozpozná jednotlivé startovní povely a činnost na ně, doveče je používat	Atletika – běh běžecká abeceda cval stranou rychlý běh po dráze vytrvalostní běh na dráze a v terénu start – nízký a vysoký, startovní povely a činnost štafetový běh – pravidla, předávka	
TV- 9 - 1 - 03 <i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> TV – 9 – 3 – 07 <i>Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci.</i> - Zvládá a vylepšuje techniku skoků a jejich výkony - Naučí se analyzovat chyby a odstraňuje nedostatky	Atletika – skoky skok daleký, technika skoku rozměření rozběhu dle jednotlivce skok vysoký	
TV- 9 - 1 - 03 <i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> - Zvládá techniku hodů míčkem a zlepšuje koordinaci rozběhu s odhodem - Zlepšuje výkony	Atletika – hod hod kriketovým míčkem	
TV- 9 - 1 – 02 <i>Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.</i> TV – 9 – 2 – 02 <i>Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.</i> TV – 9 – 3 – 01 <i>Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.</i> TV – 9 – 3 – 02 <i>Naplnuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody ve sportu.</i> TV – 9 – 3 – 05 <i>Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí.</i> TV – 9 – 3 – 06 <i>Zorganizuje samostatně i v týmu jednotlivé turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.</i> - Aktivně používá osvojené pojmy - Bezpečně zvládá a používá pomoc a záchranu při cvičení	Gymnastika pojmy, cvičební polohy a postoje záchrana a pomoc	
TV- 9 - 1 - 03 <i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> TV – 9 – 3 – 07 <i>Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci.</i> - Požadované cviky předvádí samostatně popř. s dopomocí	Gymnastika – akrobacie kotouly vpřed a vzad kolébka vzad stoj na lopatkách stoj na rukou s oporou samostatně s krátkou výdrží přemet stranou	

TV- 9 - 1 - 03 <i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> - Postupuje od snadnějších cviků k složitějším - Postupně se zdokonaluje v technice - Vhodně využívá i ostatní nářadí	Gymnastika – přeskok roznožka přes kozu nadél výskok na bednu do dřepu skrčka přes kozu kotoul na bedně s dopomocí	
TV- 9 - 1 - 03 <i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> - Zdokonaluje techniku cviků a jejich provedení	Gymnastika – hrazda – nácvik	
TV- 9 - 1 - 03 <i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> - Samostatně provádí jednotlivé cviky - Zdokonaluje koordinaci	Gymnastika – žebřík ručkování, prolézání, lezení, shyby - posilování	
TV – 9 – 2 – 02 <i>Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.</i> TV – 9 – 3 – 07 <i>Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci.</i> - Posiluje svalstvo horních končetin - Zdokonaluje koordinaci pohybu - Zlepšuje své výkony	Gymnastika – šplh Šplh na laně, na tyči	
TV- 9 - 1 - 03 <i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> - Rozvíjí koordinaci a rovnováhu - Dle individuálních schopností provádí osvojené prvky	Gymnastika – kladina chůze, rovnovážné postoje, poskoky, obraty, seskok z nářadí	
TV- 9 - 1 - 03 <i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> TV – 9 – 2 – 01 <i>Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojování pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.</i> TV – 9 – 3 – 03 <i>Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.</i> TV – 9 – 3 – 04 <i>Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.</i> - Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře	Vybíjená taktika, pohotovost rozhodnost a obratnost	
TV- 9 - 1 - 03 <i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> TV – 9 – 2 – 01 <i>Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojování pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.</i> TV – 9 – 3 – 03 <i>Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.</i> TV – 9 – 3 – 04 <i>Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.</i> - Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře	Přehazovaná přehození přes síť, chytání míče, rychlá přihrávka, postřeh,	

TV- 9 - 1 - 03 <i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> TV – 9 – 2 – 01 <i>Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojování pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.</i> TV – 9 – 3 – 01 <i>Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.</i> TV – 9 – 3 – 03 <i>Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.</i> TV – 9 – 3 – 04 <i>Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.</i> - Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře	Košiková základní HČJ příhrávky obouruč, jednoruč, vrchem spodem na místě a za pohybu driblink (p.l) na místě a za pohybu střelba na koš – krátká a střední vzdálenost technika střelby	
TV- 9 - 1 - 03 <i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> TV – 9 – 2 – 01 <i>Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojování pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.</i> TV – 9 – 3 – 01 <i>Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.</i> TV – 9 – 3 – 03 <i>Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.</i> TV – 9 – 3 – 04 <i>Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.</i> - Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře	Fotbal + futsal základní HČJ příhrávky (l,p) vedení míče zpracování míče, vhazování příhrávka a střelba odebírání míče, krytí míče hra brankáře	
TV- 9 - 1 - 03 <i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> TV – 9 – 2 – 01 <i>Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojování pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.</i> TV – 9 – 3 – 01 <i>Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.</i> TV – 9 – 3 – 03 <i>Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.</i> TV – 9 – 3 – 04 <i>Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.</i> - Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře	Florbal základní HČJ vedení míčku, příhrávky na místě a za pohybu zpracování míčku, střelba, vhazování obsazování hráče, uvolňování hra	

ročníkové výstupy - 8. – 9. ročník	učivo - 8. – 9. ročník	PT
žák: VZ - 9 - 1 - 01 <i>Respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě.</i> VZ – 9 – 1 – 02 <i>Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví.</i> VZ – 9 – 1 – 11 <i>Respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví.</i> VZ – 9 – 1 – 12 <i>Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam</i>	Vztahy mezi lidmi a formy soužití Vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství	

<i>zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování.</i> - Vymezí pojmy kamarádství, přátelství - Rozlišuje užší i širší vztahy v rodině - Dovede vysvětlit význam jednotlivých rolí v rodině - Posoudí důležitost kamarádství, uvede příklady pravého kamarádství - Vyjmenuje základní pravidla chování a soužití v komunitě (škola, rodina, patra, zájmový kroužek) a vysvětlí jejich důležitost pro dobré mezilidské vztahy, uvede pozitivní i negativní příklady, které toto soužití mohou ovlivnit		
VZ – 9 – 1 – 05 <i>Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví.</i> VZ – 9 – 1 – 10 <i>Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím.</i> - Vymezí pojmy kamarádství, přátelství - Rozlišuje užší i širší vztahy v rodině - Dovede vysvětlit význam jednotlivých rolí v rodině - Posoudí důležitost kamarádství, uvede příklady pravého kamarádství - Vyjmenuje základní pravidla chování a soužití v komunitě (škola, rodina, patra, zájmový kroužek) a vysvětlí jejich důležitost pro dobré mezilidské vztahy, uvede pozitivní i negativní příklady, které toto soužití mohou ovlivnit	Tělesná a duševní hygiena – zásady osobní, intimní a duševní hygieny.	
VZ – 9 – 1 – 04 <i>Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví.</i> VZ – 9 – 1 – 05 <i>Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví.</i> VZ – 9 – 1 – 06 <i>Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí.</i> VZ – 9 – 1 – 09 <i>Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce.</i> VZ – 9 – 1 – 12 <i>Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování.</i> VZ – 9 – 1 – 16 <i>Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí.</i> - Hovoří a diskutuje o odlišných způsobech chování lidí z hlediska ochrany zdraví - Aktivně se podílí na programech na ochranu zdraví v rámci školy a města - Při nácviu modelových situací postupuje cílevědomě a uvědoměle, napomáhá slabším spolužákům	Ochrana před chorobami, chronickým onemocněním a úrazy – bezpečná chování (nemoci přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy), prevence, lékařská péče odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů	
VZ – 9 – 1 – 02 <i>Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví.</i> VZ – 9 – 1 – 04 <i>Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví.</i> VZ – 9 – 1 – 05 <i>Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví.</i>	Podpora zdraví a jejich formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost za zdraví.	

VZ – 9 – 1 – 06 <i>Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí.</i> - Uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu prostředí z hlediska ovlivnění zdraví		
VZ – 9 – 1 – 04 <i>Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví.</i> VZ – 9 – 1 – 05 <i>Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví.</i> VZ – 9 – 1 – 09 <i>Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce .</i> VZ – 9 – 1 – 10 <i>Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím.</i> VZ – 9 – 1 – 12 <i>Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování.</i> - Uvede příklady svého způsobu podpory zdraví, co vše pro to dělá a je ochoten udělat - Respektuje dospívání a odpovědné sexuální chování sebe a svých vrstevníků - Dovede vysvětlit vztah sexuality k zdravému vývoji jedince	Podpora zdraví v komunitě	
VZ – 9 – 1 – 05 <i>Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví.</i>	Stres a jeho vztah ke zdraví	
VZ – 9 – 1 – 05 <i>Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví.</i> VZ – 9 – 1 – 08 <i>Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc.</i> VZ – 9 – 1 – 10 <i>Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím.</i> - Uvede příklady civilizačních chorob, jejich rozšiřování a vlivu na zdraví populace	Civilizační choroby – zdravotní rizika, preventivní a lékařská péče	
VZ – 9 – 1 – 04 <i>Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví.</i> VZ – 9 – 1 – 13 <i>Uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě i druhým.</i> - Vyjmenuje druhy drog, popíše jejich účinky na organismus, závislost - Posoudí závislost pro dospívajícího jedince - Vyjmenuje nemoci spojené s užíváním drog - Vysvětlí negativní dopad drog na člověka a jeho zdraví i vztahy s okolím v závislosti na kriminalitě - Vysvětlí a chápe co je to přestupek, trestný čin a uvede příklady	Auto-destruktivní závislosti – zdravotní a sociální rizika, zneužívání návykových látek, trestná činnost, doping ve sportu.	

- Posoudí důležitost sankcí za tyto činy		
VZ – 9 – 1 – 11 <i>Respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví.</i> VZ – 9 – 1 – 12 <i>Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování.</i> VZ – 9 – 1 – 16 <i>Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí.</i> - Popíše změny v období dospívání s rozdíly v opačném pohlaví - Uvede telefonní čísla a kontakty na odbornou pomoc	Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání	
VZ – 9 – 1 – 04 <i>Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví.</i> VZ – 9 – 1 – 07 <i>Dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky.</i> - Vysvětlí pojmy obezita, anorexie, bulimie a jak jsou ovlivňovány správnou, plnohodnotnou výživou - Pojmenuje a vysvětlí jednotlivé složky zdraví, charakterizuje je a uvede příklady - Vyjmenuje aktivity podporující zdravý životní styl	Zdravý způsob života a péče o zdraví. Výživa a zdraví. Poruchy příjmu potravy	<u>prevence</u>
VZ – 9 – 1 – 04 <i>Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví.</i> VZ – 9 – 1 – 13 <i>Uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě i druhým.</i> - Uvede na příkladech negativní a pozitivní způsoby života vzhledem k vlastnímu zdraví a zdraví druhých - Diskutuje se spolužáky a učitelem o patologických jevech ve společnosti, ve škole i mimo ni - Uvede konkrétní kontakty na odbornou pomoc	Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví „myslet globálně – chovat se lokálně“	<u>EV4</u>
VZ – 9 – 1 – 15 <i>Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc.</i> - Prakticky předvede příklady PP při běžných úrazech - Zná kontakt na odbornou PP v nejbližším okolí	Úrazy – poskytnutí první pomoci Odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy doma, při sportu, na pracovišti, v dopravě) Základy PP	
VZ – 9 – 1 – 05 <i>Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví.</i> VZ – 9 – 1 – 10 <i>Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím.</i>	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence.	
VZ – 9 – 1 – 14 <i>Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt;</i>	Manipulativní reklama a informace reklamní vliv TV, rozhlasu, časopisů	

uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresí. - Vysvětlí pojem reklama, uvede příklady reklamy v médiích		
TV - 9 - 1 - 01 <i>Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem.</i> TV- 9 - 1 – 02 <i>Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.</i> TV- 9 - 1 - 03 <i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> - Pohybovou činnost zařazuje pravidelně do denního režimu s konkrétním účelem - Kontroluje si zvyšování tělesné zdatnosti pomocí testů a výkonů - Dovede vést rozcvičení organismu před výkonem pro sebe i pro spolužáky	Pohyb a zdraví správné držení těla preventivní pohybová činnost posilování a zvyšování kloubní pohyblivosti	
TV- 9 - 1 – 02 <i>Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.</i> TV- 9 - 1 - 03 <i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> - Samostatně usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, dokáže se samostatně připravit na pohybovou činnost a ukončí ji v souladu s hlavní činností	Tělesná zdatnost rozvoj vytrvalosti, rychlosti a obratnosti	
TV- 9 - 1 – 04 <i>Odmítá drogy a jiné škodlivé látky jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upravují pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší.</i> TV- 9 – 1 – 05 <i>Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobuje jim svou činnost.</i> - Odmítá drogy a jiné látky jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím - Zná všechna rizika spojená se zneužíváním návykových látek - V případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě i druhým - Upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - Dodržuje zásady bezpečnosti při TVZ a sportu ve škole v přírodě, v silničním provozu i v přírodě - Předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svoji činnost	Hygiena a bezpečnost při Tv a sportu drogy a jiné škodlivé látky (anabolika atd) zásady bezpečného používání sportovního náčiní a nářadí.	
TV – 9 – 2 – 01 <i>Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojování pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře. Soutěží, při rekreačních činnostech.</i> TV – 9 – 3 – 04 <i>Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.</i> TV – 9 – 3 – 05 <i>Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí.</i> - S aktivní podporou učitele zvládá osvojování pohybových dovedností, které aplikuje ve hře, při soutěžích a při rekreačních činnostech - Zvládá osvojení pohybové dovednosti, kterou aplikuje ve hře, při soutěži a při rekreační činnosti	Pohybové hry závodů družstev a jednotlivců s různým zaměřením	
TV - 9 - 1 – 02 <i>Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.</i>	Atletika olympijské disciplíny základní pravidla atletických soutěží	

TV- 9 - 1 - 03 <i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> TV – 9 – 2 – 02 <i>Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.</i> - Rozpozná význam atletiky jako vhodné přípravy pro ostatní sporty - Samostatně aplikuje přípravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti - Vhodně využívá „Atletickou abecedu“ a zařazuje ji v rámci rozcvičení - Naučí se samostatně a správně evidovat jednotlivé výkony dle pravidel - Zdokonaluje techniku atletických disciplín - Aktivně pomáhá při organizaci atletických soutěží	základy techniky atletických disciplín přípravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti evidence výkonů	
TV- 9 - 1 - 03 <i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> - Zlepšuje a zdokonaluje techniku a taktiku rychlého a vytrvalostního běhu na dráze i v terénu - Osvojuje si základy překážkového běhu - Spolupracuje při běhu štafet s ostatními závodníky - Ovládá a předvede štafetovou předávku - Rozpozná jednotlivé startovní povely a činnost na ně, dovede je používat	Atletika – běh běžecká abeceda cval stranou rychlý běh po dráze vytrvalostní běh na dráze a v terénu start – nízký a vysoký, startovní povely a činnost štafetový běh – pravidla, předávka	
TV- 9 - 1 - 03 <i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> TV – 9 – 3 – 07 <i>Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci.</i> - Zvládá a vylepšuje techniku skoků a jejich výkony - Naučí se analyzovat chyby a odstraňuje nedostatky	Atletika – skoky skok daleký, technika skoku rozměření rozběhu dle jednotlivce skok vysoký	
TV- 9 - 1 - 03 <i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> - Zvládá techniku vrhu koule a zlepšuje koordinaci otočky s odhodem - Zlepšuje výkony	Atletika – vrhy vrh koule návětr, bezpečnost	
TV - 9 - 1 – 02 <i>Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.</i> TV – 9 – 2 – 02 <i>Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.</i> TV – 9 – 3 – 01 <i>Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.</i> TV – 9 – 3 – 02 <i>Naplní ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody ve sportu.</i> TV – 9 – 3 – 05 <i>Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí.</i> TV – 9 – 3 – 06 <i>Zorganizuje samostatně i v týmu jednotlivé turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.</i> - Aktivně používá osvojené pojmy - Bezpečně zvládá a používá pomoc a záchranu při cvičení	Gymnastika pojmy, cvičební polohy a postoje záchrana a pomoc	
TV – 9 – 2 – 02 <i>Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.</i>	Gymnastika – akrobacie kotouly vpřed a vzad kolébka vzad	

TV- 9 - 1 - 03 <i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> TV – 9 – 3 – 07 <i>Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci.</i> - Požadované cviky předvádí samostatně popř. s dopomocí - Osvojené gymnastické prvky předvede v krátké sestavě	stoj na lopatkách stoj na rukou s oporou samostatně s krátkou výdrží přemet stranou	
TV- 9 - 1 - 03 <i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> - Postupuje od snadnějších cviků k složitějším - Postupně se zdokonaluje v technice - Vhodně využívá i ostatní nářadí	Gymnastika – přeskok roznožka přes kozu nadél výskok na bednu do dřepu, seskok prohnuté skrčka přes kozu kotoul na bedně s dopomocí	
TV- 9 - 1 - 03 <i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> - Zdokonaluje techniku cviků a jejich provedení	Gymnastika – hrazda výmyk	
TV- 9 - 1 - 03 <i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> - Samostatně provádí jednotlivé cviky - Zdokonaluje koordinaci	Gymnastika – žebřík ručkování, prolézání, lezení, shyby - posilování	
TV – 9 – 2 – 02 <i>Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.</i> TV – 9 – 3 – 07 <i>Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci.</i> - Posiluje svalstvo horních končetin - Zdokonaluje koordinaci pohybu - Zlepšuje své výkony	Gymnastika – šplh Šplh na laně, na tyči	
TV- 9 - 1 - 03 <i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> - Rozvíjí koordinaci a rovnováhu - Dle individuálních schopností provádí osvojené prvky	Gymnastika – kladina chůze, rovnovážné postoje, poskoky, obraty, seskok z nářadí	
TV - 9 - 1 – 02 <i>Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.</i> TV - 9 - 1 – 04 <i>Odmítá drogy a jiné škodlivé látky jako neslučitelné se sportovní etiketou a zdravím; upravují pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší.</i> TV – 9 – 2 – 01 <i>Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojování pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.</i> TV – 9 – 3 – 01 <i>Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.</i> TV – 9 – 3 – 02 <i>Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody ve sportu.</i> TV – 9 – 3 – 03 <i>Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.</i> TV – 9 – 3 – 04 <i>Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.</i> TV – 9 – 3 – 05 <i>Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí.</i>	Sportovní hry význam pro rozvoj herních dovedností základní pravidla SH funkce hráče a rozhodčího	

TV – 9 – 3 – 06 TV – 9 – 3 – 07	<i>Zorganizuje samostatně i v týmu jednotlivé turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.</i> <i>Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci.</i>		
- Ovládá základní pravidla, používá je ve hře - Ovládá a vysvětlí smluvená gesta rozhodčích - Při hrách jedná FAIR PLAY - Je si vědom významu SH pro navazování a posilování mezilidských vztahů			
TV- 9 - 1 - 03 TV – 9 – 2 – 01 TV – 9 – 3 – 01 TV – 9 – 3 – 03 TV – 9 – 3 – 04	<i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> <i>Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojování pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.</i> <i>Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.</i> <i>Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.</i> <i>Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.</i>	Košiková základní HČJ příhrávky obouruč, jednoruč, vrchem spodem na místě a za pohybu driblink (p.l) na místě a za pohybu střelba na koš – krátká a střední vzdálenost technika střelby	
TV- 9 - 1 - 03 TV – 9 – 2 – 01 TV – 9 – 3 – 01 TV – 9 – 3 – 03 TV – 9 – 3 – 04	<i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> <i>Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojování pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.</i> <i>Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.</i> <i>Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.</i> <i>Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.</i>	Fotbal + futsal základní HČJ příhrávky (l,p) vedení míče zpracování míče, vhazování příhrávka a střelba odebírání míče, krytí míče hra brankáře	
TV- 9 - 1 - 03 TV – 9 – 2 – 01 TV – 9 – 3 – 01 TV – 9 – 3 – 03 TV – 9 – 3 – 04	<i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> <i>Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojování pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.</i> <i>Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.</i> <i>Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.</i> <i>Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.</i>	Florbal základní HČJ vedení míčku, příhrávky na místě a za pohybu zpracování míčku, střelba, vhazování obsazování hráče, uvolňování hra	
TV- 9 - 1 - 03 TV – 9 – 2 – 01 TV – 9 – 3 – 01	<i>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</i> <i>Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojování pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.</i> <i>Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.</i>	Netradiční sporty a základy sebeobrány Kinbal, ringo, kan jam, softbal a další seznámení se s novými netradičními sporty	

TV – 9 – 3 – 03	<i>Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.</i>		
TV – 9 – 3 – 04	<i>Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.</i>		
-	Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře		

5.9 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

5.8.3 PRACOVNÍ ČINNOSTI (PČ)

Název vyuč. předmětu: **Pracovní činnosti (PČ)**
Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vzdělávací obor: Pracovní činnosti
Ročník: 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9.

Týdenní časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících:

časová dotace/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
povinná	1	1	1	1	1	1		1	1
disponibilní							+1		
celkem	1	1	1	1	1	1	1	1	1

A.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Pracovní činnosti je na prvním i na druhém stupni zaměřen na získání základních a praktických pracovních dovedností a návyků z různých oblastí potřebných v běžném životě; poznání vybraných materiálů a jejich vlastností, osvojení si zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, organizace a plánování práce, vytváření si aktivního vztahu k ochraně a tvorbě životního prostředí a pozitivního postoje k řešení ekologických problémů, získání orientace v různých oborech lidské činnosti, vytváření si pozitivního vztahu k práci a racionálního, odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě. Náplň předmětu bude rozdělena do třech období: 1. období – 1.-3. roč.; 2. období – 4.-5. roč.; 3. období – 6.-9. roč.

Předmět je vyučován v 1. – 5. ročníku po jedné hodině týdně, v 6. – 9. ročníku je vyučován ve dvouhodinových blocích jednou za 14 dní.

Vyučovací předmět je svou podstatou zaměřen na rozvoj praktických dovedností, které vychází z konkrétních životní situací. Výuka probíhá převážně ve třídách, v tematickém okruhu pěstitelské práce rovněž na školním pozemku a v tematickém okruhu příprava pokrmů probíhá výuka ve školní cvičné kuchyně.

Na 1. stupni

Práce s drobným materiálem
Konstrukční činnosti
Pěstitelské práce
Příprava pokrmů
Základy ovládání práce s počítačem

II. stupeň

Práce s technickými materiály
Design a konstruování
Pěstitelské práce, chovatelství
Provoz a údržba domácnosti
Příprava pokrmů
Práce s laboratorní technikou

A.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence k řešení problémů

- učíme je chápat, že se při práci budou setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení
- vedeme je k aplikaci získaných poznatků v praxi
- učíme je poznávat a pojmenovat vlastnosti používaných materiálů
- seznamujeme je s pracovními nástroji a pomůckami

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vyjadřování myšlenek, postupů a názorů
- umožňujeme žákům diskutovat a naslouchat promluvám druhých lidí
- učíme je při komunikaci užívat správné technické názvosloví

Kompetence sociální a personální

- vedeme je ke spolupráci ve skupině
- učíme je správnému jednání s druhými lidmi
- učíme je, jak utvářet příjemnou atmosféru při práci v týmu

Kompetence občanské

- umožňujeme žákům uvědomění si svých práv a povinností, respektování názoru druhého
- Vedeme žáky k tomu, aby dokázali poskytnout 1. pomoc nebo ji přivolat

Kompetence pracovní

- seznamujeme je s vhodným materiálem, náradím, pomůckami a prac. Postupy
- učíme je pracovat podle pokynů a provádět přiměřené praktické činnosti s daným materiálem
- učíme žáky zvládat elementární dovednosti a činnosti
- snažíme se dodržovat pořádek a hygienu
- vedeme je k dodržování bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- učíme je používat bezpečně a účinně nástroje, vybavení, materiály
- snažíme se o dodržování technologického postupu, pravidel, plnění povinností, myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých

A.3 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Pracovní činnosti jsou zařazeny následující tematické okruhy průřezových témat. Realizují se formou samostatné nebo skupinové práce, formou projektů. Prostřednictvím činnosti žáka, pomocí her, cvičení, řešení reálných a modelových situací, problémových úloh, diskusí.

Osobnostní a sociální výchova

– orientovat se v sobě samém, rozvíjet dovednosti a schopnosti, dobré vztahy k sobě samému, dalším lidem a k dalším složkám životního prostředí.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Zavést evropskou dimenzi, evropský rozměr do vzdělávání jako prostředek mezinárodní a multikulturní orientace, rozvíjet vědomí evropské identity při respektování identity národní

Multikulturní výchova

- zlepšovat klima třídy a školy, harmonizovat mezilidské vztahy, zlepšovat vztahy žák – žák, žák – učitel,

Environmentální výchova

- pozorovat a popisovat okolní prostředí, získávat informace o ekologické problematice, získané poznatky kriticky zvažovat a domýšlet možné důsledky, provádět konkrétní pracovní aktivity ve prospěch životního prostředí, péče o zeleň, třídění odpadů, zlepšování okolního prostředí.

Mediální výchova

- práce v realizačním týmu
- prezentace postupů a výsledné práce

A.4 Mezipředmětové souvislosti

1. stupeň

- **matematika** – práce podle jednoduchých náčrtů, řazení, měření, prostorové vidění, náčrty, rýsování
- **český jazyk** - čtení pracovních postupů – porozumění textu, popisování výrobků – rozvoj vyjadřovacích schopností
- **EV** – ekologické využití různých materiálů
- **prvouka, přírodověda** – závislosti růstu rostlin na různých podmínkách – teplota, světlo

2. stupeň

- **matematika** - základní početní operace, obsah, obvod, rýsování
- **fyzika** - jednotky délky
- **informatika** - využití PC v technickém kreslení
- **tělesná výchova a zdraví** - bezpečnost a prevence úrazů, první pomoc
- **přírodopis** – práce s mikroskopem, základní laboratorní techniky a postupy, stavba těla rostlin a živočichů
- **chemie** – metody dělení směsí, laboratorní náčiní, měření pH

A.5 Způsob hodnocení žáků

Hodnocení žáka je zpracováno v samostatném dokumentu, který je součástí Školního řádu, viz. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Podklady pro hodnocení za pololetí: nejméně 4 známky za pololetí (v případě dlouhodobé absence rozhodne o jejich počtu vyučující, známky lze nahradit např. zpracováním samostatné práce s využitím nastudovaného učiva). Individuální sebehodnocení žáka na konci každé hodiny. Žáci jsou seznámeni s kritérii celkového hodnocení na začátku školního roku, dále jsou seznámeni s kritérii hodnocení každé zadané práce nebo aktivity.

A.6 Formy a metody výuky

Skupinová práce: velmi vhodný způsob používaný na 1. a 2. stupni, který vede žáky postupně k dovednosti organizovat si práci, rozdělit si role, přijmout odpovědnost za uložený úkol a jeho výsledek, podporuje vzájemnou komunikaci, spolupráci, schopnost učit se od ostatních, rozvíjí tvůrčí a kreativní schopnosti.

Práce ve dvojicích: cíle při používání tohoto postupu jsou podobné jako u skupinové práce, vhodné při práci s textem, vyhledávání informací, při vzájemné kontrole a práci s chybou.

Problémové vyučování: cílenými otázkami a úkoly žáci ze známých údajů vyvodí nový poznatek, který má pro ně větší cenu než sdělený.

Výuka pracovních činností na II. stupni probíhá v kmenových třídách, školní dílně, školní kuchyňce a na školním pozemku. Využívá se dostupných výukových programů, multimediálních zařízení a různých organizačních forem a metod práce.

A.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: PČ

výstupy 1. - 3. ročník	učivo - 1. - 3. ročník	PT
žák: PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM <i>ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</i> <i>ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy</i> KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI <i>ČSP-3-2-01-zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</i> PĚSTITELSKÉ PRÁCE <i>ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování</i> <i>ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny</i> PŘÍPRAVA POKRMŮ <i>ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování</i> <i>ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování</i> Základy ovládání práce s počítačem - bezpečnost na internetu - přihlášení do Ežk - Gmail - Classroom - Google Meet	Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie, aj.) Pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce Lidové zvyky, tradice, řemesla Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů Práce s návodem, předlohou, jednoduchým návodem Základní podmínky pro pěstování rostlin Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina, aj.) Pěstování pokojových rostlin Základní vybavení kuchyně Výběr, nákup a skladování potravin Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování Přístup a přihlašování do pc Základní obsluha PC, části PC - Co už umíme? Základy psaní písmen - Bitman Psaní písmen a slov Vytvoření jednoduchého souvislého textu Bezpečné chování na internetu Přihlášení do Gmailu a základní práce s emailem Odeslání a příjem emailu, připojení přílohy Přihlášení do učebny Classroom, práce s materiály a úkoly v aplikaci Připojení k meetu, znovuzprovoznění kamery a mikrofonu, sdílení obrazovky	

výstupy 4. - 5. Ročník	učivo - 4. - 5. ročník	PT
žák: PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM <i>ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu</i> <i>ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic</i>	Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie, aj.) Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce Lidové zvyky, tradice, řemesla	

<i>ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</i> <i>ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</i> KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI <i>ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž</i> <i>ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu</i> <i>ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</i> PĚSTITELSKÉ PRÁCE <i>ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování</i> <i>ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny</i> <i>ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní</i> <i>ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</i> PŘÍPRAVA POKRMŮ <i>ČSP 5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně</i> <i>ČSP 5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm</i> <i>ČSP 5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování</i> <i>ČSP 5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni</i>	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů Práce s návodem, předlohou, jednoduchým návodem Půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina, aj.) Pěstování pokojových rostlin RR Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie Základní vybavení kuchyně Výběr, nákup a skladování potravin Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování Technika v kuchyni - historie a význam	
---	---	--

výstupy 6. - 9. Ročník	učivo - 6. - 9. ročník	PT
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY		
žák: ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň - popíše vlastnosti technických materiálů (dřevo, kovy, plasty), které jsou důležité pro jeho práci - vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu (písemného, obrazového) a aplikuje je - uplatňuje získané návyky pro práci s technickými materiály (dřevem, kovy, plasty) ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí - vybere vhodný materiál pro práci dle postupu, možnosti opracování a jeho oddělování - vybere vhodné nářadí, nástroje a pomůcky pro práci s technickým materiálem (dřevem, kovem, plasty) - rozpozná základní druhy dřev, uvede jejich základní vlastnosti, jejich využití v praxi - rozliší několik základních druhů plastů, uvede jejich základní vlastnosti, využití v praxi - provádí jednoduché práce s materiály (dřevo, plast) dle pracovního postupu (řezání, pilování, rašplování, spojování, konečná úprava) ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost - vybere vhodný materiál pro práci dle postupu, možnosti opracování a jeho oddělování - vybere vhodné nářadí, nástroje a pomůcky pro práci s technickým materiálem (dřevem, kovem, plasty)	Bezpečnost a hygiena práce, ochrana zdraví při práci, první pomoc Provozní řád školní dílny Technický výkres Pracovní nástroje a nářadí Pracovní operace měření řezání rašplování broušení pilování vrtání lepení spojování vruty povrchový nátěr Práce se dřevem a sololitem Práce s plasty Práce s kovy	

ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku - použije pro přípravu a k práci s technickými materiály technickou dokumentaci (náčrt, výkres) - orientuje se v technické dokumentaci - čte z náčrtu a výkresu potřebné informace pro práci s technickými materiály - rozměry, tvary - nakreslí jednoduchý náčrt, který zjednoduší jeho práci s technickými materiály, použije základní rýsovací potřeby - pravítko, kružítko - provede okótování ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu - při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní dílně - popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání nářadí a nástroje před poškozením a pro delší životnost nástroje nebo nářadí - dodržuje zásady bezpečnosti při práci s technickými materiály - v případě potřeby poskytne první pomoc - dodržuje hygienu práce, udržuje své pracovní místo čisté a bezpečné		
DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ		
ČSP-9-2-01 sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model - pracuje s návodem, náčrtem, plánem, programem k sestavení modelu - se orientuje v daném návodu, náčrtu, plánu - vysvětlí jednotlivé kroky své práce podle stanoveného postupu a aplikuje je - dodrží postup v jednotlivých krocích daných návodem, náčrtem, plánem nebo programem ČSP-9-2-02 navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. - rozpozná důležité a stěžejní prvky konstrukce a model sestaví - použije jednotlivé prvky dle návodu, náčrtu, plánu k sestavení konstrukce - rozpozná, odhalí a napraví případné chyby v konstrukci (funkčnost, nosnost, stabilitu...) ČSP-9-2-03 provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení - organizuje pracovní prostor, kontroluje nástroje, nářadí včetně jejich funkčnosti a kvalitu materiálu (např. poškození, vady materiálu nebo částí stavebnice) - sestaví i rozloží konstrukčně jednoduchý model, výrobek, pokud je to konstrukčně možné - upraví model, konstrukci, výrobek dle potřeby (oprava, údržba...) ČSP-9-2-04 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu - při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní dílně - popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání nářadí a nástroje před poškozením a pro delší životnost nástroje nebo nářadí - dodržuje zásady bezpečnosti při práci s technickými materiály - v případě potřeby poskytne první pomoc - dodržuje hygienu práce, udržuje své pracovní místo čisté a bezpečné	Bezpečnost a hygiena práce, ochrana zdraví při práci, první pomoc Samostatné zhotovování výrobků podle technické dokumentace Práce s ručním nářadím a nástroji Pracovní postupy a technologie Zhotovování drobných předmětů denní potřeby Sestavování funkčních modelů, strojů a zařízení Stavebnice s konstrukčními prvky	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin - zvládá jednoduché pracovní postupy práce na zahradě - se seznámí s různými podmínkami pro pěstování rostlin - pozná různé způsoby výživy rostlin - hnojení přírodními a umělými hnojivy, dbá na bezpečnost práce - umí využít květiny v interiéru - květinová vazba ← zná základní pravidla aranžování suchých květin a plodů - umí samostatně pracovat při běžných činnostech na školní zahradě - dokáže vypracovat návrh osazení okrasné zahrady kolem domu – respektuje nároky rostlin	- základní ošetření pokojových rostlin - výživa a ochrana rostlin - péče o okrasné květiny a dřeviny - květiny v exteriéru a interiéru - řez květin, jednoduchá vazba - příprava suchých rostlin - založení skalky a její údržba - vyhledávání vhodných rostlin do vlastního osazovacího plánu	

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI		
ČSP-9-4-01 provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví		
PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU		
ČSP-9-6-01 vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů - z nabídky vybere vhodné přístroje, zařízení a pomůcky vhodné pro konkrétní pozorování, měření či experiment - popíše vlastnosti přístrojů, zařízení a pomůcek a použije je pro vykonání konkrétního pozorování, měření, experimentu - vysvětlí jednotlivé kroky pracovního postupu dle dokumentace a realizuje jej - dodrží jednotlivé kroky pracovního postupu konkrétní laboratorní činnosti ČSP-9-6-02 zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl - dokumentuje svou práci prostřednictvím protokolu dle předem daných pokynů - zformuluje výsledky a závěry své experimentální práce dle daného pracovního postupu ČSP-9-6-03 vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci - pro přípravu, postup a realizaci experimentální práce použije potřebnou dokumentaci - orientuje se v dané dokumentaci (seznam laboratorní techniky, postup práce...) - dodrží dané pracovní postupy a bezpečnostní pokyny ČSP-9-6-04 dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci - dodrží zásady bezpečnosti při práci s laboratorní technikou, příslušnými nástroji, přístroji a pomůckami při laboratorních činnostech, pokusech a jiné experimentální práci - dodrží kázeň při práci s laboratorní technikou, příslušnými nástroji, přístroji, pomůckami a dalším zařízením - vysvětlí při vybrané experimentální práci možné dopady na životní prostředí - dodržuje hygienu práce, udržuje své pracovní místo čisté a bezpečné ČSP-9-6-05 poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři - poskytne první pomoc při drobných poraněních, přivolá pomoc při závažnějších poraněních - v modelových situacích popíše a vyzkouší poskytnutí první pomoci, ke kterému může dojít v laboratoři	-	
ČSP- 9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče - dokáže používat základní kuchyňský inventář - bezpečně používá elektrické spotřebiče - umí samostatně připravit pokrm podle receptury - zná zásady zdravé výživy - zná základní druhy uchování ovoce a zeleniny – zavařování, sušení, zamrazování - dokáže připravit celý oběd ve spolupráci se spolužáky - nakoupí základní potraviny, na obalu dokáže vyčíst dobu spotřeby potravin - ví jak potraviny vhodně uskladnit - dokáže se orientovat v kuchařských knihách a časopisech - ovládá základní principy stolování a obsluhy u stolu ve společnosti - dokáže připravit slavnostní stůl – Velikonoce, Vánoce ←		

- rozšiřuje si poznatky o tepelném zpracování potravin, dbá na hlediska zdravé výživy - se seznámí s tabulkami výživových a kalorických hodnot potravin, dokáže vybírat vhodné potraviny a naučí se nevhodné potraviny nahrazovat jinými		
---	--	--

6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Pravidla pro hodnocení žáků, postup do dalšího ročníku, komisionální přezkoušení, dodatečná zkouška

6.1. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou

1. Pedagogičtí pracovníci zajišťují, aby žáci, studenti, zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků, popř. osoby, které vůči zletilým žákům a studentům plní vyživovací povinnosti, byli včas informováni o průběhu a výsledcích vzdělávání žáka.
2. Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení, za první pololetí lze místo vysvědčení vydat výpis z vysvědčení.
3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka je na vysvědčení vyjádřeno klasifikačním stupněm.
4. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ve všech povinných předmětech. Do vyššího ročníku postoupí žák I. stupně, který již v rámci I. stupně opakoval ročník, a žák II. stupně, který již v rámci II. stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
5. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za I. pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, tak se za I. pololetí nehodnotí.
6. Nelze-li žáka hodnotit na konci II. pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popř. znovu devátý ročník.
7. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dověděl, nejpozději však do vydání vysvědčení, požádat ředitelku školy o komisionální přezkoušení žáka. Je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitelka školy, požádá krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.
8. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval, tomuto žákovi může ředitelka školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.
9. Ředitelka školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.
10. Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření.
11. Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy se vždy považují za závažné porušení povinností stanovených tímto zákonem.

6.2 Pochvaly a kázeňská opatření

- Ředitelka školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.
- Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.
- Za porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení uložit:
 - a. napomenutí třídního učitele
 - b. důtku třídního učitele
 - c. důtku ředitele školy

Pravidla pro udělování pochval a jiných ocenění a ukládání napomenutí a důtek:

A. Pochvaly

- Pochvala třídního učitele - třídní učitel uděluje pochvaly především za práci pro třídní kolektiv, pro školu, za výborné chování a prospěch, za reprezentaci školy apod.
- Pochvala ředitele školy - ředitelka školy uděluje pochvalu především za mimořádný čin – projev lidskosti, statečnosti, reprezentaci školy a dlouhodobé výborné studijní výsledky.

B. Kázeňská opatření

Hodnocení kázeňských prohrěšků musí být spravedlivé, objektivně srovnatelné a vychází z individuálního přístupu ke každému žákovi.

- Napomenutí třídního učitele
 - 4 zápisy v e-ŽK (zapomínání, nepřípravenost na vyučování),
 - opakovaný pozdní příchod do školy.
- Důtka třídního učitele
 - 7 zápisů v e-ŽK (zapomínání, nepřípravenost na vyučování),
 - podvod v e-ŽK,
- Důtka ředitele školy
 - 10 zápisů v e-ŽK (zapomínání, nepřípravenost na vyučování),
 - opakované podvody,
 - úmyslné zranění spolužáka,
 - projevy šikanování - cílené a opakované ubližující agresivní psychické a fyzické útoky,
 - úmyslné poškození vybavení školy, vandalismus,
 - odchod ze školy bez vědomí učitele,
 - hrubé chování k zaměstnanci školy,
 - 1 – 5 neomluvených hodin.
- Druhý stupeň z chování
 - opakované prohrěšky zmíněné u důtky ředitele školy,
 - 6 – 10 neomluvených hodin.
- Třetí stupeň z chování
 - opakovaně zmíněné prohrěšky,
 - více než 10 neomluvených hodin.
- Třídní učitel neprodleně oznámí ředitelce školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.
- Ředitelka školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.
- Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly ředitelce školy se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

6.3 Hodnocení a klasifikace

Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace, zásady pro používání slovního hodnocení

A. Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- 1 – velmi dobré,
- 2 – uspokojivé,
- 3 – neuspokojivé.

B. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- 1 – výborný,
- 2 – chvalitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatečný,
- 5 – nedostatečný.

Při hodnocení touto stupnicí jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělávání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k jeho věku. Klasifikace zahrnuje ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

1. Klasifikace výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
2. Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje jejich výkon.
3. Při hodnocení žáka podle odstavců 1 a 2 se na prvním stupni použije pro zápis stupně hodnocení číslice, na druhém stupni se použije označení stupně hodnocení podle odstavců 1 a 2.
4. Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:
 - prospěl(a) s vyznamenáním,
 - prospěl(a),
 - neprospěl(a).
5. Jestliže je žák z výuky některého předmětu v prvním nebo ve druhém pololetí uvolněn, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „uvolněn(a)“.

6. Nelze-li žáka z některého nebo ze všech předmětů v prvním nebo ve druhém pololetí hodnotit ani v náhradním termínu, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „nehodnocen(a)“.
7. Žák je hodnocen stupněm
 - **prospěl(a) s vyznamenáním**, není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný nebo odpovídajícím slovním hodnocením, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré,
 - **prospěl(a)**, není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,
 - **neprospěl(a)**, je-li v některém z povinných předmětů hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením. zw
8. Žáci s vývojovou poruchou učení mohou být na žádost jejich zákonných zástupců hodnoceni slovně. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělávání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat. Výsledky vzdělávání žáka na konci prvního pololetí lze hodnotit souhrnně za všechny předměty. Slovní hodnocení lze použít i pro hodnocení chování žáka. Hodnocení je vždy individuální.

6.4 Komisionální a opravné zkoušky

1. Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů, s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.
2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelkou školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně, nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitelka školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.
4. V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálním přezkoušení na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.
5. Komisi pro komisionální přezkoušení nebo opravnou zkoušku jmenuje ředitelka školy, v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitelka školy, jmenuje komisi krajský úřad.
6. Komise je tříčlenná a tvoří ji:
 - předseda, kterým je ředitelka školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitelka školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
 - zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
 - přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu.
7. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitelka školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
8. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

6.5 Způsob získávání podkladů pro hodnocení

1. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou dispozici.
2. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků pedagogickými pracovníky je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.
3. Žák základní školy musí mít z každého předmětu alespoň čtyři známky za každé pololetí u vyučovacích předmětů s dotací 1 až 2 vyučovací hodiny týdně. Osm známek za každé pololetí u vyučovacích předmětů s dotací 3 a více vyučovacích hodin týdně. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Jednotlivé předmětové komise mají stanovena kritéria zásad klasifikace pro každý předmět a seznamují s nimi žáky na začátku školního roku. Není přípustné ústně přezkoušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkoušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen u žáků se SVP, kdy je tento způsob doporučen školním poradenským zařízením nebo školním poradenským pracovištěm.
4. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocení projevů, výkonů, výtvorů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka zejména prostřednictvím zápisů do elektronické žákovské knížky – současně se sdělováním známek žákům.
5. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.
6. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobou předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.
7. Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek – ústní, písemné zkoušení. V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo

rozházání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

8. V případě, že má žák povolen individuální studijní plán, obsahuje tento plán také podmínky získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci.
9. Zákonný zástupce žáka informuje o prospěchu a chování: třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů v polovině prvního a druhého pololetí a také vždy, kdy o to zákonní zástupci požádají.
10. Informace jsou rodičům předávány převážně při osobním jednání na třídních schůzkách. Rodičům, kteří se nemohli dostavit na určený termín, poskytnou vyučující možnost individuální konzultace. Údaje o klasifikaci a hodnocení chování žáka jsou sdělovány pouze zástupcům žáka, nikoli veřejně.
11. Školní speciální pedagog a výchovný poradce mají povinnost seznámit ostatní vyučující se závěry odborných zpráv a z nich plynoucích doporučení, která mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka. Třídní učitelé mají povinnost seznámit výchovného poradce a školního speciálního pedagoga s nově vytvořenými Plány pedagogické podpory, jejich pravidelným vyhodnocením a s údaji o plánovaných nebo nových vyšetřeních žáka. Tyto skutečnosti jsou vždy součástí zpráv učitelů na pedagogické radě.
12. Klasifikace chování
 - Klasifikace chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě. Pokud třídní učitel tento postup nedodrží, mají možnost podat návrh na pedagogické radě i další vyučující. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování (školní řád).
 - Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka.

6.6 Hodnocení a klasifikace

A. v předmětech s převahou naukového zaměření

• stupeň 1 (výborný)

Získané znalosti a dovednosti žák zvládá přesně, chápe jejich souvislosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené znalosti a dovednosti při řešení úkolů. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný. Myslí logicky správně. Dokáže pracovat s informacemi a spolupracovat s ostatními.

• stupeň 2 (chvalitebný)

Žák s menšími podněty učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Je zpravidla samostatný, pilný, většinou prokazuje snahu a vzdělávací aktivitu. Mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti ústního a písemného projevu. Při práci s informacemi má drobné problémy. Dokáže spolupracovat s ostatními, při učení vyžaduje pouze drobnou podporu nebo pomoc.

• stupeň 3 (dobrý)

Žák má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení poznatků a dovedností, dopouští se chyb. Nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Jeho myšlení je v celku správné v jeho logice se vyskytují chyby. V týmu nepracuje příliš aktivně, jeho působení je přínosné v menší míře.

• stupeň 4 (dostatečný)

V úplnosti a přesnosti osvojení požadovaných znalostí má žák závažné mezery. Je nesamostatný, jeho ústní i písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti a přesnosti. Některé chyby dokáže žák s pomocí učitele opravit. Získané informace nedovede zpracovat, jeho působení ve skupině není příliš přínosné, nebo je pasivní.

• stupeň 5 (nedostatečný)

Má velmi podstatné nedostatky v osvojení požadovaných poznatků a dovedností. Je nesamostatný v myšlení, jeho písemný a ústní projev má závažné nedostatky ve správnosti, zpravidla neprokuje píli. Chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede pracovat s informacemi, nedokáže spolupracovat s ostatními i přes pomoc a podporu.

B. v předmětech s převahou výchovného zaměření

• stupeň 1 (výborný)

Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své nadání, fantazii, v činnostech je velmi aktivní, materiály a nástroje používá vždy bezpečně. Jeho projev je esteticky působivý a originální. Jeho tělesná zdatnost má vysokou úroveň.

• stupeň 2 (chvalitebný)

Pracuje tvořivě, je převážně samostatný, využívá své nadání, fantazii, v činnostech je aktivní, materiály a nástroje používá bezpečně. Jeho projev je estetický. Je tělesně zdatný.

• stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný. Má problémy zorganizovat si vlastní práci s použitím materiálů a nástrojů. Jeho projev je méně působivý, je často ovlivněn okolím a podněty učitele. Je tělesně méně zdatný.

• stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořiví, je nesamostatný. Vlastní práci je schopen zorganizovat jen s pomocí učitele, materiály a nástroje většinou nepoužívá bezpečně. Jeho projev není estetický. Není tělesně zdatný.

● **stupeň 5 (nedostatečný)**

Žák neprojevuje zájem o práci, je nesamostatný. Vlastní práci není schopen zorganizovat, materiály a nástroje nepoužívá bezpečně ani s podněty učitele. Jeho projev má vážné nedostatky.

6.7. Sebehodnocení

Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků. Nenahrazuje hodnocení žáka vyučujícím, ale doplňuje a rozšiřuje hodnotící procesy.

Cílem sebehodnocení žáků je zvládnout samostatné vytváření kvalitní zpětné vazby. Žák je učitelem veden k tomu, aby zvládl:

- objektivně posoudit úroveň osvojovaných poznatků a dovedností a své schopnosti,
- uvědomovat si své silné a slabé stránky,
- monitorovat a regulovat své učení,
- hodnotit své výkony, kvalitu své práce a schopnost učit se,
- stanovit si reálné cíle.

Sebehodnocení žáků probíhá v jednotlivých předmětech průběžně. Žáci mají svá portfolia, do kterých zakládají výběr svých prací za celý školní rok. Součástí je i dotazník pro sebehodnocení žáků.

6.8 Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR

Při hodnocení žáků – cizinců z předmětu český jazyk a literatura se musí přihlídnout k dosažené úrovni znalosti českého jazyka. Závažné nedostatky v osvojených vědomostech z tohoto předmětu se považují za objektivní příčinu, pro kterou žák nemusí být v průběhu prvního roku docházky ve škole z tohoto předmětu klasifikován. I při neklasifikování z českého jazyka se na vysvědčení uvádí celkový prospěch. Žák – občan Slovenské republiky – má právo při plnění studijních povinností používat, s výjimkou českého jazyka a literatury, slovenský jazyk. Škola nemá povinnost žáka – cizince doučovat jazyk.

